

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

STUDIUL SĂNĂTĂȚII REPRODUCERII ROMÂNIA 2004

RAPORT SINTETIC

MAI 2005

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

DEZA
DDC
SDC
COSUDE

NOTĂ

Acest material a fost realizat în baza acordului de colaborare între Ministerul Sănătății și Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA), Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Institutul de Cercetare și Formare John Snow, Inc. (JSI R&T), Agenția Elvețiană de Dezvoltare și Cooperare (SDC), Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Institutul pentru Ocrotirea Mamei și Copilului „Alfred Rusescu” (IOMC).

Finanțarea acestui studiu a fost asigurată de: Ministerul Sănătății din Grantul PHRD TF052423 de la Guvernul Japoniei, administrat de Banca Mondială, de UNFPA din „Proiectul ROU1P102 Îmbunătățirea capacității naționale de a elabora, planifica și implementa politici eficiente de populație”, de Guvernul Statelor Unite ale Americii prin USAID în cadrul acordului de cooperare 186-A-00-01-00103-00 coordonat de către JSI R&T, și de către UNICEF.

Opiniile exprimate în acest studiu aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar punctele de vedere ale finanțatorilor.

Baza de date a SSR-Ro 2004 este publică, poate fi utilizată în scopuri necomerciale, numai în proiecte de cercetare fundamentală sau pentru îmbunătățirea sănătății publice. Accesul este gratuit, bazat pe cerere individuală. Pentru informații suplimentare privind SSR-Ro 2004, puteți accesa www.unfpa.ro și/sau www.roda.ro.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Studiul Sănătății Reproductive: România, 2004. RAPORT SINTETIC, mai 2005 / Ministerul Sănătății, Banca Mondială, UNFPA, USAID, UNICEF

Buzău: Alpha MDN, 2005,

Bibliografie

Index

ISBN 973-7871-14-6

I. România. Ministerul Sănătății

II. Banca Mondială

III. United Nations Population Fund

IV. USAID

V. UNICEF

314.3(498)“2004”

CUVÂNT ÎNAINTE

Pentru România, anul 1990 a marcat sfârșitul politicii pronataliste promovată timp de 25 de ani de regimul comunist. Amploarea consecințelor negative ale acestei politici a determinat decidenții din sectorul sanitar să elaboreze politici coerente și strategii în domeniul sănătății reproducerii. Cu toate acestea, mortalitatea maternă și mortalitatea infantilă, indicatori care au scăzut ca urmare a aplicării programelor de sănătatea reproducerii și planificare familială, continuă să se mențină la un nivel necorespunzător, situând România pe ultimele locuri între statele Europei.

Pentru fundamentarea politicilor în domeniul sănătății reproducerii și adaptarea acestora la necesitățile reale, Ministerul Sănătății, organizațiile naționale și internaționale cu activități în domeniu au făcut eforturi comune de evaluare a situației reale privind cunoștințele, atitudinile și practicile din domeniul sănătății reproducerii, a nevoii nesatisfăcute de servicii de planificare familială, precum și a factorilor care limitează accesul la serviciile de sănătatea reproducerii.

După 1995, când au fost disponibile rezultatele primului Studiu privind sănătatea reproducerii (SSR-Ro 1993), în România au avut loc numeroase transformări, datorate în primul rând intervențiilor prioritare, printre care campaniile de informare-comunicare și dezvoltare a serviciilor publice și private de planificare familială au jucat un rol determinant. SSR-Ro 1993 a fost coordonat de Centrul pentru Prevenirea și Controlul Bolilor (Centers for Disease Control and Prevention - CDC) din Atlanta, SUA.

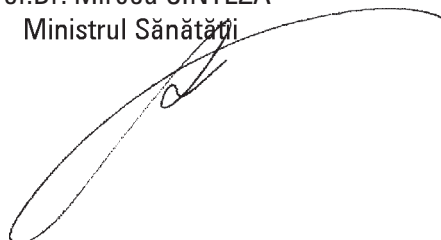
Evaluarea intervențiilor și definirea în continuare a priorităților pentru România s-a realizat prin alte SSR: un studiu privind sănătatea reproducerii la tineri cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, desfășurat în 1996 (SSRT-Ro 1996) și studiu privind sănătatea reproducerii în România, desfășurat în 1999 (SSR-Ro 1999), ambele similare ca metodologie și conținut cu studiul din 1993, dar incluzând și un eșantion de bărbați.

Scopul prezentului studiu este evaluarea sănătății reproducerii în România, a serviciilor de sănătate pentru mamă și copil, a barierelor în utilizarea serviciilor de sănătate furnizate de rețeaua de asistență primară și spitale, precum și a activităților de prevenire din domeniu. Față de precedentele studii, acesta a pus accentul pe accesul la serviciile de sănătate, în special cele pentru mama și copil.

Rezultatele acestui studiu reprezintă nu doar evaluarea rezultatelor intervențiilor din ultimii cinci ani, ci și o bază obiectivă pentru stabilirea priorităților și evaluarea impactului intervențiilor care vor fi finanțate din împrumutul Băncii Mondiale pentru Proiectul de Reformă a Sectorului de Sănătate și pentru programe de asistență sprijinite de alți finanțatori.

Studiul a fost posibil prin colaborarea dintre Ministerul Sănătății, Banca Mondială, UNFPA, UNICEF, USAID/JSI R&T, SDC și OMS. Ministerul Sănătății, UNFPA, UNICEF și USAID au asigurat finanțarea. Aprecierem în mod deosebit sprijinul acordat de instituțiile partenere și exemplul excelent de colaborare pentru planificarea, organizarea și dezvoltarea acestui studiu.

Prof.Dr. Mircea CINTEZĂ
Ministrul Sănătății

MULȚUMIRI

Cel de-al patrulea Studiu privind Sănătatea Reprodusei s-a realizat în România în a doua jumătate a anului 2004, pe un eșantion reprezentativ la nivel național de femei și bărbați de vârstă fertilă.

Studiul Sănătății Reprodusei România 2004 a fost inițiat de Ministerul Sănătății și Banca Mondială, în vederea documentării priorităților de intervenție din faza a doua a proiectului de reformă a sectorului sanitar finanțat prin împrumutul Băncii Mondiale. Studiul a fost realizat prin colaborarea dintre UNFPA, UNICEF, USAID/JSI R&T, SDC, OMS și IOMC. UNFPA a fost organizația responsabilă pentru coordonarea studiului, crearea și coordonarea Comitetului Tehnic precum și pentru coordonarea diseminării rezultatelor studiului.

Realizatorii studiului mulțumesc celor 4441 femei și 2361 bărbați care, prin participarea lor la SSR-Ro 2004, și-au adus o contribuție deosebită la o mai bună cunoaștere a sănătății reprodusei și a nevoilor neacoperite de servicii.

Adresez mulțumiri deosebite tuturor organizațiilor implementatoare și tuturor persoanelor care au contribuit la realizarea acestui studiu. Numele acestora se află pe paginile următoare.

În numele unității de coordonare a SSR-Ro 2004, doresc să exprim sincere mulțumiri experților Dr.Patricia David și Dr.Leo Morris pentru asistența tehnică acordată pe parcursul studiului.

Datorăm mulțumiri deosebite reprezentărilor organizațiilor membre ale Comitetului Strategic Dr. Gabriela Paleru (USAID), Dr.Tania Goldner (UNICEF), Dr.Merce Gasco (JSI R&T), Dr.Victor Olszavsky (OMS), Doamnei Marie Louise Stoicescu (SDC), Dr.Silviu Rădulescu (BM), Dr.Alin Stănescu (IOMC), Dr.Carmen Angheluță, Dr.Mircea Popa și Doamnei Cristina Pădeanu (MS-UMPBMFG) și nu în ultimul rând Doamnei Filofteia Panduru (INS) care prin efortul și timpul dedicat acestui studiu au avut o contribuție esențială în planificarea, organizarea și managementului financiar al resurselor limitate.

Mulțumiri speciale Dr.Peer Sieben și Dr.Laurian Arghișan pentru sprijinul în coordonarea și colaborarea interinstituțională. De asemenea, mulțumiri speciale sunt adresate Dr.Doina Bologa, Camelia Ieremia, Stela Serghiuță, Codruța Mihalache și Gloria Ionescu pentru sprijinul continuu acordat.

Dr. Aurora DRAGOMIRIȘTEANU
Coordonator Tehnic SSR-Ro 2004

Coordonator tehnic: Dr.Aurora Dragomirișteanu
Experți: Dr.Leo Morris și Dr.Patricia David

Asistente proiect: Nicoleta Păcală și Victoria Iancu

Comitetul de coordonare:

Ministerul Sănătății UMP-BMFG
Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) - Unitatea de Coordonare a SSR Ro 2004
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF)
Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID)
Institutul de Cercetare și Formare JSI (JSI R&T)
Agenția Elvețiană de Dezvoltare și Cooperare (SDC)
Organizația Mondială a Sănătății (OMS)
Institutul pentru Ocrotirea Mamei și Copilului „Alfred Rusescu” (IOMC)
Banca Mondială - Biroul din România (BM)

Instituții implementatoare:

Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) - coordonare tehnică
Institutul de Cercetare și Formare JSI (JSI R&T) - metodologie și analiză date
Institutul Național de Statistică - metodologie, eșantionaj, ponderare, programare și procesare date
Fundația Dr.Victor Babeș - anchetă în teren
Totem Communication - monitorizare și evaluare anchetă în teren
Centrul de Pregătire în Statistică - introducere date
Centrul pentru Politici și Servicii de Sănătate - analiză date

Finanțarea studiului:

Ministerul Sănătății (MS) din Grantul PHRD TF052423 de la Guvernul Japoniei
Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA)
Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID)
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF)

Dezvoltare chestionar:

Patricia David
Leo Morris
Aurora Dragomirișteanu
Andoria Ioniță
Cătălin Andrei
Irina Dincă
Laurențiu Stan
Raluca Teodoru
Silviu Rădulescu
Steluța Rădoi
Tania Goldner

Instruirea interviuatorilor și dezvoltarea Ghidului Interviuatorului:

Aurora Dragomirișteanu
Andoria Ioniță
Cătălin Andrei
Raluca Teodoru
Steluța Rădoi

Ancheta în teren:

Coordonator ancheta în teren: Victoria Iancu

Coordonator componenta femei: Daniela Califar

Coordonator componenta bărbați: Ciprian Costache

Intervievatori femei:

Alina Negraru - coordonator echipă

Alina Nicoleta Dumitru - coordonator echipă

Ana Maria Basarabescu

Andreea Florea - coordonator echipă

Dana Dragomir

Daniela Novac

Daniela Toma

Diana Șimon

Elena Lupescu

Elena Raducanu

Elena Tudose

Eugenia Ion

Gabriela Banciu

Hermiona Cireașă

Irina-Mihaela Cristache

Lavinia Trandafir

Lidia Andronic

Mariana Camelia Nita

Mihaela Stefan - coordonator echipă

Nicoleta Arsene

Nicoleta Cojocaru

Oana Bighiu

Raluca Alexandra Sofronici

Sorana Opreșan

Vera Ularu - coordonator echipă

Alexandra Chirilă

Ana Maria Roșu

Anca Florea

Mihaela Izina

Intervievatori bărbați:

Aurelian Jianu

Claudiu Gidea

Corneliu Popescu - coordonator echipă

Daniel Ion Preda

Florin Lazarioiu - coordonator echipă

George Brăgărea

George Olteanu

Nicolae Banciu

Răzvan Strugaru

Cornel Dumitrașcu

Ovidiu Gorgos

Evaluare și monitorizare ancheta în teren:

Coordonator: Raluca Teodoru

Evaluatori:

Raluca Tudor

Carmen Olteanu

Mioara Ștefan

Mirela Arsene

Denisa Prodan

Introducerea datelor: Coordonator: Doina Apostol

Procesarea datelor: Doina Apostol, Andoria Ioniță, Viorica Duma, Constanța Predescu și Steluța Rădoi

Programare: Doina Apostol

Analiza datelor:

Filofteia Panduru, Viorica Duma, Sofica Mușat metodologie, eșantionaj, ponderarea datelor

Prof.Dr.Vasile Ghețău

Prof.Dr.Dan Enăchescu

Prof.Dr.Cristian Vlădescu

Dr.Alin Stănescu

Dr.Aurelia Marcu

Dr.Borbala Koo

Dr.Bogdan Păunescu

Dr.Casandra Butu

Dr.Dana Otilia Fărcășanu

Dr.Daniel Ciurea

Dr.Laurențiu Stan

Dr.Gabriela Scîntee

Dr.Mihai Corciova

Dr.Raluca Teodoru

Dr.Silviu Rădulescu

Ing.Adiana Galan

Psiholog Cătălin Andrei

As.Social Luminița Marcu

Asistență tehnică - persoane consultate:

Dr.Peer Sieben - UNFPA

Dr.Doina Bologa - UNFPA

Dr.Laurian Arghișan - UNFPA

Stela Serghiuță - UNFPA

Dr.Gabriela Paleru - USAID

Dr.Merce Gasco - JSI R&T

Dr.Tania Goldner - UNICEF

Dr.Victor Olszavsky - OMS

Marie Louise Stoicescu - SDC

Ing.Eduard Petrescu - UNAIDS

Dr.Mihai Horga - IEESR

Revizie finală:

Dr.Patricia David, Dr.Leo Morris, Dr.Aurora Dragomirișteanu, Dr. Dana Otilia Fărcășanu și Dr. Silviu Rădulescu

CUPRINS

1. Introducere	1
<i>Aurora Dragomirișteanu</i>	
2. Metodologie	2
<i>Leo Morris, Patricia David, Filofteia Panduru, Aurora Dragomirișteanu, Viorica Duma, Sofica Mușat, Andoria Ioniță, Doina Apostol</i>	
2.1 Proiectarea eșantionului	2
2.2 Colectarea și introducerea datelor	2
2.3 Ratele de răspuns	3
2.4 Extinderea rezultatelor	3
2.4.1 Calculul ponderilor preliminare	3
2.4.2 Ponderarea eșantionului	3
3. Caracteristicile eșantionului	6
<i>Aurora Dragomirișteanu, Leo Morris, Filofteia Panduru, Viorica Duma, Sofica Mușat</i>	
3.1 Caracteristicile gospodăriei	6
3.2 Caracteristicile respondenților	7
4. Fertilitatea și avortul	17
<i>Vasile Ghețău, Borbala Koo, Laurențiu Stan, Alin Stănescu</i>	
4.1 Fertilitate	17
4.1.1 Nivelul fertilității, tendințe și diferențieri	18
4.2 Avort indus	21
5. Planificare familială	27
<i>Gabriela Scîntee, Adriana Galan, Aurelia Marcu</i>	
5.1 Utilizarea curentă și trecută a contraceptivelor	27
5.1.1 Utilizarea curentă și trecută a metodelor contraceptive la femei	27
5.1.2 Utilizarea curentă și trecută a metodelor contraceptive la bărbați	29
5.2 Nevoia de servicii de planificare familială	30
6. Sănătatea mamei și copilului	41
<i>Alin Stănescu, Laurențiu Stan, Mihai Corciova, Aurora Dragomirișteanu, Luminița Marcu</i>	
6.1 Îngrijirile prenatale	41
6.2 Îngrijirea la naștere	43
6.3 Îngrijirile postnatale	44
6.4 Alimentația naturală a sugarului	45
7. Servicii de sănătate	57
<i>Dan Enăchescu, Cătălin Andrei, Dana Fărcășanu, Daniel Ciurea, Silviu Rădulescu, Cristian Vlădescu, Casandra Butu</i>	
7.1 Atitudini și comportamente față de propria sănătate	57
7.2 Statutul de asigurat	58

7.3	Înscrierea pe lista unui medic de familie	59
7.4	Utilizarea serviciilor de sănătate	59
7.5	Satisfacția pacienților față de serviciile de sănătate	61
8.	Experiența sexuală și contraceptivă la tineri	83
	<i>Adriana Galan, Gabriela Scîntee, Aurelia Marcu</i>	
8.1	Experiența sexuală a tinerilor	83
8.2	Utilizarea de contraceptive la tinerii sub 25 de ani	84
9.	Cunoștințe și experiențe despre ITS și HIV/SIDA	95
	<i>Dana Fărcășanu, Bogdan Păunescu, Raluca Teodoru, Luminița Marcu, Daniel Ciurea</i>	
9.1	Cunoștințe despre prevenirea și transmiterea infecției HIV	95
9.2	Percepția riscului personal de a contracta HIV/SIDA	97
9.3	Atitudini discriminatorii față de persoanele cu HIV/SIDA	97
10.	Abuzul fizic și sexual	113
	<i>Raluca Teodoru, Cătălin Andrei, Dana Fărcășanu, Aurora Dragomirișteanu</i>	
10.1	Abuzul în copilărie: eșantion femei	113
10.2	Violența în familie: eșantion femei	113
10.3	Abuzul în copilărie: eșantion bărbați	113
10.4	Violența în familie: eșantion bărbați	114
	Indicatori cheie	117
	Bibliografie	120
	Glosar de termeni	121
	Anexa - Erori de eșantionare și efectul de design	125

LISTA GRAFICELOR

Figura 3.1.A	Distribuția femeilor cu interviuri finalizate pe medii de rezidență și statut socio-economic	6
Figura 3.1.B	Distribuția bărbaților cu interviuri finalizate pe medii de rezidență și statut socio-economic	7
Figura 3.2.A	Structura eșantionului de femei în funcție de nivelul de instruire, starea civilă și statutul socio-economic	8
Figura 3.2.B	Structura eșantionului de bărbați în funcție de nivelul de instruire, starea civilă și statutul socio-economic	8
Figura 4.1.1	Rata totală a fertilității în funcție de mediul de rezidență	17
Figura 4.1.2	Rata specifică a fertilității, la femei 1000 de 15-44 ani	18
Figura 4.1.3	Proporția nașterilor în funcție de mediul de rezidență și starea civilă	18
Figura 4.1.4	Rata totală a fertilității în funcție de regiunea de dezvoltare socio-economică	19
Figura 4.1.5	Rata totală a fertilității în funcție de nivelul de instruire	19
Figura 4.2.1	Rata Totală a Fertilității și Rata Totală a Avortului	20
Figura 4.2.2	Rata totală a avorturilor în funcție de mediul de rezidență	20
Figura 5.1.1	Utilizarea contraceptivelor moderne și tradiționale de către femeile de vârstă fertilă	27
Figura 5.1.2.1	Utilizarea contraceptivelor moderne și tradiționale de către femeile căsătorite sau care trăiesc în uniune consensuală	28
Figura 5.1.2	Utilizarea metodelor contraceptive de către femeile căsătorite sau care trăiesc în uniune consensuală	27
Figura 5.1.3	Utilizarea contraceptivelor moderne și tradiționale la bărbații între 15-49 de ani aflați în cuplu căsătorit sau în uniune consensuală	29
Figura 5.1.4	Utilizarea contraceptivelor moderne și tradiționale de către bărbații necăsătoriți	30
Figura 5.2.1	Cererea potențială și nevoia nesatisfăcută de metode moderne de planificare familială în rândul femeilor și bărbaților	31

Figura 5.2.2 Cererea potențială și nevoia nesatisfăcută de metode moderne de planificare familială în rândul femeilor căsătorite	31
Figura 6.1.1 Femei după trimestrul de sarcină în care au efectuat prima consultație prenatală	41
Figura 6.1.2 Femei după numărul de consultații prenatale	42
Figura 6.1.3 Femei după locul în care s-au efectuat cele mai multe consultații prenatale	42
Figura 6.2.1 Proportia femeilor asistate la naștere de medic sau de medic și de moașă, în funcție de statutul socio-economic, pentru cele mai recente nașteri 1999-2004	43
Figura 6.2.2 Proportia nou-născuților cu greutate mică la naștere (ultima naștere)	44
Figura 6.2.3 Nașteri prin cezariană, în funcție de caracteristicile selectate, pentru cea mai recentă naștere din perioada 1999-2004	45
Figura 7.1 Ponderea femeilor cu activitate sexuală care au efectuat examen Babeș-Papanicolau în ultimii 3 ani și care conștientizează necesitatea examinării sânilor	57
Figura 7.2 Ponderea femeilor și bărbaților cu asigurare medicală	58
Figura 7.4.1 Femei și bărbați care au apelat în ultimul an la servicii medicale	60
Figura 7.4.2 Femei și bărbați care au apelat la servicii medicale anul trecut, în funcție de tipul de serviciu ...	60
Figura 7.5.1 Satisfacția pacienților care au fost spitalizați față de diferite aspecte ale serviciilor din spital ...	61
Figura 7.5.2 Ponderea femeilor și bărbaților satisfăcute(ți) de serviciile spitalicești	62
Figura 8.1 Bărbați și femei cu vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani care au avut contacte sexuale înainte de căsătorie	83
Figura 8.2 Bărbați și femei cu vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani care au declarat că au folosit mijloace contraceptive la primul contact sexual	84
Figura 9.1.1 A Femei care au auzit de infecțiile cu transmitere sexuală menționate	95
Figura 9.1.1 B Bărbați care au auzit de infecțiile cu transmitere sexuală menționate	96
Figura 9.1.3 Femei și bărbați care au auzit de HIV/SIDA, și care au cunoștințe comprehensive despre prevenirea acestora	97
Figura 9.2.1 Femei și bărbați după auto-aprecierea riscului de a contracta HIV/SIDA (nici un risc)	98
Figura 9.3.1 A Femei care au auzit de HIV/SIDA, după atitudinea față de persoanele HIV+ sau având SIDA	98
Figura 9.3.1 B Bărbați care au auzit de HIV/SIDA, după atitudinea față de persoanele HIV+ sau având SIDA	99
Figura 10.1 Femei și bărbați care au declarat că au fost martori ai violenței între părinți	113
Figura 10.2 Abuzul recent - din ultimul an - raportat de femeile și bărbații căsătoriți anterior sau actualmente, în funcție de tipul de abuz	114

LISTA TABELELOR

Tabel 2.1.A Rezultatul interviurilor pe medii de rezidență femei	4
Tabel 2.1.B Rezultatul interviurilor pe medii de rezidență bărbați	5
Tabel 3.1.1 Distribuția gospodăriilor după numărul de persoane pe gospodărie și dimensiunea medie a gospodăriei, pe medii de rezidență, gospodării cu cel puțin un interviuat eligibil	10
Tabel 3.1.2 A Distribuția femeilor după dotarea gospodăriei cu bunuri de folosință îndelungată și utilități	11
Tabel 3.1.2 B Distribuția bărbaților după dotarea gospodăriei cu bunuri de folosință îndelungată și utilități	12
Tabel 3.2 Date Recensământul Populației România 2002	13
Tabel 3.2.1 A Distribuția procentuală a femeilor pe medii de rezidență, regiuni de dezvoltare și pe caracteristici selectate	14
Tabel 3.2.1 B Distribuția procentuală a bărbaților pe medii de rezidență, regiuni de dezvoltare și pe caracteristici selectate	15
Tabel 3.2.2 Distribuția procentuală a femeilor și bărbaților pe stare civilă, grupe de vârstă și medii de rezidență	16
Tabel 4.1.1 Ratele specifice de fertilitate pe grupe de vârstă, pentru o perioadă de 3 ani anteriori studiului, la femei de 15-44 ani	22
Tabel 4.1.2 Ratele specifice de fertilitate și rata totală a fertilității la 1000 de femei de 15-44 ani, după anumite caracteristici	23
Tabel 4.1.3 Situația planificării celei mai recente sarcini în rândul femeilor, care au avut cel puțin o sarcină în perioada 2002-2004, pe caracteristicile studiate	24
Tabel 4.2.1 Ratele specifice de grupe de vârstă raportate ale avorturilor provocate raportate la 1000 femei cu vârste cuprinse între 15-44 ani, pe parcursul a 3 ani anteriori studiului	25

Tabel 4.2.2 Ratele specifice pe grupe de vârstă ale avortului provocat și ratele totale ale avortului provocat, raportat la 1000 femei cu vârste cuprinse între 15-44 ani, pe o perioadă de 3 ani înainte de studiu, după caracteristicile studiate	26
Tabel 5.1.1 A Prevalența contracepției moderne și tradiționale în rândul tuturor bărbaților și femeilor	32
B Prevalența contracepției moderne și tradiționale la femeile și bărbații în cuplu	32
C Sursa de procurare a contraceptivelor moderne utilizate la femeile și bărbații în cuplu	32
D Prevalența contracepției moderne și tradiționale în rândul femeilor și bărbaților în cuplu, după mediul de rezidență	32
Tabel 5.1.2 A Femei după utilizarea curentă a metodelor contraceptive și starea civilă	33
Tabel 5.1.2 B Bărbați după utilizarea curentă a metodelor contraceptive și starea civilă	34
Tabel 5.1.3 A Femei aflate în cuplu care utilizează curent metode de contracepție după caracteristicile studiate	35
Tabel 5.1.3 B Bărbați aflați în cuplu care utilizează curent metode de contracepție după caracteristicile studiate	36
Tabel 5.1.4 A Femei aflate în cuplu care utilizează curent o metodă de contracepție modernă după sursa de aprovizionare, în funcție de metodele specifice utilizate	37
Tabel 5.1.4 B Bărbați aflați în cuplu care utilizează curent o metodă de contracepție modernă după sursa de aprovizionare, în funcție de metodele specifice utilizate	38
Tabel 5.2.1 A Nevoia pentru servicii de planificare familială la femei, după starea civilă	39
Tabel 5.2.1 B Nevoia pentru servicii de planificare familială la bărbați, după starea civilă	40
Tabel 6.1.1 Femei după trimestrul de sarcină în care au efectuat prima consultație prenatală și numărul acestora, pe caracteristicile studiate	46
Tabel 6.1.2 Femei după trimestrul de sarcină în care au efectuat prima consultație prenatală și numărul acestora	47
Tabel 6.1.3 Femei după utilizarea serviciilor de îngrijire prenatală pentru cea mai recentă naștere din perioada 1999-2004 și locul în care s-au efectuat cele mai multe consultații, pe caracteristicile studiate	48
Tabel 6.1.4 Distribuția procentuală a femeilor cărora li s-a măsurat tensiunea arterială, au făcut ecografii, li s-au recoltat probe de sânge și urină, li s-a recomandat fier și vitamina D, în perioada de sarcină aferentă celei mai recente nașteri din perioada 1999-2004, pe caracteristicile studiate	49
Tabel 6.1.5 Femei care au primit îngrijiri prenatale înainte de cea mai recentă naștere din perioada 1999-2004, după existența testării HIV	50
Tabel 6.1.6 A Ponderele femeilor care știu despre transmiterea virusului HIV de la mamă la făt și care au cunoștințe specifice despre transmiterea verticală, în funcție de caracteristicile selectate	51
Tabel 6.1.6 B Ponderele bărbaților care știu despre transmiterea virusului HIV de la mamă la făt și care au cunoștințe specifice despre transmiterea verticală, în funcție de caracteristicile selectate	52
Tabel 6.2.1 Femei după locul celei mai recente nașteri din perioada 1999-2004 și persoana care a asistat nașterea, pe caracteristicile studiate	53
Tabel 6.3.1 Femei care au primit îngrijiri postnatale după cea mai recentă naștere din perioada 1999-2004, după informațiile primit în cadrul consultațiilor, pe caracteristicile studiate	54
Tabel 6.4.1 Femei care au născut copii vii, după tipul alăptării până la împlinirea vârstei de 9 luni, pe caracteristicile studiate. Cele mai recente nașteri înregistrate între 1999-2004	55
Tabel 6.4.2 Durata medie a alăptării, vârsta medie la introducerea altui lapte decât cel matern și vârsta medie la introducerea alimentelor solide. Nou-născuți alăptați provenind din cele mai recente nașteri înregistrate în perioada 1999-2004	56
Tabel 7.1.1 Femei cu experiență sexuală, după percepția despre auto-palparea sânilor și frecvența efectuării ei, pe caracteristicile studiate	63
Tabel 7.1.2 Femei cu experiență sexuală, după momentul efectuării ultimului test de screening Papanicolau, pe caracteristicile studiate	64
Tabel 7.2.1 A Distribuția femeilor după existența asigurării de sănătate, pe caracteristicile studiate	64
Tabel 7.2.1 B Distribuția bărbaților după existența asigurării de sănătate, pe caracteristicile studiate	65
Tabel 7.2.2 A Distribuția femeilor care nu au asigurare medicală după motivul inexistenței acesteia, pe caracteristicile studiate	66
Tabel 7.2.2 B Distribuția bărbaților care nu au asigurare medicală după motivul inexistenței acesteia, pe caracteristicile studiate	68

Tabel 7.3.1 A Distribuția femeilor după existența asigurării de sănătate și înscrierea pe lista unui medic de familie, pe caracteristicile studiate	69
Tabel 7.3.1 B Distribuția bărbaților după existența asigurării de sănătate și înscrierea pe lista unui medic de familie, pe caracteristicile studiate	70
Tabel 7.4.1 A Femei care au utilizat în ultimul an servicii de sănătate în funcție de tipul furnizorilor de servicii și după anumite caracteristici selectate	71
Tabel 7.4.1 B Bărbați care au utilizat în ultimul an servicii de sănătate în funcție de tipul furnizorilor de servicii și după anumite caracteristici selectate	72
Tabel 7.4.2 A Femei care au utilizat în ultimul an servicii de sănătate, după tipul serviciului și numărul de vizite, pe caracteristicile studiate	73
Tabel 7.4.2 B Bărbați care au utilizat în ultimul an servicii de sănătate, după tipul serviciului și numărul de vizite, pe caracteristicile studiate	75
Tabel 7.5.1 A Femei care au fost internate cel puțin o zi în perioada 2002-2004, după gradul de satisfacție referitor la calitatea serviciilor spitalicești	77
Tabel 7.5.1 B Bărbați care au fost internați cel puțin o zi în perioada 2002-2004, după gradul de satisfacție referitor la calitatea serviciilor spitalicești	78
Tabel 7.5.2 A Femei care au fost internate cel puțin o zi în perioada 2002-2004, mulțumite și foarte mulțumite de calitatea serviciilor spitalicești, pe caracteristicile studiate	79
Tabel 7.5.2 B Bărbați care au fost internați cel puțin o zi în perioada 2002-2004, mulțumiți și foarte mulțumiți de calitatea serviciilor spitalicești, pe caracteristicile studiate	81
Tabel 8.1.1 Tineri de 15-24 ani după experiența sexuală și starea civilă la momentul primului contact sexual, pe grupe de vârstă	86
Tabel 8.1.2 A Femei de 15-24 ani care au avut primul contact sexual înaintea anumitor vârste, pe caracteristicile studiate	87
Tabel 8.1.2 B Bărbați de 15-24 ani care au avut primul contact sexual înaintea anumitor vârste, pe caracteristicile studiate	88
Tabel 8.2.1 Femei și bărbați de 15-24 ani cu experiență sexuală, după utilizarea contracepției la primul contact sexual și starea civilă din acel moment	89
Tabel 8.2.1 A Femei de 15-24 ani cu experiență sexuală, după utilizarea contracepției la primul contact sexual, starea civilă din acel moment și mediul de rezidență	90
Tabel 8.2.1 B Bărbați de 15-24 ani cu experiență sexuală, după utilizarea contracepției la primul contact sexual, starea civilă din acel moment și mediul de rezidență	91
Tabel 8.2.2 Femei și bărbați de 15-24 ani cu experiență sexuală, după metoda de contracepție folosită la cel mai recent contact sexual și starea civilă din acel moment	92
Tabel 8.2.2 A Femei de 15-24 ani cu experiență sexuală, după metoda de contracepție folosită la cel mai recent contact sexual, starea civilă și mediul de rezidență	93
Tabel 8.2.2 B Bărbați de 15-24 ani cu experiență sexuală, după metoda de contracepție folosită la cel mai recent contact sexual, starea civilă și mediul de rezidență	94
Tabel 9.1.1 A Femei care au auzit de ITS specifice, pe caracteristicile studiate	100
Tabel 9.1.1 B Bărbați care au auzit de ITS specifice, pe caracteristicile studiate	101
Tabel 9.1.2 Femei și bărbați de vârstă fertilă care au auzit de HIV/SIDA și care au menționat spontan metode posibile de prevenire a transmitere HIV/SIDA, după metodele tradiționale	102
Tabel 9.1.3 A Femei care au auzit de HIV/SIDA și care au cunoștințe comprehensive despre prevenirea acestora, pe caracteristicile studiate	103
Tabel 9.1.3 B Bărbați care au auzit de HIV/SIDA și care au cunoștințe comprehensive despre prevenirea acestora, pe caracteristicile studiate	105
Tabel 9.2.1 A Femei care au auzit de HIV/SIDA după auto-aprecierea riscului de a contracta HIV/SIDA pe caracteristicile studiate	107
Tabel 9.2.1 B Bărbați care au auzit de HIV/SIDA după auto-aprecierea riscului de a contracta HIV/SIDA pe caracteristicile studiate	108
Tabel 9.3.1. A Femei care au auzit de HIV/SIDA, după atitudinea față de persoanele HIV sau având SIDA, pe caracteristicile studiate	109
Tabel 9.3.1 B Bărbați care au auzit de HIV/SIDA, după atitudinea față de persoanele HIV sau având SIDA, pe caracteristicile studiate	111
Tabel 10.1 Femei și bărbați care au fost martori ai abuzului fizic între părinți sau au fost ei înșiși abuzați de către părinți în copilărie, pe caracteristicile studiate	115
Tabel 10.2 Femei și bărbați căsătoriți actualmente sau anterior care au raportat acte de violență în cuplu, pe tip de abuz, după caracteristicile studiate	116

1. INTRODUCERE

În România, primul studiu privind sănătatea reproducerii (SSR) în rândul femeilor de vârstă fertilă a fost realizat în 1993. Studiul a fost coordonat de Departamentul Sănătății Reproduse (Division of Reproductive Health - DRH), Centrul pentru Controlul și Prevenirea Bolilor (Centers for Disease Control and Prevention - CDC) din Atlanta. Eșantionul pe gospodării a inclus femei cu vârste cuprinse între 15 și 44 de ani.

Acest studiu din 1993 a arătat că utilizarea contraceptivelor moderne era foarte scăzută, în timp ce încrederea în metodele tradiționale era mare, în special *coitus interruptus*, cu rate de eșec mari, de 30-35% și, prin urmare, sarcini nedorite. Femeile au raportat utilizarea frecventă a metodelor contraceptive tradiționale, rate înalte de avort, lipsă generală de cunoștințe și slaba calitate a informației privind problemele sănătății reproducerii, precum și un nivel înalt de neîncredere în unele metode contraceptive moderne și de neînțelegere a acestora.

După 1995, în România au avut loc numeroase transformări, inclusiv campanii de informare, comunicare, precum și dezvoltarea serviciilor publice și private de planificare familială. Definirea priorităților de intervenție și evaluarea acestora s-a realizat prin alte două SSR în România: un studiu privind sănătatea reproducerii la tineri cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, desfășurat în 1996 (SSRT-Ro 1996) și studiul privind sănătatea reproducerii în România, desfășurat în 1999 (SSR-Ro 1999), ambele similare ca și metodologie și conținut cu studiul din 1993, dar incluzând și un eșantion de bărbați.

Scopul SSR-Ro 2004 este evaluarea stării de sănătate a reproducerii în România, inclusiv serviciile de sănătate pentru mamă și copil, barierele în utilizarea serviciilor de sănătate furnizate de rețeaua de asistență primară și spitale și activitățile de prevenire din domeniu. Studiul este

proiectat pentru colectarea datelor privind activitățile și serviciile de sănătate furnizate, pe un eșantion de bărbați și femei reprezentativ la nivel național. Ca și în studiile anterioare, metodologia și planificarea studiului sunt dezvoltate pe baza celor utilizate în 1993, 1996 și 1999.

Prezentul studiu a fost proiectat astfel încât să răspundă următoarelor **obiective**:

- Să evalueze situația curentă în ceea ce privește fertilitatea pentru eșantionul de femei, avortul, nevoia de servicii contraceptive și alte aspecte privind sănătatea reproducerii în România;

- Să permită decidenților politici, responsabililor de programe și cercetătorilor să evalueze și să îmbunătățească programele existente și să dezvolte noi strategii;

- Să măsoare modificările ratei fertilității, prevalenței contracepției, alăptarea, utilizarea avortului provocat, accesibilitatea și utilizarea serviciilor de planificare familială și să studieze factorii care influențează aceste schimbări;

- Să măsoare accesul la serviciile de sănătate, cu accent pe serviciile din asistența primară, în mod particular impactul dezvoltării serviciilor de sănătate reproductivă în ultimii cinci ani;

- Să actualizeze datele privind cunoștințele, atitudinile și comportamentul tinerilor în vârstă de 15-24 de ani, legat de sănătatea reproducerii;

- Să furnizeze informații asupra nivelului de cunoștințe privind transmiterea și prevenirea ITS, inclusiv HIV/SIDA și asupra atitudinii față de persoanele infectate HIV/SIDA (stigmatizare și discriminare);

- Să ofere informații despre violența în familie și să identifice factorii determinanți pentru abuzul verbal, fizic și sexual;

- Să identifice grupele de risc și să direcționeze viitoarele studii de sănătate a reproducerii către grupele având un comportament reproductiv cu risc crescut.

2. METODOLOGIE

2.1 PROIECTAREA EȘANTIONULUI

Cel de-al patrulea Studiu privind Sănătatea Reproducerii s-a realizat în România în a doua jumătate a anului 2004, pe un eșantion reprezentativ de femei și bărbați de vârstă fertilă. Eșantionul a fost selectat din rândul tuturor femeilor cu vârstă cuprinsă între 15-44 ani și bărbaților cu vârstă cuprinsă între 15-49 de ani, care locuiesc în România pe durata studiului, indiferent de starea lor civilă. Mărimea eșantionului dorit a fost de 4500 femei și 2500 bărbați (numărul a fost determinat și de bugetul disponibil). Eșantioanele de femei și de bărbați au fost selectate independent, reprezentând de fapt două eșantioane distincte.

Planul de sondaj al studiului este un plan de sondaj multistadial. Prima treaptă a fost reprezentată de selectarea eșantionului „master” de zone teritoriale EMZOT, realizat pe baza datelor de la Recensământul Populației și Locuințelor din 2002 (RPL'2002). EMZOT include 780 centre de cercetare - Unități Primare de eșantionare (UP) - repartizate în toate județele țării și în sectoarele Municipiului București (427 în mediul urban și 353 în mediul rural). Selectarea UP în EMZOT, corespunzătoare primei trepte de eșantionare, s-a realizat folosindu-se o schemă de selecție stratificată. Criteriile de stratificare utilizate au fost județul și mediul de rezidență, prin intersectarea acestora rezultând un număr de 88 de straturi (în Municipiul București selecția a fost realizată în mod separat pentru fiecare din cele 6 sectoare administrative). În fiecare din cele 88 de straturi au fost calculate probabilitățile de includere în prima treaptă, proporțional cu mărimea unei UP, mărime exprimată în număr de locuințe permanente. EMZOT cuprinde aproximativ 13% din numărul total de locuințe permanente și ocupate.

În treapta a doua, un subeșantion de 33,33% din UP ale EMZOT a fost utilizat pentru selectarea eșantionului de femei; 50% din UP selectate pentru eșantionul de femei s-au folosit pentru extragerea eșantionului de bărbați. Astfel, în treapta a doua au fost incluse 260 UP pentru eșantionul de femei și 130 UP pentru eșantionul de bărbați. În treapta a treia s-au extras aleator cluster de locuințe eligibile, din cadrul fiecărei UP selectate în treapta a doua. Locuințele extrase pentru eșantionul de femei sunt diferite de locuințele extrase pentru eșantionul de bărbați. În final, din fiecare locuință

eligibilă au intrat în cercetare toate gospodăriile eligibile, iar din fiecare gospodărie eligibilă s-au ales, în mod aleator, pentru interviu, o femeie cu vârsta cuprinsă între 15 și 44 de ani pentru eșantionul de femei, respectiv un bărbat cu vârsta cuprinsă între 15 și 49 de ani pentru eșantionul de bărbați.

Determinarea dimensiunii clusterelor s-a bazat pe numărul locuințelor necesare obținerii unei medii de 18 chestionare complete pe UP, pentru eșantionul de femei și respectiv 21 chestionare complete pentru eșantionul de bărbați. Numărul total de locuințe eligibile din fiecare UP s-a calculat luându-se în considerare estimări ale locuințelor neocupate, locuințelor neeligibile și o rată estimată de răspuns pentru femei și bărbați. Aceste estimări s-au făcut pe baza rezultatelor obținute în urma pretestării chestionarelor. Dimensiunea finală determinată a unui cluster pentru a se completa în medie 18 chestionare pentru femei și 21 chestionare pentru bărbați este de 21 locuințe cu persoane eligibile pe UP în eșantionul de femei și 24 locuințe cu persoane eligibile pe UP în eșantionul de bărbați.

2.2 COLECTAREA ȘI INTRODUCEREA DATELOR

Colectarea datelor a fost realizată de 30 de operatori de interviu femei (pentru eșantionul de femei) și 10 operatori de interviu bărbați (pentru eșantionul de bărbați). Instruirea interviuatorilor a fost realizată pe baza „Ghidului Intervievatorilor” și a constat din 5 zile de formare teoretică asupra procedurilor din teren și administrării adecvate a chestionarelor, urmată de o săptămână de practică sub stricta monitorizare a instructorilor.

Desfășurarea activității în teren a fost supravegheată de trei coordonatori: unul pentru componenta femei, unul pentru componenta bărbați și un coordonator general al anchetei în teren.

Monitorizarea și evaluarea administrării chestionarelor a fost realizată de 5 supervizori. Fiecărei echipe i s-a repartizat un număr de sectoare de recensământ din toate regiunile țării. Interviuurile au fost realizate la domiciliul celor selectați și au durat în medie 41 de minute pentru femei și 36 minute pentru bărbați. Chestionarele completate au fost mai întâi verificate de coordonatori și evaluatori, după care au fost preluate pentru procesare.

Pentru introducerea datelor s-a utilizat programul informatic specializat (software) dezvoltat pe baza chestionarului. Pentru introducerea datelor din chestionare și controlul logic al acestora pe baza corelațiilor din programul informatic au fost implicați 15 operatori instruiți anterior în acest scop. După introducerea datelor s-a trecut la verificarea integrității acestora, urmată de controlul logic al datelor din chestionare, verificarea erorilor și validarea datelor.

2.3 RATELE DE RĂSPUNS

Din cele 7.772 gospodării selectate în eșantionul de femei și cele 4.265 gospodării selectate în eșantionul de bărbați, 4.875, respectiv 2.621 au inclus cel puțin o persoană eligibilă (femeie între 15-44 ani sau bărbat între 15-49 ani). Dintre persoanele eligibile identificate, 4.441 femei și 2.361 bărbați au avut interviuri complete, obținându-se o rată de răspuns de 91,1% și respectiv 90,1%, (Tabelele 2.1.A și 2.1.B). Aproape toate persoanele selectate să participe și care au putut fi contactate au fost de acord să fie intervievate și au fost foarte cooperante. Dintre persoanele eligibile 3,5 % dintre femei și 2% dintre bărbați au refuzat interviul, iar 4,7% dintre femei și 7,2% dintre bărbați nu au putut fi contactați.

2.4 EXTINDEREA REZULTATELOR

Deoarece eșantionul proiectat nu a fost un eșantion autoponderat, rezultatele finale ale studiului au fost determinate pe baza unei metode de ponderare în două etape, așa cum este descrisă mai jos.

2.4.1 Calculul ponderilor preliminare

Pentru calculul ponderii preliminare s-au luat în considerare selectarea diferențiată a gospodăriilor în cadrul fiecărei unități primare, precum și selectarea unui participant eligibil din fiecare gospodărie. Se calculează ponderea EMZOT, aceasta fiind o pondere care ține seama de planul de sondaj folosit și este egală cu inversul probabilității generale de selecție. Probabilitatea generală de selecție este reprezentată de produsul probabilităților de selecție corespunzătoare celor trei trepte de eșantionare. Ponderea EMZOT a fost ajustată cu un factor de corecție al gospodăriilor neeligibile, calculat la nivel de unitate primară, pentru a compensa faptul că nu toate gospodăriile vizitate au fost eligibile, obținându-se astfel

ponderea gospodăriei. Deoarece numai o femeie a fost selectată din fiecare gospodărie cu femei de vârstă fertilă și un singur bărbat a fost selectat din fiecare gospodărie cu bărbați de vârstă fertilă, ponderea gospodăriei a fost ajustată, pentru a compensa faptul că anumite gospodării includ mai multe persoane eligibile, obținându-se astfel ponderea preliminară (ponderea persoanei).

2.4.2 Ponderarea eșantionului

Redresarea a fost realizată cu scopul de a îmbunătăți calitatea estimărilor printr-o ajustare finală a ponderilor rezultate din etapa anterioară. Ponderile obținute în final au fost modificate astfel încât estimările din eșantion să fie egale cu populația din statistica demografică, pentru anumite variabile. În plus, ponderile finale au fost calculate astfel încât să se îndepărteze cât mai puțin posibil de ponderile inițiale, prin minimizarea unei funcții de distanță dintre cele două ponderi, ceea ce are ca efect îmbunătățirea preciziei estimărilor. Această metodă de redresare este cunoscută sub numele de calibrare.

În calibrare s-au utilizat ca informații auxiliare variabile demografice (populația pe sexe, grupe de vârstă și stare civilă) și variabile de localizare (medii de rezidență).

Structura populației pe variabilele menționate este cunoscută din statistica demografică sau din rezultatele Recensământului Populației și Locuințelor 2002.

Calibrarea s-a realizat în două etape. În prima etapă s-a comparat distribuția persoanelor eligibile care au răspuns la interviu, pe grupe de vârstă cincinale (de câte 5 ani) și medii de rezidență, din eșantionul ponderat cu distribuția populației la 1 iulie 2004. S-a aplicat un factor de corecție, realizându-se redresarea eșantionului la structura populației la 1 iulie 2004 (statistica demografică) și obținându-se o primă pondere finală. În etapa a doua s-a comparat distribuția persoanelor eligibile care au răspuns la interviu, pe grupe de vârstă cincinale (de câte 5 ani) și stare civilă, din eșantionul ponderat și redresat în etapa anterioară, cu distribuția populației la Recensământul Populației și Locuințelor - RPL 2002.

După redresare, distribuția persoanelor eligibile cu interviu complet, pe grupe de vârstă de 5 ani și medii de rezidență din eșantionul ponderat este foarte apropiată de distribuția populației la nivel național.

TABEL 2.1.A
Rezultatul interviurilor pe medii de rezidență - femei
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Gospodării	Număr neponderat de cazuri	Total	Urban	Rural
Gospodării cu femei eligibile identificate	4875	62,7	62,2	63,4
Gospodării cu femei neeligibile	1645	21,2	19,4	23,5
Gospodării neocupate	297	3,8	3,7	4,0
Nimeni acasă	598	7,7	8,3	6,8
Refuz al gospodăriei	269	3,5	5,0	1,4
Altele	88	1,1	1,3	0,9
Total	7772	100,0	100,0	100,0
Numărul gospodăriilor	7772	7772	4428	3344
Femei eligibile	Număr neponderat de cazuri	Total	Urban	Rural
Femei eligibile cu interviu complet	4441	91,1	90,2	92,2
Respondenta selectată absentă	227	4,7	5,2	4,0
Refuz al respondentei selectate	171	3,5	4,0	2,8
Altele	36	0,7	0,5	1,0
Total	4875	100,0	100,0	100,0
Număr femei eligibile	4875	4875	2755	2120
Femei eligibile cu interviu complet	4441	4441	2486	1955

TABEL 2.1.B
Rezultatul interviurilor pe medii de rezidență - bărbați
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Gospodării	Număr neponderat de cazuri	Total	Urban	Rural
Gospodării cu bărbați eligibili identificați	2621	61,5	60,5	62,7
Gospodării cu bărbați neeligibili	756	17,7	16,3	19,6
Gospodării neocupate	164	3,8	4,0	3,7
Nimeni acasă	427	10,0	11,2	8,4
Refuz al gospodăriei	210	4,9	6,2	3,2
Altele	87	2,0	1,8	2,3
Total	4265	100,0	100,0	100,0
Numărul gospodăriilor	4265	4265	2438	1827
Bărbați eligibili	Număr neponderat de cazuri	Total	Urban	Rural
Bărbați eligibili cu interviu complet	2361	90,1	89,8	90,5
Respondentul selectat absent	189	7,2	7,2	7,2
Refuz al respondentului selectat	53	2,0	2,4	1,5
Altele	18	0,7	0,6	0,8
Total	2621	100,0	100,0	100,0
Număr bărbați eligibili	2621	2621	1475	1146
Bărbați eligibili cu interviu complet	2361	2361	1324	1037

3. CARACTERISTICILE EȘANTIONULUI

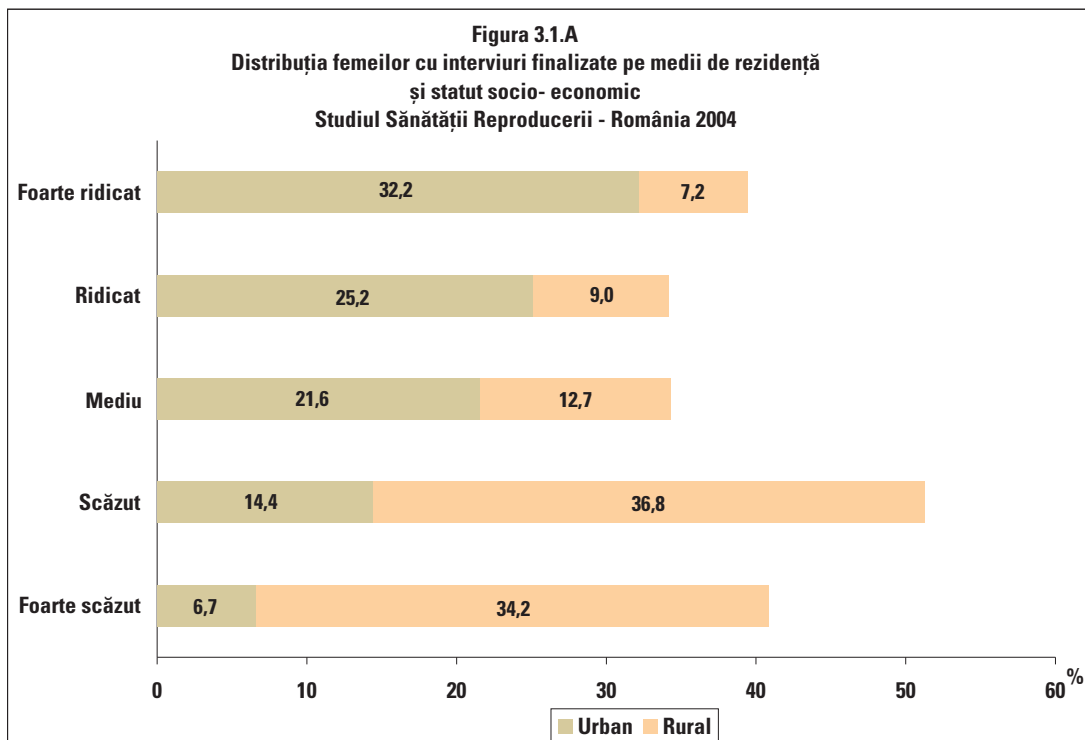
3.1 CARACTERISTICILE GOSPODĂRIEI¹

După cum a fost descris în secțiunea anterioară, în studiul din 2004, ca și în studiile naționale anterioare, eșantionul proiectat nu a fost un eșantion autoponderat, de aceea tabelele din acest raport prezintă rezultate reprezentative pentru populația de vârstă fertilă la nivel național, determinate pe baza unei proceduri de ponderare.

În Tabelul 3.1.1 sunt prezentate distribuția procentuală și numărul mediu de persoane pe gospodărie, pentru gospodăriile care conțin cel puțin un interviuat eligibil. Majoritatea gospodăriilor cu intervieuați eligibili (63,7% în eșantionul de femei și 62% în eșantionul de bărbați) au trei sau patru persoane. Gospodăriile formate din una sau două persoane (probabil cupluri fără copii) sunt mai puține (16,4%, respectiv 20,2%). Aceste gospodării mici sunt mai frecvent întâlnite în zonele urbane (21,6%) decât în zonele rurale (8,2%) pentru eșantionul feminin. Gospodăriile cu șase sau mai multe persoane sunt, de asemenea, rare; cea mai mică frecvență a acestora o găsim în mediul urban (4,4% pentru femei și 3,6% pentru bărbați).

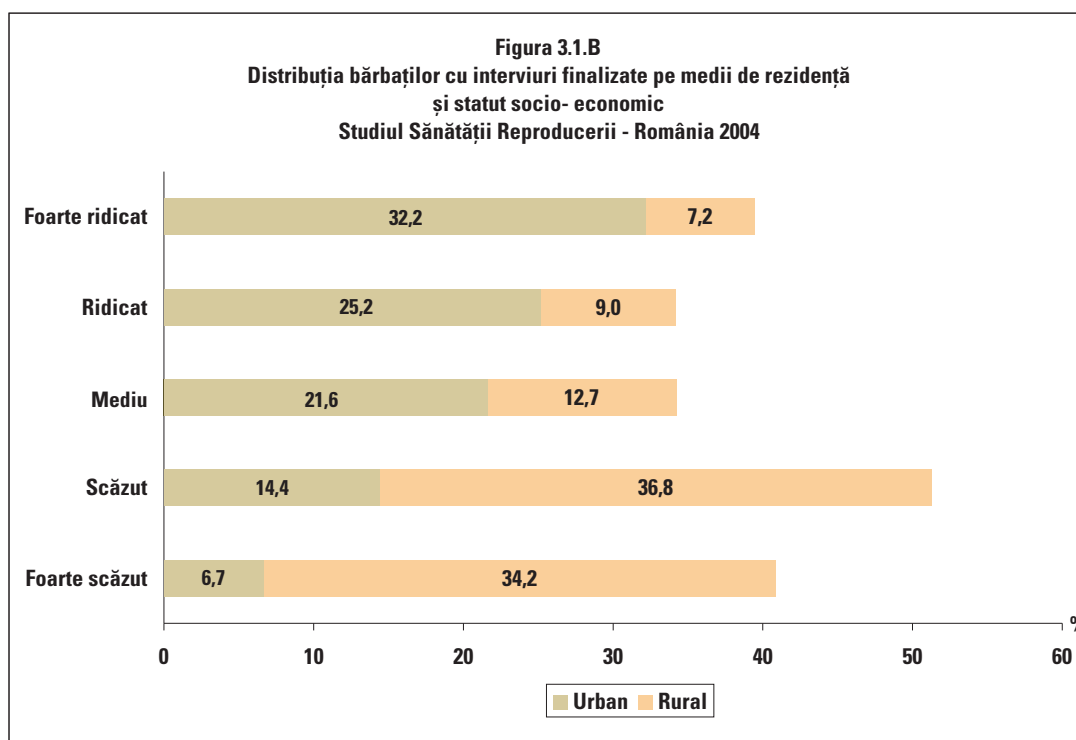
În medie, o gospodărie tipică cu un interviuat eligibil este formată din cel mult patru persoane. Gospodăriile din mediul urban au în componența lor mai puține persoane (3,4 și respectiv 3,3 persoane pe gospodărie) în comparație cu gospodăriile din mediul rural (4,1 și respectiv 3,7 persoane pe gospodărie).

Nivelul socio-economic al respondenților este o variabilă importantă asociată cu comportamentul privind sănătatea reproducerii. Pentru a se evalua nivelul socio-economic al fiecărui respondent, în cadrul Studiului Sănătății Reproducerii din anul 2004 s-au cules diverse informații asupra gradului de confort din gospodărie (încălzire centrală și closet cu apă în casă), precum și informații privind deținerea de bunuri gospodărești (televizor, frigider, aragaz, mașină de spălat, aspirator, video, autoturism, telefon mobil, computer). În plus, s-a calculat pentru fiecare interviuat gradul de aglomerare a gospodăriei². Intervieuații au fost astfel clasificați în două categorii: cei care trăiesc în condiții aglomerate (mai mult de o persoană pe cameră) și cei care nu trăiesc în condiții

¹ Prin gospodărie se înțelege persoana sau grupul de persoane care împart aceeași locuință, precum și cheltuielile aferente acesteia.

² Aglomerarea a fost determinată prin împărțirea numărului total de persoane care trăiesc într-o gospodărie la numărul total de camere din locuință (fără a include baia și bucătăria); intervieuații au fost astfel clasificați în două categorii: cei care trăiesc în condiții aglomerate (mai mult de o persoană pe cameră) și cei care nu trăiesc în condiții aglomerate (cel mult o persoană pe cameră).

aglomerate (cel mult o persoană pe cameră).

Gradul de aglomerare a gospodăriei este un alt indicator important al condițiilor de locuit. În general, aproape două treimi (61,1%) din femeile de vârstă fertilă și 57,7% din bărbații de vârstă fertilă locuiesc în condiții de aglomerare. 63,2% dintre femeile din mediul rural trăiesc în condiții de aglomerare, față de 59,8% dintre femei în mediul urban. În cazul bărbaților, situația este inversă, adică mai mulți bărbați din mediul urban trăiesc în condiții de aglomerare, față de cei din mediul rural (61,2% față de 53,1%). Cele mai aglomerate gospodării sunt în regiunea centrală, unde 65,4% dintre femei și 73,0% dintre bărbați trăiesc în condiții de aglomerare.

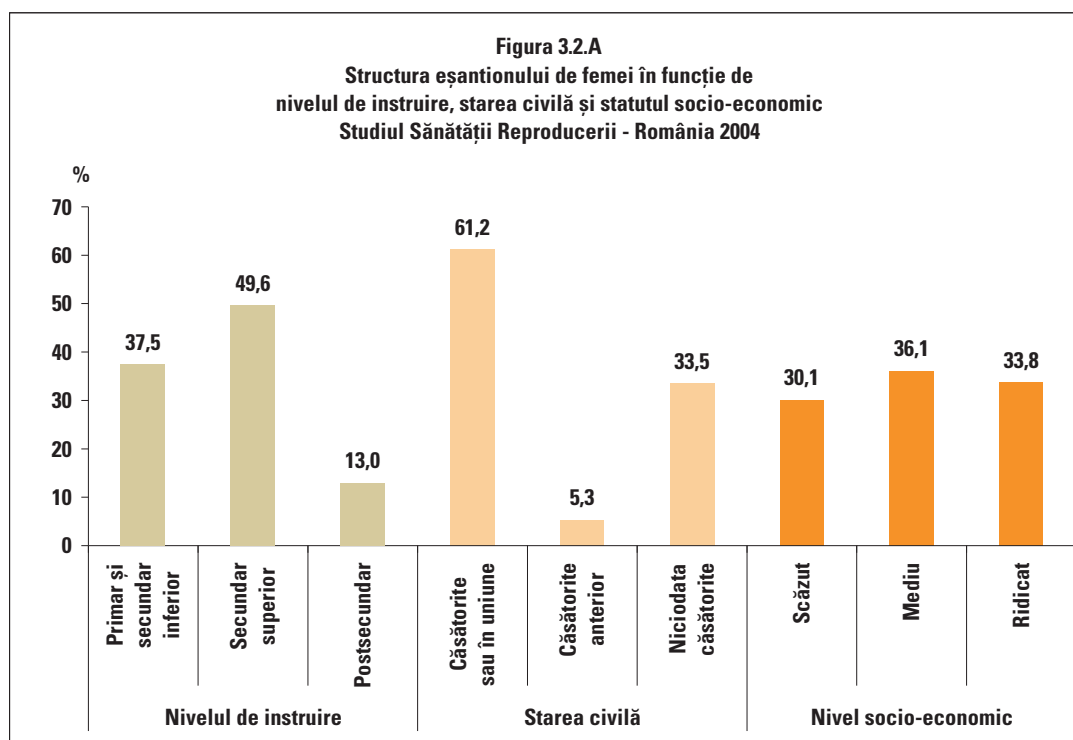
Toate utilitățile și bunurile gospodărești, inclusiv traiul în condiții neaglomerate au fost cuantificate pentru a realiza un scor care să descrie statutul socio-economic al gospodăriei. Pe baza scorului obținut, eșantionul a fost împărțit în terțile (nivel socio-economic scăzut, mediu și ridicat) și în quintile (nivel socio-economic foarte scăzut, scăzut, mediu, ridicat, foarte ridicat). Statutul socio-economic este mai ridicat în regiunile urbane, comparativ cu cele rurale (Figura 3.1.A și 3.1.B). În regiunile nord-est și sud-vest se înregistrează procentul cel mai mare de persoane cu nivel socio-economic foarte scăzut. Proporția persoanelor cu nivel socio-economic foarte ridicat este cea mai mare în București.

Așa cum se poate observa în Tabelele 3.1.2.A și 3.1.2.B, sunt trei bunuri de consum durabile prezente în aproape toate gospodăriile: aragaz, frigider și televizor color. Bunurile prezente în cele mai puține gospodării sunt camerele video, cuptoarele cu microunde și aparatele video. În cazul femeilor, cea mai mare deosebire între mediul urban și mediul rural s-a înregistrat în privința băii în interiorul locuinței (85% față de 25%), a încălzirii centrale (69% față de 4%), a aspiratorului (78% față de 35%), a CD player-ului (42% față de 13%), a telefonului mobil (81% față de 46%), a computerului (42% față de 12%) și a automobilului (43% față de 27%). Aceeași structură s-a remarcat și în cazul bărbaților. Trebuie menționată și creșterea spectaculoasă a utilizării telefonului mobil la nivel național: 14% în 1999 față de 67% în 2004 pentru femei și 13% în 1999 față de 63% în 2004 pentru bărbați. Similitudinea dintre rezultatele înregistrate pentru femei și bărbați la nivel de gospodărie validează încă o dată proiectarea eșantionului din 2004.

3.2 CARACTERISTICILE RESPONDENȚILOR

Caracteristicile generale ale intervievaților în funcție de mediul de rezidență sunt prezentate în Tabelele 3.2.1A și 3.2.1B, figurile 3.2.A și 3.2.B.

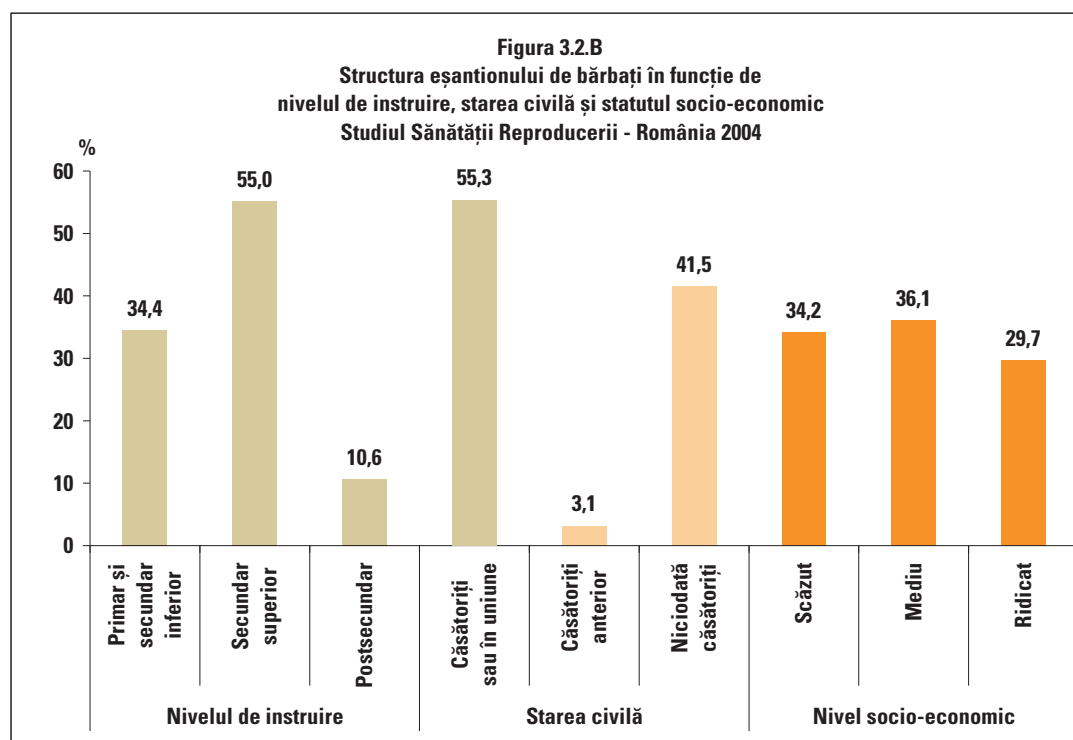
În general, 34,2% dintre femeile alese în eșantion și 30,0% dintre bărbați sunt tineri cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani. Comparând distribuțiile pe

grupe de vârstă între cele două medii, constatăm că populația din eșantion provenită din mediul rural este ceva mai tânără, atât în cazul femeilor (36% comparativ cu 33% în mediul urban) cât și al bărbaților (31% față de 29% în mediul urban), diferențele nefiind semnificative statistic. Doar 3,3% dintre femeile intervievate și 4,0% dintre bărbați au cel mult o educație primară. Intervievații din mediul urban au un nivel mai crescut de

educație decât cei din mediul rural. Diferențele de educație între urban și rural sunt mai accentuate în cazul studiilor post-liceale. Astfel, ponderea femeilor și bărbaților de vârstă fertilă din mediul urban care au absolvit un colegiu sau o facultate este de cinci ori mai mare decât a celor din mediul rural (19% față de 4% și respectiv 16% față de 3%).

Din întreg eșantionul de femei, 42,3% nu au avut niciodată copii, 27,0% au născut un copil, 22,3% au

născut doi copii și numai 8,4% au născut trei sau mai mulți copii. Distribuția copiilor declarată de către respondenții bărbații este similară cu cea declarată de femei, cu excepția unei proporții mai mari de bărbați care nu au avut copii (51,2%), ceea ce indică faptul că bărbații se căsătoresc la o vârstă mai înaintată.

După cum era de așteptat, numărul de copii declarat este mai mare în mediul rural, numai 34,3% declarând că nu au copii, în comparație cu 47,3% în mediul urban, iar proporția de femei care au declarat că au trei sau mai mulți copii este de două ori mai mare în mediul rural decât în mediul urban.

După cum s-a observat și în cadrul recensământului și în studiile anterioare, religia dominantă în rândul intervievaților a fost creștin ortodoxă: 89% dintre femei, respectiv 90% dintre bărbați declarându-și apartenența la această religie. Majoritatea intervievaților care nu aparțineau acestei religii au fost fie protestanți (4% dintre femei și 6% dintre bărbați), fie catolici (3%, femei și bărbați). Deoarece numai aproximativ 10% dintre respondenți nu sunt ortodocși, foarte puține analize iau în considerație apartenența religioasă, din cauza mărimii mici a eșantionului în cazul celor mai multe religii.

Întrebați fiind despre naționalitate, 93% dintre femei și 93% dintre bărbați au răspuns că sunt de naționalitate română, 4% dintre femei și bărbați s-au declarat maghiari și 2% dintre bărbați și femei s-au declarat rromi. Cei mai mulți experți sunt de acord cu ideea că populația de rromi este raportată sub valoarea reală atât în recensământ, cât și în studii. Ca și în cazul religiei, având în vedere că mai puțin

de opt procente din populație a declarat o altă naționalitate decât cea română, nu se pot realiza analize comparative ale apartenenței naționale.

Așa cum se constată în Tabelul 3.2.2, există diferențe importante de stare civilă atât între femei și bărbați, cât și între urban și rural, pe categorii de vârstă. Mai multe femei (61%) decât bărbați (55%) au declarat că se află în cuplu căsătorit sau uniune consensuală.

Femeile din mediul rural căsătorite sau trăind în uniune consensuală au avut o pondere mai mare (70%) decât femeile din mediul urban din aceeași categorie (56%). În schimb, în cazul bărbaților situația este inversată: 58% în mediul urban, față de 52% în mediul rural. Aceste rezultate, care se regăsește și în celelalte studii, se datorează, în mare parte, vârstei mai mici a femeilor din mediul rural în momentul căsătoriei și migrației bărbaților necăsătoriți din zonele rurale spre cele urbane.

La nivel național, starea civilă pe parcursul vieții diferă între bărbați și femei și între grupele de vârstă. Proporția de femei și bărbați care sunt sau au fost căsătoriți este de 96% și respectiv 92%. Aproximativ 41% dintre femeile cu vârste cuprinse între 20-24 de ani sunt căsătorite, față de numai 15% dintre bărbați. Femeile din mediul urban se căsătoresc la o vârstă mai înaintată decât cele din mediul rural, după cum s-a menționat mai sus, probabil datorită amânării căsătoriei până la finalizarea ciclului educațional. În mediul rural, 57% dintre persoanele cu vârste între 20-24 de ani sunt căsătorite, în comparație cu 32% dintre persoanele de aceeași vârstă din mediul urban.

TABEL 3.1.1
Distribuția gospodăriilor după numărul de persoane pe gospodărie și dimensiunea medie a gospodăriei, pe medii de rezidență, gospodării cu cel puțin un interviuat eligibil
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Mărime gospodărie	Total	Femei		Total	Bărbați	
		Mediu de rezidență			Mediu de rezidență	
		Urban	Rural		Urban	Rural
1 persoană	3,7	5,4	1,0	5,7	4,8	6,9
2 persoane	12,7	16,2	7,2	14,5	16,3	12,3
3 persoane	32,7	37,1	25,6	32,7	36,8	27,4
4 persoane	31,0	28,4	35,1	29,3	30,2	28,0
5 persoane	12,1	8,4	17,7	11,0	8,3	14,6
6 persoane	4,7	2,5	8,2	4,4	2,6	6,8
7+ persoane	3,2	1,9	5,1	2,3	1,0	4,0
TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nr. mediu persoane / gospodărie	3,7	3,4	4,1	3,5	3,3	3,7

TABEL 3.1.2.A
Distribuția femeilor după dotarea gospodăriei cu bunuri de folosință îndelungată și utilități
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

	Regiune										
	Total	Urban	Rural	NE	SE	S	SV	V	NV	C	B
Utilități și bunuri gospodărești											
Aragaz	93,4	96,9	88,0	87,4	94,7	94,3	94,9	96,5	92,0	93,0	98,0
Televizor color	90,1	95,1	82,3	81,1	90,1	90,7	91,8	90,1	89,8	94,3	97,8
Frigider	87,8	93,5	78,8	79,8	91,5	87,3	84,8	95,7	87,8	89,7	92,2
Mașină de spălat	71,1	82,8	52,4	57,0	70,6	65,2	54,9	82,5	77,2	88,2	85,7
Telefon mobil	67,2	80,6	45,9	57,6	67,4	57,6	55,2	78,2	71,3	73,3	87,3
Closet cu apă în interiorul locuinței	62,0	85,2	25,1	48,5	63,5	47,6	44,8	71,7	71,0	79,0	83,2
Aspirator	61,2	77,5	35,4	43,2	64,5	49,1	51,2	72,5	65,6	73,5	85,5
Congelator/combină frigorifică	44,6	51,4	33,9	27,0	42,6	33,6	55,2	56,4	53,1	54,2	53,2
Încălzire centrală	43,7	68,6	4,0	36,2	49,0	27,5	31,6	40,3	46,9	45,6	76,7
Automobil	37,2	43,4	27,2	28,4	27,6	37,0	40,0	38,4	41,1	43,2	48,9
CD Player	30,8	42,0	13,0	22,1	28,7	18,6	24,1	26,6	36,7	44,1	52,5
PC	30,1	41,6	11,9	23,0	24,7	21,6	20,8	33,2	35,5	37,7	52,0
Video	20,2	26,1	11,0	13,8	12,9	17,9	17,0	15,2	25,8	28,7	34,4
Cuptor cu microunde	13,4	18,1	5,8	12,4	10,6	6,0	8,5	14,2	20,9	18,5	19,8
Camera video	4,6	6,7	1,1	4,1	3,0	2,7	4,4	4,8	4,9	3,8	9,8
Gospodării aglomerate*	61,1	59,8	63,2	65,2	64,4	56,4	62,9	60,1	63,6	65,4	49,9

* Aglomerarea a fost determinată prin împărțirea numărului total de persoane dintr-o gospodărie la numărul total de camere al gospodăriei (exclusiv baia și bucătăria); s-a considerat că o femeie trăiește în condiții de aglomerare dacă la o cameră revine mai mult de o persoană și o femeie nu trăiește în condiții de aglomerare dacă la o cameră revine o persoană sau mai puțin de o persoană.

TABEL 3.1.2.B
Distribuția bărbaților după dotarea gospodăriei cu bunuri de folosință îndelungată și utilități
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

	Regiune											
	Total	Urban	Rural	NE	SE	S	SV	V	NV	C	B	
Utilități și bunuri gospodărești												
Aragaz	90,7	96,9	82,7	80,1	90,9	95,7	87,9	95,3	88,3	95,0	99,3	
Televizor color	89,5	95,4	81,8	81,8	86,6	90,2	88,1	94,0	90,8	93,0	97,8	
Frigider	81,3	86,5	74,6	72,0	80,2	83,3	76,5	85,5	87,7	84,1	88,1	
Mașină de spălat	67,5	80,5	50,6	56,1	61,2	62,5	41,0	75,7	82,0	86,3	90,8	
Telefon mobil	62,6	76,0	45,2	54,4	61,8	58,6	39,0	64,8	74,8	68,5	89,4	
Closet cu apă în interiorul locuinței	55,8	82,9	20,5	41,7	49,8	44,0	32,9	66,2	63,0	73,4	94,4	
Aspirator	52,8	70,7	29,4	40,2	51,5	49,1	36,6	52,6	58,3	68,5	78,7	
Congelator/combină frigorifică	46,0	54,0	35,6	36,7	39,2	37,9	31,0	45,4	64,6	72,3	54,5	
Încălzire centrală	41,0	68,4	5,4	31,6	42,6	32,5	20,8	45,2	41,1	54,4	72,4	
Automobil	40,2	48,0	30,1	26,9	35,8	40,9	43,0	41,9	43,4	39,7	60,5	
CD Player	28,8	38,7	15,9	24,9	23,1	22,4	19,3	25,6	38,8	40,0	44,4	
PC	25,3	35,9	11,5	20,2	17,9	23,7	17,2	21,8	32,4	29,5	46,8	
Video	20,4	24,8	14,6	16,6	15,8	19,0	16,3	21,0	25,0	26,7	27,6	
Cuptor cu microunde	12,0	16,4	6,4	9,6	8,1	4,4	4,6	11,6	20,0	20,8	23,9	
Camera video	4,6	7,0	1,5	2,8	3,6	2,7	4,3	3,3	5,0	9,9	7,7	
Gospodării aglomerate*	57,7	61,2	53,1	59,5	48,9	59,0	51,1	52,1	63,1	73,0	57,1	

* Aglomerarea a fost determinată prin împărțirea numărului total de persoane dintr-o gospodărie la numărul total de camere al gospodăriei (exclusiv baia și bucătăria); s-a considerat că un bărbat trăiește în condiții de aglomerare dacă la o cameră revine mai mult de o persoană și un bărbat nu trăiește în condiții de aglomerare dacă la o cameră revine o persoană sau mai puțin de o persoană.

TABEL 3.2
Date Recensământul Populației România 2002

	Total	Urban	Rural
Total populație	21,680,974	11,435,080	10,245,894
Copii 0-4 ani	1,316,712	571,051	745,662
Femei 15-19 ani	798,298	473,019	325,279
Bărbați 15-19 ani	838,039	487,684	350,355
Femei 15-24 ani	1,651,029	983,063	667,966
Bărbați 15-24 ani	1,725,190	1,000,367	724,823
Femei 15-44 ani	4,746,840	2,873,548	1,873,292
Bărbați 15-49 ani	5,644,408	3,215,705	2,428,703

TABEL 3.2.1.A
Distribuția procentuală a femeilor pe medii de rezidență, regiuni de dezvoltare și pe caracteristici selectate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Mediul de rezidență			Regiune							
	Total	Urban	Rural	NE	SE	S	SV	V	NV	C	B
Număr neponderat de cazuri	4441	2486	1955	718	585	737	515	378	496	553	459
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grupa de vârstă											
15-19	17,6	16,5	19,4	17,8	18,9	17,6	17,3	16,7	20,6	19,9	11,9
20-24	16,6	16,6	16,6	13,9	15,9	16,5	15,8	19,7	17,7	16,2	19,8
25-29	18,2	17,8	18,7	18,3	16,9	19,0	19,5	16,9	16,5	14,8	22,7
30-34	17,3	16,9	18,0	17,6	18,2	18,2	15,3	16,8	18,5	17,7	15,8
35-39	16,8	17,6	15,6	17,3	16,7	16,7	17,9	17,6	16,3	16,9	15,3
40-44	13,4	14,5	11,6	15,1	13,4	11,9	14,1	12,3	10,4	14,6	14,4
Nivel de instruire											
Primar	3,3	2,2	5,0	2,4	4,9	5,1	4,1	1,9	20,8	3,2	1,1
Secundar inferior	34,2	23,7	50,7	40,9	32,1	36,8	37,3	39,2	33,9	31,6	20,1
Profesional, complementar sau de ucenici	10,1	8,6	12,5	12,4	6,4	10,9	13,3	8,5	9,9	12,4	6,4
Secundar superior	39,5	46,7	28,0	32,5	46,2	41,3	36,4	34,3	40,9	40,9	43,2
Postsecundar	13,0	18,7	3,8	11,8	10,4	5,9	8,9	16,2	12,5	12,0	29,2
Numărul copiilor în viață											
Nici unul	42,3	47,3	34,3	38,9	44,1	37,2	33,2	39,9	45,9	47,6	52,9
1	27,0	28,9	24,0	24,2	28,3	27,9	26,9	29,6	26,3	25,0	29,7
2	22,3	17,8	29,4	24,7	18,9	25,2	31,5	22,1	19,6	21,5	13,8
3	5,5	4,3	7,3	7,4	5,6	6,5	5,6	5,9	5,8	3,8	2,3
4 și mai mulți	2,9	1,7	5,0	4,8	3,0	3,2	2,9	2,5	2,5	2,1	1,4
Stare civilă											
Căsătorite sau în uniune	61,2	56,0	69,5	64,1	57,7	66,1	68,0	63,0	59,0	56,4	54,3
Căsătorite anterior	5,3	6,5	3,4	5,0	7,2	5,2	4,2	5,1	4,1	4,4	6,8
Niciodată căsătorite	33,5	37,5	27,1	30,9	35,2	28,8	27,8	31,9	36,9	39,2	38,9
Religie											
Ortodoxă	88,8	89,6	87,6	90,0	97,2	96,2	98,5	80,2	69,6	73,6	96,0
Catolică	3,2	4,0	2,0	2,8	0,6	0,6	0,3	7,1	4,5	11,8	1,2
Protestantă	4,4	3,6	5,6	6,5	1,1	3,2	0,4	11,3	8,8	4,7	1,6
Altele	3,4	2,6	4,7	0,7	1,2		0,2	1,0	17,0	9,8	1,0
Nici o religie	0,1	0,1	0,1				0,6	0,3			0,2
Apartenența etnică											
Română	93,1	94,0	91,6	97,6	96,4	97,4	98,1	94,1	78,0	78,1	98,8
Maghiară	4,4	4,2	4,8	0,4	0,1	0,4		2,8	16,8	19,8	0,3
Rromă	1,9	1,5	2,6	1,6	2,3	2,2	1,9	1,9	3,0	1,9	1,0
Altele	0,6	0,3	1,0	0,3	1,2			1,3	2,2	0,1	
Situația economică											
Persoană activă	55,8	65,1	41,0	47,2	55,0	49,5	50,0	67,9	54,9	60,5	71,1
Persoană inactivă	44,2	34,9	59,0	52,8	45,0	50,5	50,0	32,1	45,1	39,5	28,9
Nivel socio-economic											
Foarte scăzut	16,0	5,2	33,2	28,8	15,2	21,3	21,5	7,9	13,8	6,3	2,5
Scăzut	21,6	13,2	34,9	25,8	23,3	28,0	27,7	20,4	17,1	16,1	10,0
Mediu	18,9	20,3	16,7	14,9	20,6	22,7	14,3	25,8	17,1	22,2	16,1
Ridicat	19,9	26,6	9,3	14,4	21,4	14,0	18,9	21,0	21,5	24,3	28,2
Foarte ridicat	23,6	34,7	5,9	16,1	19,5	13,9	17,5	24,9	30,5	31,0	43,1

TABEL 3.2.1.B
Distribuția procentuală a bărbaților pe medii de rezidență, regiuni de dezvoltare și pe caracteristici selectate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Mediul de rezidență			Regiune							
	Total	Urban	Rural	NE	SE	S	SV	V	NV	C	B
Număr neponderat de cazuri	2361	1324	1037	368	320	331	293	272	260	277	240
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grupa de vârstă											
15-19	15,4	15,5	15,2	15,2	13,9	18,6	12,8	15,4	11,5	14,1	21,3
20-24	14,6	15,1	13,9	16,7	10,3	14,4	15,7	13,1	12,3	17,3	16,5
25-29	16,0	15,9	16,0	13,0	16,0	15,9	16,5	18,5	17,8	15,3	16,7
30-34	15,0	13,9	16,5	16,1	13,5	13,9	18,8	17,2	18,3	12,2	9,3
35-39	14,3	13,9	15,0	13,3	14,5	14,4	13,3	11,8	20,9	15,0	12,2
40-44	11,2	11,3	11,0	11,6	12,0	9,9	13,9	11,5	9,4	11,6	9,0
45-49	13,6	14,5	12,5	14,1	19,9	12,8	9,0	12,6	9,8	14,6	14,9
Nivel de instruire											
Primar	4,0	2,6	5,8	2,4	5,1	3,0	11,5	1,5	4,0	3,5	1,0
Secundar inferior	30,4	24,2	38,4	40,7	27,0	32,8	24,8	31,2	28,6	26,9	25,0
Profesional, complementar sau de ucenici	26,9	24,0	30,7	31,4	29,3	26,4	23,1	33,3	27,7	27,4	13,2
Secundar superior	28,1	33,0	21,8	19,3	27,4	28,4	30,1	23,4	27,9	32,3	42,6
Postsecundar	10,6	16,3	3,2	6,2	11,2	9,4	10,5	10,5	11,8	9,9	18,3
Numărul copiilor în viață											
Nici unul	51,2	50,8	51,7	48,6	52,0	51,2	48,7	57,1	48,0	48,1	57,5
1	21,4	24,1	17,8	20,8	23,1	20,7	21,7	22,8	22,7	19,1	19,8
2	20,1	19,8	20,5	20,1	19,8	20,3	22,5	13,7	20,7	24,6	18,9
3	4,8	3,7	6,2	4,8	3,1	6,4	5,2	4,3	6,0	4,9	3,6
4 și mai mulți	2,6	1,7	3,7	5,7	2,1	1,4	1,9	2,0	2,6	3,3	0,3
Stare civilă											
Căsătoriți sau în uniune	55,3	58,3	51,5	64,1	55,9	54,8	55,6	55,6	59,7	56,0	51,8
Căsătoriți anterior	3,1	2,6	3,8	3,5	4,0	3,0	3,8	2,8	2,2	3,2	2,1
Niciodată căsătoriți	41,6	39,0	44,7	42,5	40,0	42,2	40,6	41,6	38,0	40,8	46,0
Religie											
Ortodoxă	90,4	91,6	88,8	95,2	98,0	97,5	97,5	89,0	66,2	72,4	98,5
Catolică	3,2	3,8	2,5	4,1	0,4	0,2	0,6	7,5	6,9	7,6	0,2
Protestantă	5,6	4,0	7,6	0,5	0,3	2,3	0,7	3,5	26,2	17,5	0,2
Altele	0,5	0,5	0,6	0,2	1,3	0,2	0,7	1,3	0,6	0,0	0,0
Nici o religie	0,3	0,2	0,4	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,1	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Apartenența etnică											
Română	92,5	94,5	89,8	98,4	96,0	94,8	91,2	96,5	79,4	77,8	99,6
Maghiară	4,1	3,2	5,4	0,0	0,5	0,0	0,3	2,8	17,1	18,3	0,0
Rromă	2,7	1,6	4,2	1,2	0,4	5,2	8,5	0,2	3,1	3,5	0,0
Altele	0,7	0,7	0,7	0,4	3,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,5	0,4
Situația economică											
Persoană activă	80,2	78,6	82,2	79,9	80,5	77,0	81,4	80,9	86,8	84,9	71,0
Persoană inactivă	19,8	21,4	17,8	20,1	19,5	23,0	18,6	19,1	13,2	15,1	29,0
Nivel socio-economic											
Foarte scăzut	18,6	6,7	34,2	30,4	20,5	19,3	36,0	11,7	8,4	9,8	1,5
Scăzut	24,2	14,4	36,8	26,7	27,0	31,7	29,1	23,4	23,9	16,0	9,3
Mediu	17,7	21,6	12,7	16,1	20,2	15,8	7,9	23,1	19,2	18,8	22,8
Ridicat	18,2	25,2	9,0	13,2	17,8	18,2	13,3	24,6	19,6	21,5	21,2
Foarte ridicat	21,3	32,2	7,2	13,6	14,5	15,1	13,7	17,2	28,8	34,0	45,2

TABEL 3.2.2
Distribuția procentuală a femeilor și bărbaților pe stare civilă, grupe de vârstă și medii de rezidență
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Grupa de vârstă	Femei 15-44 ani				Bărbați 15-49 ani								
	Număr neponderat de cazuri	Stare civilă			Număr neponderat de cazuri	Stare civilă							
		Total	Căsătorită	Căsătorită anterior		Necăsătorită	Total	Căsătorit	Căsătorit anterior	Necăsătorit			
Total													
15-19	4441	100,0	61,2	5,3	33,5	2361	100,0	55,3	3,1	41,5			
20-24	608	100,0	8,2	0,2	91,6	337	100,0	0,9	0,0	99,1			
25-29	504	100,0	41,4	1,3	57,3	247	100,0	15,4	0,3	84,3			
30-34	854	100,0	72,6	3,8	23,6	328	100,0	54,3	1,5	44,2			
35-39	909	100,0	82,2	7,0	10,8	386	100,0	76,2	3,6	20,2			
40-44	944	100,0	84,5	9,2	6,3	425	100,0	82,4	4,8	12,8			
45-49	622	100,0	83,6	12,0	4,4	301	100,0	84,2	6,0	9,8			
	-	-	-	-	-	337	-	85,5	7,1	7,4			
Urban													
15-19	386	100,0	2,7	0,2	97,1	197	100,0	1,1	0,0	98,9			
20-24	272	100,0	31,5	1,2	67,3	151	100,0	15,4	0,4	84,2			
25-29	444	100,0	62,4	4,6	33,1	173	100,0	55,3	0,5	44,2			
30-34	449	100,0	76,3	8,5	15,2	196	100,0	80,8	2,8	16,5			
35-39	558	100,0	81,4	11,1	7,5	222	100,0	88,0	5,5	6,6			
40-44	377	100,0	82,2	14,4	3,4	169	100,0	90,3	5,9	3,8			
45-49	-	-	-	-	-	216	-	92,9	4,8	2,3			
Rural													
15-19	222	100,0	15,7	0,2	84,2	140	100,0	0,7	0,0	99,3			
20-24	232	100,0	57,2	1,4	41,4	96	100,0	15,4	0,2	84,4			
25-29	410	100,0	88,1	2,6	9,3	155	100,0	53,1	2,7	44,2			
30-34	460	100,0	91,0	4,8	4,3	190	100,0	71,2	4,5	24,3			
35-39	386	100,0	90,1	5,7	4,2	203	100,0	75,7	4,0	20,3			
40-44	245	100,0	86,4	7,3	6,3	132	100,0	76,1	6,2	17,7			
45-49	-	-	-	-	-	121	-	74,4	10,6	15,0			

4. FERTILITATEA ȘI AVORTUL

4.1. FERTILITATE

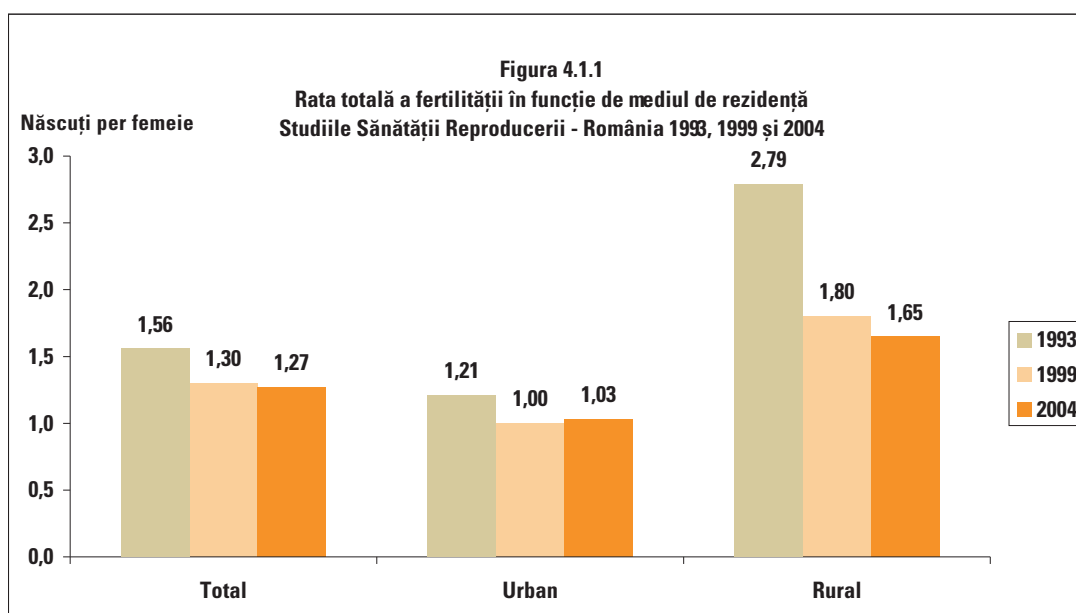
Fertilitatea a scăzut dramatic în România la începutul anilor 1990, după căderea vechiului regim. O evoluție descendentă de mare amploare a fertilității a fost comună tuturor țărilor ex-comuniste din Europa Centrală și de Est după 1990, dar viteza, ritmul și magnitudinea acestor evoluții au fost diferite, în funcție de contextul politic, economic și social din fiecare țară. În cazul României, s-a mai adăugat un factor.

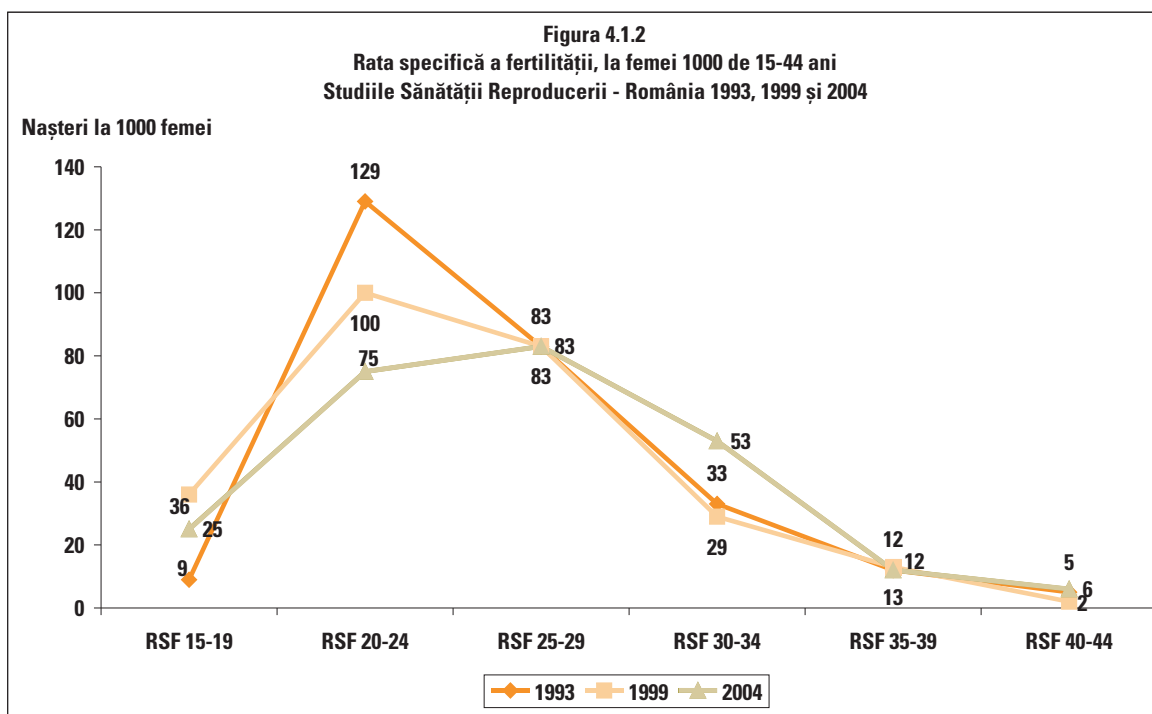
Fertilitatea a fost menținută la un nivel relativ ridicat înainte de 1990 printr-o politică pro-natalistă forțată, bazată pe reglementări restrictive în materie de contracepție și avort. Această politică a fost abrogată la sfârșitul anului 1989 și declinul fertilității s-a instalat rapid, ca o evoluție spontană firească. Noul context economic și social în deteriorare a amplificat doar viteza și proporția declinului. Declinul fertilității reprezintă o reacție la schimbările sociale complexe din România și nu este determinat numai de criza economică. Schimbările politice, în special din prima jumătate a anilor 1990, reorientarea tendințelor societății, restructurarea economică și socială, devalorizarea normelor culturale tradiționale, nevoia de acumulare de noi cunoștințe și extinderea modelelor de gândire și de comportare occidentale au contribuit împreună la schimbarea ireversibilă a tendinței fertilității și a modului de formare a familiei. De asemenea, întârzierea căsătoriei în rândul tinerilor, accesul sporit la mijloacele de contracepție

moderne și contactul cu media occidentală au avut un impact deosebit asupra mediului social și asupra determinantilor fertilității.

După declinul rapid de la începutul anilor 1990, fertilitatea în România s-a dovedit a fi remarcabil de stabilă în a doua parte a decadei, ca și în intervalul 2000 - 2004 (Figura 4.1.1). Dar, în spatele acestei stabilități, au loc importante schimbări structurale. Fertilitatea românească (ca și cea din alte țări central și est europene) a fost dintotdeauna o fertilitate timpurie, definită printr-o vârstă medie scăzută a femeilor la nașterea copiilor și o proporție ridicată a fertilității realizate până la vârsta de 25 de ani. Începând cu mijlocul anilor 1990, fertilitatea românească s-a îndepărtat treptat dar continuu de acest model, vârsta medie a femeilor la prima naștere crescând și tendința fiind bine instalată.

Această privire retrospectivă este utilă în evaluarea și înțelegerea datelor asupra fertilității rezultate din Studiul Sănătății Reprodusei 2004. Datele privind sănătatea reproducției furnizate de studiul din 2004 includ variabile explicative care nu sunt disponibile în statisticile oficiale asupra nașterilor ori în datele de recensământ. Analiza datelor privind fertilitatea din Studiul Sănătății Reprodusei oferă avantajul corelării acestora cu alte informații extrem de importante, precum rezultatul sarcinii, cunoștințele privind contraceptivele și utilizarea acestora, atitudini asupra sănătății reproducției, disponibilitatea serviciilor de sănătate, cunoștințele privind infecțiile cu transmitere

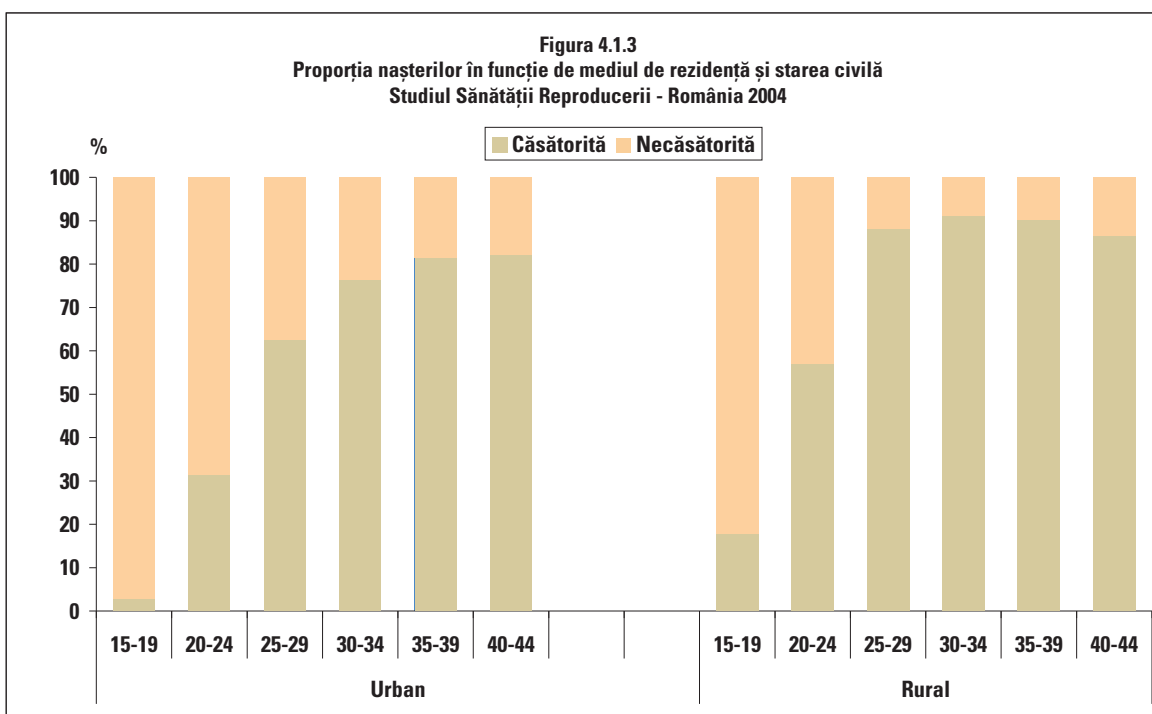
sexuală, inclusiv SIDA, și violența în familie. Aceste date sunt extrem de importante pentru programele orientate spre menținerea ori creșterea nivelului dorit al fertilității.

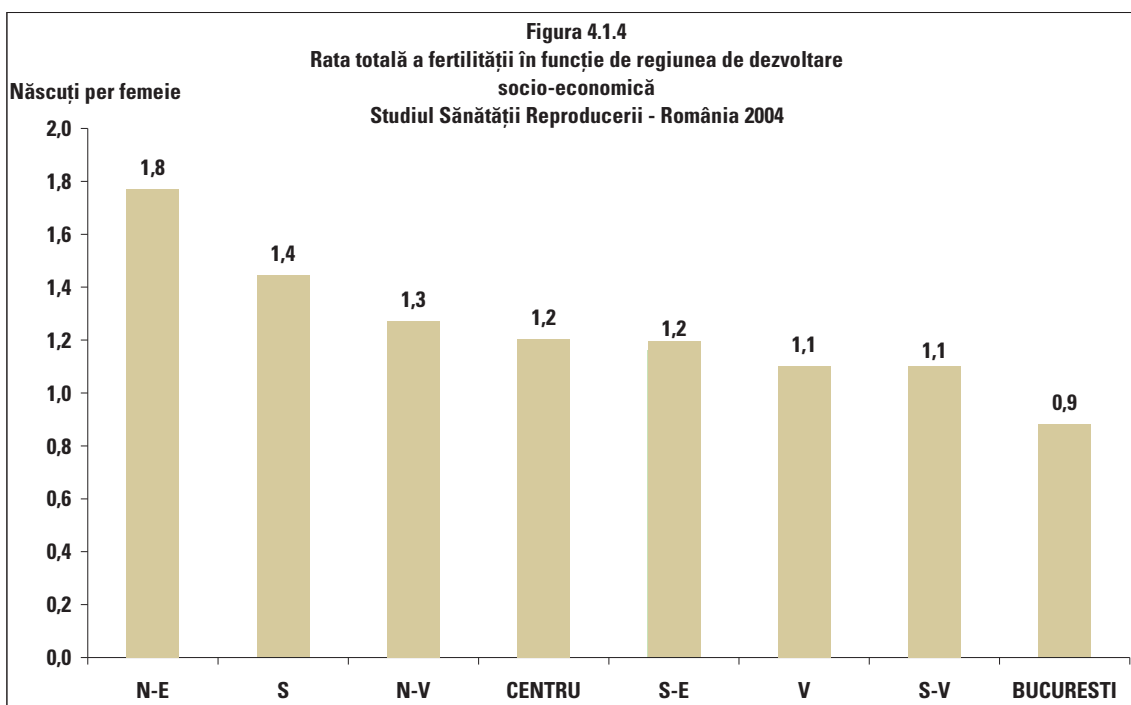
4.1.1 NIVELUL FERTILITĂȚII, TENDINȚE ȘI DIFERENȚIERI

Schimbările majore ale fertilității în România după 1989 au avut loc în prima jumătate a anilor 1990. Din 1995, nivelul fertilității a fost stabil, cu o rată totală a fertilității (RTF) de aproximativ 1,3. RTF

pentru perioada de trei ani dinaintea datei SSR 2004 este de 1,27, rotunjită la 1,3 și identică cu cifrele oficiale raportate pentru ultimii ani de agențiile guvernamentale.

Fertilitatea românească a fost dintotdeauna o fertilitate timpurie, urmând modelul tipic al țărilor din Europa de Est, cu valori maxime în grupa de vârstă 20-24 de ani. Modelul timpuriu de fertilitate a rămas tipic pentru România și după 1989, în pofida declinului general al fertilității de la începutul anilor 1990. Rezultatele Studiilor Sănătății Reprodusei

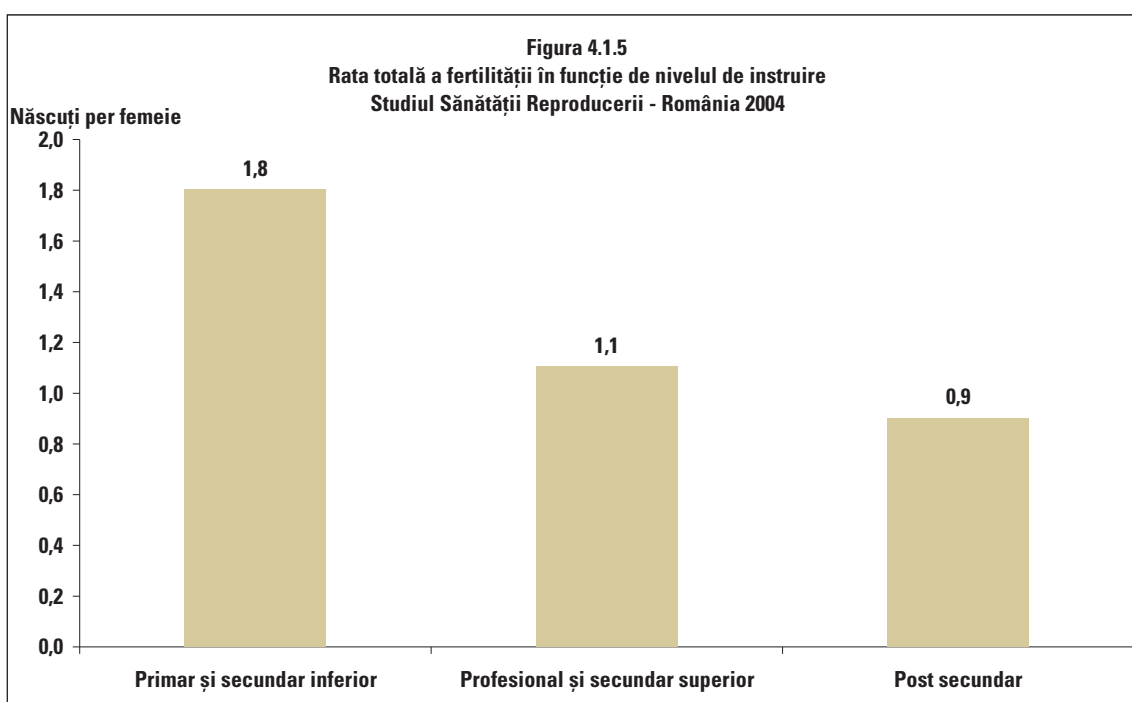

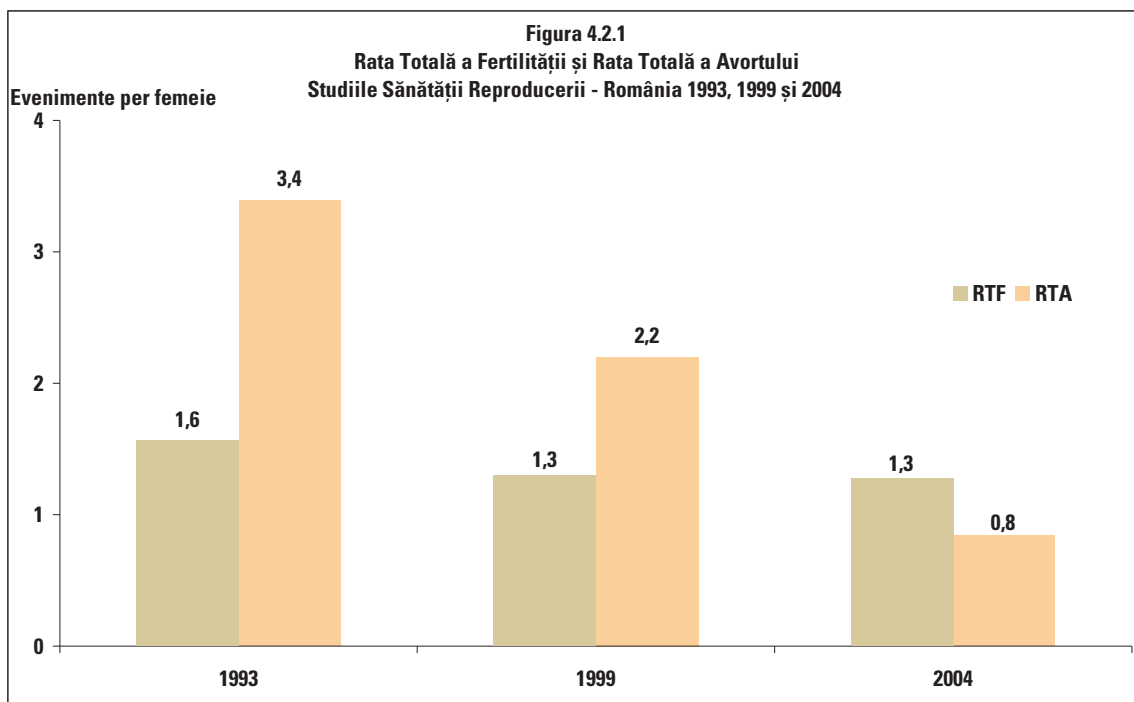
din 1993 și 1999 au confirmat existența acestui model, mai mult de 50% din rata totală a fertilității fiind realizată la grupele de vârstă 20-24 și 25-29 ani. În 2004, deși RTF a rămas la nivelul de 1,3 nașteri la o femeie, rata specifică a fertilității pe vârste (RSF) a crescut cu aproximativ 80% la grupa de vârstă 30-34 ani, în timp ce RSF la grupa 25-29 ani a rămas stabilă iar RSF la 20-24 ani a scăzut cu 25% (Tabel 4.1.1 și Figura 4.1.2).

Deși au avut loc schimbări în profilul structurii pe vârste a fertilității în 2004, diferențele dintre mediul urban și cel rural se mențin. RTF de 1,0 în mediul

urban reprezintă numai jumătate din rata de înlocuire a populației, în timp ce RTF în mediul rural este de 1,7 copii la o femeie, cu 70% mai mare decât valoarea din mediul urban. RSF pentru femeile din mediul rural este mult mai mare decât RSF pentru femeile din mediul urban la grupa de vârstă 15-29 de ani (Tabel 4.2.1). Totuși, RSF în mediul rural pentru grupa 30-34 de ani a crescut după 1999 de la 36 la 51 la 1000, o majorare de 42%.

Datele asupra fertilității rezultate din Studiul Sănătății Reproductive 2004 confirmă diferențele regionale ale fenomenului, RTF atingând 1,8 copii

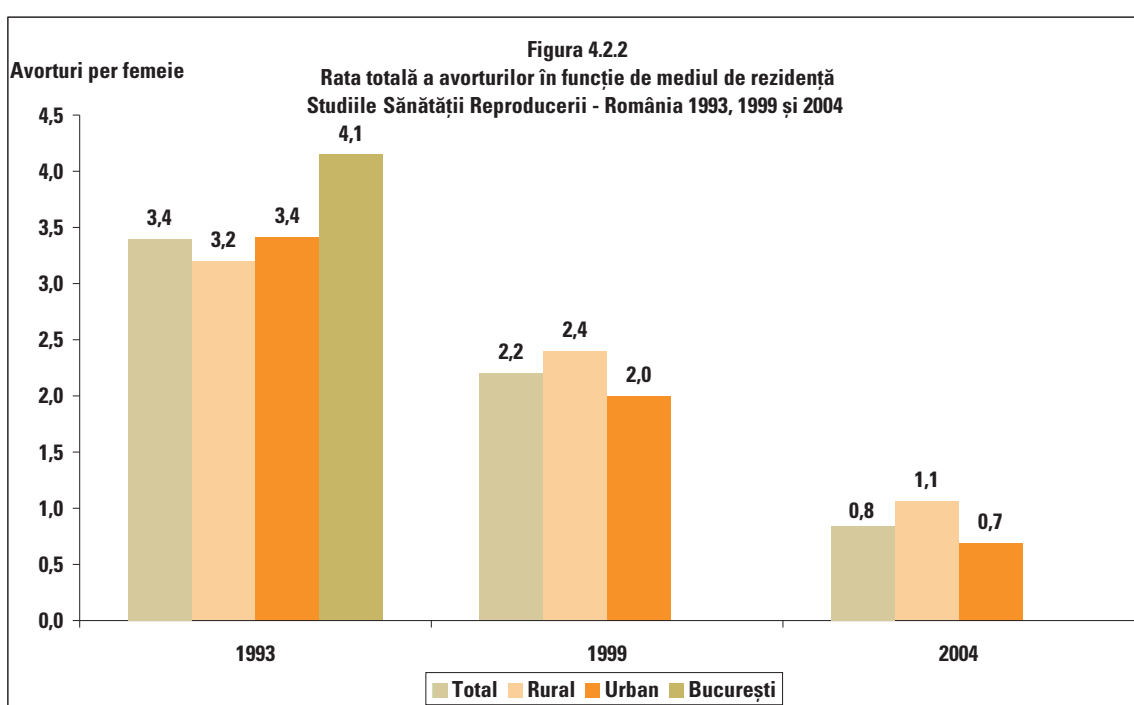

la o femeie în Regiunea Nord-Est (Moldova) și 1,1 copii în Vest și Sud-Vest, în timp ce nivelul pentru Regiunea București este cu puțin sub valoarea de numai 1 copil (0,9) (Tabel 4.1.2 și Figura 4.1.4).

Fertilitatea continuă să se afle într-un raport invers proporțional atât cu nivelul de instruire, cât și cu statutul socioeconomic (Tabel 4.1.2 și Figura 4.1.5). Nivelul de instruire al femeilor a reprezentat dintotdeauna o variabilă determinantă cheie a fertilității. Femeile cu un nivel de instruire primar și secundar inferior au o RTF de 1,8 copii la o femeie,

sensibil mai mare decât RTF a femeilor cu nivel de instruire secundar superior (1,1) și post-secundar (0,9). Diferențieri semnificative ale fertilității pot fi constatate și în funcție de nivelul socioeconomic general al femeilor, RTF fiind de 0,8 copii la o femeie pentru cele cu un statut ridicat, 1,1 pentru statut mediu și 1,9 copii pentru statut inferior.

Mărimea eșantionului la SSR 2004 este prea mică pentru a putea analiza fertilitatea în funcție de etnie și religie.

4.2 AVORT INDUS

Rata totală a avorturilor (RTA) este numărul de avorturi pe care o femeie le-ar face în cursul vieții sale dacă ratele specifice pe grupe de vârstă ar rămâne aceleași cu cele din anul pentru care se calculează indicatorul. RTA a fost raportată ca fiind 3,4 în SSR 1993 și 2,2 în SSR 1999. Aceasta reprezintă un declin de 35% într-o perioadă de creștere a utilizării contraceptivelor moderne. (Tabelul 4.2.1).

În 2004, RTA raportată a fost 0,84 pe femeie pentru perioada de trei ani de dinainte de studiu (Tabelul 4.2.2 și Figura 4.2.1). Cu toate acestea, în 2004, compararea valorilor oficiale raportate pentru 2002-2004 cu valorile avortului raportate de respondenți arată că acestea din urmă par să fie sub-raportate cu aproximativ 25-30%, iar nivelul adevărat să fie aproximativ 1,2, dacă valorile

oficiale nu sunt sub-raportate. Cu toate acestea, chiar și rata de 1,2 reprezintă o scădere de 45% a RTA din 1999. Evident, este necesară analiza în continuare pentru a stabili dacă a existat sub-raportare diferențiată pe mediu de rezidență, vârstă sau nivel de educație al respondentului.

Cu toate acestea, RTA în zonele rurale a fost raportat 1,1 comparativ cu 0,7 în zonele urbane (Figura 4.2.2). Aceasta se suprapune cu diferența observată în studiul din 1999. De asemenea, RTA este invers proporțională cu nivelul de educație și socio-economic la fel ca și pentru fertilitate. Această relație a fost adevărată de asemenea în studiile anterioare. Din păcate, ca și în cazul fertilității, dimensiunea eșantionului nu permite o analiză de validare statistică pentru afilierea etnică și religioasă.

TABEL 4.1.1
Ratele specifice de fertilitate pe grupe de vârstă, pentru o perioadă de 3 ani* anteriori studiului, la femei de 15-44 ani**
Studiile Sănătății Reproduse - România 1993, 1999 și 2004

	1993			1999		2004	
	Total	București	Alte orașe	Rural	Urban	Rural	Urban
Rata totală a fertilității (copii la o femeie) - RTF***	1,56	1,71	2,05	2,79	1,3	1,8	1,27
Rata specifică a fertilității 15-19**	49	48	57	68	36	63	25
Rata specifică a fertilității 20-24	129	131	179	202	100	147	75
Rata specifică a fertilității 25-29	83	99	117	159	83	89	83
Rata specifică a fertilității 30-34	33	43	46	72	29	36	53
Rata specifică a fertilității 35-49	12	21	12	39	13	21	12
Rata specifică a fertilității 40-44	5	0	0	15	2	4	6

* Născuți vii între octombrie 2001 și septembrie 2004

** Vârsta la momentul nașterii

*** Nașteri la o femeie

TABEL 4.1.2
Ratele specifice de fertilitate la 1000 de femei de 15-44 ani
și rata totală a fertilității, după anumite caracteristici
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Grupa de vârstă						Rata totală a fertilității
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	
Total	25	75	83	53	12	6	1,27
Mediu de rezidență							
Urban	10	50	73	54	11	7	1,03
Rural	46	116	98	51	15	4	1,65
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	29	109	96	78	19	23	1,77
Sud-Est	29	64	85	43	11	0	1,16
Sud	30	96	103	43	13	4	1,44
Sud-Vest	41	71	67	33	4	0	1,08
Vest	22	79	66	44	5	5	1,10
Nord-Vest	24	78	78	51	18	5	1,27
Centru	13	55	104	60	8	0	1,20
București	0	46	53	58	17	4	0,88
Nivelul de instruire							
Primar și secundar inferior	30	139	96	69	16	9	1,79
Secundar superior	12	62	82	44	7	5	1,06
Postsecundar	0	15	69	65	31	4	0,92
Nivel socio-economic							
Scăzut	54	135	87	70	18	18	1,91
Mediu	19	60	88	46	9	3	1,12
Ridicat	0	34	75	46	12	1	0,84

TABEL 4.1.3
Situația planificării celei mai recente sarcini în rândul femeilor, care au avut cel puțin o sarcină în perioada 2002-2004, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

	Număr nepoderat de cazuri	Situația planificării celei mai recente sarcini				
		Total	Intenționată	Neplanificată	Nedorită**	Nesigură
Total	1064*	100,0	43,5	7,6	48,7	0,3
Rezultatul sarcinii						
Însărcinată în prezent	119	100,0	65,4	13,6	20,2	0,9
Născut viu	512	100,0	72,9	12,3	14,5	0,4
Avort provocat	351	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Altele	82	100,0	3,8	0,0	96,2	0,0
Mediul de rezidență						
Urban	482	100,0	44,8	7,2	47,6	0,3
Rural	582	100,0	42,1	8,0	49,7	0,2
Regiunea de dezvoltare						
Nord-Est	187	100,0	47,5	9,8	42,3	0,5
Sud-Est	139	100,0	46,3	6,2	46,2	1,3
Sud	187	100,0	45,8	5,1	49,1	0,0
Sud-Vest	160	100,0	24,9	5,1	70,0	0,0
Vest	66	100,0	48,8	6,1	45,1	0,0
Nord-Vest	101	100,0	41,6	14,0	44,4	0,0
Centru	124	100,0	52,1	9,4	38,5	0,0
București	100	100,0	44,1	6,1	49,8	0,0
Grupa de vârstă la momentul când sarcina s-a terminat						
15-19	70	100,0	34,1	15,5	50,4	0,0
20-24	227	100,0	47,3	10,1	41,9	0,7
25-29	367	100,0	51,6	7,0	41,3	0,0
30-34	275	100,0	42,9	5,4	51,3	0,4
35-39	96	100,0	22,3	1,2	76,6	0,0
40-44	24	100,0	***	***	***	***
Nedeclarată	5	100,0	***	***	***	***
Nivel de instruire						
Primar și secundar inferior	436	100,0	37,3	8,0	54,7	0,0
Secundar superior	506	100,0	44,9	7,9	46,9	0,4
Postsecundar	122	100,0	60,2	4,8	34,1	0,9
Număr de copii în viață						
Nici unul	77	100,0	0,7	0,0	99,3	0,0
1	441	100,0	56,6	9,8	33,2	0,4
2	387	100,0	45,2	7,6	46,9	0,3
3 sau mai mulți	159	100,0	27,4	5,9	66,7	0,0
Nivel socio-economic						
Foarte scăzut	283	100,0	36,4	5,3	58,3	0,0
Scăzut	268	100,0	44,1	6,6	49,3	0,0
Mediu	178	100,0	46,1	8,9	44,5	0,6
Ridicat	171	100,0	46,0	11,0	41,8	1,1
Foarte ridicat	164	100,0	48,2	8,0	43,8	0,0
Situația economică						
Persoană activă	578	100,0	48,1	7,2	44,1	0,5
Persoană inactivă	486	100,0	37,9	8,0	54,1	0,0

* Toate sarcinile din perioada ianuarie 2002 - decembrie 2004 (trei ani), inclusiv femeile însărcinate la momentul interviului și care nu au născut niciodată

** Sarcinile nedorite includ și sarcinile terminate prin avort la cerere

*** Sub 25 de cazuri la această categorie

TABEL 4.2.1
Ratele specifice pe grupe de vârstă raportate ale avorturilor provocate
raportate la 1000 femei cu vârste cuprinse între 15-44 ani, pe parcursul a 3 ani anteriori studiului
Studiile Sănătății Reprodusei - România 1993, 1999 și 2004

	1993*			1999**			2004***		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
		București	Alte orașe						
Rata totală a avorturilor la 1000 femei - RTA	3,39	4,14	3,41	3,20	3,20	2,40	0,84	0,69	1,06
Rata specifică a avorturilor 15-19	32	11	6	14	14	35	10	9	11
Rata specifică a avorturilor 20-24	153	21	14	15	15	115	48	40	60
Rata specifică a avorturilor 25-29	209	24	22	19	19	138	42	27	64
Rata specifică a avorturilor 30-34	167	21	15	17	17	104	37	29	50
Rata specifică a avorturilor 35-49	79	83	56	86	86	67	20	18	24
Rata specifică a avorturilor 40-44	40	33	33	24	24	30	12	16	3

* Avorturi provocate între iulie 1990 și iunie 1993

** Avorturi provocate între iulie 1996 și iunie 1999

*** Avorturi provocate între octombrie 2001 și septembrie 2004

TABEL 4.2.2
Ratele specifice pe grupe de vârstă ale avortului provocat raportate la 1000 femei cu vârste cuprinse între 15-44 ani și ratele totale ale avortului provocat, pentru o perioadă de 3 ani* înainte de studiu, după caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Grupa de vârstă**						Ratele totale ale avorturilor provocate***
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	
Total	10	48	42	37	20	12	0,844
Mediu de rezidență							
Urban	9	40	27	29	18	16	0,699
Rural	11	60	64	50	24	3	1,060
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	2	31	30	18	14	18	0,569
Sud-Est	32	44	56	37	14	8	0,954
Sud	11	65	49	25	25	0	0,869
Sud-Vest	15	107	83	123	37	0	1,827
Vest	15	20	27	24	11	8	0,519
Nord-Vest	0	36	12	22	10	5	0,425
Centru	0	16	34	42	24	27	0,716
București	5	58	36	28	25	25	0,889
Nivelul de instruire							
Primar și secundar inferior	8	92	72	46	27	22	1,342
Secundar superior	15	34	36	40	18	8	0,753
Postsecundar	0	16	18	15	16	9	0,371
Nivel socio-economic							
Scăzut	14	85	80	49	30	19	1,392
Mediu	5	29	31	35	17	6	0,614
Ridicat	11	31	19	29	16	13	0,601

* Sarcini terminate prin avort provocat între octombrie 2001 și septembrie 2004

** Vârsta în momentul avortului

*** Avorturi provocate pe femeie

5. PLANIFICARE FAMILIALĂ

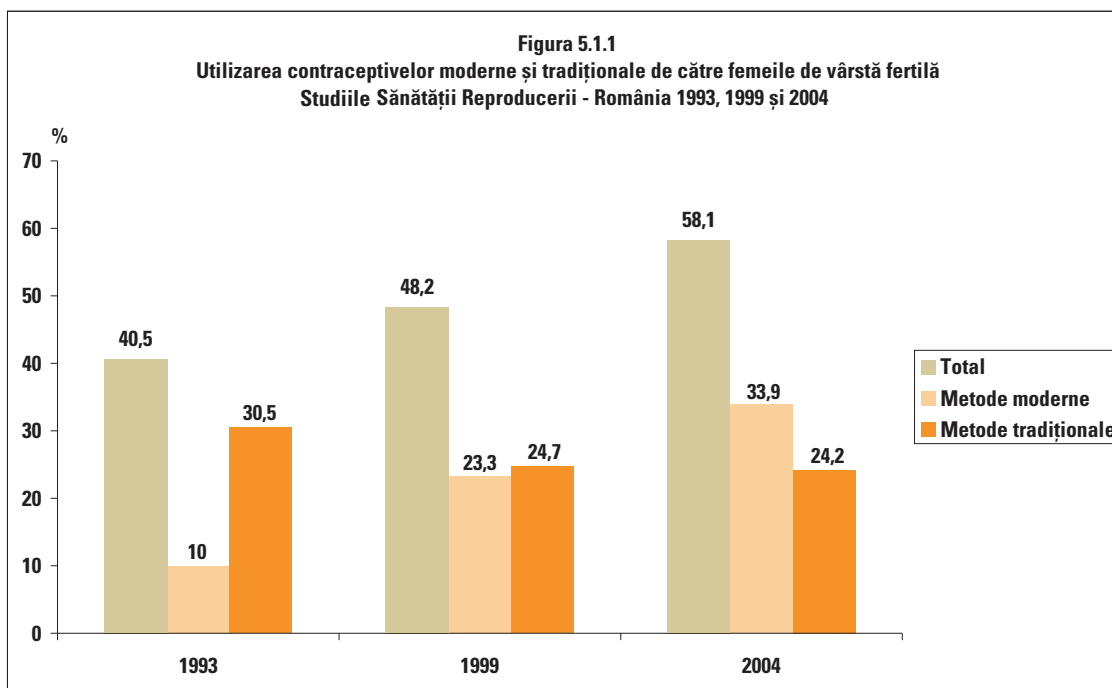
5.1 UTILIZAREA CURENTĂ ȘI TRECUTĂ A CONTRACEPTIVELOR

5.1.1 UTILIZAREA CURENTĂ ȘI TRECUTĂ A METODELOR CONTRACEPTIVE LA FEMEI

Rata prevalenței contracepției la femeile de vârstă fertilă (15-44 ani) a crescut de la 41% în 1993 la 48%

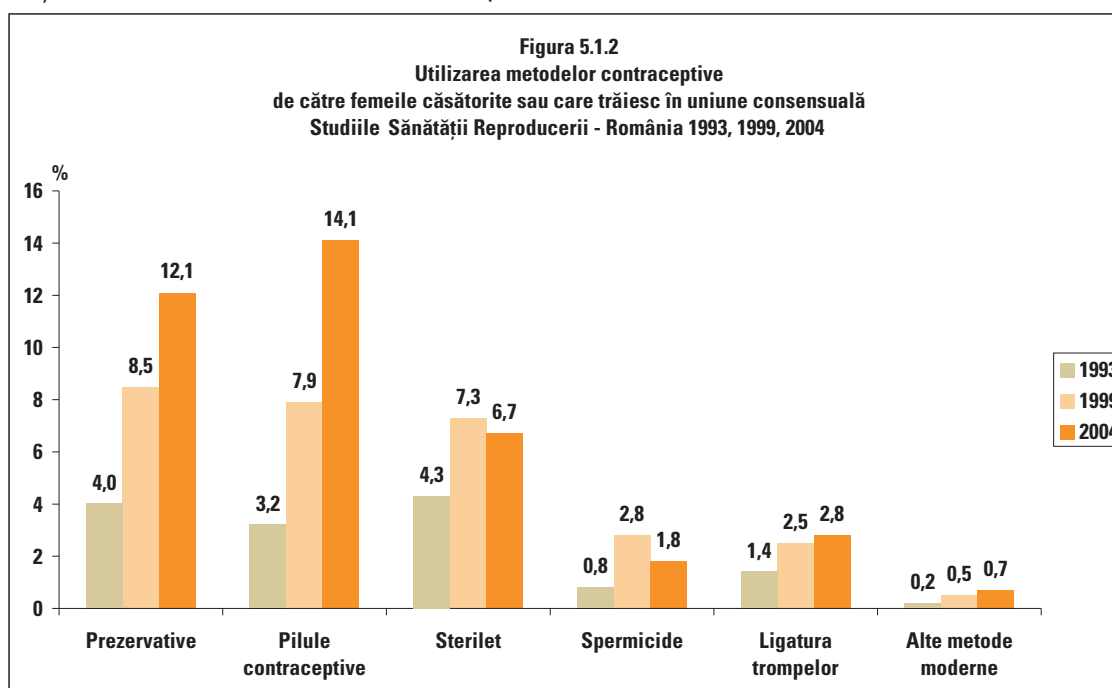
scară mai largă a metodelor contraceptive moderne. (Tabel 5.1.1.A).

În 1993, numai una din patru utilizatoare ale contracepției folosea o metodă modernă. În 1999, metodele moderne (23%) aveau un nivel de utilizare apropiat de cel al metodelor tradiționale (25%), dar

în 1999, a ajuns la 58% din totalul femeilor în 2004 (vezi Figura 5.1.1). Această creștere - mai precis o triplare față de 1993 - se datorează utilizării pe

mai mult de jumătate din totalul femeilor nu foloseau nici o metodă contraceptivă. În 2004, proporția femeilor care utilizează o metodă contraceptivă

modernă a crescut la 34%. După cum se poate observa în figura 5.1.1, este pentru prima dată când utilizarea metodelor moderne este raportată de o proporție mai mare dintre respondente, comparativ cu utilizarea metodelor tradiționale.

În 2004, pilulele și prezervativul sunt metodele contraceptive moderne cel mai des utilizate (aproximativ 13% fiecare) (Tabel 5.1.1 și Figura 5.1.2.1). Această situație reflectă o dublare a utilizării de către femeile de vârstă fertilă a pilulelor contraceptive, care reprezentau metoda întrebuintată de numai 6% dintre femei în 1999. În 1993, numai 2% dintre femei au raportat utilizarea de contraceptive orale.

Utilizarea curentă a metodelor contraceptive și tendințe în rândul femeilor căsătorite și în uniune consensuală

În rândul femeilor aflate în cuplu căsătorit sau consensual, unde probabilitatea ca acestea să fie active sexual este mai mare, comparativ cu femeile necăsătorite, utilizarea unei metode de contracepție, oricare ar fi aceasta, a crescut de la 57% în 1993 la 64% în 1999, ajungând la 70% în 2004 (Tabel 5.1.1.B, Tabel 5.1.2.A). Această creștere s-a datorat în mare parte utilizării pe scară mai largă a metodelor contraceptive moderne. În rândul femeilor aflate în cuplu căsătorit sau consensual, rata prevalenței contracepției moderne a crescut progresiv, de la 14% în 1993 la 30% în 1999 ajungând la 38% în 2004. Per total, mai mult de jumătate dintre toate femeile aflate în cuplu căsătorit sau consensual, care au utilizat metode

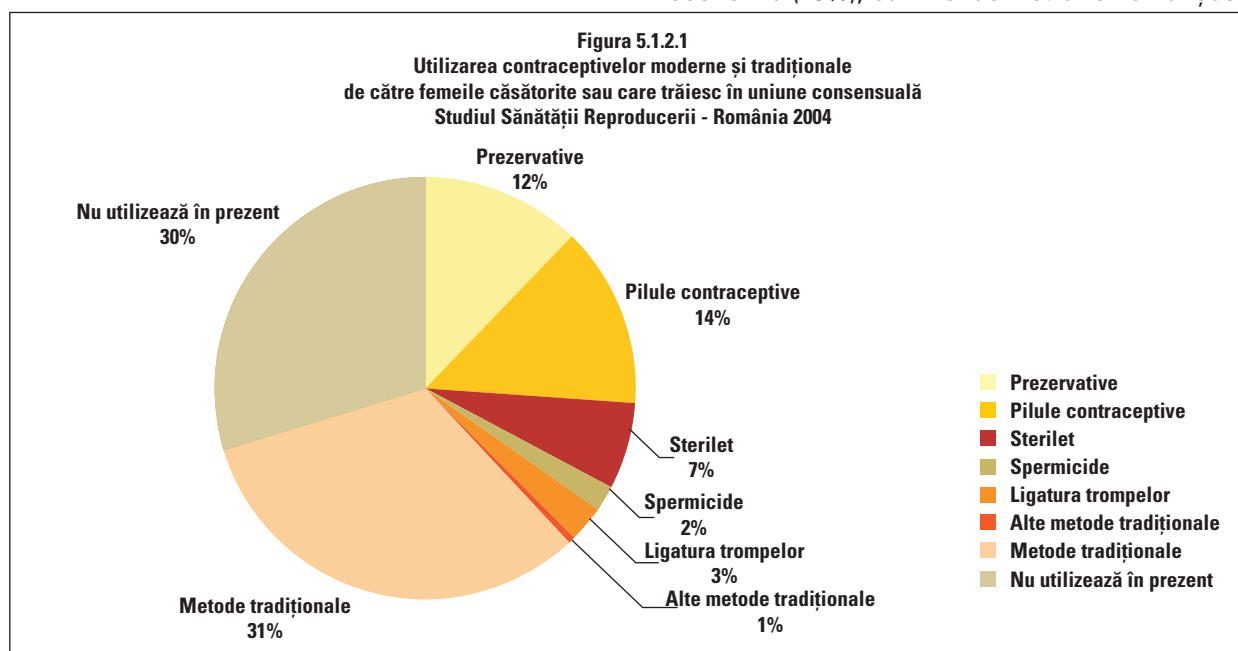
contraceptive, au ales metodele moderne mai eficiente. Utilizarea pilulei aproape s-a dublat între 1999 și 2004, după cum arată figura 5.1.2.

Diferențe în utilizarea contraceptivelor în rândul femeilor aflate în cuplu căsătorit sau consensual

Proporția de femei aflate în cuplu căsătorit sau consensual care utilizează metode contraceptive a fost ceva mai mare în mediul urban decât în mediul rural, atât în 1993 (59% vs. 55%) cât și în 1999 (65% vs. 61%). În 2004 70% dintre femeile în cuplu, atât din mediul urban, cât și din cel rural au utilizat un tip de metodă contraceptivă.

La momentul studiilor anterioare, utilizarea contracepției moderne în rândul femeilor în cuplu era mai scăzută în mediul rural decât în mediul urban și a rămas astfel până în 2004. În 2004, 33% dintre femeile căsătorite din mediul rural și 42% din mediul urban au utilizat metode de contracepție moderne (Tabel 5.1.3.A). Totuși, este important de menționat că utilizarea metodelor contraceptive moderne a înregistrat o creștere mai mare în mediul rural față de mediul urban. În mediul urban, prevalența contracepției moderne a fost de 2,5 ori mai mare față de 1993, pe când în mediul rural a fost de aproape patru ori față de valoarea de 9% din 1993.

Prevalența metodelor contraceptive moderne are nivelul cel mai ridicat în rândul femeilor în cuplu sub 30 de ani și crește odată cu nivelul de instruire al femeilor (Tabel 5.1.3.A). Prevalența metodelor contraceptive moderne are nivelul cel mai scăzut în rândul categoriei cu cel mai scăzut nivel socio-economic (23%), cu nivel de instruire numai școală

primară (21%) și în rândul celor cu 3 sau mai mulți copii (28%). Din 1999, utilizarea metodelor moderne a crescut cel mai mult în rândul tinerelor femei căsătorite (15-24), de la 25% în 1999 la 39% în 2004.

Alegerea metodei contraceptive și sursa de aprovizionare în rândul femeilor în cuplu

În rândul femeilor în cuplu, pilula reprezintă cea mai frecvent utilizată metodă contraceptivă modernă, 14% dintre ele raportând utilizarea acestei metode, față de numai 8% în 1999 (vezi Figura 5.1.2). Un rezultat surprinzător în 2004 este reprezentat de proporția egală de femei căsătorite, atât din mediul urban, cât și din mediul rural, care raportează utilizarea pilulei - 14% (Tabel 5.1.1.D).

În 2004, principala sursă de mijloace contraceptive este comerțul cu amănuntul. Mai mult de jumătate dintre femeile aflate în cuplu, căsătorite sau în uniune consensuală (55%) raportează procurarea contraceptivelor de la farmacie, magazin sau chioșc (Tabel 5.1.4.A). Sectorul medical (public, privat și ONG) reprezintă a doua sursă de mijloace contraceptive pentru femeile aflate în cuplu.

În sectorul medical, spitalele au rămas pe primul loc ca și sursă de contraceptive moderne, dar proporția femeilor care se aprovizionează de la aceste unități este în scădere (27% în 1993, 20% în 1999 și 18% în 2004). Procentul femeilor care raportează faptul că se aprovizionează cu contraceptive de la cabinetele medicilor de familie (9%) a crescut semnificativ din 1999, când numai

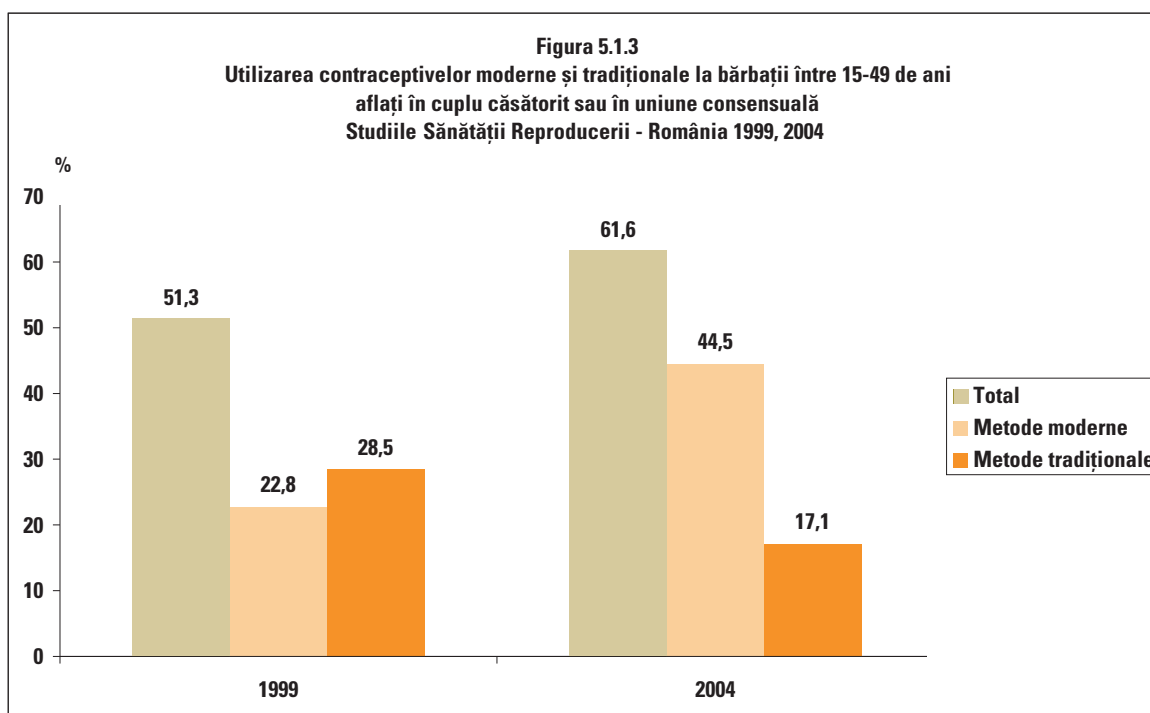
1% au raportat că se aprovizionează de la un dispensar urban sau rural, care intră acum în categoria cabinetelor de medici de familie.

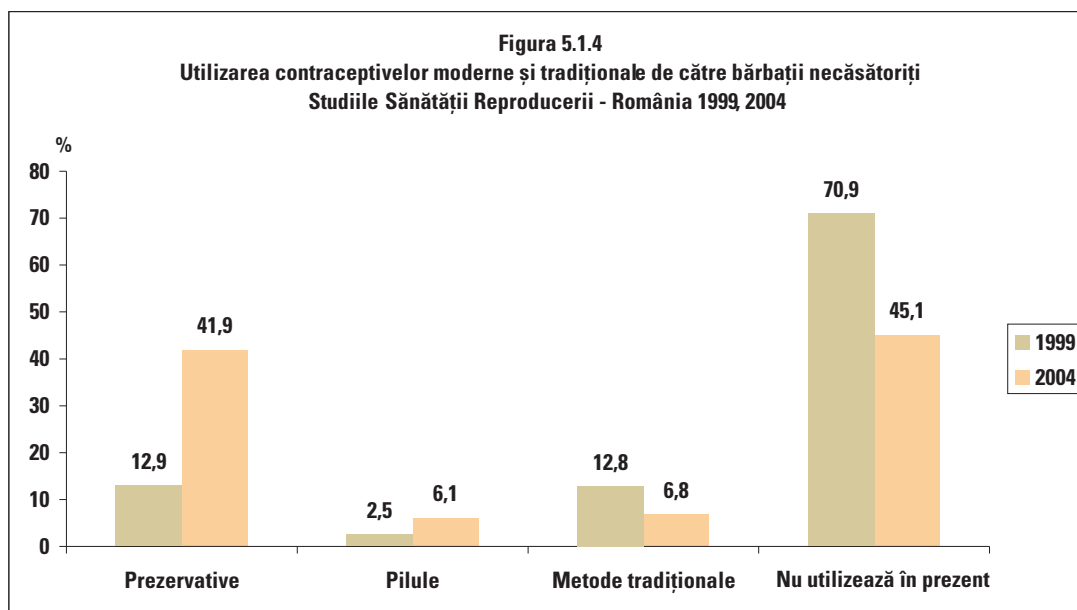
Pentru femeile căsătorite, medicul de familie reprezintă o sursă de contraceptive orale mai importantă în anul 2004 decât în 1999. Așa cum se poate observa în tabelul 5.1.4.A, în anul 2004 18% dintre femei raportează că se aprovizionează cu pilule de la medicul de familie, în timp ce în anul 1999, numai 2% menționează medicul de familie ca sursă de contraceptive orale.

5.1.2 UTILIZAREA CURENTĂ ȘI TRECUTĂ A METODELOR CONTRACEPTIVE LA BĂRBAȚI

Utilizarea metodelor contraceptive la bărbații între 15-49 de ani a crescut de la 51% în 1999 la 62% în 2004 (Tabel 5.1.1 și Figura 5.1.3). Această creștere pare să se datoreze unei prevalențe crescute a contracepției în rândul bărbaților necăsătoriți. Bărbații aflați în cuplu raportează o rată a prevalenței contracepției de 67%, valoare aproape identică celei din 1999 (66%), dar între 1999 și 2004 utilizarea contracepției în rândul bărbaților căsătoriți anterior și a celor care nu au fost căsătoriți niciodată a crescut de la 29% la 60% și respectiv 55%. Utilizarea prezervativului de către bărbații necăsătoriți s-a triplat, crescând de la 13% la 42% în această perioadă (Tabel 5.1.2.B și Figura 5.1.4).

Atât în mediul urban, cât și în cel rural, în rândul bărbaților aflați în cuplu s-a raportat o trecere de la metodele contraceptive tradiționale la cele moderne,

(Tabel 5.1.2.B). În mediul urban, utilizarea metodelor contraceptive moderne în rândul bărbaților căsătoriți a crescut de la 32% în 1999 la 46% în 2004. În mediul rural, utilizarea metodelor contraceptive moderne a crescut de la 21% în 1999 la 36% în 2004. Această schimbare se datorează în mare parte utilizării crescute a contraceptivelor orale și a prezervativelor (Tabel 5.1.2.B și Tabel Indicatori cheie).

Ca și în cazul femeilor, cei mai mulți bărbați aflați în cuplu căsătorit și consensual au raportat că sursa lor de contraceptive este comerțul cu amănuntul (64%), în timp ce aproximativ jumătate din aceștia (29%) au raportat că se aprovizionează cu contraceptive de la spitale sau medici de familie (Tabel 5.1.4.B).

Cabinetele medicilor de familie se situează pe locul doi în cadrul surselor de contraceptive din sectorul medical, dar în proporție mai mică în cazul bărbaților (6%) decât în cazul femeilor (9%) (Tabelele 5.1.4.A și 5.1.4.B). Importanța medicului de familie ca sursă de contraceptive pentru bărbații aflați în cuplu a crescut considerabil în ultimii cinci ani. În 1999, doar 0,4% dintre aceștia se aprovizionau de la medicul de familie (dispensar), în 2004 procentul a crescut la 6%. Ca și în cazul femeilor, medicul de familie reprezintă o sursă mai puțin importantă în mediul urban (3%) decât în mediul rural (11%) (Tabel 5.1.4.B).

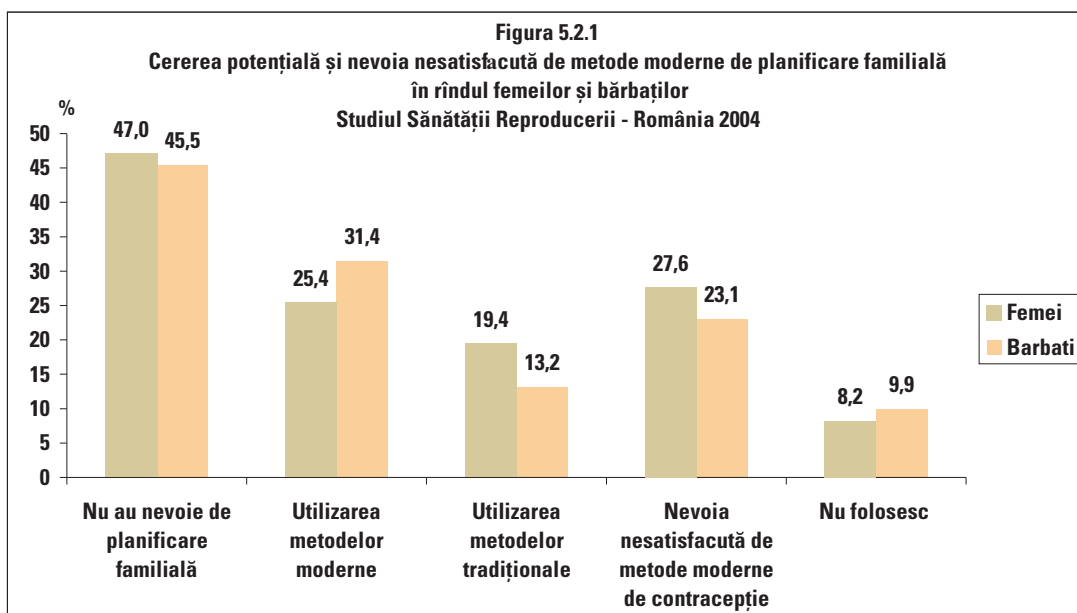
5.2. NEVOIA DE SERVICII DE PLANIFICARE FAMILIALĂ

Un indicator util pentru organizatorii programelor de planificare familială este proporția estimată de

cupluri care au nevoie de metode de planificare familială. În România, în mod special, în studiile anterioare s-au calculat proporția de femei și bărbați care prezintă nevoia potențială de contracepție și proporția celor care au nevoie de metode moderne de contracepție mai eficiente (pilulă, prezervativ, sterilet, ligatura trompelor).

Pentru a evalua cererea potențială de contraceptive, se calculează mai întâi proporția de femei și bărbați care nu au nevoie de metode de planificare familială în momentul de față (Tabel 5.2.1.A și B și Figura 5.2.1) Aceștia sunt bărbații (care au raportat situația partenerelor lor) și femeile care nu au activitate sexuală în momentul de față, femeile gravide sau lăuze, femeile care nu pot rămâne însărcinate (infertile/infecunde) sau femeile care încearcă să rămână însărcinate. În 2004, bărbații și femeile fără nevoie de servicii de planificare familială reprezentau 47%, respectiv 46% din totalul respondenților. Se consideră că restul respondenților, adică cei care sunt activi sexual și pot, dar nu doresc în prezent să aibă copii, au nevoie potențială de metode contraceptive. În 2004, aceștia reprezentau 53% în rândul femeilor și 55% dintre bărbați.

Un indicator util este nevoia nesatisfăcută de metode de planificare familială moderne, în special acolo unde metodele tradiționale de planificare familială se utilizează pe scară largă, așa cum a fost în trecut și cazul României. Acest indicator este estimat prin însumarea utilizatorilor curenți de metode tradiționale cu neutilizatorii de oricare metodă contraceptivă supuși la risc de sarcină nedorită (Tabelele 5.2.1.A și B).

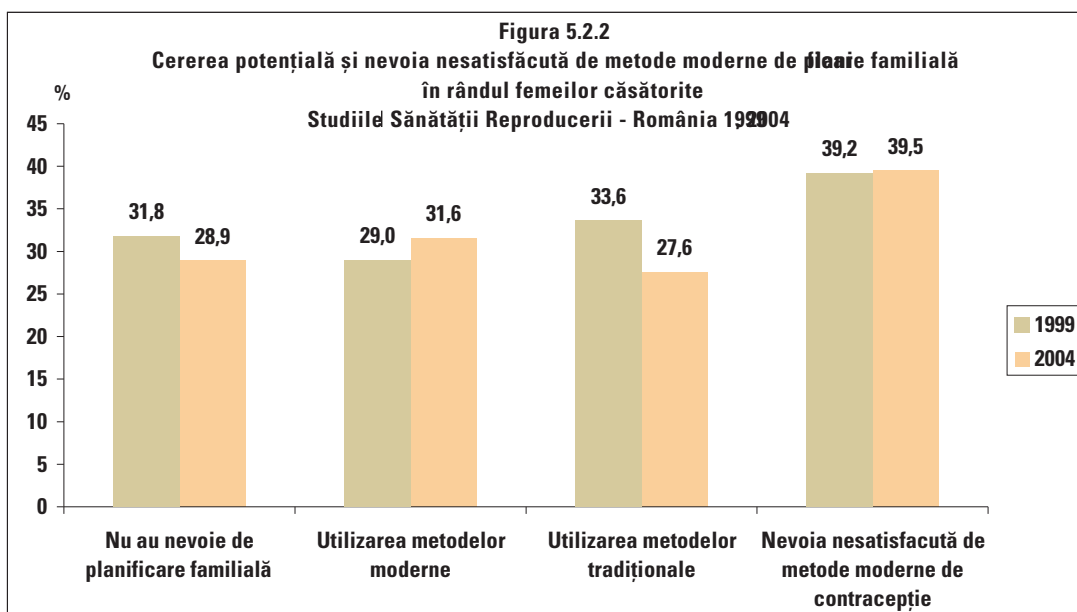

În România, proporția femeilor care prezintă nevoie nesatisfăcută de metode moderne de planificare familială este cu puțin mai mare decât cea a bărbaților (28% față de 23%, după cum arată Figura 5.2.1).

S-au comparat situația din 1999 cu cea din 2004 pentru cererea potențială de contracepție și nevoia nesatisfăcută, în rândul femeilor căsătorite și în uniune consensuală (Tabel 5.2.1.A și Figura 5.2.2). Nevoia nesatisfăcută de metode de planificare moderne în rândul femeilor căsătorite și în uniune consensuală rămâne neschimbată. Se constată că în 2004, ca și în 1999, indicatorul are aceeași valoare 39%, deși se observă o creștere a utilizării metodelor moderne în rândul acestor femei și o scădere a numărului de femei care utilizează metode tradiționale.

În 2004, de două ori mai multe femei căsătorite și în uniune consensuală nu utilizează metode de planificare familială, cu riscul unei sarcini nedorite după cum arată răspunsul lor la întrebarea: "Când ai dori să ai un copil (din nou)?"

O explicație poate fi aceea că, pe măsură ce crește utilizarea metodelor de planificare familială, și în special a metodelor moderne mai eficiente, la întrebările referitoare la planificarea sarcinilor răspunsul femeilor se poate schimba. În 2004, de două ori mai multe femei căsătorite și în uniune consensuală nu utilizează metode de planificare familială, cu riscul unei sarcini nedorite. Astfel, 12% dintre femei au răspuns că doresc să aibă un copil "imediat" sau "când dă Dumnezeu", comparativ cu numai 6% care au oferit aceleași răspunsuri în 1999 (date nepublicate).

TABEL 5.1.1					
A. Prevalența contracepției moderne și tradiționale în rândul tuturor bărbaților și femeilor					
Studiile Sănătății Reprodusei - România 1993, 1999 și 2004					
	1993	1999		2004	
	Femei	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați
Utilizarea curentă a metodelor contraceptive (%)	40,5	48,2	51,3	58,1	61,6
Metode moderne	10,0	23,3	22,8	33,9	44,5
Prezervativ	3,0	7,7	10,9	13,1	26,6
Pilule	2,3	6,5	5,9	12,7	12,2
Sterilet	2,5	4,9	3,9	4,4	3,2
Spermicide	0,5	2,0	0,8	1,4	0,9
Ligatura trompelor	1,0	1,9	1,0	1,8	1,5
Alte metode moderne	0	0,3	0,3	0,5	0,2
Metode tradiționale	30,5	24,7	28,5	24,2	17,1
Neutilizatori	59,5	51,8	48,7	41,9	38,4
B. Prevalența contracepției moderne și tradiționale la femeile și bărbații în cuplu					
Studiile Sănătății Reprodusei - România 1993, 1999 și 2004					
	1993	1999		2004	
	Femei	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați
Utilizarea curentă a metodelor contraceptive (%)	57,3	63,8	66,2	70,3	66,9
Metode moderne	13,9	29,5	27,3	38,2	42,3
Prezervativ	4,0	8,5	9,6	12,1	15,1
Pilule	3,2	7,9	8,2	14,1	16,9
Sterilet	4,3	7,3	6,4	6,7	5,8
Spermicide	0,8	2,8	1,2	1,8	1,5
Ligatura trompelor	1,4	2,5	1,6	2,8	2,6
Alte metode moderne	0,2	0,5	0,3	0,7	0,4
Metode tradiționale	43,4	34,3	38,9	32,2	24,6
Neutilizatori	42,7	36,2	33,8	29,7	33,1
C. Sursa de procurare a contraceptivelor moderne utilizate la femeile și bărbații în cuplu					
Studiile Sănătății Reprodusei - România 1993, 1999 și 2004					
	1993	1999		2004	
	Femei	Femei	Bărbați	Femei	Bărbați
Sector medical (public, privat, NGO)	36,8	40,7	25,8	41,5	28,5
Comerț (magazin, chioșc, piață)	0,0	3,7	15,5	7,7	12,2
Farmacie	37,9	47,7	53	47	51,7
Alte surse	25,3	7,9	5,7	3,8	7,6
D. Prevalența contracepției moderne și tradiționale în rândul femeilor și bărbaților în cuplu, după mediul de rezidență					
Studiile Sănătății Reprodusei - România 1993, 1999 și 2004					
Utilizarea contracepției	Femei		Bărbați		
	Urban	Rural	Urban	Rural	
Utilizarea curentă a metodelor contraceptive (%)	70,2	70,5	67,7	65,7	
Metode moderne	42,2	33,0	46,4	36,2	
Prezervativ	15,9	7,1	18,1	10,8	
Pilule	14,1	14,1	17,3	16,3	
Sterilet	7,4	5,8	6,6	4,5	
Spermicide	2,3	1,3	2,0	0,8	
Ligatura trompelor	2,3	3,5	2,1	3,3	
Alte metode moderne	0,2	1,2	0,3	0,4	
Metode tradiționale	28,0	37,5	21,2	29,5	
Coitus interruptus	19,8	32,9	14,7	25,5	
Metoda calendarului	8,1	4,5	6,4	3,9	
Alte metode tradiționale	0,1	0,1	0,1	0,1	
Neutilizatori	29,8	29,5	32,3	34,3	

TABEL 5.1.2.A
Femei după utilizarea curentă a metodelor contraceptive și starea civilă
Studiile Sănătății Reproduse - România 1999, 2004

Utilizarea contracepției	1999			2004			
	Starea civilă			Starea civilă			
	Total	Căsătorite sau în uniune consensuală	Căsătorite anterior	Niciodată căsătorite	Căsătorite sau în uniune consensuală	Căsătorite anterior	Niciodată căsătorite
Număr neponderat de cazuri	6888	4846	476	1566	3113	278	1050
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Utilizarea curentă	48,2	63,8	19,9	19,7	70,3	57,2	35,9
Metode moderne	23,3	29,5	12,2	12,7	38,2	34,3	26,2
Prezervativ	7,7	4,5	1,9	7,2	12,1	11,1	15,4
Pilule	6,5	7,9	1,7	4,8	14,1	14,2	9,8
Sterilet	4,9	7,3	3,5	0,1	6,7	5,3	0,0
Spermicide	2,0	2,8	0,9	0,4	1,8	1,5	0,6
Ligatura trompelor	1,9	2,5	4,1	0,1	2,8	1,6	0,1
Alte metode moderne	0,3	0,5	0,1	0,1	0,7	0,7	0,2
Metode tradiționale	24,7	34,3	7,7	7,1	32,2	22,9	9,7
Coitus interruptus	20,6	28,7	5,2	5,9	25,5	14,6	7,4
Metoda calendarului	4,1	5,6	2,5	1,2	6,6	8,3	2,3
Neutilizare curentă	51,8	36,2	80,1	80,3	29,7	42,8	64,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

TABEL 5.1.2.B
Bărbați după utilizarea curentă a metodelor contraceptive și starea civilă
Studiile Sănătății Reproduse - România 1999, 2004

Utilizarea contracepției	1999			2004			
	Starea civilă			Starea civilă			
	Total	Căsătorii sau în uniune consensuală	Căsătorii anterior	Niciodată căsătorii	Căsătorii sau în uniune consensuală	Căsătorii anterior	Niciodată căsătorii
Număr neponderat de cazuri	2434	1595	95	744	1534	79	748
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Utilizarea curentă	51,3	66,2	28,6	29,1	66,9	59,2	54,9
Metode moderne	22,8	27,3	13,9	16,2	42,3	37,2	48,1
Prezervativ	10,9	9,6	11,4	12,9	15,1	27,0	41,9
Pilule	5,9	8,2	2,5	2,5	16,9	8,0	6,1
Sterilet	3,2	6,4	0,0	0,2	5,8	0,5	0,0
Spermicide	0,8	1,2	0,0	0,3	1,5	0,0	0,1
Ligatura trompelor	1,0	1,6	0,0	0,0	2,6	1,8	0,0
Alte metode moderne	0,3	0,3	0,0	0,3	0,4	0,0	0,0
Metode tradiționale	28,5	38,9	14,7	12,8	24,6	21,9	6,8
Coitus interruptus	20,8	28,1	12,4	9,8	19,1	20,8	6,2
Metoda calendarului	7,7	10,8	2,3	3,0	5,4	1,2	0,6
Alte metode tradiționale	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Neutilizare curentă	48,7	33,8	71,4	70,9	33,1	40,8	45,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

TABEL 5.1.3.A
Femei aflate în cuplu care utilizează curent metode de contracepție,
după caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Orice metodă	Metode moderne	Metode tradiționale	Procent utilizatoare de metode moderne
Total	3113	70,3	38,2	32,2	54,3
Mediu de rezidență					
Urban	1551	70,2	42,2	28,0	60,1
Rural	1562	70,5	33,0	37,5	46,8
Regiunea de dezvoltare					
Nord-Est	514	72,7	33,4	39,3	45,9
Sud-Est	400	70,1	36,8	33,2	52,5
Sud	548	69,1	36,8	32,4	53,3
Sud-Vest	402	65,8	31,1	34,7	47,3
Vest	267	71,8	38,6	33,2	53,8
Nord-Vest	338	74,7	46,5	28,3	62,2
Centru	370	69,0	37,4	31,7	54,2
București	274	69,4	50,8	18,6	73,2
Grupa de vârstă					
15-24	300	64,3	39,4	24,9	61,3
25-34	1477	73,4	42,8	30,6	58,3
35-44	1336	68,9	32,7	36,2	47,5
Număr de copii în viață					
Nici unul	321	57,5	37,1	20,3	64,5
1	1230	72,9	42,1	30,7	57,8
2	1166	74,7	37,8	36,8	50,6
3+	396	62,5	27,8	34,7	44,5
Nivel de instruire					
Primar	108	42,1	21,0	21,1	49,9
Secundar inferior	921	64,3	29,3	35,0	45,6
Profesional	429	72,5	32,9	39,6	45,4
Secundar superior	1311	74,9	43,0	31,9	57,4
Postsecundar	344	74,9	54,5	20,5	72,8
Nivel socio-economic					
Foarte scăzut	594	59,2	22,8	36,4	38,5
Scăzut	764	72,4	33,5	38,9	46,3
Mediu	543	72,3	38,6	33,7	53,4
Ridicat	553	73,0	45,2	27,8	61,9
Foarte ridicat	659	72,9	48,5	24,4	66,5
Etnia					
Română	2846	71,1	38,3	32,8	53,9
Maghiară	176	69,5	48,1	21,4	69,2
Rromă	68	43,8	16,5	27,2	37,7
Alta	23	*	*	*	*

* Sub 25 de cazuri la această categorie

TABEL 5.1.3.B
Bărbați aflați în cuplu care utilizează curent metode de contracepție,
după caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

	Număr neponderat de cazuri	Orice metodă	Metode moderne	Metode tradiționale	Procent utilizatoare de metode moderne
Total	1534	66,9	42,3	63,2	54,3
Mediul de rezidență					
Urban	883	67,7	46,4	68,5	60,1
Rural	651	65,7	36,2	55,1	46,8
Regiunea de dezvoltare					
Nord-Est	242	63,3	35,5	56,1	45,9
Sud-Est	207	57,4	36,6	63,8	52,5
Sud	209	67,6	39,0	57,7	53,3
Sud-Vest	190	63,1	39,8	63,1	47,3
Vest	179	68,8	44,4	64,5	53,8
Nord-Vest	177	72,5	43,3	59,7	62,2
Centru	185	71,6	49,2	68,7	54,2
București	145	76,3	59,3	77,7	73,2
Grupa de vârstă					
15-24	65	57,8	38,0	65,7	61,3
25-34	529	72,2	49,1	68,0	58,3
35-49	940	64,2	38,4	59,8	47,5
Număr de copii în viață					
Nici unul	229	53,8	41,2	76,6	64,5
1	564	69,5	43,2	62,2	57,8
2	564	75,1	46,7	62,2	50,6
3+	177	52,3	28,5	54,5	44,5
Nivel de instruire					
Primar	56	28,3	17,0	60,1	49,9
Secundar inferior	285	60,5	30,0	49,6	45,6
Profesional	529	64,7	37,1	57,3	45,4
Secundar superior	459	74,2	51,7	69,7	57,4
Postsecundar	205	74,6	57,5	77,1	72,8
Nivel socio-economic					
Foarte scăzut	268	48,8	25,1	51,4	38,5
Scăzut	365	68,4	35,9	52,5	46,3
Mediu	285	69,0	43,9	63,6	53,4
Ridicat	298	68,2	48,5	71,1	61,9
Foarte ridicat	318	75,7	55,5	73,3	66,5
Etnia					
Română	1395	67,8	42,8	63,1	53,9
Maghiară	73	68,0	46,9	69,0	69,2
Rromă	52	39,8	18,4	46,2	37,7
Alta	14	*	*	*	*

* Sub 25 de cazuri la această categorie

TABEL 5.1.4.A
Femei aflate în cuplu care utilizează curent o metodă de contracepție după sursa de aprovizionare,
în funcție de metodele specifice utilizate
Studiile Sănătății Reproduse - România 1999 și 2004

Sursa de aprovizionare	1999						2004					
	Total	Prezervativ	Pilule	Sterilet	Spermicide	Ligatura trompelor	Total*	Prezervativ	Pilule	Sterilet	Spermicide	Ligatura trompelor
Număr neponderat de cazuri	1400	389	368	364	129	129	1185	366	429	217	61	94
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sectorul medical	40,7	2,3	31,9	89,5	2,2	100,0	41,5	4,3	40,6	89,5	11,4	100,0
Cabinet medical de familie/dispensar	1,1	0,3	2,0	1,9	0,0	0,0	9,2	1,2	18,2	3,4	2,4	0,0
Cabinet ambulatoriu de specialitate	10,4	0,7	6,8	33,3	0,9	0,3	7,7	1,6	5,4	28,4	2,1	0,0
Cabinet/Clinică de panificație familială	8,8	1,3	18,2	12,3	0,3	1,6	6,4	1,1	10,7	11,2	1,1	0,0
Spital/Maternitate/Secție de ginecologie	20,4	0,0	4,9	42,0	1,0	98,1	18,3	0,3	6,3	46,5	5,8	100,0
Comerț	51,4	73,3	66,6	9,8**	95,6	0,0	54,7	85,9	59,1	9,5	83,1	0,0
Farmacie	47,7	60,9	66,6	9,8	95,6	0,0	47,0	61,7	58,9	9,5	83,1	0,0
Piață	0,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	1,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Magazin/Chioșc	3,6	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0	7,3	23,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Alte surse	7,7	24,2	1,4	0,7	2,3	0,0	3,4	9,2	0,3	0,7	5,5	0,0
Partenerul a procurat-o	6,8	23,3	0,0	0,3	0,3	0,0	2,9	8,9	0,0	0,0	1,5	0,0
Prieten(ă)	0,3	0,1	1,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	2,7	0,0
Ruddă (mama, tata sau alte rude)	0,6	0,8	0,4	0,3	1,8	0,0	0,4	0,3	0,3	0,7	1,3	0,0
Nedecarată	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,6	0,0	0,2	0,0	0,0

* Totalul include și 18 femei care utilizează metode contraceptive injectabile sau alte metode

** Sterilet cumpărat de la farmacie pe bază de rețetă și inserat în clinică/maternitate

TABEL 5.1.4.B

Bărbați aflați în cuplu care utilizează curent o metodă de contracepție după sursa de aprovizionare, în funcție de metodele specifice utilizate
Studiiile Sănătății Reprodusei - România 1999 și 2004

Sursa de aprovizionare	1999						2004					
	Total	Prezervativ	Pilule	Sterilet	Spermicide	Ligatura trompelor	Total*	Prezervativ	Pilule	Sterilet	Spermicide	Ligatura trompelor
Număr neponderat de cazuri	571	225	164	97	0	26	653	230	259	90	29	39
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Sectorul medical	25,8	1,2	24,6	79,5	0,0	0,0	28,5	3,5	23,0	81,3	13,9	100,0
Cabinet medical de familie/dispensar	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	5,7	5,6	2,2	10,3	2,2	3,4	0,0
Cabinet ambulatoriu de specialitate	7,9	0,3	4,3	38,1	0,0	0,0	2,9	0,3	0,0	19,0	0,0	2,6
Cabinet/Clinică de panificație familială	4,7	0,9	13,0	3,5	0,0	0,0	3,2	0,6	5,7	3,6	7,1	0,0
Spital/Maternitate/Secție de ginecologie	12,8	0,0	6,9	37,9	0,0	94,3	16,9	0,4	7,1	56,5	3,4	97,4
Comerț	68,5	94,8	64,7	15,6	0,0	0,0	63,9	94,6	66,6	6,4	57,2	0,0
Farmacie	53,0	62,3	64,7	15,6	0,0	0,0	51,7	60,8	66,6	6,4	57,2	0,0
Piață	0,6	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Magazin/Chioșc	14,9	31,3	0,0	0,0	0,0	0,0	11,7	32,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Alte surse	4,3	2,4	9,7	2,8	0,0	0,0	7,4	1,8	10,4	10,7	28,9	0,0
Partenerul a procurat-o	3,9	2,0	9,3	2,2	0,0	0,0	7,2	1,8	10,1	10,7	26,8	0,0
Prieten(ă)	0,4	0,4	0,4	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	2,1	0,0
Rudă (mama, tata sau alte rude)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nedeclarată	1,5	1,7	1,0	2,2	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0

* Totalul include și 6 bărbați care utilizează metode contraceptive injectabile sau alte metode.

TABEL 5.2.1.A
Nevoia pentru servicii de planificare familială la femei, după starea civilă
Studiile Sănătății Reproductive - România 1999, 2004

Nevoia de servicii de planificare familială	1999			2004			
	Starea civilă			Starea civilă			
	Total	Căsătorite sau în uniune consensuală	Căsătorite anterior	Niciodată căsătorite	Căsătorite sau în uniune consensuală	Căsătorite anterior	Niciodată căsătorite
Număr neponderat de cazuri	6888	4846	476	1566	3113	278	1050
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Femei care nu au nevoie de servicii PF în momentul de față	48,2	31,8	76,0	78,8	28,9	70,1	76,3
Nu au întreținut niciodată relații sexuale	18,3	0,0	0,0	64,2	0,0	0,0	57,2
Nu sunt active sexual în momentul de față	11,7	5,7	60,8	13,4	9,0	59,4	17,9
Sunt însărcinate sau postpartum	3,7	5,5	1,5	0,1	5,2	0,2	0,3
Încearcă să rămână însărcinate	3,4	4,7	3,0	0,5	6,8	3,4	0,3
Infertile/subfertile	11,1	15,9	10,7	0,6	7,9	7,0	0,6
Nevoia potențială de servicii de planificare familială	51,8	68,2	24,0	21,2	71,1	29,9	23,7
Utilizatoare curente ale unei metode de contracepție modernă	23,1	29,0	12,1	12,3	31,6	14,4	15,8
Utilizatoare curente ale unei metode tradiționale de contracepție	24,2	33,6	7,5	7,0	27,6	8,5	6,2
Neutilizatoare, supuse riscului de sarcină nedorită	4,5	5,6	4,4	1,9	11,9	6,9	1,7
Nevoia neacoperită pentru o metodă de contracepție modernă	28,7	39,2	11,9	8,9	39,5	15,5	7,9

TABEL 5.2.1.B
Nevoia pentru servicii de planificare familială la bărbați, după starea civilă
Studiile Sănătății Reproductive - România 1999, 2004

Nevoia de servicii de planificare familială	1999			2004			
	Starea civilă			Starea civilă			
	Total	Căsătorii sau în uniune consensuală	Căsătorii anterior	Niciodată căsătorii	Căsătorii sau în uniune consensuală	Căsătorii anterior	Niciodată căsătorii
Număr neponderat de cazuri	2434	1595	95	744	1534	79	748
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Bărbați care nu au nevoie de servicii PF în momentul de față	44,1	29,8	48,2	67,0	27,0	55,5	69,4
Nu au întreținut niciodată relații sexuale	9,9	0,0	0,0	27,0	0,0	0,0	33,3
Nu sunt activi sexual în momentul de față	16,6	3,4	32,9	36,6	9,5	50,2	34,7
Partenera este însărcinată sau postpartum	2,9	4,5	0,0	0,4	1,6	0,0	0,0
Partenera încearcă să rămână însărcinată	6,2	8,0	12,0	2,7	8,3	0,0	1,3
Infertili/subfertili	8,5	13,9	3,3	0,3	7,6	5,2	0,0
Nevoia potențială de servicii de planificare familială	55,9	70,1	51,8	33,0	73,0	44,5	30,6
Utilizatori curenți ai unei metode de contracepție modernă	21,8	26,0	13,4	15,9	36,2	25,1	25,6
Utilizatori curenți ai unei metode tradiționale de contracepție	27,1	37,1	14,7	11,8	21,3	11,2	2,4
Neutilizatori, supuși riscului de sarcină nedorită	7,0	7,0	23,7	5,3	15,5	8,3	2,6
Nevoia neacoperită pentru o metodă de contracepție modernă	344,1	44,1	38,4	17,1	36,9	19,4	5,0

6. SĂNĂTATEA MAMEI ȘI COPILULUI

6.1 ÎNGRIJIRILE PRENATALE

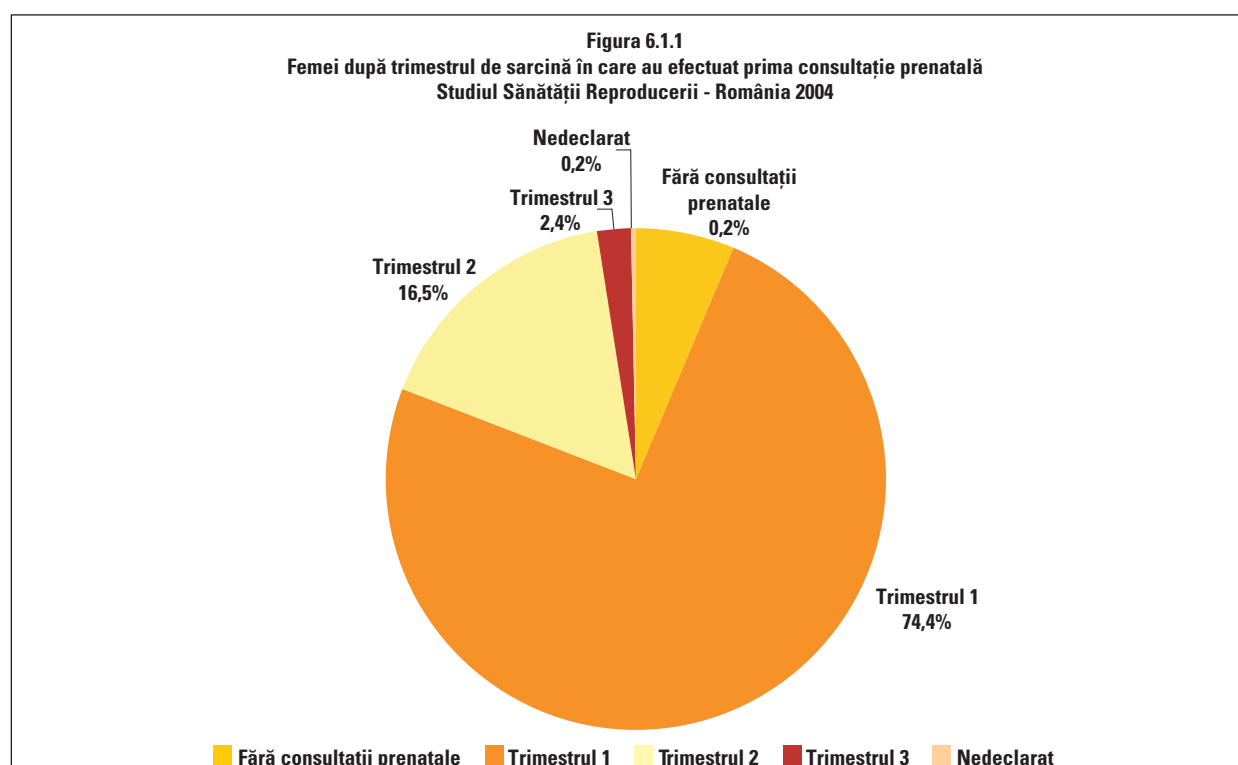
Această secțiune descrie utilizarea serviciilor de îngrijire prenatală de către gravidele care au născut la termen (atât nou născuți vii cât și nou născuți morți) în cei cinci ani anteriori studiului (octombrie 1999 - septembrie 2004). Majoritatea femeilor (94%) au primit îngrijiri prenatale și aproape trei sferturi (74%) au beneficiat de prima consultație prenatală în primul trimestru de sarcină (Figura 6.1.1 și Tabelul 6.1.1) Mai puțin de o femeie din cinci (17%) s-a prezentat la prima consultație prenatală în al 2-lea trimestru de sarcină și numai 2% dintre ele în timpul celui de al 3-lea trimestru.

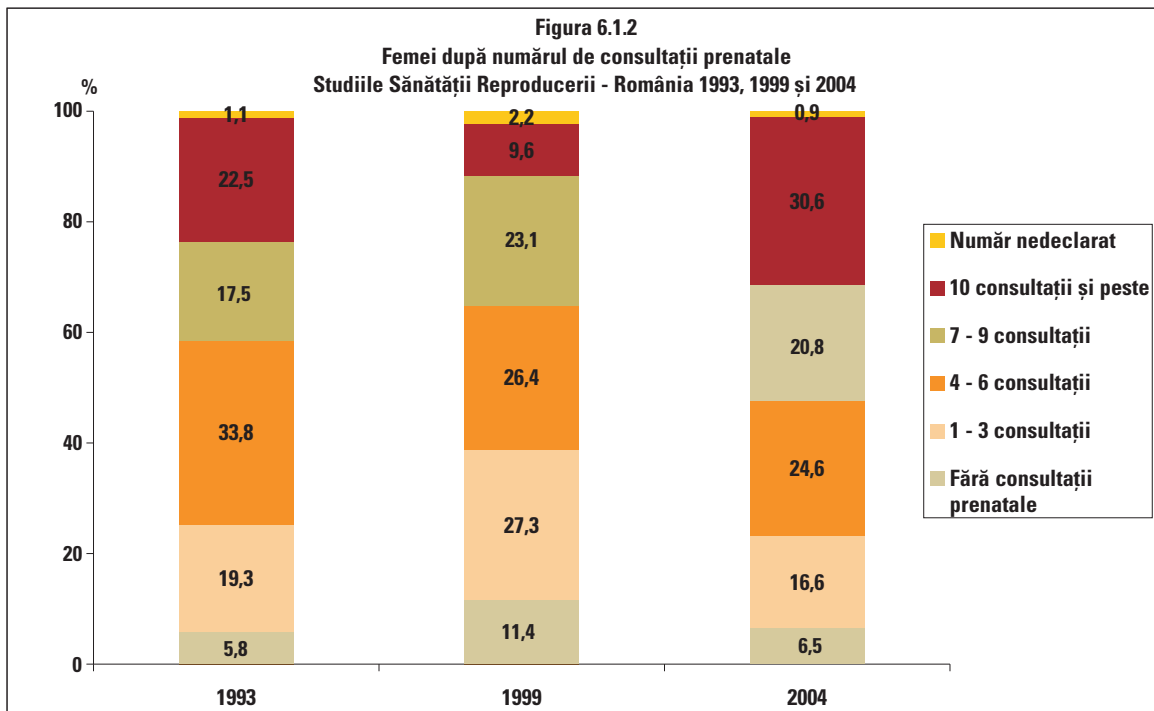
Aceasta arată o tendință de ameliorare a serviciilor prenatale, în comparație cu rezultatele SSR din 1999 când numai 89% din femei au primit îngrijiri prenatale. De asemenea, proporția femeilor care au beneficiat de primul consult prenatal în primul trimestru de sarcină a crescut de la numai 60% în 1999, la 74% în anul 2004 (Tabel 6.1.2).

Ca și în anul 1999, femeile din mediul rural, femeile care nu au studii secundare complete sau au un nivel socio-economic scăzut, precum și cele care au raportat trei sau mai multe nașteri au beneficiat de mai puține consultații prenatale. De asemenea, aceste categorii de femei au efectuat prima vizită prenatală mai târziu în cursul sarcinii (Tabel 6.1.1).

Femeile din mediul urban beneficiază în mai mare măsură de îngrijire prenatală în primul trimestru de sarcină, comparativ cu femeile din mediul rural: 83% din femeile din mediul urban au avut prima vizită prenatală în primul trimestru, comparativ cu numai 66% din femeile din mediul rural (Tabel 6.1.1). În comparație cu 1999, proporția femeilor luate în evidență în primul trimestru de sarcină a crescut atât în urban cât și în rural. În 1999, 67% din femeile din mediul urban au raportat îngrijiri prenatale în primul trimestru de sarcină, crescând până la 83% în 2004. De asemenea, în 1999 numai 54% din femeile din rural au beneficiat de îngrijiri prenatale în primul trimestru, în comparație cu 66% în 2004 (Tabel 6.1.2). Femeile cu mai mult de două nașteri au avut cea mai mică probabilitate de a fi beneficiat de îngrijire prenatală în primul trimestru de sarcină (numai 52%), reprezentând totuși o creștere față de anul 1999 (45%).

Ministerul Sănătății recomandă ca gravidele cu sarcini normale, fără risc, să primească zece consultații prenatale. Ponderele femeilor care au avut zece sau peste 10 consultații prenatale s-a triplat de la 10% în 1999 la 31% în 2004 (Figura 6.1.2 și Tabel 6.1.2). Proporția femeilor care au efectuat numărul recomandat de vizite prenatale, a crescut atât în urban, cât și în rural, dar pentru femeile din mediul rural creșterea a fost mai mare de aproape

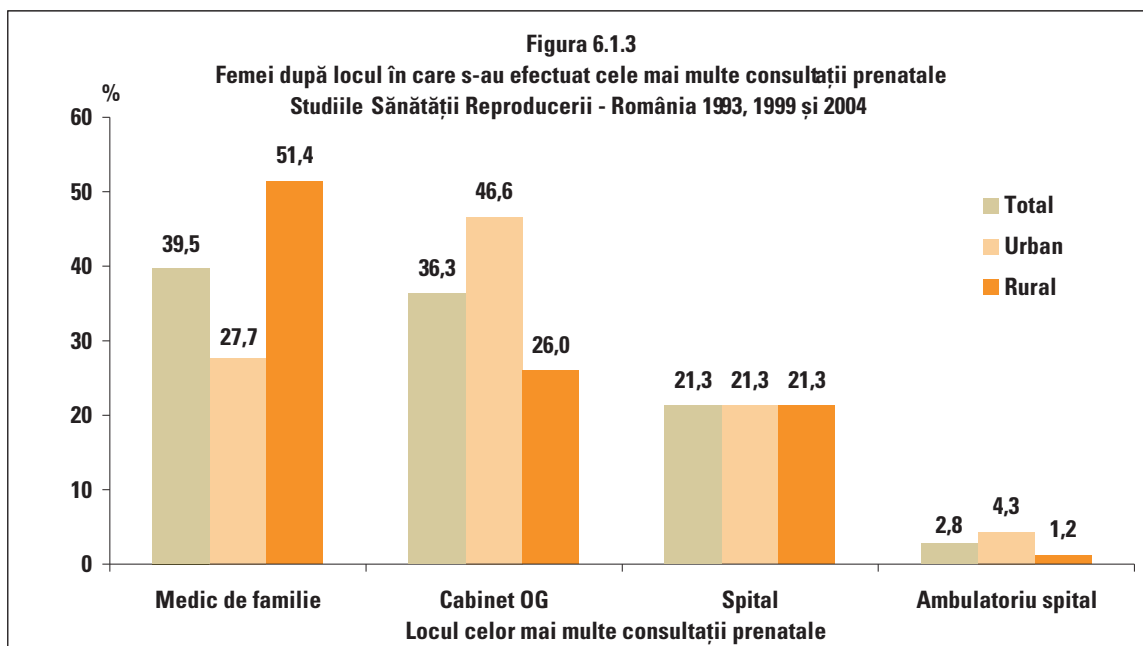
patru ori, de la 5% în 1999 la 22% în anul 2004.

Numărul femeilor care au beneficiat de peste 4 consultații prenatale a crescut, de asemenea, de la 59% în 1999, la 76% în 2004, această creștere de 16 puncte procentuale fiind înregistrată atât în urban cât și în rural, în comparație cu anul 1999.

În 2004, principalii furnizori de îngrijiri prenatale au fost medicii de familie (40%) și cabinetele de obstetrică-ginecologie publice sau private (36%) (Tabel 6.1.3 și Figura 6.1.3). Femeile din mediul rural au avut o probabilitate de aproape două ori mai mare decât femeile din mediul urban de a primi cele mai multe consultații prenatale de la medicul de familie. 51% din femeile din mediul rural au avut

ca sursă de îngrijiri prenatale medicul de familie, în comparație cu numai 28% din femeile din urban. Ponderea femeilor care au accesat cele mai multe îngrijiri prenatale la cabinetul de obstetrică-ginecologie este de aproape două ori mai mare în urban față de rural (47% în urban și 26% în rural). Femeile din urban au primit asistență prenatală de la medicii obstetricieni mai mult decât cele din rural (47% în zonele urbane și 26% în zonele rurale). Femeile care au un statut socio-economic ridicat au avut mai multe șanse să primească îngrijiri prenatale de la un obstetrician, decât celelalte categorii (Tabel 6.1.3).

Este important ca inițierea asistenței prenatale să

aibă loc cât mai devreme, dar la fel de importante sunt și serviciile de asistență prenatală furnizate în timpul acestor vizite prenatale. În 2004, femeile au fost întrebat ce tipuri de teste clinice și analize din sânge și urină le-au fost efectuate în timpul îngrijirilor prenatale de rutină și/sau dacă au primit recomandare pentru administrarea de fier și vitamine (Tabel 6.1.4).

Proporția femeilor cărora li s-a măsurat tensiunea arterială în timpul vizitelor prenatale a fost de 92%. 88% din femei au raportat că li s-au recoltat analize sanguine și 80% au raportat că li s-au recoltat probe de urină. Mai mult de patru femei din cinci au spus că li s-a recomandat profilaxia anemiei și rahitismului prin administrarea de fier și vitamina D și 95% din aceste femei au raportat efectiv administrarea acestora. În 2004 76% au raportat efectuarea unei ecografii, în comparație cu 53% în 1999.

Aproape o treime din femeile care au primit consultații prenatale pe parcursul sarcinii au raportat faptul că li s-a recomandat efectuarea unui test HIV, și același procentaj au raportat efectuarea testării HIV (Tabel 6.1.5). Cu toate acestea, mai puțin de o treime din femeile testate pentru HIV au fost consiliate despre HIV/SIDA la momentul testării. Numai 10% din femeile însărcinate au fost și consiliate în momentul testării HIV. Recomandările pentru efectuarea serviciilor de consiliere și testare la femeile însărcinate au fost elaborate în 2001, dar nu au fost obligatorii până în anul 2003. Datele prezentate mai sus se referă la toate sarcinile terminate prin naștere începând cu anul 1999, și probabil sunt mai mici

față de acoperirea curentă cu aceste servicii.

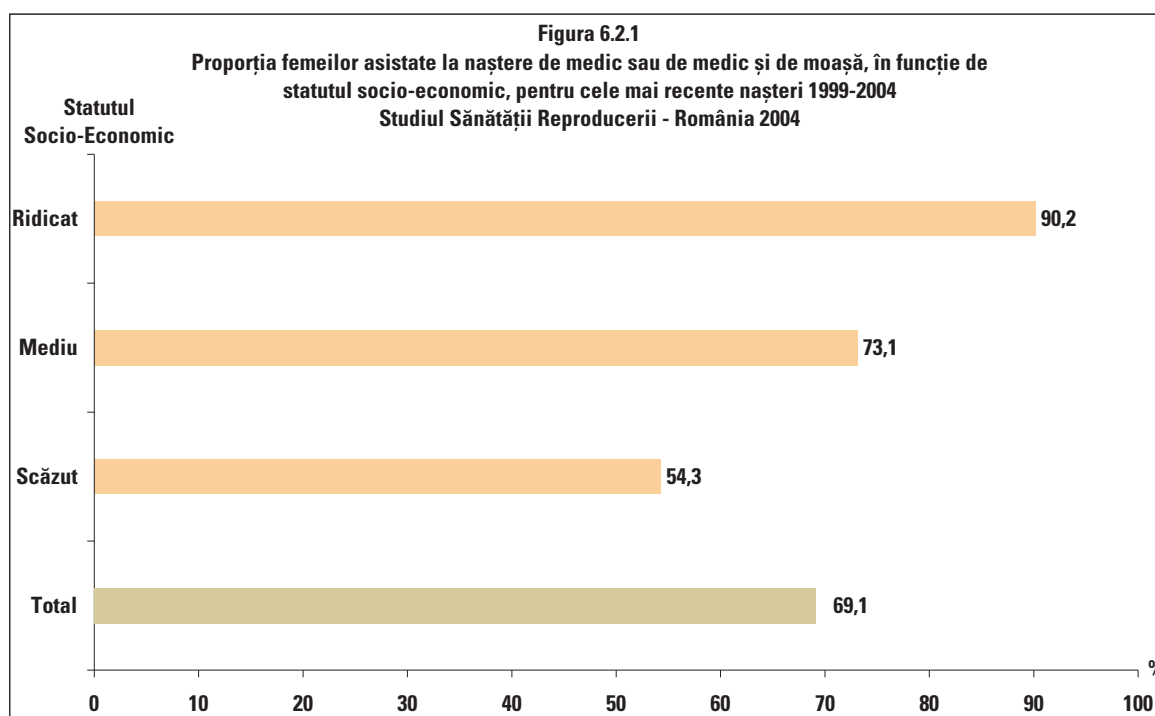
Două treimi din femeile care au primit îngrijiri prenatale nu au fost testate HIV (67%). Când au fost întrebat asupra motivului pentru care nu au fost testate, majoritatea au răspuns că nu li s-a recomandat testarea HIV (57%). Patru la sută au raportat că nu au dorit să efectueze testarea, iar 3% au spus că testarea fie nu a fost gratuită sau nu a fost ușor de accesat.

Aproape jumătate din femeile intervievate știu că HIV se poate transmite de la mamă la copil în timpul sarcinii, la naștere, prin alăptare. (Tabel 6.1.6.A). Procentul bărbaților care cunosc toate cele trei căi de transmitere (în timpul sarcinii, la naștere, prin alăptare) a HIV de la mamă la copil a fost de 54% (Tabel 6.1.6 B).

6.2 ÎNGRIJIREA LA NAȘTERE

Majoritatea nașterilor din perioada octombrie 1999 - septembrie 2004 (Tabel 6.2.1) au avut loc în maternități sau secții de obstetrică ale spitalelor (98%).

Peste două treimi (69%) din nașteri au fost asistate de medici obstetricieni, singuri (15%) sau în echipă cu moașa (54%). Femeile din mediul rural, cele care nu au primit îngrijire prenatală sau cele care au avut mai mult de două nașteri în antecedente au avut o mai mică probabilitate de a fi asistate la naștere de un medic specialist în obstetrică-ginecologie (60%, 58% și respectiv 55%). Per total, aproape 80% din nașterile femeilor cu domiciliul în mediul urban și aproape 60% din nașterile femeilor cu domiciliul în mediul rural au

fost asistate de un medic obstetrician, fie singur, fie în echipă cu o moașă.

Una din cinci femei din mediul urban și aproape două din cinci femei din mediul rural au fost asistate la naștere numai de către moașă. Cea mai mare diferență în asistența medicală la naștere este în strânsă legătură cu statutul socio-economic. Din femeile aparținând grupului socio-economic cel mai defavorizat, numai puțin peste jumătate (54%) au fost asistate de un medic obstetrician (fie singur, fie împreună cu moașa), în timp ce mai mult de 90% din femeile aparținând grupului socio-economic cu venituri ridicate au fost asistate la naștere de un medic (Figura 6.2.1). Aproape jumătate din femeile cele mai sărace au fost asistate la naștere numai de moașă (44%), în comparație cu numai 10% din femeile cu venituri ridicate.

Opt la sută din nașterile din ultimii cinci ani au fost raportate cu o greutate mică, sub 2,500 grame. Această proporție este aproape neschimbată față de procentajul nașterilor cu greutate mică înregistrate la studiul SR din 1999 (9%) (Figura 6.2.2).

Figura 6.2.3 prezintă ponderea nașterilor prin cezariană înregistrate în decursul a cinci ani anteriori studiilor sănătății reproducerii 1999 și 2004. În anul 2004, una din cinci femei a născut prin cezariană (19%), în creștere cu 8 puncte procentuale față de 1999, când rata nașterilor prin cezariană a fost de numai 11%. În 1999 femeile din mediul urban au avut o probabilitate de aproape două ori mai mare de a naște prin cezariană (15%) față de cele din mediul rural (8%). Rata nașterilor prin cezariană aproape s-a dublat în mediul urban, între anii 1999 (15%) și 2004 (27%). În mediul rural, unde nașterile prin cezariană din cei cinci ani anteriori studiului din 2004 sunt în proporție de aproape 12%,

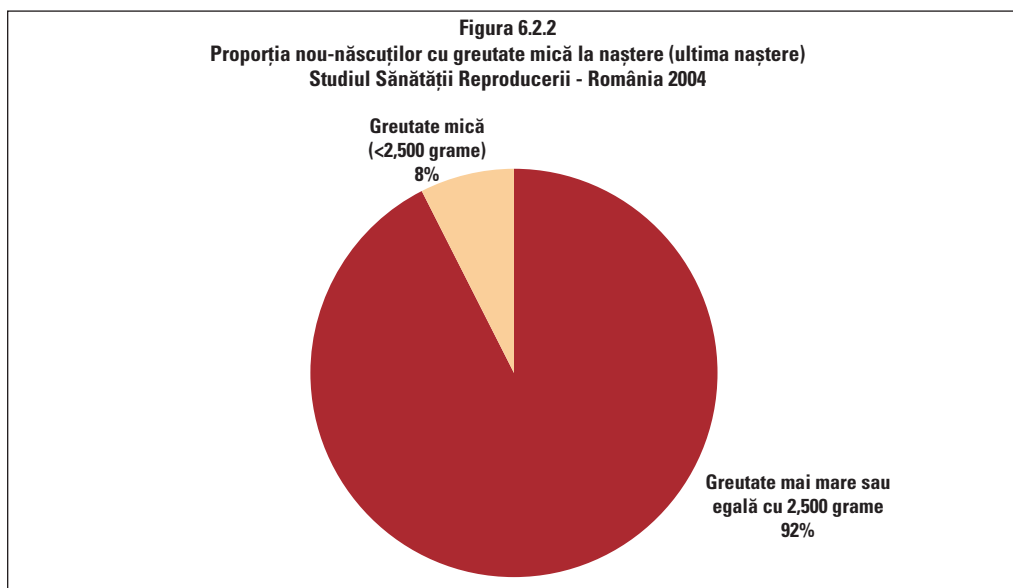
creșterea nu a fost la fel de mare ca și în urban, fiind de numai aproape patru puncte procentuale.

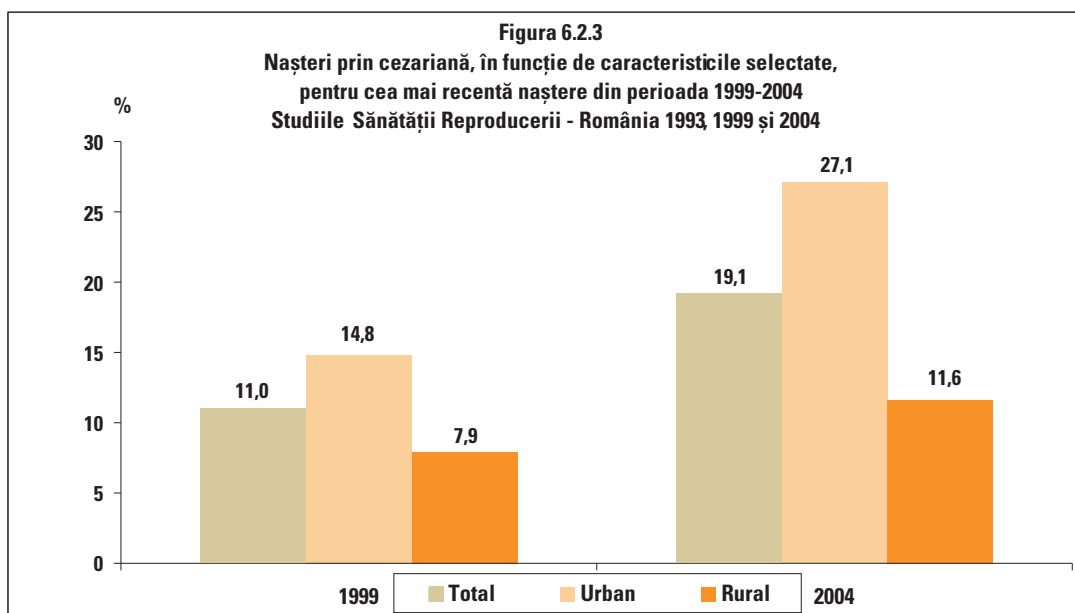
6.3 ÎNGRIJIRILE POSTNATALE

Ca și în anul 1999, SSR din anul 2004 a cules informații referitoare la utilizarea îngrijirilor postnatale, precum și la conținutul consilierii postnatale primite în primele șase săptămâni după naștere. Îngrijirile postnatale au fost cu mult mai puțin utilizate decât îngrijirile prenatale (38% din femei au raportat îngrijiri postnatale, în comparație cu 94% care au primit îngrijiri prenatale) (Tabel 6.3.1 și tabel 6.1.1). Nivelul de utilizare a îngrijirilor postnatale a fost cu aproape 20% mai mare în rândul femeilor din mediul urban, comparativ cu cele din mediul rural (49% în zonele urbane față de 30% în zonele rurale). Proporția femeilor din mediul rural care au primit îngrijiri postnatale s-a schimbat foarte puțin față de anul 1999 (27% în 1999, comparativ cu 30% în 2004).

Îngrijirile postnatale au fost mai puțin utilizate de către femeile cu studii secundare incomplete (28%), de femeile cu nivel socio-economic scăzut (25%), și de către femeile multipare, cu mai mult de trei nașteri (26%). Mai mult de jumătate din femeile care au născut prin cezariană au beneficiat de asistență postnatală (56%), în timp ce numai o treime din femeile cu naștere vaginală au beneficiat de îngrijiri postnatale (Tabel 6.3.1). Nici unul din acești indicatori de asistență postnatală nu s-a schimbat semnificativ față de SSR din 1999.

Din femeile care au primit asistență postnatală, majoritatea au raportat că au fost sfătuite în privința imunizărilor care trebuie efectuate copilului (85%), îngrijirea nou-născutului (78%),

alimentație (66%), alăptare (77%) și îngrijire a sânilor (74%). Cu toate acestea, numai jumătate dintre ele au raportat că au primit în timpul vizitelor postnatale informații referitoare la metodele moderne de contracepție (53%) și la intervalul optim de spațiere a nașterilor (47%).

6.4 ALIMENTAȚIA NATURALĂ A SUGARULUI

Așa cum se observă în Tabelul 6.4.1, majoritatea copiilor (88%) născuți în ultimii cinci ani înainte de studiu au fost alăptați pentru o anumită perioadă de timp. Consilierii pentru alăptare recomandă punerea la sân a copiilor imediat după naștere sau cel târziu la o oră după naștere, asigurându-se astfel condiții optime pentru succesul alăptării. În anul 2004, numai 12% dintre nou-născuți au fost puși la sân în prima oră după naștere (date detaliate incluse doar în raportul final).

Din numărul total al copiilor care au fost alăptați, 65% au fost alăptați încă din prima zi după naștere, ceea ce reprezintă o ușoară creștere față de 1999, când numai 58% din noii născuți au fost alăptați în prima zi după naștere.

UNICEF și OMS recomandă pentru toți copiii alimentația exclusivă la sân în primele șase luni de viață. Pentru a putea efectua comparații internaționale, indicatorul alimentației exclusive la sân ia în calcul toți copiii care la momentul studiului au vârsta între 0-5 luni inclusiv. În 2004, numai 14,4% din copiii cu vârsta între 0-5 luni au fost alimentați exclusiv la sân - au primit exclusiv lapte matern și nimic altceva (urban 13,3%; rural 15,5%).

Până când copiii ajung la vârsta de 9 luni, ei ar trebui să continue să primească lapte matern, dar au nevoie și de alimente solide sau semi-solide. Din

nou indicatorul internațional se bazează numai pe copiii cu vârsta cuprinsă între 6-9 luni la momentul studiului. 41% dintre cei 73 de copii de vârstă între 6 și 9 luni încă mai primeau lapte matern și primiseră, de asemenea, alimentație complementară (solidă sau semi-solidă) în ultimele 24 de ore care au precedat interviul. Este posibil ca acești copii să primească și alt lapte, pe lângă cel matern, ceea ce este permis, conform recomandărilor internaționale pentru alimentația copiilor.

Deoarece acești indicatori depind numai de un eșantion foarte mic de copii din grupele de vârstă respective, ei nu pot fi calculați pentru a examina diferențele în practicile de alimentație din România. Cu toate acestea, studiul din România a pus mamele întrebări suplimentare privind practicile de alimentație din trecut. Folosind aceste întrebări, diferențele dintre alimentația exclusivă la sân și cea mixtă pot fi examinate după caracteristicile selectate, conform tabelului 6.4.1.

Folosind această abordare, 16% din copiii cu vârstă mai mică de 6 luni (vârsta între 0-5 luni, inclusiv) au fost alimentați exclusiv la sân în cursul primelor șase luni de viață (Tabelul 6.4.1). 32% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între șase și nouă luni încă erau alăptați și în același timp primeau și alimente solide sau semisolide complementare.

Durata medie pentru alăptare (vârsta medie la înțărare) este de 6 luni, în scădere cu mai mult de două luni față de 1999, când durata medie pentru orice tip de alăptare a fost estimată la 8,4 luni (Tabel 6.4.2). Vârsta medie la introducerea alimentelor solide a fost de aproximativ patru luni și de aproape cinci luni la introducerea altui lapte decât cel matern.

TABEL 6.1.1
Femei după trimestrul de sarcină în care au efectuat prima consultație prenatală și numărul acestora,
pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total vizite prenatale	Trimestrul primei consultații prenatale										Număr consultații prenatale				
			Total	Nici o consultație	Trim. 1	Trim. 2	Trim. 3	Nedeclarat	0	1-3	4-6	7-9	10 și peste	Nedeclarat			
Total	1122	93,5	100,0	6,5	74,4	16,5	2,4	0,2	6,5	16,6	24,6	20,8	30,6	0,9			
Mediul de rezidență																	
Urban	487	96,0	100,0	4,0	83,3	11,3	1,2	0,2	4,0	10,4	21,4	24,3	39,3	0,5			
Rural	635	91,1	100,0	8,9	65,9	21,5	3,5	0,2	8,9	22,4	27,7	17,4	22,3	1,2			
Regiunea de dezvoltare																	
Nord-Est	221	89,4	100,0	10,6	68,2	18,8	2,2	0,2	10,6	16,4	33,4	19,7	18,7	1,2			
Sud-Est	147	96,3	100,0	3,7	78,1	16,3	1,8	0,0	3,7	14,5	25,1	26,7	29,6	0,4			
Sud	204	96,4	100,0	3,6	76,1	16,5	3,8	0,0	3,6	24,6	23,0	17,5	31,3	0,0			
Sud-Vest	127	91,9	100,0	8,1	56,8	31,4	3,7	0,0	8,1	30,0	24,0	18,2	18,1	1,7			
Vest	93	91,9	100,0	8,1	74,2	16,1	1,6	0,0	8,1	21,5	21,6	25,3	21,1	2,4			
Nord-Vest	115	88,4	100,0	11,6	74,8	11,7	1,9	0,0	11,6	4,8	18,8	23,6	40,1	1,2			
Centru	130	98,2	100,0	1,8	86,7	10,3	0,7	0,4	1,8	6,1	21,6	14,3	55,3	0,8			
București	85	97,9	100,0	2,1	89,9	4,9	2,3	0,9	2,1	8,5	17,1	24,2	48,0	0,0			
Grupa de vârstă la momentul nașterii*																	
15-24	414	93,0	100,0	7,0	70,7	19,4	2,9	0,0	7,0	21,6	25,5	18,2	26,9	0,9			
25-34	650	93,9	100,0	6,1	78,4	13,5	1,7	0,3	6,1	12,0	24,4	23,2	33,7	0,7			
35-44	55	91,2	100,0	8,8	64,2	24,0	3,0	0,0	8,8	22,0	17,3	18,6	30,7	2,6			
Nivelul de instruire																	
Primar și secundar inferior	426	89,1	100,0	10,9	59,4	26,7	2,9	0,1	10,9	27,6	26,1	16,2	18,0	1,2			
Secundar superior	565	95,7	100,0	4,3	81,8	11,1	2,5	0,2	4,3	10,7	24,4	21,2	38,8	0,7			
Postsecundar	131	98,1	100,0	1,9	91,8	6,3	0,0	0,0	1,9	5,4	20,6	34,2	37,1	0,8			
Nivel socio-economic																	
Foarte scăzut	283	84,4	100,0	15,6	51,3	28,2	4,7	0,2	15,6	34,4	24,0	12,0	12,5	1,4			
Scăzut	304	93,2	100,0	6,8	68,2	21,2	3,7	0,2	6,8	18,0	32,5	18,4	23,4	0,8			
Mediu	179	97,7	100,0	2,3	80,5	16,3	0,4	0,5	2,3	10,2	24,4	20,5	42,1	0,5			
Ridicat	178	96,7	100,0	3,3	91,2	5,1	0,3	0,0	3,3	6,2	19,9	32,1	38,1	0,4			
Foarte ridicat	178	100,0	100,0	0,0	96,3	3,0	0,7	0,0	0,0	4,2	17,3	27,1	50,3	1,1			
Etnia																	
Română	1012	94,6	100,0	5,4	76,0	16,2	2,2	0,2	5,4	15,6	25,5	21,8	30,8	1,0			
Rangul nașterii																	
Unu	508	95,6	100,0	4,4	79,8	13,8	1,8	0,2	4,4	13,7	22,5	21,9	36,6	1,0			
Doi	422	96,5	100,0	3,5	77,0	16,5	2,9	0,1	3,5	18,3	25,2	22,8	29,3	0,8			
Trei sau mai mare	192	80,3	100,0	19,7	52,0	24,8	3,2	0,3	19,7	21,7	29,8	12,9	15,1	0,7			

* Distribuția pe grupe de vârstă nu include 3 femei care nu au declarat vârsta la momentul nașterii.

TABEL 6.1.2
Femei după trimestrul de sarcină în care au efectuat prima consultație prenatală și numărul acestora
Studiile Sănătății Reproduse - România 1993, 1994 și 2004

	1993						1999			2004		
	Total	București	Alte orașe	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural		
Număr neponderat de cazuri	1440	253	532	624	2040	791	1249	1122	487	635		
Total consultații prenatale												
Da	94,1	90,9	96,9	92,2	88,6	90,6	86,9	93,5	96,0	91,1		
Nu	5,8	9,1	3,1	7,8	11,4	9,4	13,1	6,5	4,0	8,9		
Nici o consultație	5,8	9,1	3,1	7,8	11,4	9,4	13,1	6,5	4	8,9		
Trim. 1	57,3	47,7	65,5	51,4	60,3	67,4	54,2	74,4	83,3	65,9		
Trim. 2	33,2	36,7	28,8	36,6	23,9	20,4	26,9	16,5	11,3	21,5		
Trim. 3	3,6	6,4	2,6	4,1	4,4	2,8	5,8	2,4	1,2	3,5		
Nedeclarat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2		
Trimestrul primei consultații prenatale												
0	5,8	9,1	3,1	7,8	11,4	9,4	13,1	6,5	4	8,9		
1 - 3	19,3	18,2	15,8	22,9	27,3	18,9	34,5	16,6	10,4	22,4		
4 - 6	33,8	32,6	32,6	35,2	26,4	25,6	27,1	24,6	21,4	27,7		
7 - 9	17,5	13,6	20,7	15,2	23,1	29,4	17,7	20,8	24,3	17,4		
10 și peste	22,5	25,8	27,1	17,4	9,6	14,4	5,4	30,6	39,3	22,3		
Număr consultații prenatale	1,1	0,7	0,7	1,5	2,2	2,2	2,3	0,9	0,5	1,2		

TABEL 6.1.3
Femei după utilizarea serviciilor de îngrijire prenatală pentru cea mai recentă naștere din perioada 1999-2004
și locul în care s-au efectuat cele mai multe consultații, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Îngrijire prenatală			Locul unde au avut loc cele mai multe consultații prenatale					
	Total cazuri femei cu nașteri	Femei cu consultații prenatale	Total femei cu consultații prenatale	Total femei cu consultații prenatale	Medic de familie	Cabinet OG	Spital Secție OG	Ambulatoriu spital	Altele
Total	1122	93,5	1050	100,0	39,5	36,3	21,3	2,8	0,1
Mediul de rezidență									
Urban	487	96,0	469	100,0	27,7	46,6	21,3	4,3	0,1
Rural	635	91,1	581	100,0	51,4	26,0	21,3	1,2	0,1
Grupa de vârstă la momentul nașterii*									
15-24	414	93,0	385	100,0	46,5	32,7	20,3	0,6	0,0
25-34	650	93,9	612	100,0	34,6	39,8	21,2	4,3	0,2
35-44	55	91,2	50	100,0	36,6	30,0	28,3	4,8	0,0
Nivelul de instruire									
Primar și secundar inferior	426	89,1	380	100,0	49,7	25,7	23,2	1,3	0,0
Secundar superior	565	95,7	541	100,0	37,4	37,8	20,6	4,0	0,2
Postsecundar	131	98,1	129	100,0	18,4	61,5	18,5	1,7	0,0
Nivel socio-economic									
Scăzut	498	87,9	439	100,0	52,5	23,0	23,4	0,9	0,2
Mediu	365	97,1	355	100,0	36,9	38,3	22,0	2,8	0,0
Ridicat	259	98,6	256	100,0	22,5	54,6	17,2	5,6	0,1
Rangul nașterii									
Unu	508	95,6	486	100,0	35,8	40,7	20,9	2,7	0,0
Doi	422	96,5	408	100,0	39,8	35,5	20,6	3,8	0,3
Trei sau mai mare	192	80,3	156	100,0	52,5	22,4	24,8	0,3	0,0

* Distribuția pe grupe de vârstă nu include 3 femei care nu au declarat vârsta la momentul nașterii.

TABEL 6.1.4

Distribuția procentuală a femeilor cărora li s-a măsurat tensiunea arterială, au făcut ecografia, li s-au recoltat probe de sânge și urină, li s-a recomandat fier și vitamina D, în perioada de sarcină aferentă celei mai recente nașteri din perioada 1999-2004, pe caracteristicile studiate

Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Măsurarea tensiunii arteriale	Efectuarea de ecografii	Recoltarea de sânge pentru analize	Recoltarea de probe de urină	Recomandare de a lua Fe și vit. D	Au luat fier și vit. D, din nr. femei care au primit recomandări
Total	1050	92,3	75,7	88,1	80,1	82,9	94,6
Mediul de rezidență							
Urban	469	94,2	88,0	91,2	86,2	86,3	95,4
Rural	581	90,5	63,5	85,0	74,0	79,5	93,8
Grupa de vârstă la momentul nașterii*							
15-24	385	91,8	68,5	85,9	75,9	80,1	91,4
25-34	612	93,3	81,5	90,0	83,3	84,8	97,1
35-44	50	90,4	82,9	86,9	80,9	84,3	95,2
Nivelul de instruire							
Primar și secundar inferior	380	87,5	57,5	81,4	70,0	72,2	89,6
Secundar superior	541	95,2	83,5	92,3	86,6	88,3	96,6
Postsecundar	129	95,0	97,7	91,0	83,5	92,0	98,4
Nivel socio-economic							
Scăzut	439	89,1	57,3	81,5	70,1	74,9	89,0
Mediu	355	94,2	82,6	91,4	85,8	86,1	96,9
Ridicât	256	95,0	95,9	94,4	88,5	91,3	99,1
Rangul nașterii							
Unu	486	92,1	81,8	91,6	82,9	85,5	95,3
Doi	408	93,2	74,5	87,4	81,7	82,2	93,8
Trei sau mai mare	156	90,6	56,8	77,6	65,7	75,1	93,8
Trimestrul primei consultații prenatale**							
Primul trimestru	837	93,7	78,6	91,1	83,6	85,5	96,3
Al doilea trimestru	182	87,2	65,1	77,1	69,5	75,9	87,1
Al treilea trimestru	28	84,6	59,7	74,1	49,6	49,3	83,3

* Distribuția pe grupe de vârstă nu include 3 femei care nu au declarat vârsta la momentul nașterii.

** Distribuția în funcție de trimestrul primei consultații prenatale nu include 3 femei care nu au declarat trimestrul primei consultații prenatale.

TABEL 6.1.5
Femei care au primit îngrijiri prenatale înainte de nașterea celei mai recente nașteri din perioada 1999-2004, după existența testării HIV, Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Număr neponderat de cazuri	Femei ce au primit îngrijiri prenatale				Au fost testate HIV				Nu au fost testate HIV			
	Din care:		Din care:		Din care:		Din care:		Din care:		Din care:	
	Au primit recomandare pentru testul HIV	Nu au primit recomandare pentru testul HIV	Total	Au discutat cu personalul centrului de testare	Nu au discutat cu personalul centrului de testare	Total	Nu i-a fost recomandat	Nu a vrut/ teamă	Nu i-a fost recomandat	Nu a vrut/ teamă	Total	Testul nu era gratuit/ nu era disponibil
Total	32,6	67,4	32,6	10,4	22,3	67,4	57,0	4,3	2,6	6,5		
Mediul de rezidență												
Urban	40,8	59,2	41,0	13,6	27,4	59,0	48,9	4,4	1,9	6,3		
Rural	24,4	75,6	24,2	7,1	17,1	75,8	65,1	4,2	3,2	6,7		
Grupa de vârstă la momentul nașterii*												
15-24	25,0	75,0	25,1	9,8	15,3	74,9	65,3	4,9	2,3	5,3		
25-34	39,0	61,0	38,7	10,8	27,9	61,3	49,8	4,0	3,0	7,9		
35-44	28,4	71,6	31,4	11,0	20,3	68,6	64,2	2,9	0,0	1,5		
Nivelul de instruire												
Primar și secundar inferior	22,5	77,5	22,0	5,4	16,6	78,0	67,8	4,3	3,3	6,0		
Secundar superior	35,1	64,9	36,2	12,6	23,6	63,8	53,6	4,1	2,4	6,8		
Postsecundar	52,2	47,8	49,5	16,1	33,4	50,5	39,4	5,2	0,8	6,8		
Nivel socio-economic												
Scăzut	20,1	79,9	19,5	5,6	13,9	80,5	69,6	3,8	3,7	6,0		
Mediu	37,3	62,7	38,5	12,9	25,6	61,5	52,6	4,2	1,4	6,3		
Ridicată	46,3	53,7	45,7	14,6	31,1	54,3	42,8	5,2	2,3	7,5		
Rangul nașterii												
Unu	39,7	60,3	40,0	13,6	26,5	60,0	51,5	3,8	0,6	5,7		
Doi	26,6	73,4	36,1	7,6	18,5	73,9	62,4	5,6	4,8	6,7		
Trei sau mai mare	22,8	77,2	23,2	6,2	17,1	76,8	62,5	2,6	3,5	9,0		
Nr. consultații prenatale**												
1-3	15,4	84,6	16,3	4,1	12,2	83,7	71,6	3,9	2,9	7,1		
4-6	24,4	75,6	23,8	10,5	13,3	76,2	65,4	3,8	3,7	5,0		
7-9	36,2	63,8	35,1	10,4	24,8	64,9	54,9	4,0	2,4	7,1		
10 și peste	46,5	53,5	47,4	13,9	33,5	52,6	43,8	4,8	1,7	6,7		

* Distribuția pe grupe de vârstă nu include 3 femei care nu au declarat vârsta la momentul nașterii.

** Distribuția în funcție de numărul de consultații prenatale nu include 11 femei care nu au declarat numărul exact de consultații prenatale efectuate.

TABEL 6.1.6.A
Ponderea femeilor care știu despre transmiterea virusului HIV de la mamă la făt și care au cunoștințe specifice despre transmiterea verticală, în funcție de caracteristicile selectate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Au cunoștințe despre transmiterea verticală	Știu că virusul HIV se poate transmite			
			În timpul nașterii sau la naștere	În timpul alăptării	În timpul sarcinii, la naștere și prin alăptare	Nu au cunoștințe despre calea de transmitere
Total	4421	86,6	82,5	50,0	49,2	3,2
Mediu de rezidență						
Urban	2842	89,7	86,1	51,4	50,7	2,9
Rural	1939	81,6	76,9	47,9	46,9	3,7
Regiunea de dezvoltare						
Nord-Est	715	84,1	78,7	45,3	45,3	5,4
Sud-Est	585	87,3	83,4	56,0	55,3	3,3
Sud	736	85,2	82,9	49,7	49,3	1,9
Sud-Vest	515	85,0	81,6	55,1	53,0	1,3
Vest	375	92,0	87,2	58,2	57,4	4,0
Nord-Vest	489	83,6	79,8	42,3	41,5	3,0
Centru	548	84,1	78,2	41,9	40,0	4,0
București	458	93,9	91,4	55,0	54,6	2,2
Grupa de vârstă						
15-24	1103	81,8	76,7	44,8	43,7	3,9
25-34	1755	89,2	85,1	51,5	50,8	3,3
35-44	1563	88,9	86,1	54,2	53,6	2,2
Nivel de instruire						
Primar și secundar inferior	1618	78,3	73,4	44,9	44,0	4,0
Secundar superior	2257	90,7	87,2	52,6	51,8	2,7
Postsecundar	546	94,2	91,1	55,0	54,6	2,7
Nivel socio-economic						
Scăzut	1427	77,1	72,1	45,6	44,9	4,3
Mediu	1603	88,9	85,4	50,6	49,9	2,8
Ridicat	1391	92,4	88,8	53,4	52,4	2,7
Etnia*						
Română	4071	87,1	83,3	50,7	49,9	3,1
Maghiară	239	85,5	79,2	43,8	42,2	4,7
Rromă	81	60,5	56,0	37,7	37,7	4,5
Experiența sexuală						
Fără experiență sexuală	598	80,9	76,1	43,2	41,7	3,3
Cu experiență sexuală	3823	87,9	84,1	51,6	51,0	3,2

* Distribuția în funcție de etnie nu include 30 de cazuri de femei cu altă etnie decât română, maghiară sau rromă.

TABEL 6.1.6.B
Ponderea bărbaților care știu despre transmiterea virusului HIV de la mamă la făt și care au cunoștințe specifice despre transmiterea verticală, în funcție de caracteristicile selectate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Au cunoștințe despre transmiterea verticală	Știu că virusul HIV se poate transmite			
			În timpul nașterii sau la naștere	În timpul alăptării	În timpul sarcinii, la naștere și prin alăptare	Nu au cunoștințe despre calea de transmitere
Total	2333	88,1	81,7	56,3	54,4	4,5
Mediu de rezidență						
Urban	1315	88,6	83,2	54,5	52,1	3,0
Rural	1018	87,3	79,7	58,6	57,3	6,4
Regiunea de dezvoltare						
Nord-Est	357	85,6	79,3	54,0	53,6	5,8
Sud-Est	316	83,6	79,7	54,9	52,9	2,0
Sud	331	89,0	82,8	62,5	61,3	5,0
Sud-Vest	291	92,9	89,2	69,2	67,3	1,8
Vest	266	93,1	87,1	56,8	52,3	1,5
Nord-Vest	258	87,0	78,3	54,0	52,8	7,5
Centru	275	84,9	74,5	47,7	45,2	7,9
București	239	90,4	83,4	49,1	46,1	4,0
Grupa de vârstă						
15-24	574	87,0	79,3	53,05	52,0	6,2
25-34	704	89,2	82,5	57,6	54,6	3,7
35-44	1055	88,0	82,9	57,4	56,0	3,8
Nivel de instruire						
Primar și secundar inferior	751	86,8	79,5	58,3	57,5	6,6
Secundar superior	1326	88,1	82,0	56,2	53,6	3,5
Postsecundar	256	91,9	87,0	50,6	48,4	2,8
Nivel socio-economic						
Scăzut	800	85,7	79,3	60,7	59,7	5,4
Mediu	838	88,7	82,2	56,1	54,3	4,7
Ridicat	695	90,0	83,8	51,6	48,5	3,1
Etnia*						
Română	2130	87,7	81,6	55,9	53,9	4,1
Maghiară	109	94,1	80,1	52,6	51,1	12,6
Rromă	75	91,0	86,1	77,1	77,1	4,9
Experiența sexuală						
Fără experiență sexuală	259	88,5	80,2	57,0	55,6	6,9
Cu experiență sexuală	2074	88,0	81,9	56,2	54,2	4,1

* Distribuția în funcție de etnie nu include 19 de cazuri de bărbați cu altă etnie decât română, maghiară sau rromă.

TABEL 6.2.1
Femei după locul celei mai recente nașteri din perioada 1999-2004 și persoana care a asistat nașterea, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Locul celei mai recente nașteri						Persoana care a asistat nașterea								
		Spital / Maternitate			Centru privat			Centru sănătate			Domiciliu			Total		
		Tip I	Tip II	Tip III	Străinătate	Străinătate	Străinătate	Domiciliu	Total	Medic	Moașă	Ambii	Alta	Nimeni		
Total	1122	33,4	38,4	26,0	0,7	0,3	0,4	0,9	100,0	15,1	29,8	54,0	0,6	0,5		
Mediul de rezidență																
Urban	487	23,8	41,3	34,3	0,4	0,3	0,0	0,0	100,0	18,1	20,5	61,1	0,0	0,3		
Rural	635	42,6	35,7	18,1	0,9	0,3	0,7	1,8	100,0	12,3	38,7	47,3	1,1	0,6		
Grupa de vârstă la momentul nașterii*																
15-24	414	36,4	39,7	21,3	0,8	0,3	0,4	1,1	100,0	13,0	35,3	50,5	1,0	0,2		
25-34	650	31,8	37,6	28,5	0,6	0,2	0,4	0,8	100,0	16,9	25,2	56,9	0,3	0,7		
35-44	55	25,4	33,5	41,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	14,0	28,8	57,2	0,0	0,0		
Nivel de instruire																
Primar și secundar inferior	426	39,5	38,2	18,5	0,6	0,3	0,6	2,4	100,0	13,0	40,3	44,2	1,3	1,2		
Secundar superior	565	33,1	40,4	25,8	0,4	0,0	0,3	0,0	100,0	16,3	27,1	56,5	0,1	0,0		
Postsecundar	131	15,2	30,7	50,8	2,1	1,1	0,0	0,0	100,0	17,1	7,2	75,7	0,0	0,0		
Nivel socio-economic																
Scăzut	498	41,8	36,8	18,0	0,2	0,3	0,8	2,1	100,0	11,4	43,5	42,9	1,3	0,9		
Mediu	365	34,6	41,3	23,0	0,8	0,4	0,0	0,0	100,0	15,6	26,6	57,5	0,0	0,3		
Ridicat	259	17,2	37,6	43,9	1,4	0,0	0,0	0,0	100,0	21,2	9,8	69,0	0,0	0,0		
Rangul nașterii																
Unu	508	31,1	39,2	28,0	0,9	0,3	0,1	0,4	100,0	16,1	24,5	59,1	0,1	0,1		
Doi	422	35,7	38,3	24,4	0,4	0,4	0,2	0,7	100,0	15,2	31,5	52,2	0,7	0,4		
Trei sau mai mare	192	35,7	36,3	23,2	0,5	0,0	1,3	3,1	100,0	12,1	42,3	42,4	1,5	1,7		
Trimestrul primei consultații prenatală**																
Fără consultații prenatală	72	40,3	38,8	14,4	1,1	0,0	2,2	3,3	100,0	7,2	39,0	50,5	1,0	2,3		
Primul trimestru	837	30,1	39,2	28,9	0,8	0,4	0,2	0,5	100,0	16,8	25,7	56,7	0,5	0,2		
Al doilea trimestru	182	44,8	34,1	19,2	0,0	0,0	0,4	1,4	100,0	10,9	44,4	43,7	0,0	1,0		
Al treilea trimestru	28	37,7	47,1	10,5	0,0	0,0	0,0	4,7	100,0	14,2	28,8	52,3	4,7	0,0		

* Distribuția pe grupe de vârstă nu include 3 femei care nu au declarat vârsta la momentul nașterii.

** Distribuția în funcție de trimestrul primei consultații prenatale nu include 3 femei care nu au declarat trimestrul primei consultații prenatale.

TABEL 6.3.1
Femei care au primit îngrijiri postnatale după cea mai recentă naștere din perioada 1999-2004, după informațiile primite în cadrul consultațiilor, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Total femei care au primit îngrijiri postnatale		Din care, după informațiile primite în cadrul îngrijirii postnatale:							Număr neponderat de cazuri
	Număr neponderat de cazuri (număr nașteri)	%	Vaccinări / imunizări	Îngrijire copil	Alăptare	Îngrijire săni	Alimentație	Dieta / Planificare familială	Intervalul optim între nașteri	
Total	1122	38,0	85,2	78,1	77,2	73,7	65,9	53,4	46,9	426
Mediul de rezidență										
Urban	487	48,7	83,8	75,5	76,1	72,4	64,1	53,9	48,8	237
Rural	635	29,8	87,5	82,2	79,1	75,8	68,7	52,7	44,0	189
Grupa de vârstă la momentul nașterii*										
15-24	414	35,5	82,4	73,6	75,7	68,5	61,1	50,5	40,2	147
25-34	650	39,4	87,3	81,0	78,7	77,0	68,6	54,8	50,9	256
35-44	55	40,0	80,8	77,3	69,0	73,9	69,2	56,6	49,6	22
Nivel de instruire										
Primar și secundar inferior	426	27,9	86,8	76,0	76,6	67,8	62,9	46,9	37,8	119
Secundar superior	565	40,0	85,0	80,0	79,5	76,2	66,7	55,9	49,6	226
Postsecundar	131	61,8	83,5	75,6	72,0	74,9	67,8	55,8	52,4	81
Nivel socio-economic										
Scăzut	498	25,1	87,8	76,7	78,2	71,5	60,8	47,0	37,4	125
Mediu	365	42,5	87,5	79,6	80,6	72,4	63,7	47,7	45,7	155
Ridicat	259	56,4	81,0	77,6	73,2	76,6	71,9	63,9	55,5	146
Rangul nașterii										
Unu	508	43,5	84,7	78,7	77,8	76,4	67,0	56,4	51,0	221
Doi	422	36,7	87,0	79,4	77,7	70,8	68,3	53,2	44,2	155
Trei sau mai mare	192	26,0	82,5	70,9	72,8	69,1	52,5	39,0	34,8	50
Tipul nașterii										
Vaginală	914	33,9	86,1	77,8	77,7	72,2	65,7	52,8	43,2	310
Cezariană	208	55,8	82,8	78,9	76,2	77,7	66,2	55,2	56,9	116

* Distribuția pe grupe de vârstă nu include 3 femei care nu au declarat vârsta la momentul nașterii.

TABEL 6.4.1
Femei care au născut copii vii, după tipul alăptării până la împlinirea vârstei de 9 luni, pe caracteristicile studiate
Cele mai recente nașteri înregistrate între 1999 - 2004
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Alăp- tați*	Alăptați	Alimentați	Totalul copiilor de peste 6 luni	Totalul copiilor de peste 6 luni	Alimentați
				exclusiv 0-5 luni (până la 6 luni)	complementar alăptatului la orice vârstă înainte de 9 luni			complementar alăptatului numai după 6 luni
Total	1109	100,0	88,3	15,8	32,2	1005	100,0	8,5
Mediu de rezidență								
Urban	481	100,0	88,0	14,3	29,1	440	100,0	7,6
Rural	628	100,0	88,5	17,3	35,2	565	100,0	9,4
Prima masă la sân **								
Nealimentați la sân	131	100,0	0,0	0,0	0,0	121	100,0	0,0
Până în 24 ore	635	100,0	100,0	16,0	38,8	578	100,0	8,4
24-27 ore	205	100,0	100,0	21,4	35,8	185	100,0	12,8
Peste 48 ore	130	100,0	100,0	21,0	24,2	113	100,0	9,0
Grupa de vârstă la momentul nașterii***								
15-24	408	100,0	90,6	16,5	33,5	378	100,0	8,6
25-34	643	100,0	87,5	16,1	31,4	577	100,0	8,8
35-44	55	100,0	76,8	7,1	30,2	48	100,0	3,1
Nivel de instruire								
Primar și secundar inferior	418	100,0	89,8	19,5	38,1	368	100,0	10,9
Secundar superior	560	100,0	87,2	14,0	30,3	519	100,0	7,5
Postsecundar	131	100,0	88,1	11,8	21,9	118	100,0	5,5
Nivel socio-economic								
Scăzut	488	100,0	90,1	18,7	39,6	441	100,0	10,3
Mediu	363	100,0	85,0	14,6	29,1	330	100,0	8,5
Ridicat	258	100,0	89,3	12,4	23,4	234	100,0	5,2
Rangul nașterii								
Unu	504	100,0	89,5	14,8	28,4	466	100,0	7,8
Doi	416	100,0	88,6	17,0	33,8	378	100,0	9,6
Trei sau mai mare	189	100,0	83,8	16,3	40,4	161	100,0	8,2
Număr consultații prenatale****								
Fără consultații prenatale	72	100,0	90,0	22,4	41,5	63	100,0	10,9
1-3	182	100,0	88,1	16,9	41,5	166	100,0	10,5
4-6	279	100,0	89,4	16,7	35,5	256	100,0	8,5
7-10	337	100,0	89,2	15,1	29,1	302	100,0	8,2
Peste 10	228	100,0	84,7	13,1	23,0	208	100,0	6,9
Nedeclarat	11	100,0	100,0	9,9	20,3	10	100,0	0,0
Greutatea la naștere								
Sub 2500 grame	80	100,0	69,7	12,5	25,6	71	100,0	5,5
2500 grame sau mai mult	1029	100,0	89,7	16,1	32,7	934	100,0	8,7
Trimestrul primei consultații prenatale *****								
Fără consultații prenatale	72	100,0	90,0	22,4	41,5	63	100,0	10,9
Primul trimestru	826	100,0	88,7	14,7	30,7	754	100,0	8,0
Al doilea trimestru	180	100,0	84,6	17,3	32,0	158	100,0	8,0
Al treilea trimestru	28	100,0	93,2	20,7	53,9	27	100,0	17,5

* Exclusiv 10 cazuri de femei care nu au știut să spună vârsta la care copilul a primit alt lapte decât cel matern, alimente solide sau nu au știut să spună când au întrerup alăptatul.

** Distribuția în funcție de timpul scurs până la prima masă la sân nu include 8 cazuri de femei care nu au specificat momentul primei mese la sân.

*** Distribuția pe grupe de vârstă nu include 3 femei care nu au declarat vârsta la momentul nașterii.

**** Distribuția în funcție de numărul de consultații prenatale nu include 11 femei care nu au declarat numărul exact de consultații prenatale efectuate.

***** Distribuția în funcție de trimestrul primei consultații prenatale nu include 3 femei care nu au declarat trimestrul primei consultații prenatale.

TABEL 6.4.2
Durata medie a alăptării, vârsta medie la introducerea altui lapte decât cel matern și
vârsta medie la introducerea alimentelor solide
Nou-născuți alăptați provenind din cele mai recente nașteri înregistrate în perioada 1999 - 2004
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri*	Vârsta medie la întreruperea alăptatului (luni)	Vârsta medie la introducerea altui lapte decât cel matern (luni)	Vârsta medie la introducerea alimentelor solide (luni)
Total	978	6,1	5,0	4,3
Mediul de rezidență				
Urban	421	5,8	4,9	4,1
Rural	557	6,3	5,0	4,4
Grupa de vârstă la momentul nașterii**				
15-24	372	5,8	4,7	4,3
25-34	562	6,4	5,1	4,2
35-44	42	6,2	5,3	4,2
Nivel de instruire				
Primar și secundar inferior	377	6,5	5,1	4,2
Secundar superior	484	6,0	5,0	4,3
Postsecundar	117	5,0	4,1	4,4
Nivel socio-economic				
Scăzut	437	7,1	5,5	4,4
Mediu	311	5,3	4,6	4,1
Ridicat	230	5,3	4,4	4,2
Rangul nașterii				
Unu	451	5,3	4,4	4,2
Doi	369	6,5	5,5	4,5
Trei sau mai mare	158	7,6	5,6	4,1
Număr consultații prenatale***				
Fără consultații prenatale	63	7,1	4,5	5,1
1-3	159	7,5	6,0	4,3
4-6	251	6,2	5,1	4,3
7-10	300	5,5	4,8	4,2
Peste 10	194	5,4	4,3	4,1
Prima masă la sân ****				
Până în 24 ore	635	6,5	5,1	4,3
24-27 ore	205	5,9	5,0	4,3
Peste 48 ore	130	4,5	3,9	4,1
Greutatea la naștere				
Sub 2500 grame	55	4,8	3,7	3,9
2500 grame sau mai mult	923	6,2	5,0	4,3
Trimestrul primei consultații prenatale *****				
Fără consultații prenatale	63	7,1	4,5	5,1
Primul trimestru	729	5,9	5,0	4,2
Al doilea trimestru	157	6,2	4,8	4,1
Al treilea trimestru	26	7,4	5,9	4,4

* Exclusiv 10 cazuri de femei care nu au știut să spună vârsta la care copilul a primit alt lapte decât cel matern, alimente solide.

** Distribuția pe grupe de vârstă nu include 2 femei care nu au declarat vârsta la momentul nașterii.

*** Distribuția în funcție de numărul de consultații prenatale nu include 11 femei care nu au declarat numărul exact de consultații prenatale efectuate.

**** Distribuția în funcție de timpul scurs până la prima masă la sân nu include 8 cazuri de femei care nu au specificat momentul primei mese la sân.

***** Distribuția în funcție de trimestrul primei consultații prenatale nu include 3 femei care nu au declarat trimestrul primei consultații prenatale.

7. SERVICII DE SĂNĂTATE

Acest capitol descrie comportamentele și atitudinile legate de sănătate, gradul de acoperire a asigurărilor de sănătate, utilizarea serviciilor de îngrijire a sănătății și percepția calității serviciilor de sănătate în rândul bărbaților și a femeilor de vârstă fertilă din România.

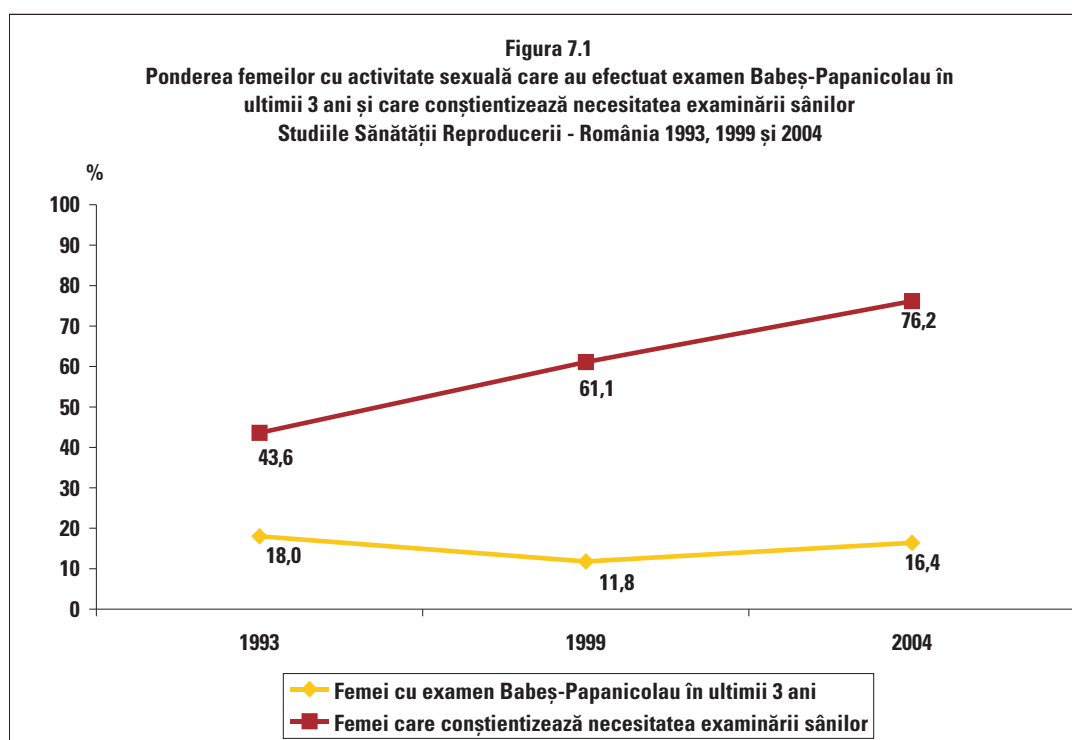
7.1 ATITUDINI ȘI COMPORTAMENTE FAȚĂ DE PROPRIA SĂNĂTATE

Diagnosticul tardiv al cancerului de sân și al cancerului de col uterin, precum și ignorarea factorilor de risc și a simptomelor acestora au făcut ca România să aibă cea mai mare rată de mortalitate din Europa în ceea ce privește cancerul de col și, de asemenea, o rată scăzută de supraviețuire a pacienților diagnosticate cu cancer de sân în stadiu avansat. Ministerul Sănătății încearcă să îmbunătățească sistemul de depistare precoce a cancerului de sân și a cancerului cervical și să crească nivelul de cunoștințe în rândul femeilor, referitoare la importanța depistării precoce a modificărilor histologice. Femeile de vârstă fertilă au fost întrebate despre cunoștințele pe care le au în acest domeniu și despre gradul în care au folosit serviciile preventive și de depistare precoce a cancerului de sân și a cancerului col uterin.

Trei sferturi dintre femeile care și-au început viața sexuală sunt conștiente de existența procedurii de auto-examinare a sânilor (Tabelul 7.1.1). Aceasta reprezintă o creștere importantă față de anul 1999, când doar 61% dintre femei auziseră de auto-examinarea sânilor (Figura 7.1). Conștientizarea posibilității de auto-examinare a sânilor a crescut atât la nivel urban, cât și la nivel rural. În 2004, 85% dintre femeile din mediul urban și 61% dintre femeile din mediul rural au cunoștințe despre auto-examinarea sânilor, aceasta reprezentând o creștere față de anul 1999, când doar 71% dintre femeile din urban și 43% dintre femeile din rural auziseră de procedura de auto-examinare a sânilor. Îmbunătățirea gradului de cunoștințe al femeilor din mediul rural a crescut astfel între 1999 și 2004 cu 18% puncte procentuale.

Cu toate că auto-examinarea sânilor este un procedeu cunoscut, mai puțin de 50% dintre femeile care și-au început viața sexuală au afirmat că și-au auto-examinat sânii măcar o dată, până la momentul interviului. Numai una din trei femei a afirmat că își examinează cu regularitate sânii în fiecare lună.

Femeile cu cea mai mare probabilitate de a nu fi auzit niciodată despre auto-examinarea sânilor sau, în cazul în care ar fi auzit, să nu-și fi

autoexaminat sâni niciodată, au fost femeile din zonele rurale (66%), femeile sărace (76% dintre cele cu cel mai scăzut nivel socio-economic), femeile având doar educație primară sau educație secundară inferioară (75%), femeile între 15 și 24 de ani (60%) și cele care nu au fost examinate niciodată din punct de vedere ginecologic (70%).

Peste 80% dintre femeile care și-au început viața sexuală nu au fost testate niciodată printr-un test Papanicolau pentru depistarea precoce a cancerului de col uterin, iar 37% dintre acestea au afirmat că nu au auzit de acest test (Tabelul 7.1.2). Doar o femeie din șase a afirmat că a fost supusă unei proceduri de screening pentru cancerul cervical în ultimii 3 ani anteriori studiului, aceasta reprezentând doar o mică modificare față de anul 1999 (Figura 7.1). În zonele rurale, 9 din 10 femei fie nu au auzit niciodată de acest test (51%), fie au auzit, dar nu au fost testate (38%).

Femeile care au efectuat în cea mai mică măsură testul Papanicolau sunt femeile din mediul rural (89%), femeile cu educație primară sau secundară inferioară (91%) și cele cu nivel socio-economic scăzut (93%). Dintre femeile care au efectuat un examen ginecologic cu mai mult de un an în urmă, 80% au afirmat că nu au fost testate pentru cancer cervical, iar 64% din cele care au efectuat un examen ginecologic în anul anterior sondajului au afirmat că nu au fost niciodată testate pentru cancer cervical, în timp ce 23% dintre ele nu au auzit niciodată de acest test. Doar una din patru

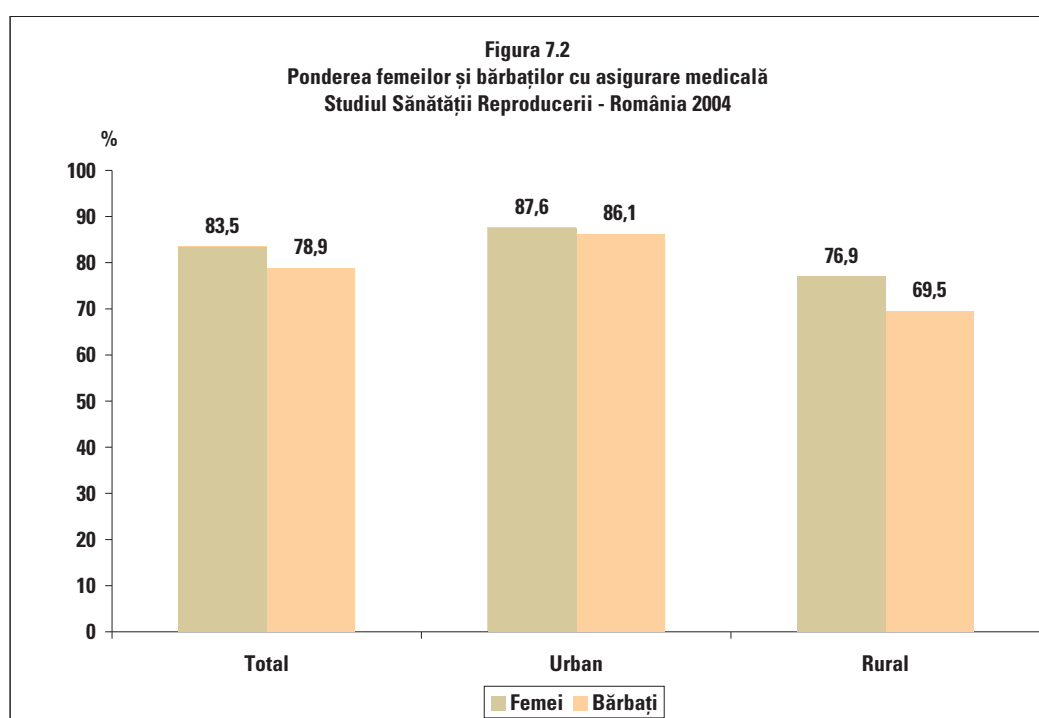
femei examinate din punct de vedere ginecologic în ultimul an a afirmat că a fost testată pentru depistarea cancerului de col uterin.

Femeile care au auzit în mică măsură de testul Papanicolau sunt femeile cu nivel educațional redus (educație primară sau secundară inferioară - 62%), femeile care nu au efectuat niciodată un examen ginecologic (60%), femeile cu status socio-economic scăzut (60%), femeile cu trei sau mai mulți copii (56%) și femeile mai tinere (53% dintre cele de 15-24 de ani).

7.2 STATUTUL DE ASIGURAT

Unul dintre factorii care influențează utilizarea serviciilor de sănătate este acoperirea cheltuielilor de sănătate prin asigurare de sănătate. În anul 2004, 84% dintre femeile au declarat că au asigurare de sănătate (Tabelul 7.2.1.A), o diferență mare observându-se numai la femeile Roma, care în proporție de 47% au declarat că nu sunt asigurate sau nu știu dacă sunt asigurate. Procentul femeilor asigurate este mai mare în mediul urban decât în cel rural (88% dintre femeile din mediul urban comparativ cu 77% dintre femeile din rural - Figura 7.2). Totodată, doar 70% dintre femeile cu nivel socio-economic scăzut au declarat că sunt asigurate, comparativ cu 90% dintre femeile cu nivel socio-economic ridicat care sunt acoperite prin asigurare de sănătate.

Patru din cinci bărbați au declarat că au asigurare

de sănătate (Tabel 7.2.1.B), o diferență mare observându-se la bărbații Roma, care în proporție de 50% au declarat că nu sunt asigurați sau nu știu dacă au asigurare. Proporția bărbaților care beneficiază de asigurare de sănătate este mai mare în rândul celor care locuiesc în mediul urban (86%), față de cei care locuiesc în mediul rural (70%). Bărbații cu nivel socio-economic scăzut sunt asigurați în proporție de 60%, comparativ cu bărbații cu nivel socio-economic ridicat, care declară că au asigurare de sănătate în proporție de 92%.

Alte diferențe importante sunt induse de nivelul de educație: doar 68% dintre bărbații cu nivel de educație primar sau secundar inferior au asigurare de sănătate, comparativ cu 94% dintre bărbații cu nivel de educație secundar superior și post-secundar. În cazul femeilor, diferența este mai mică, dar încă importantă, 76% dintre femeile cu studii primare sau secundare inferioare raportând că au asigurare de sănătate, comparativ cu 94% dintre femeile cu studii secundare superioare sau post-secundare.

Principalul motiv menționat pentru lipsa asigurării de sănătate este lipsa unui loc de muncă. 66% dintre femeile neasurate au declarat lipsa unui loc de muncă drept cauza principală a acestei situații (Tabel 7.2.2.A), în timp ce alți factori posibili - lipsa banilor sau faptul că nu deține controlul asupra situației - însumează sub 20% dintre răspunsuri.

În cazul bărbaților neasigurați, deși lipsa unui loc de muncă rămâne cel mai important motiv al

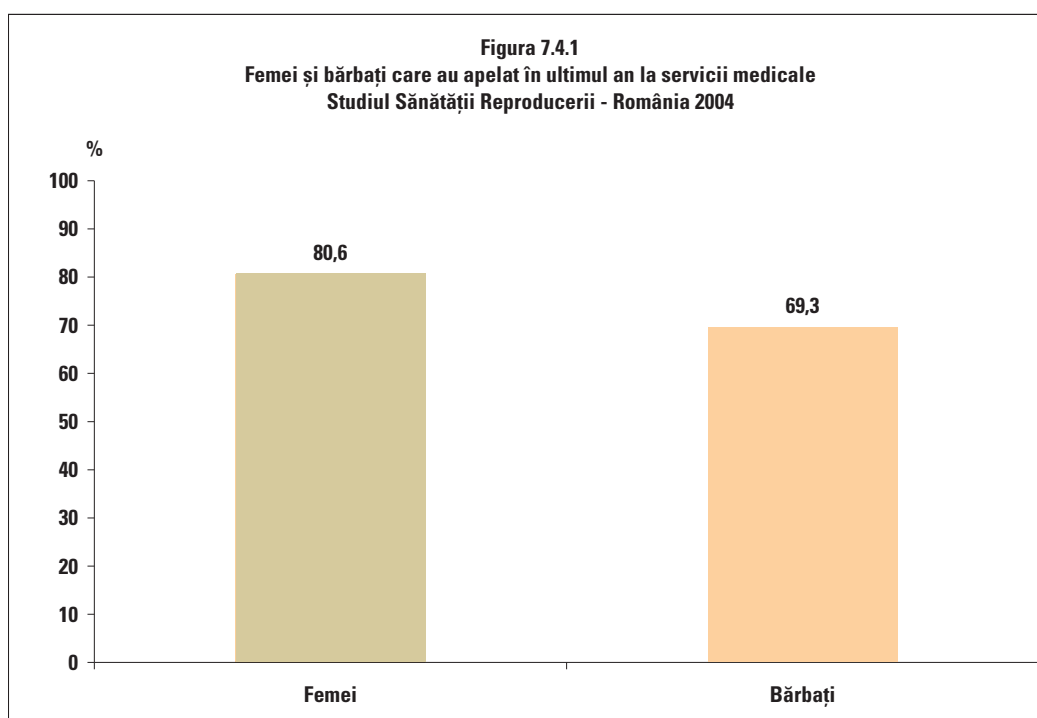
acestei situații (42%), alte motive apar ca fiind mai importante decât erau în cazul femeilor. Al doilea motiv ca frecvență pentru lipsa asigurării este faptul că nu dețin controlul asupra situației (17%), lipsa cunoștințelor despre cum se obține asigurarea de sănătate (15%) și lipsa banilor (13%) (tabelul 7.2.2.B).

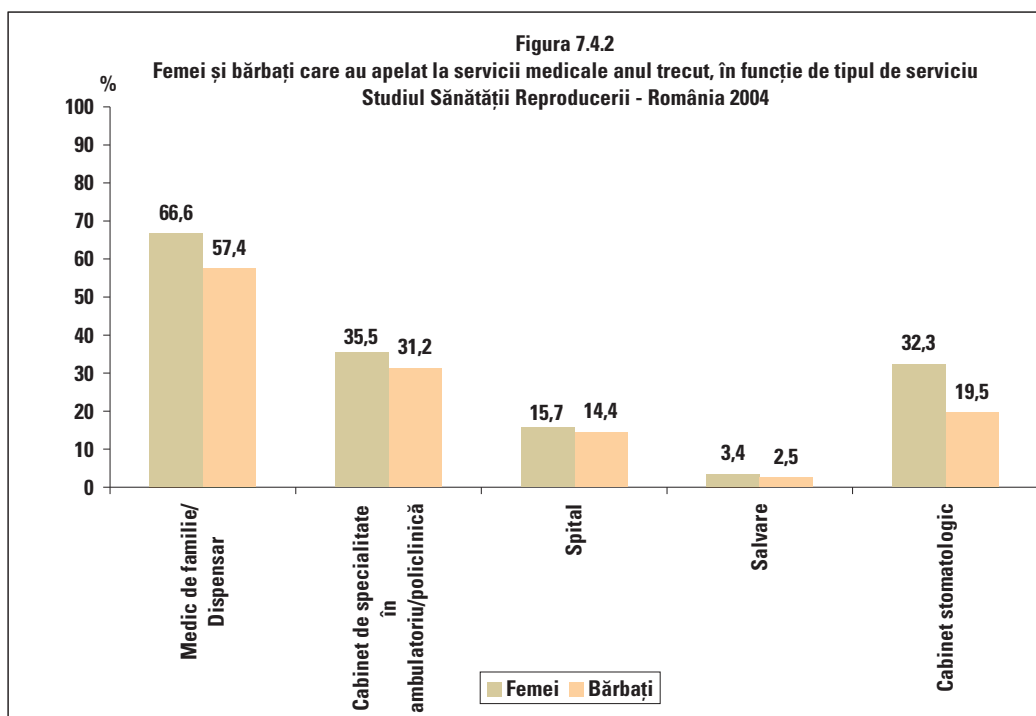
7.3 ÎNSCRIEREA PE LISTA UNUI MEDIC DE FAMILIE

Deși 17% dintre femei au declarat că nu au asigurare de sănătate, aproape toate (97%) au declarat că sunt înscrise pe lista unui medic de familie (vezi tabel 7.3.1.A). Nu există diferențe importante în gradul de înscriere pe listele medicilor de familie între mediul urban și cel rural. Situația este similară și în cazul bărbaților: 96% dintre bărbații de 15-49 ani au declarat că sunt înscrși pe lista unui medic de familie, cu foarte mici diferențe între urban și rural (Tabel 7.3.1.B).

7.4 UTILIZAREA SERVICIILOR DE SĂNĂTATE

Majoritatea femeilor care au utilizat servicii de sănătate în decursul ultimului an au utilizat serviciile de asistență primară (67% dintre femei), în timp ce 36% au utilizat serviciile de specialitate în ambulator, 16% dintre femei au utilizat serviciile spitalicești, iar 3% dintre femei au apelat la serviciile medicale de urgență (salvare) (Tabel 7.4.1.A, Figura 7.4.2). Aproape o treime a utilizat servicii stomatologice în cursul anului anterior.

Mai mult de jumătate dintre bărbați (57%) au utilizat serviciile de asistență medicală primară (Figura 7.4.2). Serviciile de specialitate în ambulator au fost utilizate de 31% dintre bărbați, 14% au utilizat serviciile spitalicești, iar 3% au accesat serviciile medicale de urgență (salvare). Unul din cinci bărbați a raportat utilizarea serviciilor stomatologice (Tabel 7.4.1.B).

DIFERENȚE ÎN UTILIZAREA SERVICIILOR DE SĂNĂTATE

În rândul femeilor, utilizarea tuturor tipurilor de servicii medicale, cu excepția serviciilor spitalicești și de urgență s-a realizat în măsură mai mare în mediul urban decât în mediul rural. În rural, serviciile stomatologice au fost de 2 ori mai puțin utilizate (19% dintre femei) decât în mediul urban (41%) (Tabel 7.4.1.A). Utilizarea serviciilor medicului de familie a fost de asemenea mai redusă în rândul femeilor din mediul rural (59% în anul anterior), comparativ cu mediul urban (72%), dar diferența nu a fost atât de mare ca în cazul serviciilor stomatologice.

După cum se vede în tabelul 7.4.1.A, există o relație puternică între utilizarea serviciilor de asistență primară, asistență de specialitate în ambulator, stomatologie și nivelul socio-economic. Dacă în rândul femeilor cu nivel socio-economic scăzut doar 54% au solicitat serviciile medicului de familie, trei sferturi din femeile cu nivel socio-economic ridicat au utilizat acest tip de servicii în cursul

anului trecut. În cazul serviciilor de specialitate, apar diferențe și mai mari, acestea fiind solicitate de numai 18% dintre femeile cu nivelul socio-economic scăzut, comparativ cu aproape jumătate dintre femeile cu nivel socio-economic ridicat. Doar 10% dintre femeile cele mai sărace au mers la stomatolog în cursul anului trecut, în timp ce jumătate dintre femeile cu nivel de trai ridicat au utilizat acest tip de servicii.

În cazul bărbaților, apar aceleași tipuri de diferențe, dar nu sunt la fel de pregnante. Comparativ cu bărbații din mediul urban, bărbații din rural au solicitat cu 10% mai puțin serviciile de asistență medicală primară (Tabel 7.4.1.B). Serviciile stomatologice sunt utilizate de 2 ori mai puțin în mediul rural (14% dintre bărbații din rural au declarat că au utilizat acest tip de servicii în cursul ultimului an, comparativ cu 24% în cazul bărbaților din mediul urban). Se observă o diferențiere clară în utilizarea serviciilor medicului de familie, a celor de specialitate din ambulator, precum și a serviciilor stomatologice, în funcție de situația socio-economică; de exemplu, doar 5% dintre bărbații cu nivel socio-economic scăzut au utilizat serviciile stomatologice, comparativ cu 36% dintre bărbații cu nivel socio-economic ridicat.

Utilizarea serviciilor spitalicești apare însă repartizată în mod egal între diferitele grupuri analizate. Pentru bărbați, principala diferență în utilizarea serviciilor spitalicești pare a fi determi-

nată de vârstă: bărbații mai în vârstă au o probabilitate ușor mai ridicată de a fi spitalizați decât bărbații mai tineri (21% dintre bărbații peste 45 de ani au raportat existența unei spitalizări în anul anterior, comparativ cu doar 10% în cazul bărbaților de 25-34 de ani). Pentru femei, diferențele de vârstă nu par a induce diferențe semnificative în utilizarea serviciilor spitalicești.

Cele mai utilizate servicii de sănătate în timpul anului anterior au fost asistența medicală primară, cu 45% dintre femei și 44% dintre bărbați care le-au apelat de 1-3 ori în acest interval de timp; 22% dintre femei și 13% dintre bărbați au utilizat acest tip de servicii medicale de peste 3 ori în intervalul menționat (Tabelele 7.4.2.A și 7.4.2.B).

Pe locul doi ca utilizare se află serviciile ambulatorii de specialitate, cu 29% dintre femei și 27% dintre bărbați apelând la ele de 1-3 ori, respectiv 6% dintre femei și 4% dintre bărbați utilizându-le de peste 3 ori, în cursul anului anterior.

Una din cinci femei și aproape unul din șase bărbați au utilizat serviciile stomatologice de 1-3 ori în anul precedent, în timp ce una din șase femei și unul din 20 de bărbați au necesitat peste 3 vizite în intervalul de timp menționat.

Serviciile spitalicești au fost folosite de 16% dintre femei și de 14% dintre bărbați, de 1-3 ori în cursul anului precedent, mai puțin de 1% dintre femei și bărbați apelând la acestea de mai mult de 3 ori în acest interval de timp. Serviciile de urgență

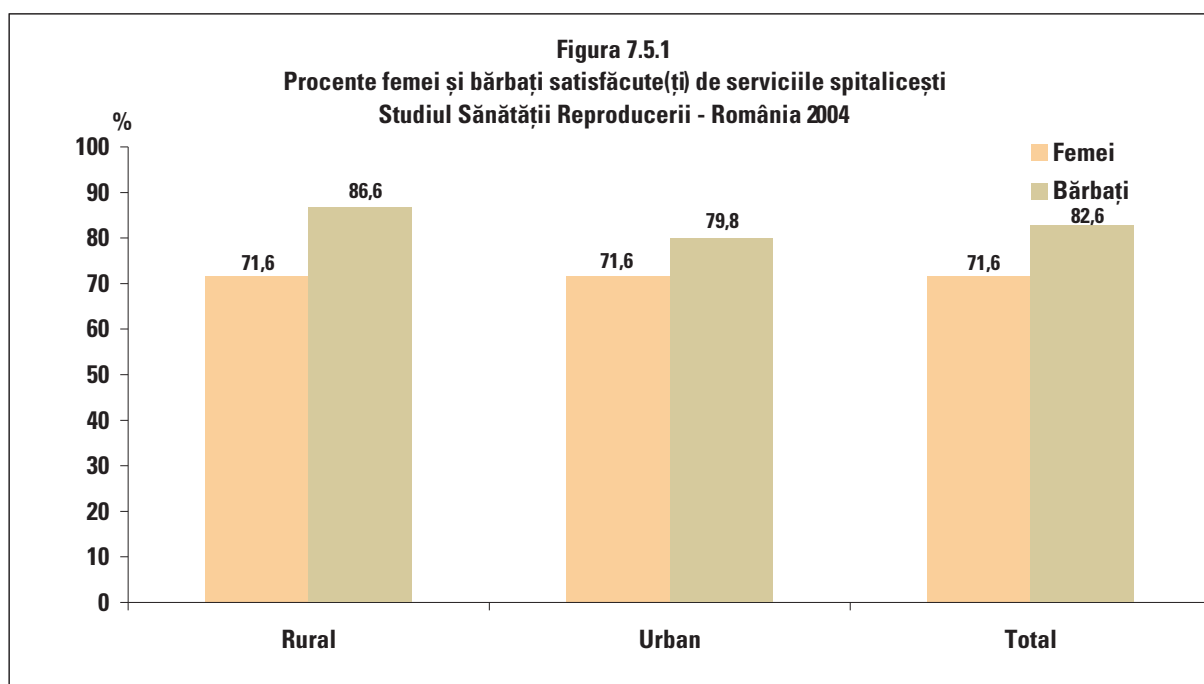
(ambulanță) au fost cel mai puțin utilizate în anul anterior, cu 3% dintre femei și 2% dintre bărbați apelând la ele în acest timp de 1-3 ori, iar mai puțin de 1% dintre femei și bărbați solicitându-le de mai mult de 3 ori.

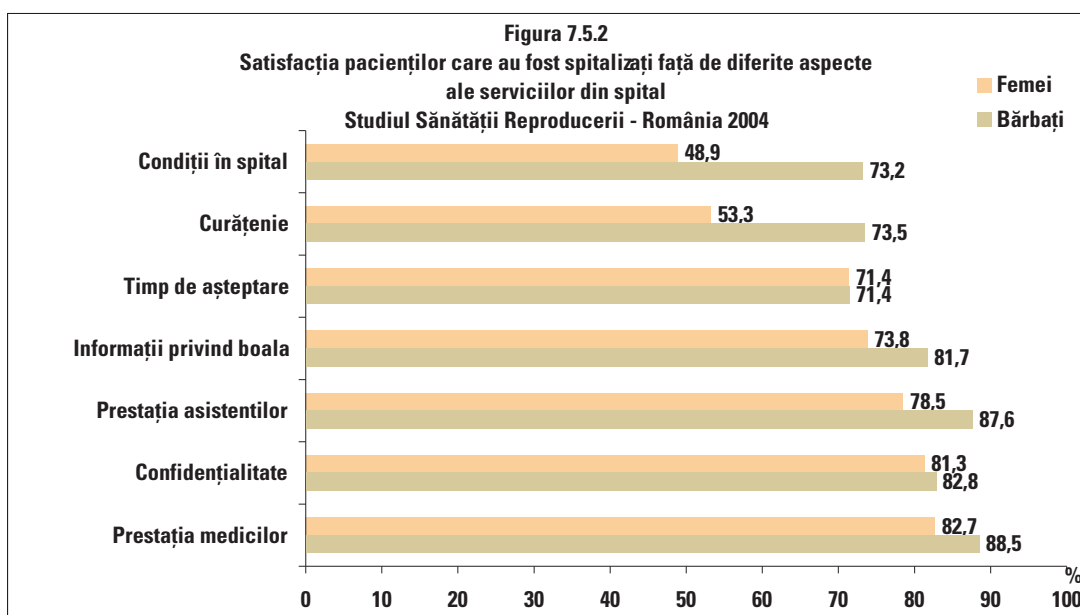
7.5 SATISFAȚIA PACIENȚILOR FAȚĂ DE SERVICIILE DE SĂNĂTATE

În rândul femeilor și bărbaților care au fost internați cel puțin o zi în perioada 2002-2004 (15% din total), a fost evaluat gradul de satisfacție referitor la prestația medicului, prestația asistenților medicali, curățenia din spital, timpul de așteptare, informațiile primite privind boala, confidențialitatea actului medical și condițiile din spital (vezi tabelele 7.5.1.A și 7.5.1.B).

Atât bărbații, cât și femeile sunt mai mulțumiți de aspectele legate de actul medical: prestația medicului, a asistenților medicali, informare privind boala și confidențialitate, cu procente variind între 74% și 89% și mai puțin mulțumiți de condițiile hoteliere din spital și de curățenie (49%-74%) (Figura 7.5.2, Tabelele 7.5.2.A, 7.5.2.B). În general, femeile manifesta un grad de satisfacție mai scăzut privind condițiile hoteliere din spital (numai 49% dintre femei sunt mulțumite, în comparație cu 73% dintre bărbați) și curățenia (53% dintre femei, față de 74% dintre bărbați).

Pentru aprecierea globală a nivelului de satisfacție față de serviciile de sănătate din spital, a fost

calculat un indicator global, prin atribuirea a câte 5 puncte pentru toate răspunsurile „foarte mulțumit”, până la 1 punct pentru toate răspunsurile „foarte nemulțumit” și însumarea acestor puncte pentru toate variantele de răspuns la întrebarea privind

satisfacția față de serviciile din spital (Figura 7.5.1). Se observă în Tabelele 7.5.1.A și 7.5.1.B că procentul bărbaților care s-au declarat „foarte mulțumiți” și „mulțumiți” este mai mare decât al femeilor (83% față de 72%).

TABEL 7.1.1
Femei cu experiență sexuală, după percepția despre auto-palparea sânilor și
frecvența efectuării ei, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Frecvența auto-palpării sânilor					Percepția	
		Total	În fiecare lună	Odată la 2-5 luni	1-2 ori pe an sau mai rar	Nicio- dată	***	Total
Total	3836	100,0	31,3	10,8	7,8	26,2	50	76,2
Mediu de rezidență								
Urban	2103	100,0	37,6	12,9	9,2	25,7	40,4	85,3
Rural	1733	100,0	21,0	7,5	5,5	27,2	65,9	61,3
Regiunea de dezvoltare								
Nord-Est	607	100,0	30,7	9,7	3,9	29,4	55,7	73,7
Sud-Est	511	100,0	31,2	8,1	9,2	29,8	51,4	78,4
Sud	644	100,0	36,9	9,5	6,6	23,9	47	76,9
Sud-Vest	454	100,0	28,6	9,3	5,7	22,4	56,4	66,0
Vest	333	100,0	26,1	8,2	11,4	27,0	54,4	72,6
Nord-Vest	421	100,0	25,7	11,3	6,4	27,2	56,6	70,6
Centru	467	100,0	31,7	10,7	9,1	26,1	48,6	77,5
București	399	100,0	35,5	19,8	12,4	22,8	32,3	90,5
Grupa de vârstă								
15-24	564	100,0	23,0	9,0	7,5	29,8	60,5	69,3
25-34	1726	100,0	30,8	12,3	7,9	26,2	49,1	77,1
35-44	1546	100,0	36,6	10,2	7,8	24,3	45,4	78,9
Starea civilă								
Căsătorită / în uniune	3113	100,0	30,9	10,0	7,3	25,0	51,7	73,3
Căsătorită anterior	278	100,0	35,9	13,5	6,9	23,7	43,7	80,0
Niciodată căsătorită	445	100,0	31,1	13,3	10,1	32,3	45,5	86,8
Nivel de instruire								
Primar și secundar inferior	1191	100,0	15,7	4,8	4,7	26,3	74,8	51,5
Secundar superior	2125	100,0	36,2	12,0	8,0	27,5	43,8	83,7
Postsecundar	520	100,0	43,8	18,4	13,2	21,6	24,7	96,9
Nivel socio-economic								
Scăzut	1251	100,0	15,5	5,0	3,4	26,6	76	50,6
Mediu	1387	100,0	33,5	12,6	8,9	27,5	45	82,5
Ridicat	1198	100,0	42,3	13,9	10,3	24,5	33,5	91,0
Etnia								
Română	3512	100,0	32,3	11,0	8,0	26,8	48,6	78,2
Maghiară	221	100,0	24,4	12,0	6,4	21,6	57,3	64,3
Rromă	76	100,0	6,4	1,9	0,9	9,3	90,7	18,6
Alta	27	100,0	21,6	4,0	2,5	26,8	71,8	55,0
Utilizarea curentă a contracepției								
Metode moderne	1564	100,0	36,5	13,6	9,1	25,6	40,8	84,8
Metode tradiționale	1189	100,0	28,8	9,2	7,7	26,3	54,2	72,1
Nici una	1083	100,0	26,2	8,5	5,8	27,1	59,5	67,6
Examen ginecologic de rutină								
Au avut	2679	100,0	37,3	12,2	8,7	25,7	41,7	84,0
Nu au avut niciodată	1156	100,0	16,7	7,6	5,7	27,5	70,1	57,4
Nedeclarat	1	100,0	*	*	*	*	*	*

*** Total femei care nu au făcut niciodată auto-palparea sânilor (inclusiv cele care nu au auzit despre auto-palpare)

TABEL 7.1.2
Femei cu experiență sexuală, după momentul efectuării ultimului test
Babeș-Papanicolau, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Momentul ultimului test Babeș-Papanicolau								
		Total	În ul- mul an	În urmă cu 1-2 ani	În urmă cu 2-3 ani	Mai mult de 3 ani în urmă	Nede- clarat	Nicio- dată	Nu au auzit de test	Total care nu au făcut test
Total	3836	100,0	9,8	5,1	1,5	2,8	0,4	43,5	37,0	80,5
Mediul de rezidență										
Urban	2103	100,0	12,8	6,3	1,7	3,4	0,4	47,0	28,4	75,4
Rural	1733	100,0	4,8	3,2	1,1	1,8	0,3	37,8	51,0	88,8
Regiunea de dezvoltare										
Nord-Est	607	100,0	5,0	2,7	1,0	1,4	0,2	47,7	41,9	89,6
Sud-Est	511	100,0	10,6	4,9	1,3	3,2	0,2	40,2	39,5	79,7
Sud	644	100,0	8,3	4,6	1,0	3,3	0,1	45,2	37,4	82,6
Sud-Vest	454	100,0	7,4	2,0	3,2	4,0	0,2	47,2	36,0	83,2
Vest	333	100,0	14,1	5,5	1,6	1,3	0,3	30,2	46,9	77,1
Nord-Vest	421	100,0	12,4	6,5	1,0	1,6	0,5	36,7	41,3	78,0
Centru	467	100,0	4,2	4,6	1,4	2,9	0,9	43,8	42,1	85,9
București	399	100,0	19,0	11,2	1,6	4,2	0,5	49,5	14,0	63,5
Grupa de vârstă										
15-19	153	100,0	1,2	0,3	0,0	0,0	0,0	38,1	60,4	98,5
20-24	411	100,0	6,4	1,5	0,6	0,3	0,2	40,1	50,9	91,0
25-29	826	100,0	10,7	5,7	1,0	1,1	0,3	45,3	35,8	81,1
30-34	900	100,0	9,8	8,1	2,1	1,9	0,5	45,5	32,2	77,7
35-39	929	100,0	12,1	5,1	2,1	4,1	0,4	45,9	30,4	76,3
40-44	617	100,0	11,5	5,6	1,8	7,8	0,5	40,5	32,3	72,8
Nivel de instruire										
Primar și secundar inferior	1191	100,0	4,1	2,0	0,6	1,6	0,3	29,8	61,6	91,4
Secundar superior	2125	100,0	10,4	5,5	1,6	3,6	0,5	48,8	29,7	78,5
Postsecundar	520	100,0	18,5	9,8	2,8	2,2	0,2	50,7	15,8	66,5
Starea civilă										
Căsătorită / în uniune	3113	100,0	10,7	5,5	1,6	3,2	0,4	41,1	37,5	78,6
Căsătorită anterior	278	100,0	10,1	6,0	1,7	3,8	0,5	47,3	30,6	77,9
Niciodată căsătorită	445	100,0	5,8	3,1	0,7	0,8	0,0	52,2	37,3	89,5
Număr de copii în viață										
Nici un copil	815	100,0	8,9	5,3	0,8	1,0	0,3	48,5	35,2	83,7
1	1371	100,0	12,2	5,9	2,2	2,8	0,2	46,0	30,8	76,8
2	1227	100,0	8,7	5,1	1,7	4,8	0,5	40,1	39,1	79,2
3 și mai mulți	423	100,0	7,2	2,6	0,4	2,0	0,5	31,5	55,9	87,4
Nivel socio-economic										
Scăzut	1251	100,0	3,0	2,0	0,4	1,8	0,2	32,7	59,9	92,6
Mediu	1387	100,0	8,8	4,9	1,6	3,6	0,6	46,7	33,9	80,6
Ridicat	1198	100,0	16,6	8,0	2,2	2,8	0,3	49,2	20,9	70,1
Etnia										
Română	3512	100,0	10,2	5,2	1,5	2,9	0,3	44,8	35,0	79,8
Maghiară	221	100,0	5,9	5,7	1,3	1,7	1,0	30,7	53,6	84,3
Rromă	76	100,0	0,0	1,7	0,0	1,3	0,0	16,4	80,6	97,0
Alta	27	100,0	3,9	0,0	0,0	2,9	0,0	36,1	57,1	93,2
Situația economică										
Persoană activă	2390	100,0	12,2	6,7	1,9	3,3	0,4	47,2	28,4	75,6
Persoană inactivă	1446	100,0	5,5	2,5	0,7	1,9	0,4	37,0	52,0	89,0
Folosire curentă a contracepției										
Metode moderne	1564	100,0	12,0	6,4	1,7	2,0	0,2	48,8	28,8	77,6
Metode tradiționale	1189	100,0	7,4	3,4	1,4	2,7	0,5	42,8	41,8	84,6
Nici una	1083	100,0	8,9	5,0	1,1	4,1	0,5	36,3	44,1	80,4
Exame ginecologice										
În ultimul an	1334	100,0	25,2	6,8	1,4	2,1	0,3	41,5	22,6	64,1
În ultimii 1-2 ani	646	100,0	2,0	12,9	2,4	2,8	0,4	50,8	28,8	79,6
În ultimii 2-3 ani	245	100,0	0,0	0,8	7,4	1,5	1,0	57,3	31,9	89,2
Mai mult de 3 ani în urmă	442	100,0	0,4	0,7	0,4	11,4	0,6	48,1	38,4	86,5
Nedeclarat	13	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*
Niciodată	1156	100,0	0,5	0,8	0,2	0,9	0,2	37,4	60,1	97,5

TABEL 7.2.1.A
Distribuția femeilor după existența asigurării de sănătate, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Au raportat că au asigurare	Nu știu dacă au asigurare	Au raportat că nu au asigurare
Total	4441	100,0	83,5	1,2	15,3
Mediu de rezidență					
Urban	2486	100,0	87,6	0,8	11,6
Rural	1955	100,0	76,9	1,9	21,2
Regiunea de dezvoltare					
Nord-Est	718	100,0	75,5	0,9	23,7
Sud-Est	585	100,0	83,6	1,9	14,5
Sud	737	100,0	85,3	0,5	14,2
Sud-Vest	515	100,0	82,7	2,1	15,2
Vest	378	100,0	87,0	1,9	11,1
Nord-Vest	496	100,0	83,7	1,4	14,9
Centru	553	100,0	89,0	1,1	9,9
București	459	100,0	85,8	0,8	13,4
Grupa de vârstă					
15-24	1112	100,0	82,9	2,9	14,2
25-34	1763	100,0	83,7	0,5	15,9
35-44	1566	100,0	83,9	0,2	15,9
Starea civilă					
Căsătorită / în uniune	3113	100,0	82,0	0,7	17,3
Căsătorită anterior	278	100,0	83,8	0,1	16,2
Necăsătorită	1050	100,0	86,1	2,4	11,5
Nivel de instruire					
Primar și secundar inferior	1637	100,0	75,9	2,2	21,9
Secundar superior	2257	100,0	86,6	0,7	12,7
Postsecundar	547	100,0	93,5	0,4	6,1
Nivel socio-economic					
Scăzut	1445	100,0	69,8	2,1	28,2
Mediu	1604	100,0	88,7	0,6	10,6
Ridicat	1392	100,0	90,0	1,1	8,8
Situația economică					
Activă	2511	100,0	91,1	0,4	8,5
Inactivă	1930	100,0	73,8	2,2	23,9
Etnia					
Română	4080	100,0	84,0	1,2	14,8
Maghiară	245	100,0	88,2	0,4	11,4
Rromă	86	100,0	53,1	3,6	43,4
Alta	30	100,0	67,5	0,0	32,5
Număr copii în viață					
Nici un copil	1420	100,0	85,6	2,0	12,4
1 copil	1371	100,0	86,1	0,5	13,4
2 copii	1227	100,0	82,1	0,9	16,9
3 copii și peste	423	100,0	68,4	0,6	31,0

TABEL 7.2.1.B
Distribuția bărbaților după existența asigurării de sănătate, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Au raportat că au asigurare	Nu știu dacă au asigurare	Au raportat că nu au asigurare
Total	2361	100,0	78,9	1,3	19,8
Mediu de rezidență					
Urban	1324	100,0	86,1	0,8	13,0
Rural	1037	100,0	69,5	1,8	28,6
Regiunea de dezvoltare					
Nord-Est	368	100,0	70,8	1,8	27,4
Sud-Est	320	100,0	77,2	2,4	20,5
Sud	331	100,0	80,8	0,3	18,8
Sud-Vest	293	100,0	64,0	1,3	34,7
Vest	272	100,0	87,4	2,3	10,2
Nord-Vest	260	100,0	82,6	0,0	17,4
Centru	277	100,0	86,2	0,9	12,9
București	240	100,0	90,2	0,6	9,2
Grupa de vârstă					
15-24	584	100,0	78,4	3,6	18,0
25-34	714	100,0	76,0	0,3	23,7
35-45	1063	100,0	81,7	0,2	18,1
Starea civilă					
Căsătorit sau în uniune	1534	100,0	81,9	0,2	17,9
Căsătorit anterior	79	100,0	66,8	0,0	33,2
Necăsătorit	748	100,0	75,9	2,7	21,4
Nivel de instruire					
Primar și secundar inferior	770	100,0	68,1	3,2	28,7
Secundar superior	1335	100,0	82,7	0,3	17,0
Postsecundar	256	100,0	94,4	0,0	5,6
Nivel socio-economic					
Scăzut	820	100,0	60,2	1,8	38,0
Mediu	844	100,0	86,1	1,1	12,8
Ridicat	697	100,0	91,7	0,8	7,5
Situația economică					
Activ	1934	100,0	76,1	0,6	23,2
Inactiv	427	100,0	90,3	3,8	5,9
Etnia					
Română	2157	100,0	79,3	1,2	19,4
Maghiară	110	100,0	87,4	0,0	12,6
Rromă	75	100,0	50,1	3,7	46,2
Alta	19	100,0	*	*	*
Număr copii în viață					
Nici un copil	1008	100,0	77,4	2,2	20,4
1 copil	598	100,0	81,9	0,3	17,8
2 copii	574	100,0	81,5	0,2	18,4
3 copii și peste	181	100,0	74,2	0,4	25,4

TABEL 7.2.2.A
Distribuția femeilor care nu au asigurare medicală după motivul inexistenței acesteia, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Nu lucrează	Nu vrea pentru că nu are nevoie	Nu vrea pentru că nu merită serviciile	Nu depinde de ea	Nu știe cum să se asigure	Nu are bani	A lucrat în străinătate	Alte motive	Motiv nedecarat
Total	707	100,0	66,0	2,2	2,7	7,3	3,0	12,2	0,5	0,6	15,5
Mediu de rezidență											
Urban	273	100,0	59,3	3,2	5,1	10,7	3,8	10,8	1,0	1,1	5,0
Rural	434	100,0	71,8	1,3	0,5	4,3	2,2	13,5	0,1	0,2	6,0
Regiunea de dezvoltare											
Nord-Est	183	100,0	75,1	0,4	3,2	3,7	1,8	10,8	0,6	1,0	3,6
Sud-Est	95	100,0	68,8	3,1	3,1	4,7	0,8	14,1	0,0	0,0	5,5
Sud	109	100,0	76,3	0,6	0,0	8,9	1,1	6,0	0,0	0,0	7,0
Sud-Vest	88	100,0	49,0	0,9	1,0	14,6	6,4	22,3	0,0	0,0	5,8
Vest	44	100,0	53,1	11,1	3,5	1,8	5,3	21,1	0,0	4,2	0,0
Nord-Vest	80	100,0	65,4	2,5	0,0	2,7	2,0	12,1	1,1	0,0	14,2
Centru	54	100,0	73,0	2,0	2,9	12,6	1,6	0,0	3,3	0,0	4,6
București	54	100,0	45,7	4,2	8,0	14,1	8,2	15,2	0,0	1,3	3,3
Grupa de vârstă											
15-24	162	100,0	70,8	1,9	1,3	12,3	2,4	3,8	0,0	0,0	7,6
25-34	288	100,0	63,7	2,1	3,6	4,5	2,6	15,8	1,4	1,4	4,7
35-44	257	100,0	63,8	2,6	2,9	5,6	3,9	16,6	0,0	0,5	4,2
Starea civilă											
Căsătorită sau în uniune	537	100,0	69,1	1,6	2,9	4,1	2,2	14,5	0,8	0,6	4,2
Căsătorită anterior	50	100,0	65,3	1,9	1,2	7,9	4,8	14,1	0,0	0,0	4,8
Necăsătorită	120	100,0	57,6	3,9	2,3	15,9	4,5	5,7	0,0	0,9	9,2
Nivel de instruire											
Primar și secundar inferior	382	100,0	70,3	1,9	0,8	7,7	2,8	11,3	0,5	0,2	4,4
Secundar superior	292	100,0	61,8	1,8	5,1	6,7	3,2	12,7	0,7	0,9	7,1
Postsecundar	33	100,0	54,5	7,8	2,1	7,9	2,3	18,2	0,0	2,8	4,4
Nivel socio-economic											
Scăzut	418	100,0	70,5	1,2	0,9	6,2	3,3	12,7	0,3	0,2	4,8
Mediu	173	100,0	66,2	2,6	2,9	6,3	0,8	12,1	0,3	0,9	7,9
Ridicat	116	100,0	53,1	4,2	7,5	11,8	4,9	11,2	1,4	1,4	4,5
Situația economică											
Activă	203	100,0	52,6	3,8	2,8	11,4	4,3	15,9	0,5	2,1	6,6
Inactivă	504	100,0	72,0	1,5	2,6	5,5	2,4	10,6	0,5	0,0	5,0
Etnia											
Română	629	100,0	65,1	2,2	3,0	7,4	3,2	12,8	0,6	0,7	5,0
Maghiară	29	100,0	68,1	6,3	0,0	3,0	3,1	6,7	0,0	0,0	12,8
Rromă	37	100,0	80,7	0,0	0,0	9,5	0,0	7,8	0,0	0,0	2,0
Alta	12	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Număr copii în viață											
Nici un copil	177	100,0	57,4	3,2	13,3	13,3	4,1	9,2	0,5	0,7	8,7
1 copil	182	100,0	70,8	2,1	5,6	5,6	2,0	11,4	0,7	0,6	2,0
2 copii	213	100,0	70,2	1,9	2,1	2,1	3,2	14,7	0,7	0,6	5,3
3 copii și peste	135	100,0	69,8	0,7	5,7	5,7	1,7	15,6	0,0	0,7	4,5

TABEL 7.2.2.B
Distribuția bărbaților care nu au asigurare medicală după motivul inexistenței acesteia, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Nu lucrează	Nu vrea pentru că nu are nevoie	Nu vrea pentru că nu merită serviciile	Nu depinde de ea	Nu știe cum să se asigure	Nu are bani	A lucrat în străi- nătate	Alte motive	Motiv nede- clarat
Total	445	100,0	41,6	6,5	3,1	17,2	14,9	13,0	1,3	0,0	2,4
Mediu de rezidență											
Urban	160	100,0	47,0	6,9	3,9	12,3	11,6	12,7	2,2	0,0	3,3
Rural	285	100,0	38,3	6,3	2,5	20,2	16,8	13,2	0,8	0,0	1,8
Regiunea de dezvoltare											
Nord-Est	94	100,0	34,5	5,4	3,5	8,2	24,3	15,1	4,1	0,0	4,9
Sud-Est	68	100,0	40,1	7,1	4,1	21,9	12,4	10,8	0,0	0,0	3,8
Sud	68	100,0	54,3	6,0	0,0	11,2	18,7	9,0	0,0	0,0	0,9
Sud-Vest	93	100,0	28,1	4,2	5,9	24,9	10,9	24,4	0,5	0,0	1,1
Vest	25	100,0	38,0	8,7	6,9	26,0	7,2	9,1	4,1	0,0	0,0
Nord-Vest	42	100,0	58,0	6,7	0,0	15,0	17,1	3,2	0,0	0,0	0,0
Centru	32	100,0	62,7	12,1	0,0	16,9	3,5	2,2	0,0	0,0	2,5
București	23	100,0	*	*	*	*	*	*	0,0	0,0	2,4
Grupa de vârstă											
15-24	98	100,0	45,3	6,8	0,8	20,3	15,9	4,8	2,2	0,0	3,8
25-34	161	100,0	39,3	3,8	4,6	16,7	16,4	16,3	2,0	0,0	0,9
35-45	186	100,0	41,1	9,0	3,2	15,5	12,5	15,9	0,0	0,0	2,8
Starea civilă											
Căsătorit sau în uniune	271	100,0	39,3	7,8	5,1	15,0	15,5	14,3	0,2	0,0	2,8
Căsătorit anterior	29	100,0	54,5	4,8	0,0	17,3	7,3	13,9	0,0	0,0	2,2
Necăsătorit	145	100,0	42,6	5,3	1,2	19,7	15,0	11,5	2,8	0,0	1,9
Nivel de instruire											
Primar și secundar inferior	212	100,0	36,7	7,4	1,9	20,3	15,0	14,4	1,1	0,0	3,2
Secundar superior	219	100,0	44,6	5,7	4,4	14,1	15,7	12,1	1,7	0,0	1,7
Postsecundar	14	100,0	*	*	*	*	*	*	0,0	0,0	0,0
Nivel socio-economic											
Scăzut	292	100,0	37,2	4,2	3,1	17,8	17,5	17,2	0,8	0,0	2,2
Mediu	102	100,0	51,8	9,5	2,4	16,5	11,7	5,4	1,0	0,0	1,8
Ridicat	51	100,0	45,9	13,9	4,3	15,3	5,9	4,8	5,4	0,0	4,7
Situația economică											
Activă	416	100,0	39,5	6,7	3,2	17,5	15,8	13,6	1,3	0,0	2,4
Inactivă	29	100,0	74,0	4,0	0,0	13,2	0,0	4,6	1,7	0,0	2,4
Etnia											
Română	391	100,0	38,9	7,0	3,4	16,9	16,3	13,6	1,4	0,0	2,5
Maghiară	12	100,0	*	*	*	*	*	*	0,0	0,0	0,0
Rromă	39	100,0	58,2	0,6	0,0	25,2	1,8	10,8	1,6	0,0	1,8
Alta	3	100,0	*	*	*	*	*	*	0,0	0,0	0,0
Număr copii în viață											
Nici un copil	188	100,0	42,1	5,4	2,0	20,2	15,0	11,1	2,4	0,0	1,8
1 copil	106	100,0	37,8	9,6	3,2	13,2	16,6	14,3	0,5	0,0	4,6
2 copii	103	100,0	41,0	6,5	5,8	11,7	15,9	17,0	0,0	0,0	2,1
3 copii și peste	48	100,0	47,7	6,4	3,0	19,6	8,4	13,4	0,0	0,0	1,5

TABEL 7.3.1.A
Distribuția femeilor după existența asigurării de sănătate
și înscrierea pe lista unui medic de familie, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Au raportat că au asigurare	Sunt înscrise pe lista unui medic de familie
Total	4441	100,0	83,5	97,2
Mediu de rezidență				
Urban	2486	100,0	87,6	97,8
Rural	1955	100,0	76,9	96,3
Regiunea de dezvoltare				
Nord-Est	718	100,0	75,5	93,9
Sud-Est	585	100,0	83,6	98,6
Sud	737	100,0	85,3	97,4
Sud-Vest	515	100,0	82,7	97,6
Vest	378	100,0	87,0	97,7
Nord-Vest	496	100,0	83,7	98,5
Centru	553	100,0	89,0	99,0
București	459	100,0	85,8	96,7
Grupa de vârstă				
15-24	1112	100,0	82,9	97,0
25-34	1763	100,0	83,7	97,5
35-44	1566	100,0	83,9	97,0
Starea civilă				
Căsătorită sau în uniune	3113	100,0	82,0	97,1
Căsătorită anterior	278	100,0	83,8	96,8
Necăsătorită	1050	100,0	86,1	97,4
Nivel de instruire				
Primar și secundar inferior	1637	100,0	75,9	95,6
Secundar superior	2257	100,0	86,6	97,9
Postsecundar	547	100,0	93,5	99,2
Nivel socio-economic				
Scăzut	1445	100,0	69,8	94,2
Mediu	1604	100,0	88,7	98,4
Ridicat	1392	100,0	90,0	98,6
Situația economică				
Activă	2511	100,0	91,1	98,1
Inactivă	1930	100,0	73,8	96,0
Etnia				
Română	4080	100,0	84,0	97,3
Maghiară	245	100,0	88,2	98,6
Rromă	86	100,0	53,1	89,1
Alta	30	100,0	67,5	100,0
Număr copii în viață				
Nici un copil	1420	100,0	85,6	97,2
1 copil	1371	100,0	86,1	97,5
2 copii	1227	100,0	82,1	96,9
3 copii și peste	423	100,0	68,4	97,1

TABEL 7.3.1.B
Distribuția bărbaților după existența asigurării de sănătate
și înscrierea pe lista unui medic de familie, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Au raportat că au asigurare	Sunt înscriși pe lista unui medic de familie
Total	2361	100,0	78,9	96,2
Mediu de rezidență				
Urban	1324	100,0	86,1	97,1
Rural	1037	100,0	69,5	95,1
Regiunea de dezvoltare				
Nord-Est	368	100,0	70,8	92,8
Sud-Est	320	100,0	77,2	94,8
Sud	331	100,0	80,8	97,2
Sud-Vest	293	100,0	64,0	97,4
Vest	272	100,0	87,4	97,3
Nord-Vest	260	100,0	82,6	96,0
Centru	277	100,0	86,2	99,0
București	240	100,0	90,2	97,8
Grupa de vârstă				
15-24	584	100,0	78,4	98,6
25-34	714	100,0	76,0	94,3
35-45	1063	100,0	81,7	93,4
Starea civilă				
Căsătorit sau în uniune	1534	100,0	81,9	97,7
Căsătorit anterior	79	100,0	66,8	91,8
Necăsătorit	748	100,0	75,9	94,6
Nivel de instruire				
Primar și secundar inferior	770	100,0	68,1	82,9
Secundar superior	1335	100,0	82,7	94,6
Postsecundar	256	100,0	94,4	96,6
Nivel socio-economic				
Scăzut	820	100,0	60,2	91,3
Mediu	844	100,0	86,1	94,7
Ridicat	697	100,0	91,7	98,5
Situația economică				
Activ	1934	100,0	76,1	95,6
Inactiv	427	100,0	90,3	98,7
Etnia				
Română	2157	100,0	79,3	96,1
Maghiară	110	100,0	87,4	100,0
Rromă	75	100,0	50,1	95,2
Alta	19	100,0	*	*
Număr copii în viață				
Nici un copil	1008	100,0	77,4	94,9
1 copil	598	100,0	81,9	97,6
2 copii	574	100,0	81,5	98,0
3 copii și peste	181	100,0	74,2	96,8

TABEL 7.4.1.A
Femei care au utilizat în ultimul an servicii de sănătate în funcție de tipul furnizorilor de servicii
și după anumite caracteristici selectate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Medic de familie	Ambulator de specialitate	Spital	Salvare	Stomatologie
Total	4441	100,0	66,6	35,5	15,7	3,4	32,3
Mediu de rezidență							
Urban	2486	100,0	71,6	41,0	16,3	3,0	40,7
Rural	1955	100,0	58,8	26,8	14,8	4,0	19,1
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	718	100,0	61,6	25,0	13,5	2,1	24,8
Sud-Est	585	100,0	57,6	35,5	13,8	2,7	22,4
Sud	737	100,0	65,2	34,6	12,3	2,2	23,9
Sud-Vest	515	100,0	65,3	35,3	18,6	4,9	29,6
Vest	378	100,0	67,9	28,1	17,6	4,4	34,4
Nord-Vest	496	100,0	73,5	35,8	19,5	3,9	40,9
Centru	553	100,0	75,1	41,2	15,5	2,5	45,8
București	459	100,0	73,0	51,5	18,6	5,8	46,6
Grupa de vârstă							
15-19	608	100,0	76,1	26,8	13,2	3,8	36,9
20-24	504	100,0	65,4	37,3	16,1	4,5	35,8
25-29	854	100,0	65,6	41,1	17,6	3,6	29,1
30-34	909	100,0	62,6	36,3	16,6	2,5	33,7
35-39	944	100,0	65,4	35,4	15,9	3,6	29,7
40-44	622	100,0	64,0	36,3	14,6	1,9	28,2
Starea civilă							
Căsătorită sau în uniune	3113	100,0	63,9	36,8	17,3	3,3	26,8
Căsătorită anterior	278	100,0	63,1	39,6	17,5	5,4	29,1
Niciodată căsătorită	1050	100,0	72,2	32,5	12,6	3,1	42,9
Nivel de instruire							
Primar	142	100,0	55,3	19,7	24,1	6,3	16,5
Secundar inferior	1495	100,0	63,3	26,0	13,5	4,3	24,4
Profesional	493	100,0	66,3	31,2	16,8	4,5	22,9
Secundar superior	1764	100,0	67,8	41,1	16,2	2,6	36,0
Postsecundar	547	100,0	75,1	50,9	17,1	1,7	53,7
Nivel socio-economic							
Foarte scăzut	779	100,0	53,5	18,4	13,8	5,8	9,9
Scăzut	1011	100,0	61,5	29,7	15,9	4,2	22,2
Mediu	826	100,0	70,9	38,0	15,9	1,9	31,3
Ridicat	850	100,0	70,5	40,0	13,8	2,5	41,2
Foarte ridicat	975	100,0	73,6	46,6	18,3	2,9	50,2
Situația economică							
Activă	2511	100,0	68,3	40,8	16,1	3,1	36,5
Inactivă	1930	100,0	64,6	28,8	15,2	3,7	28,2
Etnia							
Română	4080	100,0	66,9	35,7	15,3	3,2	32,4
Maghiară	245	100,0	68,4	40,1	19,9	5,0	42,8
Rromă	86	100,0	55,2	17,0	26,0	11,0	11,9
Alta	30	100,0	53,2	36,3	17,6	0,0	9,1
Religia							
Ortodoxă	3917	100,0	66,8	36,0	15,4	3,5	31,8
Catolică	185	100,0	73,2	34,8	16,2	1,6	40,5
Protestantă	151	100,0	57,7	24,6	17,3	2,3	34,5
Altele	182	100,0	66,0	34,9	18,7	4,1	34,0
Nici o religie	6	100,0	*	*	*	*	*
Număr copii în viață							
Nici un copil	1420	100,0	71,8	36,1	13,6	3,5	41,0
1 copil	1371	100,0	65,6	38,5	17,1	3,6	31,9
2 copii	1227	100,0	61,7	34,2	16,7	2,2	24,4
3 copii și peste	423	100,0	57,8	26,7	18,7	5,1	12,7

TABEL 7.4.1.B
Bărbați care au utilizat în ultimul an servicii de sănătate în funcție de tipul furnizorilor de servicii
și după anumite caracteristici selectate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Medic de familie	Ambulator de specialitate	Spital	Salvare	Stomatologie
Total	2361	100,0	57,4	31,2	14,4	2,5	19,5
Mediu de rezidență							
Urban	1324	100,0	61,4	35,2	15,0	2,9	23,8
Rural	1037	100,0	52,3	25,9	13,6	1,9	13,8
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	368	100,0	48,1	27,7	19,4	3,0	18,5
Sud-Est	320	100,0	59,0	28,6	14,1	1,6	12,7
Sud	331	100,0	61,2	27,4	13,2	3,0	16,3
Sud-Vest	293	100,0	46,5	23,3	8,5	0,5	9,5
Vest	272	100,0	58,3	37,8	5,9	1,1	17,0
Nord-Vest	260	100,0	61,0	39,1	19,1	4,4	27,8
Centru	277	100,0	65,0	32,7	19,5	2,0	28,9
București	240	100,0	66,8	38,1	13,2	4,1	30,4
Grupa de vârstă							
15-19	337	100,0	69,2	33,8	13,9	0,9	19,0
20-24	247	100,0	55,5	30,9	18,8	2,2	28,9
25-29	328	100,0	51,3	27,6	10,7	2,4	20,1
30-34	386	100,0	47,1	30,4	10,0	3,6	17,2
35-39	425	100,0	55,7	28,3	13,2	2,5	16,5
40-44	301	100,0	61,8	33,5	13,5	2,9	19,8
45-49	337	100,0	63,0	34,7	21,4	3,0	14,6
Starea civilă							
Căsătorit sau în uniune	1534	100,0	56,0	31,3	12,5	2,6	18,4
Căsătorit anterior	79	100,0	55,9	29,5	21,3	2,4	17,1
Niciodată căsătorit	748	100,0	59,4	31,2	16,4	2,3	21,0
Nivel de instruire							
Primar	98	100,0	42,9	20,7	14,9	2,1	4,8
Secundar inferior	672	100,0	63,5	27,5	14,8	2,2	14,3
Profesional	664	100,0	56,4	30,9	15,4	2,2	13,2
Secundar superior	671	100,0	64,3	34,3	14,5	2,7	28,0
Postsecundar	256	100,0	58,4	37,8	10,0	3,5	33,1
Nivel socio-economic							
Foarte scăzut	459	100,0	42,9	19,3	14,3	1,7	5,0
Scăzut	557	100,0	53,4	24,4	12,6	2,2	13,4
Mediu	409	100,0	61,2	36,3	17,1	3,8	19,3
Ridicat	440	100,0	62,1	39,1	13,4	2,3	22,7
Foarte ridicat	496	100,0	67,5	38,2	15,1	2,5	36,3
Situația economică							
Activ	1934	100,0	53,9	30,1	12,9	2,5	18,7
Inactiv	427	100,0	71,8	35,6	20,6	2,5	22,5
Etnia							
Română	2157	100,0	57,6	31,3	14,2	2,4	19,6
Maghiară	110	100,0	60,8	38,4	19,9	3,3	24,0
Rromă	75	100,0	45,8	19,5	11,4	4,1	9,5
Alta	19	100,0	*	*	*	*	*
Religia							
Ortodoxă	2130	100,0	57,0	30,5	13,7	2,3	18,2
Catolică	86	100,0	60,0	32,9	17,5	0,5	35,1
Protestantă	121	100,0	65,3	42,7	24,4	6,4	29,2
Altele	17	100,0	*	*	*	*	*
Nici o religie	7	100,0	*	*	*	*	*
Număr copii în viață							
Nici un copil	1008	100,0	58,4	31,4	15,6	2,3	21,7
1 copil	598	100,0	54,5	31,0	11,0	2,3	18,9
2 copii	574	100,0	59,8	32,3	13,2	2,3	16,4
3 copii și peste	181	100,0	53,0	26,8	19,3	5,0	13,7

TABEL 7.4.2.A
Femei care au utilizat în ultimul an servicii de sănătate, după tipul serviciului și numărul de vizite, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Număr vizite medic de familie		Număr vizite ambulator specialitate		Număr internări spital		Număr solicitări ambulanță		Număr vizite stomatologice							
		1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3						
		Total	N/A	Total	N/A	Total	N/A	Total	N/A	Total	N/A						
Total	4441	100,0	44,7	21,6	0,3	29,3	5,9	0,3	14,0	1,4	0,3	2,8	0,2	0,3	20,2	11,9	0,3
Mediu de rezidență																	
Urban	2486	100,0	46,6	24,7	0,3	33,4	7,3	0,4	14,3	1,7	0,3	2,4	0,2	0,4	24,8	15,5	0,4
Rural	1955	100,0	41,8	16,7	0,3	22,9	3,7	0,1	13,6	1,0	0,3	3,5	0,2	0,3	12,9	6,1	0,1
Regiunea de dezvoltare																	
Nord-Est	718	100,0	44,3	17,2	0,2	20,2	4,6	0,2	12,5	0,9	0,2	2,0	0,0	0,2	16,5	8,1	0,2
Sud-Est	585	100,0	38,9	18,7	0,0	30,8	4,7	0,0	12,7	1,1	0,0	2,6	0,1	0,0	16,3	6,1	0,0
Sud	737	100,0	47,2	18,0	0,0	29,3	5,2	0,0	11,4	0,8	0,0	2,1	0,1	0,0	14,6	9,2	0,1
Sud-Vest	515	100,0	42,9	21,8	0,5	30,1	5,2	0,0	15,9	2,6	0,0	4,7	0,2	0,0	19,0	10,6	0,0
Vest	378	100,0	46,5	21,3	0,0	25,0	3,2	0,0	15,9	1,3	0,4	3,4	0,6	0,4	18,6	15,8	0,0
Nord-Vest	496	100,0	49,5	23,2	0,7	28,9	6,5	0,4	17,7	1,6	0,1	3,4	0,4	0,1	28,1	12,6	0,2
Centru	553	100,0	43,6	31,4	0,1	34,9	6,2	0,1	13,7	1,5	0,3	2,2	0,0	0,3	25,7	20,1	0,0
București	459	100,0	46,7	25,5	0,9	38,4	11,4	1,7	15,2	1,9	1,5	3,3	0,7	1,8	27,2	17,7	1,7
Grupa de vârstă																	
15-19	608	100,0	46,6	29,2	0,2	22,2	4,5	0,0	12,3	1,0	0,0	3,5	0,2	0,0	23,2	13,7	0,0
20-24	504	100,0	44,7	20,8	0,0	32,0	5,3	0,0	14,3	1,6	0,2	4,1	0,2	0,2	24,3	11,5	0,0
25-29	854	100,0	46,0	19,5	0,1	33,6	7,2	0,4	16,1	1,3	0,3	2,8	0,5	0,4	17,0	11,7	0,4
30-34	909	100,0	41,8	20,2	0,5	30,2	5,5	0,6	14,7	1,3	0,6	1,8	0,0	0,7	20,0	13,1	0,7
35-39	944	100,0	47,9	17,1	0,4	30,1	4,9	0,5	14,0	1,5	0,4	3,2	0,0	0,4	20,3	9,1	0,3
40-44	622	100,0	40,5	23,0	0,5	27,6	8,5	0,2	12,5	1,9	0,2	1,3	0,4	0,2	15,9	12,0	0,3
Starea civilă																	
Căsătorită sau în uniune	3113	100,0	43,3	20,4	0,2	30,0	6,6	0,2	15,5	1,5	0,2	2,9	0,1	0,3	16,8	9,7	0,3
Căsătorită anterior	278	100,0	43,7	17,9	1,5	32,8	5,0	1,8	14,1	1,6	1,8	3,3	0,3	1,8	15,5	12,5	1,2
Niciodată căsătorită	1050	100,0	47,5	24,4	0,2	27,6	4,8	0,2	11,4	1,1	0,1	2,7	0,4	0,1	27,2	15,6	0,1
Nivel de instruire																	
Primar	142	100,0	40,4	14,0	0,9	16,5	2,3	0,9	22,0	1,2	0,9	4,8	0,7	0,9	11,0	4,6	0,9
Secundar inferior	1495	100,0	42,3	20,8	0,2	22,1	3,7	0,2	12,4	0,9	0,3	3,7	0,3	0,3	16,4	7,7	0,3
Profesional	493	100,0	44,7	21,2	0,4	25,9	5,4	0,0	15,1	1,4	0,3	4,2	0,0	0,3	13,2	9,2	0,4
Secundar superior	1764	100,0	44,9	22,7	0,2	33,6	7,3	0,3	14,1	1,9	0,2	2,2	0,3	0,2	22,5	13,4	0,1
Postsecundar	547	100,0	52,0	22,8	0,4	41,3	8,9	0,7	15,3	1,2	0,5	1,0	0,0	0,7	31,3	22,0	0,4

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Număr vizite medic de familie		Număr vizite ambulator specialitate		Număr internări spital		Număr solicitări ambulanță		Număr vizite stomatologice						
		1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3					
		Total	N/A	Total	N/A	Total	N/A	Total	N/A	Total	N/A					
Nivel socio-economic																
Foarte scăzut	779	100,0	40,9	12,2	0,4	16,5	1,3	0,7	12,3	0,9	0,6	4,8	0,4	7,6	1,9	0,4
Scăzut	1011	100,0	41,8	19,5	0,2	24,5	4,9	0,4	14,2	1,2	0,5	3,6	0,1	14,3	7,5	0,5
Mediu	826	100,0	45,7	25,1	0,2	30,2	7,7	0,1	14,9	1,0	0,1	1,5	0,3	19,0	12,2	0,1
Ridicată	850	100,0	45,7	24,4	0,3	33,9	5,9	0,2	11,9	1,8	0,1	2,2	0,3	27,7	13,4	0,1
Foarte ridicată	975	100,0	48,5	24,8	0,3	37,9	8,5	0,2	16,1	1,9	0,3	2,4	0,1	28,9	21,0	0,3
Situația economică																
Activă	2511	100,0	46,7	21,2	0,3	34,1	6,4	0,3	14,6	1,2	0,3	2,6	0,2	22,0	13,3	0,3
Inactivă	1930	100,0	42,2	22,1	0,2	23,3	5,2	0,3	13,4	1,6	0,2	3,1	0,3	17,9	10,0	0,2
Etnia																
Română	4080	100,0	45,0	21,6	0,3	29,4	6,0	0,3	13,5	1,5	0,3	2,6	0,2	20,1	12,1	0,3
Maghiară	245	100,0	42,1	25,8	0,6	34,0	5,8	0,3	19,5	0,2	0,3	4,7	0,0	30,0	12,7	0,2
Rromă	86	100,0	40,1	15,1	0,0	13,5	3,6	0,0	26,0	0,0	0,0	11,0	0,0	8,8	3,1	0,0
Alta	30	100,0	44,9	8,3	0,0	33,7	2,7	0,0	17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	6,5	2,5	0,0
Religia																
Ortodoxă	3917	100,0	44,7	21,8	0,2	29,7	6,1	0,3	13,6	1,5	0,3	2,9	0,3	19,8	11,7	0,3
Catolică	185	100,0	51,7	21,5	0,0	28,9	5,8	0,0	16,0	0,2	0,0	1,6	0,0	25,1	15,4	0,0
Protestantă	151	100,0	41,5	15,0	1,2	22,1	2,5	0,0	16,7	0,6	0,0	2,3	0,0	20,8	13,6	0,0
Altele	182	100,0	41,7	23,6	0,7	29,0	5,6	0,3	18,3	0,0	0,3	3,7	0,0	23,8	10,0	0,3
Nici o religie	6	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Număr copii în viață																
Nici un copil	1420	100,0	47,7	23,8	0,3	30,3	5,4	0,4	12,1	1,2	0,3	2,8	0,4	25,7	15,0	0,3
1 copil	1371	100,0	44,9	20,5	0,2	32,1	6,3	0,1	15,2	1,6	0,3	3,0	0,2	19,1	12,5	0,2
2 copii	1227	100,0	41,5	20,2	0,1	27,0	6,8	0,3	15,0	1,5	0,2	1,8	0,1	16,2	7,9	0,4
3 copii și peste	423	100,0	38,5	18,3	1,0	22,0	4,6	0,1	17,4	1,1	0,1	5,0	0,0	7,7	5,1	0,0

TABEL 7.4.2.B																	
Bărbați care au apelat în ultimul an la servicii medicale, după tipul serviciului și numărul de vizite, pe caracteristicile studiate																	
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004																	
Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Număr vizite medic de familie			Număr vizite ambulator specialitate			Număr internări spital			Număr solicitări ambulanță			Număr vizite stomatologice			
		Total	1-3 ori	Peste 3	N/A	1-3 ori	Peste 3	N/A	1-3 ori	Peste 3	N/A	1-3 ori	Peste 3	N/A	1-3 ori	Peste 3	N/A
Total	2361	100,0	44,2	13,0	0,2	27,1	3,9	0,2	13,1	1,1	0,2	2,1	0,3	0,1	14,1	5,2	0,1
Mediu de rezidență																	
Urban	1324	100,0	46,6	14,5	0,3	30,9	4,1	0,3	13,2	1,5	0,3	2,3	0,5	0,2	17,3	6,3	0,2
Rural	1037	100,0	41,1	11,0	0,2	22,1	3,6	0,1	13,1	0,5	0,1	1,7	0,0	0,1	9,9	3,8	0,1
Regiunea de dezvoltare																	
Nord-Est	368	100,0	36,2	11,0	0,9	22,1	4,9	0,8	17,7	0,9	0,8	2,2	0,0	0,8	12,4	5,3	0,8
Sud-Est	320	100,0	46,7	12,3	0,0	25,5	3,1	0,0	13,6	0,5	0,0	1,6	0,0	0,0	9,0	3,7	0,0
Sud	331	100,0	46,6	14,6	0,0	22,8	4,6	0,0	10,9	2,3	0,0	3,0	0,0	0,0	12,6	3,7	0,0
Sud-Vest	293	100,0	37,5	8,7	0,3	21,6	1,2	0,4	8,0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,0	5,9	3,6	0,0
Vest	272	100,0	48,4	9,6	0,2	34,7	2,9	0,2	5,9	0,0	0,0	0,9	0,2	0,0	12,0	5,0	0,0
Nord-Vest	260	100,0	45,0	15,9	0,2	35,0	4,1	0,0	17,9	1,2	0,0	3,6	0,8	0,0	21,5	6,3	0,0
Centru	277	100,0	43,8	21,2	0,0	28,2	4,6	0,0	18,5	1,0	0,0	1,7	0,3	0,0	21,7	7,1	0,0
București	240	100,0	54,2	12,6	0,0	33,0	5,1	0,0	10,3	2,2	0,7	2,8	1,3	0,0	22,1	8,4	0,0
Grupa de vârstă																	
15-19	337	100,0	51,1	18,0	0,2	30,1	3,7	0,0	11,9	2,0	0,0	0,9	0,0	0,0	11,6	7,5	0,0
20-24	247	100,0	45,5	9,8	0,1	28,5	2,4	0,0	18,1	0,2	0,5	2,2	0,0	0,0	24,2	4,7	0,0
25-29	328	100,0	44,9	6,4	0,0	24,4	3,2	0,0	10,2	0,5	0,0	2,2	0,2	0,0	14,8	5,3	0,0
30-34	386	100,0	38,1	8,2	0,8	28,6	1,0	0,8	8,3	0,9	0,7	2,2	0,7	0,7	12,5	4,0	0,7
35-39	425	100,0	43,5	12,0	0,2	24,1	4,2	0,0	12,4	0,8	0,0	2,0	0,4	0,0	10,8	5,7	0,0
40-44	301	100,0	46,3	15,5	0,0	28,6	4,4	0,5	13,1	0,4	0,0	2,7	0,2	0,0	14,6	5,2	0,0
45-49	337	100,0	39,9	22,9	0,3	25,7	8,7	0,3	18,7	2,4	0,3	2,3	0,4	0,3	10,2	4,1	0,3
Starea civilă																	
Căsătorit / în uniune	1534	100,0	42,1	13,7	0,3	27,1	3,9	0,3	11,4	1,0	0,1	2,0	0,4	0,1	13,3	5,0	0,1
Căsătorit anterior	79	100,0	41,8	14,1	0,0	27,2	2,3	0,0	19,5	1,7	0,0	2,4	0,0	0,0	9,6	7,5	0,0
Niciodată căsătorit	748	100,0	47,2	12,0	0,2	27,1	3,9	0,1	15,0	1,0	0,3	2,1	0,1	0,1	15,5	5,4	0,1
Nivel de instruire																	
Primar	98	100,0	33,8	9,1	0,0	15,5	3,9	1,3	14,3	0,6	0,0	2,1	0,0	0,0	2,5	2,3	0,0
Secundar inferior	672	100,0	41,7	11,5	0,4	23,6	3,6	0,3	13,2	1,3	0,3	1,7	0,2	0,3	9,0	5,0	0,3
Profesional	664	100,0	42,3	13,9	0,2	27,0	3,8	0,1	14,2	1,1	0,1	1,6	0,4	0,1	10,8	2,3	0,1
Secundar superior	671	100,0	48,9	15,3	0,1	29,5	4,8	0,0	13,3	1,2	0,0	2,2	0,4	0,0	21,1	6,8	0,0
Postsecundar	256	100,0	47,5	10,7	0,2	35,4	2,2	0,2	9,3	0,0	0,7	3,5	0,0	0,0	22,9	10,2	0,0

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Număr vizite medic de familie		Număr vizite ambulator specialitate		Număr internări spital		Număr solicitări ambulanță		Număr vizite stomatologice							
		1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3	1-3 ori	Peste 3						
		Total	N/A	Total	N/A	Total	N/A	Total	N/A	Total	N/A						
Nivel socio-economic																	
Foarte scăzut	459	100,0	32,0	10,4	0,5	14,6	3,8	0,8	13,6	0,1	0,5	1,0	0,2	0,5	3,1	1,4	0,5
Scăzut	557	100,0	42,5	10,8	0,2	22,8	1,6	0,0	11,8	0,8	0,0	2,2	0,0	0,0	10,1	3,3	0,0
Mediu	409	100,0	46,1	14,7	0,5	29,9	6,1	0,3	13,3	3,5	0,2	2,4	1,3	0,2	14,3	4,8	0,2
Ridicată	440	100,0	49,8	12,3	0,0	33,2	5,8	0,0	12,7	0,7	0,0	2,3	0,0	0,0	17,0	5,7	0,0
Foarte ridicată	496	100,0	50,4	17,7	0,0	35,3	2,9	0,0	14,3	0,5	0,4	2,4	0,1	0,0	25,6	10,8	0,0
Situația economică																	
Activă	1934	100,0	43,0	10,7	0,3	26,5	3,3	0,3	11,9	0,7	0,3	2,0	0,2	0,2	13,9	4,7	0,2
Inactivă	427	100,0	49,2	22,5	0,2	29,6	6,0	0,0	18,1	2,4	0,0	2,1	0,4	0,0	15,0	7,4	0,0
Etnia																	
Română	2157	100,0	44,6	12,7	0,3	27,1	3,9	0,2	12,9	1,1	0,2	1,9	0,3	0,1	14,1	5,4	0,1
Maghiară	110	100,0	40,5	20,3	0,0	36,0	2,4	0,0	19,2	0,7	0,0	3,3	0,0	0,0	19,3	4,6	0,0
Rromă	75	100,0	35,1	10,8	0,0	15,6	3,9	0,0	11,4	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	8,0	1,5	0,0
Alta	19	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Religia																	
Ortodoxă	2130	100,0	44,1	12,6	0,3	26,4	3,9	0,2	12,4	1,1	0,2	1,9	0,2	0,2	13,1	5,0	0,2
Catolică	86	100,0	46,2	13,8	0,0	29,9	3,1	0,0	17,5	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	25,3	9,7	0,0
Protestantă	121	100,0	45,5	19,8	0,0	38,3	4,5	0,0	23,8	0,6	0,0	5,9	0,6	0,0	21,8	7,4	0,0
Altele	17	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Nici o religie	7	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Număr copii în viață																	
Nici un copil	1008	100,0	46,3	11,9	0,2	27,3	4,0	0,1	14,3	1,0	0,3	2,1	0,1	0,1	15,9	5,7	0,1
1 copil	598	100,0	43,2	10,8	0,4	28,0	2,7	0,3	9,7	1,1	0,2	1,6	0,5	0,2	12,8	5,9	0,2
2 copii	574	100,0	43,3	16,3	0,2	27,7	4,2	0,4	12,2	0,8	0,2	2,0	0,1	0,2	12,4	3,9	0,2
3 copii și peste	181	100,0	34,6	18,4	0,0	21,6	5,1	0,0	17,2	2,1	0,0	3,3	1,7	0,0	10,1	3,7	0,0

TABEL 7.5.1.A
Femei care au fost internate cel puțin o zi în perioada 2002-2004,
după gradul de satisfacție referitor la calitatea serviciilor spitalicești
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Foarte mulțumite	Mulțumite	Destul de mulțumite	Nemulțumite	Foarte nemulțumite
Total	669	100,0	26,0	45,6	20,6	5,1	2,8
Mediu de rezidență							
Urban	381	100,0	27,4	44,2	18,3	6,4	3,7
Rural	288	100,0	23,7	47,9	24,3	2,9	1,3
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	87	100,0	19,2	51,7	19,6	7,3	2,1
Sud-Est	90	100,0	17,1	56,7	16,9	6,9	2,4
Sud	102	100,0	23,4	58,1	15,2	3,2	0,0
Sud-Vest	103	100,0	22,7	34,3	34,2	4,2	4,6
Vest	62	100,0	21,0	49,5	15,8	13,2	1,9
Nord-Vest	78	100,0	36,8	36,0	24,4	0,9	0,6
Centru	81	100,0	34,4	38,8	20,7	5,4	8,7
București	66	100,0	37,2	37,1	15,8	1,1	
Grupa de vârstă							
15-24	160	100,0	16,8	43,8	26,3	11,1	2,0
25-34	244	100,0	26,3	46,3	19,1	2,6	5,6
35-44	265	100,0	33,2	46,4	17,1	2,4	0,9
Starea civilă							
Căsătorită sau în uniune	484	100,0	27,3	47,8	18,0	3,8	3,1
Căsătorită anterior	53	100,0	21,7	47,2	28,3	1,3	1,5
Necăsătorită	132	100,0	23,6	39,4	25,1	9,6	2,3
Nivel de instruire							
Primar și secundar inferior	243	100,0	24,4	44,9	23,0	5,0	2,7
Secundar superior	354	100,0	25,7	46,4	20,1	4,9	2,8
Postsecundar	72	100,0	31,8	44,3	14,8	6,1	2,9
Nivel socio-economic							
Scăzut	216	100,0	21,3	47,6	23,7	6,8	0,5
Mediu	247	100,0	30,5	46,1	17,1	2,6	3,6
Ridicat	206	100,0	25,5	43,3	21,3	6,1	3,9
Situația economică							
Activă	382	100,0	27,5	46,4	18,6	5,8	1,6
Inactivă	287	100,0	24,0	44,6	23,0	4,2	4,2
Număr copii în viață							
Nici un copil	212	100,0	23,0	39,8	24,1	8,7	4,4
1 copil	196	100,0	27,1	48,8	18,2	3,1	2,8
2 copii	200	100,0	30,4	48,6	16,4	3,3	1,3
3 copii și peste	61	100,0	22,1	51,1	25,1	1,3	0,0

TABEL 7.5.1.B
Bărbați care au fost internați cel puțin o zi în perioada 2002-2004,
după gradul de satisfacție referitor la calitatea serviciilor spitalicești
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Foarte mulțumiți	Mulțumiți	Destul de mulțumiți	Nemulțumiți	Foarte nemulțumiți
Total	360	100,0	36,2	46,4	14,9	1,6	0,8
Mediu de rezidență							
Urban	207	100,0	34,4	45,4	17,4	2,2	0,6
Rural	153	100,0	38,7	47,9	11,6	0,7	1,1
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	68	100,0	38,7	38,7	20,7	1,9	0,0
Sud-Est	46	100,0	25,4	63,4	6,3	3,8	1,1
Sud	51	100,0	36,5	43,9	18,2	1,4	0,0
Sud-Vest	43	100,0	22,7	56,2	15,4	2,6	3,0
Vest	28	100,0	23,9	64,8	9,2	2,1	0,0
Nord-Vest	43	100,0	60,5	24,9	13,5	0,0	1,1
Centru	51	100,0	50,2	43,0	6,8	0,0	0,0
București	30	100,0	17,4	53,4	26,7	0,0	2,5
Grupa de vârstă							
15-24	89	100,0	36,5	41,0	20,9	0,9	0,7
25-34	81	100,0	31,3	49,8	15,7	3,1	0,0
35-49	190	100,0	38,5	48,2	10,7	1,2	1,3
Starea civilă							
Căsătorii sau în uniune	227	100,0	36,3	47,2	12,4	2,5	1,6
Căsătorii anterior	18	100,0	26,2	60,9	12,9	0,0	0,0
Necăsătorii	115	100,0	37,2	43,9	18,2	0,6	0,0
Nivel de instruire							
Primar și secundar inferior	131	100,0	41,2	44,4	13,5	0,3	0,5
Secundar superior	201	100,0	29,9	49,9	17,0	2,3	0,9
Postsecundar	28	100,0	58,3	30,0	6,6	3,1	2,1
Nivel socio-economic							
Scăzut	131	100,0	36,1	47,9	15,2	0,4	0,4
Mediu	135	100,0	34,8	46,0	15,6	2,7	0,9
Ridicat	94	100,0	38,7	45,0	13,4	1,5	1,3
Situația economică							
Activă	260	100,0	36,0	45,3	15,9	1,8	1,0
Inactivă	100	100,0	36,8	49,2	12,5	1,0	0,5
Număr copii în viață							
Nici un copil	154	100,0	35,9	46,9	16,3	0,5	0,4
1 copil	80	100,0	29,4	45,0	18,9	4,8	1,8
2 copii	90	100,0	33,4	53,3	11,4	1,4	0,6
3 copii și peste	36	100,0	57,9	31,2	7,8	1,4	1,7

TABEL 7.5.2.A
Femei care au fost internate cel puțin o zi în perioada 2002-2004, mulțumite și foarte mulțumite de calitatea serviciilor spitalicești, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproduse - România 2004

Caracteristici	Număr nponderat de cazuri	Mulțumite de calitatea serviciilor spitalicești							Condițiile din spital în general
		Prestație medic	Prestație asistente	Curățenie	Timp de așteptare	Informațiile primite privind boala	Confidențialitatea actului medical		
Total	669	82,7	78,5	53,3	71,4	73,8	81,3	48,9	71,6
Mediu de rezidență	381	81,1	77,6	51,1	71,7	73,7	81,9	46,0	71,6
Urban		85,4	80,0	57,0	71,0	74,0	80,3	53,0	71,6
Rural	288								
Regiunea de dezvoltare	87	82,1	79,6	54,3	55,9	60,1	80,3	39,6	70,9
Nord-Est	90	88,1	82,0	54,2	79,2	77,5	76,4	46,9	73,8
Sud-Est	102	87,6	83,9	56,9	76,8	78,2	85,5	57,8	81,5
Sud	103	73,7	67,0	45,5	70,4	70,9	74,9	44,2	57,0
Sud-Vest	62	82,6	69,9	38,7	75,6	79,1	76,4	40,6	70,5
Vest	78	82,6	86,4	54,3	71,5	76,7	80,9	54,3	72,8
Nord-Vest	81	83,1	84,3	64,1	73,2	72,3	87,2	51,3	73,2
Centru	66	83,1	75,7	56,9	74,0	81,2	88,8	57,4	74,3
București									
Grupa de vârstă	160	75,5	69,9	44,4	61,4	65,5	69,8	45,0	60,6
15-24	244	81,0	75,5	51,7	73,2	74,8	85,3	46,2	72,6
25-34	265	90,3	88,2	62,1	78,0	79,9	87,1	54,5	79,6
35-44									
Starea civilă	484	83,7	80,6	56,0	71,9	74,0	82,8	49,0	75,2
Căsătorită sau în uniune	53	87,9	84,2	51,5	80,3	80,1	91,6	53,3	68,9
Căsătorită anterior	132	78,9	71,5	46,8	67,9	71,9	74,6	47,4	63,0
Necăsătorită									
Nivel de instruire	243	81,7	80,0	54,7	68,5	71,7	75,7	48,3	69,3
Primar și secundar inferiori	354	82,7	78,1	51,6	72,8	74,2	84,5	48,8	72,1
Secundar superior	72	86,2	75,4	56,4	74,6	78,9	84,6	50,9	76,2
Postsecundar									

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Mulțumite de calitatea serviciilor spitalicești							
		Prestație medic	Prestație asistente	Curățenie	Timp de așteptare	Informațiile primite privind boala	Confidențialitatea actului medical	Condițiile din spital În general	
Nivel socio-economic									
Scăzut	216	82,3	78,1	59,3	69,8	69,3	77,2	53,6	68,9
Mediu	247	82,8	80,4	55,7	75,0	78,2	81,6	49,5	76,7
Ridicat	206	83,0	76,9	45,6	69,2	73,4	84,5	44,1	68,8
Situația economică									
Activă	382	83,7	78,4	55,0	71,7	74,0	82,5	51,6	73,9
Inactivă	287	81,5	78,6	51,2	71,1	73,7	79,7	45,4	68,6
Etnia									
Română	607	83,2	78,3	53,7	72,4	74,0	82,4	49,3	72,4
Maghiară	38	80,1	78,3	52,9	63,6	78,5	78,7	46,7	70,1
Altă etnie	24	*	*	*	*	*	*	*	*
Număr copii în viață									
Nici un copil	212	75,2	68,1	47,1	66,2	69,4	74,3	47,1	62,8
1 copil	196	82,7	84,1	54,7	69,9	74,9	84,4	48,1	76,0
2 copii	200	91,5	84,9	58,7	77,5	78,6	86,7	52,7	79,0
3 copii și peste	61	89,0	86,4	59,6	80,4	75,7	85,5	47,5	73,6

TABEL 7.5.2.B									
Bărbați care au fost internați cel puțin o zi în perioada 2002-2004, mulțumiți și foarte mulțumiți de calitatea serviciilor spitalicești, pe caracteristicile studiate									
Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Mulțumiți de calitatea serviciilor spitalicești							
		Prestație medic	Prestație asistente	Curățenie	Temp de așteptare	Informațiile primite privind boala	Confidențialitatea actului medical	Condițiile din spital	În general
Total	360	88,5	87,6	73,5	71,4	81,7	82,8	73,2	82,7
Mediu de rezidență	207	87,0	87,0	71,2	66,2	79,0	80,3	73,8	79,8
Urban	153	90,4	88,4	76,7	78,3	85,3	86,0	72,6	86,5
Regiunea de dezvoltare	68	87,0	83,3	67,5	68,7	76,7	83,6	63,3	77,4
Nord-Est	46	90,9	92,1	77,4	79,2	86,1	89,4	81,3	88,8
Sud-Est	51	93,4	89,9	65,9	75,7	88,8	78,5	64,8	80,4
Sud	43	94,3	88,7	75,0	67,9	78,3	70,6	73,6	78,9
Sud-Vest	28	92,1	85,3	81,7	72,3	74,8	74,8	78,6	88,6
Vest	43	89,3	93,1	80,5	78,4	87,6	95,2	75,2	85,4
Nord-Vest	51	86,6	90,5	84,4	76,8	78,8	86,7	86,1	93,2
Centru	30	71,8	75,6	60,3	43,8	81,9	73,0	72,7	70,8
București	89	85,2	89,5	70,9	63,5	82,0	84,7	75,1	77,5
Grupa de vârstă	81	88,4	83,6	72,3	69,1	81,0	81,7	65,9	81,1
15-24	190	90,5	88,3	75,8	77,4	81,9	82,1	75,7	86,7
Starea civilă	227	89,2	86,6	71,2	73,4	80,8	79,2	71,2	83,5
Căsătorii sau în uniune	18	*	*	*	*	*	*	*	*
Căsătorii anterior	115	86,7	89,3	75,3	68,9	84,5	87,3	75,8	81,1
Necăsătorii	131	89,0	91,4	73,8	74,1	87,6	88,2	74,8	85,6
Nivel de instruire	201	87,7	84,3	71,7	68,8	77,9	79,3	71,0	79,8
Primar și secundar inferior	28	91,2	91,7	86,7	76,1	78,2	79,3	82,3	88,2
Secundar superior									
Postsecundar									

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Mulțumiți de calitatea serviciilor spitalicești							
		Prestație medic	Prestație asistente	Curățenie	Timp de așteptare	Informațiile primite privind boala	Confidențialitatea actului medical	Condițiile din spital	În general
Nivel socio-economic									
Scăzut	131	88,2	89,4	78,5	80,6	86,7	87,0	78,7	84,0
Mediu	135	87,2	85,2	73,1	66,4	75,6	80,6	71,7	80,8
Ridicat	94	90,8	88,8	67,0	65,8	84,2	80,0	67,8	83,7
Situația economică									
Activă	260	87,2	88,3	73,7	71,4	80,1	81,9	73,5	81,4
Inactivă	100	91,6	85,9	73,1	71,3	85,8	84,9	72,5	86,0
Etnia									
Română	328	88,7	88,0	72,6	69,9	80,8	81,8	72,7	82,1
Maghiară	16	*	*	*	*	*	*	*	*
Altă etnie	16	*	*	*	*	*	*	*	*
Număr copii în viață									
Nici un copil	154	87,6	88,8	75,0	71,5	84,5	87,5	76,1	82,7
1 copil	80	85,9	82,4	68,9	60,8	70,5	71,3	65,0	74,4
2 copii	90	93,9	88,7	70,9	75,2	80,9	77,7	72,0	86,6
3 copii și peste	36	85,3	88,5	80,6	82,1	89,9	90,8	76,7	89,1

8. EXPERIENȚA SEXUALĂ ȘI CONTRACEPTIVĂ LA TINERI

Ca și în studiile anterioare, Studiul Sănătatea Reprodusei România 2004 a cuprins un modul cu o serie de întrebări referitoare la activitatea sexuală a tinerilor (15-24 de ani), inclusiv vârsta la care au devenit activi sexual, la relația în care se aflau cu primul partener sexual, la utilizarea metodelor contraceptive și activitatea sexuală curentă. Raportul Sintetic cuprinde și date referitoare la experiența legată de primul raport sexual, precum și la utilizarea contracepției la cel mai recent raport sexual. Raportul Final va cuprinde date suplimentare despre activitatea sexuală curentă și despre atitudini legate de utilizarea prezervativului.

8.1 EXPERIENȚA SEXUALĂ A TINERILOR

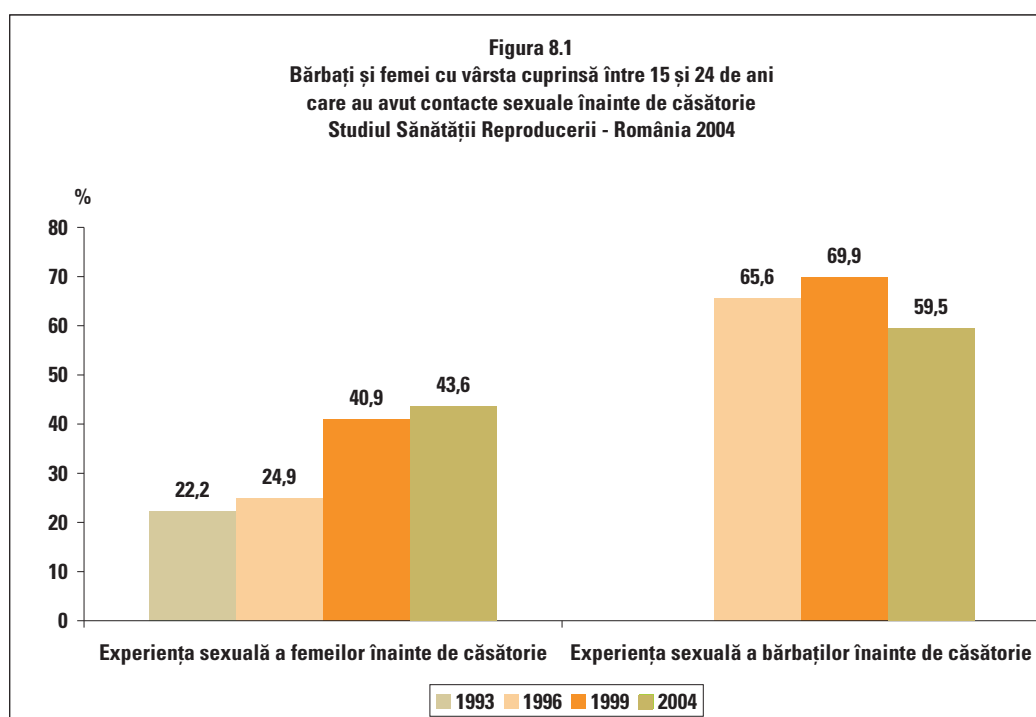
În 2004, aproximativ jumătate dintre tinerele femei (49%) și 60% dintre bărbații tineri au raportat că aveau experiență sexuală (vezi Tabelul 8.1.1). Nu s-au semnalat diferențe mari între mediile urban și rural (50% față de 48%) în ceea ce privește experiența sexuală a tinerelor femei. Totuși, 47% dintre tinerele femei din urban au raportat experiență sexuală premaritală, față de 38% în mediul rural. Aproape toți bărbații tineri cu experiență sexuală au raportat experiență sexuală premaritală (99,8%) Aproximativ două treimi dintre bărbații tineri (64%) din mediul urban au raportat

experiență sexuală premaritală, față de 53% în mediul rural. Totuși, rezultatele trebuie interpretate cu precauție, datorită dimensiunii reduse a eșantionului de tineri, disponibil pe medii de rezidență.

Așa cum s-a menționat mai sus, aproape toți bărbații tineri au raportat prima experiență sexuală înaintea căsătoriei. În cazul tinerelor femei, 89% au raportat că nu erau căsătorite la momentul primului contact sexual, ceea ce reprezintă o creștere cu 12% față de 1999. Rata experienței premaritale este de 47,2% în urban, față de 38,3% în rural, dar diferențele nu sunt semnificative datorită dimensiunii reduse a eșantionului de tineri, disponibil pe medii de rezidență.

În general, toate cele patru studii de sănătate a reproducerii efectuate în România demonstrează că majoritatea tinerelor femei active sexual au raportat debutul activității sexuale înainte de căsătorie. Dacă în 1993 și 1996 numai puțin peste jumătate dintre femeile active sexual avuseseră relații sexuale înainte de căsătorie, în 1999 mai mult de trei femei active sexual din patru avuseseră contacte sexuale premaritale (77%), iar în 2004 aproape 90%. Proporția covârșitoare a bărbaților tineri care au debutat sexual înainte de căsătorie a rămas aceeași în toate studiile.

Debutul vieții sexuale la tinerele femei nu are loc

foarte devreme în România (vezi Tabelul 8.1.2.A). Ponderea tinerelor femei care și-au început viața sexuală înaintea vârstei de 15 ani este foarte scăzută (2,8%). Tot scăzută este și ponderea femeilor care și-au început activitatea sexuală înaintea vârstei de 16 ani (7,9%), valoare comparabilă cu cea obținută în studiul din 1999 (7,1%). Se observă o întârziere a începerii vieții sexuale față de rezultatele din 1999, chiar și la vârste mai mari: înainte de 18 ani (28,4% în 1999 față de 26,1% în 2004) și înainte de 20 de ani (56,3% în 1999 față de 40,5% în 2004). Abia înaintea vârstei de 25 de ani numărul femeilor care și-au început activitatea sexuală se apropie de jumătate (48,3%). În contrast, bărbații tineri își încep mult mai devreme viața sexuală decât femeile (vezi Tabelul 8.1.2.B). Mai mulți băieți decât fete raportează începerea vieții sexuale înainte de 15 ani (13,2%), iar înainte de 16 ani deja 21% raportează activitate sexuală, valoare mai mică decât în 1999 (26,7%). Dacă în 1999 mai mult de jumătate dintre băieți își începuseră viața sexuală înainte de 18 ani, în 2004 abia înaintea vârstei de 20 de ani mai mult de jumătate dintre băieți devin sexual activi. Spre deosebire de 1999 când deja 81% dintre băieți își începuseră activitatea sexuală înaintea vârstei de 20 de ani, în 2004 abia ceva mai mult de jumătate (58,4%) raportau debutul sexual înainte de 25 de ani.

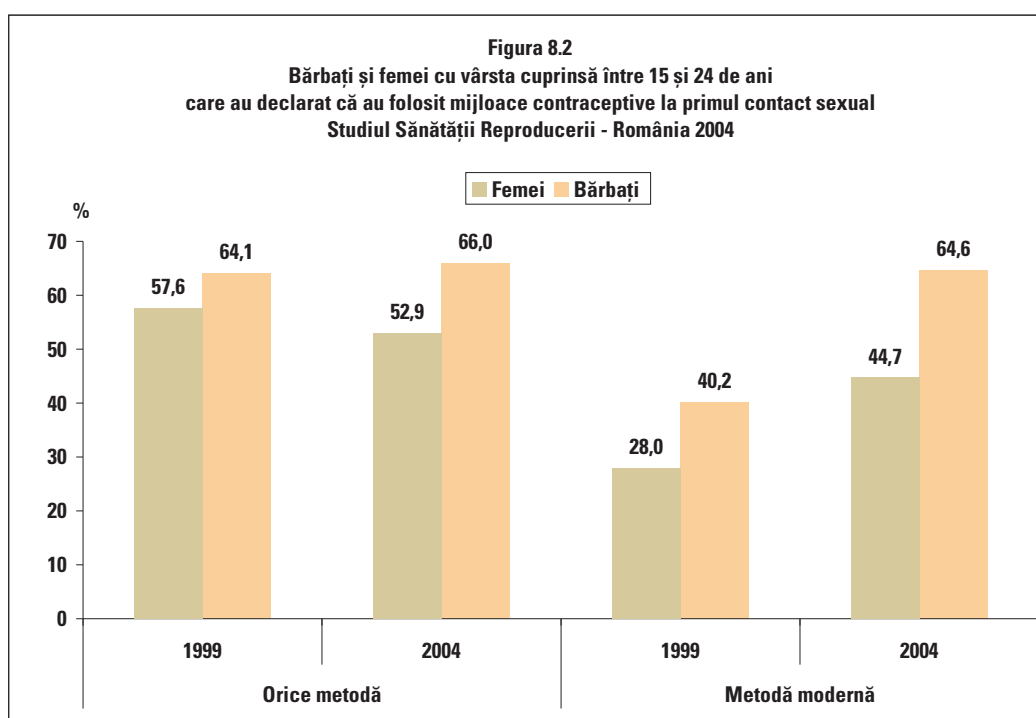
Este interesant de menționat că aproximativ de 2 ori mai multe tinere femei din mediul rural (4,2%) decât din mediul urban (1,8%) raportează experiența sexuală înaintea vârstei de 15 ani (vezi

Tabelul 8.1.2.A). În general, fetele din zonele rurale își încep mai devreme activitatea sexuală decât cele din mediul urban, lucru valabil până la vârsta de 18 ani, după care situația se echilibrează, acest lucru reflectând probabil modelul marital mai timpuriu din mediul rural.

Situația se inversează complet pentru bărbații tineri, cei din urban începându-și viața sexuală mai devreme decât cei din rural, pentru toate categoriile de vârstă (vezi Tabelul 8.1.2.B). Totuși, deși tendința pare a fi consistentă, cele mai multe diferențe nu sunt semnificative din cauza dimensiunii mici a eșantionului.

8.2 UTILIZAREA DE CONTRACEPTIVE LA TINERII SUB 25 DE ANI

Ceva mai mult de jumătate (53%) dintre tinerele femei cu experiență sexuală și două treimi (66%) dintre tinerii bărbați au raportat că ei sau partenerii lor au utilizat o formă oarecare de contracepție la primul contact sexual (vezi Tabelul 8.2.1). Dacă în 1999 metodele tradiționale erau mai frecvente (27,3% față de 23,3% metode moderne), în special *coitus interruptus*, în 2004 situația s-a schimbat spectaculos, proporția tinerelor care au utilizat metode moderne de contracepție la primul contact sexual (în special prezervativul) aproape s-a dublat (44,7% comparativ cu 23,3%), proporția celor care au utilizat metodele tradiționale ajungând la numai 8,2%. Aproape toți bărbații tineri, utilizatori ai unei metode contraceptive, au folosit prezervativul

la primul contact sexual: 63% din totalul de 66% al utilizatorilor. Și la bărbații tineri, ca și la femei, situația se prezintă mult mai bine în privința utilizării contracepției moderne, comparativ cu anul 1999. Dacă în 1999 numai 62% dintre utilizatorii vreunei metode contraceptive au întrebuițat o metodă modernă, în 2004 aproape toți tinerii bărbați (98%) au utilizat o metodă modernă la primul contact sexual (vezi Figura 8.2).

Probabilitatea de a utiliza o metodă contraceptivă a fost mult mai mică la femeile care au avut primul contact sexual în cadrul căsătoriei (38%), față de femeile care și-au început viața sexuală înaintea căsătoriei (58%). Ponderea utilizării prezervativului a fost de două ori mai mare la femeile necăsătorite decât la cele căsătorite la momentul primului contact sexual (46% față de 21%). Totuși, ponderea utilizării prezervativului la primul contact sexual a crescut mult la femeile căsătorite, comparativ cu 1999 (21% față de 6%).

Modelul utilizării contracepției la primul contact sexual variază destul de mult în funcție de mediul de rezidență (vezi Tabelele 8.2.1.A și 8.2.1.B). Dacă aproape două femei din trei (64,3%) din mediul urban au folosit o metodă de contracepție la primul contact sexual, în mediul rural numai ceva mai mult de o femeie din trei (35,2%) a utilizat contracepția. Cam aceeași diferență se păstrează și în cazul bărbaților (70,4% în urban și 58,7% în rural). Totuși, diferența nu este semnificativă datorită dimensiunii reduse a eșantionului de bărbați tineri. Este interesant de remarcat că prevalența utilizării contracepției a crescut atât în urban cât și în rural la femeile căsătorite, comparativ cu 1999 (53,1% față de 31,8% în urban și 30,2% față de 25,1% în rural). Nu același lucru se poate afirma despre tinerele femei singure din mediul rural: 38,1% au utilizat o metodă contraceptivă în 2004, în timp ce 47,6% au utilizat contracepția la momentul primului contact sexual în 1999. Din nou, diferența nu este semnificativă datorită dimensiunii reduse a eșantionului. De asemenea, merită menționat faptul că modelul de utilizare a metodelor contraceptive s-a modificat spectaculos față de 1999, în sensul opțiunii clare în favoarea metodelor moderne în 2004, spre deosebire de 1999, când metodele tradiționale erau preferate. Atât în mediul urban, cât și în rural, frecvența utilizării metodelor moderne a crescut mult față de 1999 (mai mult de

trei ori) la femeile căsătorite; și la femeile singure frecvența utilizării metodelor moderne a crescut destul de mult atât în mediul urban, cât și în rural (în mediul rural aproape dublându-se).

Prevalența utilizării unei metode contraceptive la ultimul contact sexual în rândul femeilor tinere, cu experiență sexuală a fost destul de înaltă (75,2%) (vezi Tabelul 8.2.2). Dacă în 1999, metodele moderne erau aproape la fel de frecvent utilizate ca și metodele tradiționale, în 2004 metodele moderne utilizate la ultimul contact sexual au fost de două ori mai frecvente decât cele tradiționale (50,1% față de 25,1%). Aproape jumătate (24%) dintre utilizatoarele unei metode moderne au folosit prezervativul la ultimul contact sexual, în timp ce 23% au utilizat pilula.

Dacă în 1999 *coitus interruptus* a reprezentat metoda cea mai folosită la ultimul contact sexual (31%), în 2004 numai 18% dintre tinerele femei cu experiență sexuală au mai utilizat această metodă contraceptivă la ultimul contact avut.

Frecvența utilizării unei metode contraceptive la ultimul contact sexual a crescut spectaculos în 2004 față de 1999 (82% față de 62%) în rândul tinerilor bărbați (Tabelul 8.2.2).

Majoritatea covârșitoare a bărbaților a utilizat o metodă modernă de contracepție (74%), prezervativul reprezentând evident metoda preferată (64% din 74% totalul utilizatorilor unei metode moderne).

Este interesant de studiat modelul utilizării contracepției la cel mai recent contact sexual, în funcție de starea civilă (vezi Tabelul 8.2.2). Pentru femeile cu experiență sexuală, necăsătorite, modelul utilizării contracepției este mai mare decât în rândul celor căsătorite (86% față de 64%), metodele moderne fiind preferate (64% față de 46%).

Este evident că unele cupluri nu utilizează contracepția deoarece doresc copii. Se poate remarca utilizarea cea mai înaltă a prezervativului (62%) în rândul utilizatoarelor de metode moderne. Prevalența utilizării contracepției la ultimul contact sexual este mare și în rândul tinerelor femei căsătorite (64%), metodele moderne reprezentând 61% din totalul utilizatoarelor. Utilizarea prezervativului a fost de trei ori mai mare în rândul tinerelor singure decât în rândul celor aflate în cuplu.

TABEL 8.1.1
Tineri de 15-24 ani după experiența sexuală și
starea civilă la momentul primului contact sexual, pe grupe de vârstă
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Vârsta actuală	Număr neponderat de cazuri	Total	Fără experiență sexuală	Experiența sexuală		
				După căsătorie	Înainte de căsătorie	Nedeclarată
Femei de 15-24 ani						
Total	1112	100,0	51,0	5,2	43,6	0,3
15-19 din care:	608	100,0	77,0	2,4	20,5	0,1
15-17	399	100,0	86,3	1,0	12,7	0,0
18-19	209	100,0	57,1	5,4	36,1	0,4
20-24	504	100,0	23,4	8,1	68,0	0,5
Urban	658	100,0	49,9	2,6	47,2	0,3
15-19 din care:	386	100,0	79,5	0,5	20,0	0,0
15-17	249	100,0	88,2	0,0	11,8	0,0
18-19	137	100,0	63,7	1,3	35,1	0,0
20-24	272	100,0	20,6	4,7	74,1	0,6
Rural	454	100,0	52,5	9,0	38,3	0,3
15-19 din care:	222	100,0	73,5	5,1	21,1	0,3
15-17	150	100,0	84,0	2,2	13,8	0,0
18-19	72	100,0	49,5	11,9	37,6	1,0
20-24	232	100,0	27,9	13,5	58,4	0,3
Bărbați de 15-24 ani						
Total	584	100,0	40,4	0,1	59,5	0,0
15-19 din care:	337	100,0	64,0	0,0	36,0	0,0
15-17	221	100,0	76,2	0,0	23,8	0,0
18-19	116	100,0	41,6	0,0	58,4	0,0
20-24	247	100,0	15,6	0,2	84,2	0,0
Urban	348	100,0	35,8	0,2	63,9	0,0
15-19 din care:	197	100,0	60,6	0,0	39,4	0,0
15-17	128	100,0	72,8	0,0	27,2	0,0
18-19	69	100,0	38,2	0,0	61,8	0,0
20-24	151	100,0	10,4	0,4	89,2	0,0
Rural	236	100,0	46,7	0,0	53,3	0,0
15-19 din care:	140	100,0	68,4	0,0	31,6	0,0
15-17	93	100,0	80,7	0,0	19,3	0,0
18-19	47	100,0	46,1	0,0	53,9	0,0
20-24	96	100,0	22,8	0,0	77,2	0,0

TABEL 8.1.2.A
Femei de 15-24 ani care au avut primul contact sexual înainte anumitor vârste, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Au avut contact sexual	Din care după vârsta la primul contact sexual						nede- clarat	Nu au avut încă contact sexual
				<15	<16	<18	<20	<22	<25		
Total	1112	100,0	49,0	2,8	7,9	26,1	40,5	46,1	48,3	0,7	51,0
Mediu de rezidență											
Urban	658	100,0	50,1	1,8	4,9	22,7	40,3	46,5	49,4	0,7	49,9
Rural	454	100,0	47,5	4,2	12,2	31,1	40,7	45,5	46,8	0,7	52,5
Regiunea de dezvoltare											
Nord-Est	177	100,0	40,8	0,4	4,1	19,4	35,1	38,3	38,8	2,0	59,2
Sud-Est	145	100,0	54,4	1,6	8,0	27,3	39,5	47,9	53,6	0,8	45,6
Sud	173	100,0	44,8	3,8	8,4	26,1	38,2	42,5	44,8	0,0	55,2
Sud-Vest	114	100,0	48,3	2,5	15,9	30,1	45,5	47,6	48,3	0,0	51,7
Vest	103	100,0	55,1	5,2	9,8	26,7	43,5	54,3	54,3	0,8	44,9
Nord-Vest	137	100,0	51,0	6,3	10,2	33,0	41,9	46,4	50,5	0,5	49,0
Centru	144	100,0	45,1	1,2	5,2	28,2	38,3	44,0	44,0	1,2	54,9
București	119	100,0	58,3	2,7	3,8	20,6	46,5	24,0	58,3	0,0	41,7
Nivel de instruire											
Primar și secundar inferior	701	100,0	34,6	4,2	10,8	27,8	32,3	34,3	34,4	0,2	65,4
Secundar superior	348	100,0	69,1	0,8	4,1	26,8	54,5	62,1	67,6	1,4	30,9
Postsecundar	63	100,0	77,8	0,0	0,0	6,2	42,2	71,3	76,3	1,5	22,2
Nivel socio-economic											
Scăzut	380	100,0	46,7	4,7	12,6	33,2	42,6	45,5	45,5	1,2	53,3
Mediu	377	100,0	50,7	3,0	8,3	24,0	39,0	45,4	50,5	0,2	49,3
Ridicat	355	100,0	49,7	0,5	2,7	21,1	39,9	47,2	48,9	0,8	50,3
Etnia											
Română	1013	100,0	47,7	2,0	7,0	24,2	38,7	44,5	47,0	0,8	52,3
Maghiară	54	100,0	61,7	6,0	12,6	46,1	56,4	61,7	61,7	0,0	38,3
Rromă	33	100,0	69,8	20,5	28,2	60,5	69,8	69,8	69,8	0,0	30,2
Alta	12	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Situația economică											
Persoana activă	329	100,0	70,7	3,0	7,3	25,8	50,6	62,6	69,0	1,7	29,3
Persoana inactivă	783	100,0	39,2	2,7	8,1	26,2	35,9	38,5	39,0	0,2	60,8

TABEL 8.1.2.B
Bărbați de 15-24 ani care au avut primul contact sexual înaintea anumitor vârste, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Au avut contact sexual	Din care după vârsta la primul contact sexual						nede- clarat	Nu au avut încă contact sexual
				<15	<16	<18	<20	<22	<25		
Total	584	100,0	59,6	13,2	21,1	42,2	55,7	57,8	58,4	1,2	40,4
Mediu de rezidență											
Urban	348	100,0	64,2	14,9	26,0	46,3	59,4	62,3	63,0	1,1	35,8
Rural	236	100,0	53,3	11,0	14,5	36,4	50,7	51,7	52,2	1,2	46,7
Regiunea de dezvoltare											
Nord-Est	91	100,0	60,2	18,7	26,8	50,4	57,3	58,1	59,6	0,6	39,8
Sud-Est	74	100,0	52,7	7,8	18,3	27,6	47,6	48,8	48,8	3,9	47,3
Sud	96	100,0	62,6	18,3	28,7	46,5	59,3	60,2	61,2	1,4	37,4
Sud-Vest	68	100,0	53,4	11,7	13,5	31,2	49,2	52,2	52,2	1,1	46,6
Vest	63	100,0	42,0	4,6	5,5	22,8	38,6	42,0	42,0	0,0	58,0
Nord-Vest	50	100,0	76,0	12,8	28,3	58,3	72,1	72,1	74,3	1,7	24,0
Centru	66	100,0	78,8	10,9	17,8	52,7	72,3	77,9	77,9	0,9	21,2
București	76	100,0	53,2	13,7	23,0	42,5	50,5	53,2	53,2	0,0	46,8
Nivel de instruire											
Primar și secundar inferior	362	100,0	43,4	15,2	21,5	33,5	40,5	41,6	42,1	1,3	56,6
Secundar superior	206	100,0	81,9	10,5	21,1	55,5	78,9	80,9	80,9	0,9	18,1
Postsecundar	16	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Nivel socio-economic											
Scăzut	174	100,0	55,1	15,5	17,9	32,6	49,1	52,2	53,2	1,9	44,9
Mediu	221	100,0	59,9	13,1	22,6	46,4	56,8	58,0	58,4	1,6	40,1
Ridicat	189	100,0	63,0	11,4	22,1	45,2	60,1	62,4	63,0	0,0	37,0
Etnia											
Română	527	100,0	58,7	12,9	21,1	42,0	54,9	57,0	57,6	1,1	41,3
Maghiară	21	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Rromă	34	100,0	79,3	22,5	25,9	42,4	70,8	73,6	76,1	3,2	20,7
Alta	2	100,0	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Situația economică											
Persoana activă	268	100,0	78,5	14,5	23,5	51,9	72,0	75,8	76,4	2,1	21,5
Persoana inactivă	316	100,0	41,6	12,0	18,9	32,9	40,2	40,8	41,3	0,3	58,4

TABEL 8.2.1
Femei și bărbați de 15-24 ani cu experiență sexuală, după utilizarea contracepției
la primul contact sexual și starea civilă din acel moment
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Utilizarea contraceptivelor	Femei 15-24 ani		
	Total femei	Starea civilă la momentul primului contact	
		Căsătorite / în uniune consensuală	Necăsătorite
Număr neponderat de cazuri	564	143	421
Femei cu contact sexual	100,0	100,0	100,0
Orice metodă	52,9	38,3	57,1
Metode moderne	44,7	27,4	49,7
Prezervativ	40,8	21,3	46,4
Altele	3,9	6,1	3,3
Metode tradiționale	8,2	10,8	7,4
Coit întrerupt	7,5	10,8	6,6
Metoda calendarului	0,7	0,0	0,8
Nici o metodă	44,7	59,0	40,6
Nu au declarat că au folosit	2,4	2,7	2,4
Utilizarea contraceptivelor	Bărbați 15-24 ani		
	Total bărbați	Starea civilă la momentul primului contact	
		Căsătoriți / în uniune consensuală	Necăsătoriți
Număr neponderat de cazuri	343	4	339
Bărbați cu contact sexual	100,0	100,0	100,0
Orice metodă	66,0	*	66,2
Metode moderne	64,6	*	64,8
Prezervativ	62,9	*	63,4
Altele	1,6	*	1,4
Metode tradiționale	1,4	*	1,4
Coit întrerupt	1,1	*	1,1
Metoda calendarului	0,3	*	0,3
Nici o metodă	32,2	*	31,9
Nu au declarat că au folosit	1,8	*	1,8

TABEL 8.2.1.A
Femei de 15-24 ani cu experiență sexuală, după utilizarea contracepției
la primul contact sexual, starea civilă din acel moment și mediul de rezidență
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Utilizarea contraceptivelor	Total	Urban	
		Starea civilă la momentul primului contact sexual	
		Căsătorite / în uniune consensuală	Necăsătorite
Număr neponderat de cazuri urban	310	42	268
Femei cu contact sexual	100,0	100,0	100,0
Orice metodă	64,3	53,1	66,0
Metode moderne	56,7	47,5	58,1
Prezervativ	53,2	40,5	55,1
Altele	3,5	7,0	3,0
Metode tradiționale	7,6	5,6	7,9
Coit întrerupt	6,9	5,6	7,1
Metoda calendarului	0,7	0,0	0,8
Nici o metodă	34,1	45,1	32,5
Nu au declarat că au folosit	1,5	1,8	1,5
Utilizarea contraceptivelor	Total	Rural	
		Starea civilă la momentul primului contact sexual	
		Căsătorite / în uniune consensuală	Necăsătorite
Număr neponderat de cazuri rural	245	101	153
Femei cu contact sexual	100,0	100,0	100,0
Orice metodă	35,2	30,2	38,1
Metode moderne	26,2	16,6	31,9
Prezervativ	21,7	11,0	27,9
Altele	4,6	5,6	4,0
Metode tradiționale	9,0	13,6	6,3
Coit întrerupt	8,4	13,6	5,4
Metoda calendarului	0,6	0,0	0,9
Nici o metodă	61,0	66,6	57,7
Nu au declarat că au folosit	3,8	3,2	4,2

TABEL 8.2.1.B
Bărbați de 15-24 ani cu experiență sexuală, după utilizarea contracepției
la primul contact sexual, starea civilă din acel moment și mediul de rezidență
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

		Urban	
		Starea civilă la momentul primului contact sexual	
Utilizarea contraceptivelor	Total	Necăsătoriți	
Număr neponderat de cazuri urban	220*	216	
Bărbați cu contact sexual	100,0	100,0	
Orice metodă	70,4	70,9	
Metode moderne	69,3	69,7	
Prezervativ	66,6	67,5	
Altele	2,6	2,3	
Metode tradiționale	1,1	1,1	
Coit întrerupt	1,1	1,1	
Nici o metodă	29,3	28,8	
Nu au declarat că au folosit	0,3	0,3	
		Rural	
		Starea civilă la momentul primului contact sexual	
Utilizarea contraceptivelor	Total	Necăsătoriți	
Număr neponderat de cazuri rural	123	123	
Bărbați cu contact sexual	100,0	100,0	
Orice metodă	58,7	58,7	
Metode moderne	56,9	56,9	
Prezervativ	56,9	56,9	
Metode tradiționale	1,9	1,9	
Coit întrerupt	1,1	1,1	
Metoda calendarului	0,8	0,8	
Nici o metodă	37,0	37,0	
Nu au declarat că au folosit	4,2	4,2	

* Au fost excluși 4 bărbați din mediul urban care erau căsătoriți la primul contact sexual.

TABEL 8.2.2
Femei și bărbați de 15-24 ani cu experiență sexuală, după metoda de contracepție folosită
la cel mai recent contact sexual și starea civilă la acel moment
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Utilizarea contraceptivelor	Femei 15-24 ani			
	Total femei	Starea civilă la momentul celui mai recent contact sexual		
		Căsătorite / în uniune consensuală		Necăsătorite
Număr neponderat de cazuri	564	300	264	
Total femei 15-24 ani	100,0	100,0	100,0	
Utilizatoare	75,2	64,3	86,0	
Metode moderne	50,1	39,4	60,6	
Prezervativ	24,4	10,9	37,7	
Pilule	22,5	23,5	21,5	
Sterilet	0,9	1,9	0,0	
Spermicide	0,8	0,8	0,9	
Ligatura trompelor	0,3	0,6	0,0	
Altele metode moderne	1,2	1,7	0,6	
Metode tradiționale	25,1	24,9	25,4	
Coitus interruptus	17,5	19,4	15,6	
Metoda calendarului	7,7	5,6	9,7	
Neutilizatoare	24,8	35,7	14,0	
Utilizarea contraceptivelor	Bărbați 15-24 ani			
	Total bărbați	Starea civilă la momentul celui mai recent contact sexual		
		Căsătoriți / în uniune consensuală		Necăsătoriți
Număr neponderat de cazuri	343	65	278	
Total bărbați 15-24 ani	100,0	100,0	100,0	
Utilizatori	81,6	46,1	85,3	
Metode moderne	73,8	23,3	79,4	
Prezervativ	63,9	13,0	70,6	
Pilule	9,8	10,3	8,7	
Altele metode moderne	0,1	0,0	0,0	
Metode tradiționale	7,8	22,8	5,9	
Coitus interruptus	5,5	19,1	4,2	
Metoda calendarului	2,3	3,8	1,7	
Neutilizatori	18,4	53,9	14,7	

TABEL 8.2.2.A
Femei de 15-24 ani cu experiență sexuală, după metoda de contracepție folosită
la cel mai recent contact sexual, starea civilă și mediul de rezidență
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Urban			
Starea civilă			
Utilizarea contraceptivelor	Total femei	Căsătorite / în uniune consensuală	Necăsătorite
Număr neponderat de cazuri urban	310	108	202
Total femei 15-24 ani	100,0	100,0	100,0
Utilizatoare	80,5	66,1	88,1
Metode moderne	57,6	46,4	63,5
Prezervativ	30,1	13,7	38,7
Pilule	25,8	30,3	23,4
Sterilet	0,4	1,2	0,0
Spermicide	1,1	1,1	1,1
Altele metode moderne	0,2	0,0	0,3
Metode tradiționale	22,9	19,7	24,6
Coitus interruptus	13,6	12,3	14,3
Metoda calendarului	9,3	7,4	10,3
Neutilizatoare	19,5	33,9	11,9
Rural			
Starea civilă			
Utilizarea contraceptivelor	Total bărbați	Căsătorite / în uniune consensuală	Necăsătorite
Număr neponderat de cazuri rural	254	192	62
Total femei 15-24 ani	100,0	100,0	100,0
Utilizatoare	67,1	63,0	78,1
Metode moderne	38,5	34,3	49,8
Prezervativ	15,6	8,9	33,9
Pilule	17,4	18,5	14,2
Sterilet	1,7	2,4	0,0
Spermicide	0,5	0,6	0,0
Ligatura Trompelor	0,7	1,0	0,0
Altele metode tradiționale	2,6	3,0	1,8
Metode tradiționale	28,6	28,7	28,2
Coitus interruptus	23,4	24,4	20,6
Metoda calendarului	5,2	4,3	7,7
Neutilizatoare	32,9	37,0	21,9

TABEL 8.2.2.B
Bărbați de 15-24 ani cu experiență sexuală, după metoda de contracepție folosită
la cel mai recent contact sexual, starea civilă și mediul de rezidență
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Urban			
Starea civilă			
Utilizarea contraceptivelor	Total femei	Căsătoriți / în uniune consensuală	Necăsătoriți
Număr neponderat de cazuri urban	220	41	179
Total bărbați 15-24 ani	100,0	100,0	100,0
Utilizatori	82,9	60,0	86,3
Metode moderne	77,0	48,8	81,1
Prezervativ	66,0	27,8	71,6
Pilule	10,8	19,3	9,5
Altele metode moderne	0,2	1,6	0,0
Metode tradiționale	5,9	11,3	5,2
Coitus interruptus	2,8	5,4	2,4
Metoda calendarului	3,2	5,9	2,8
Neutilizatori	17,1	40,0	13,7
Rural			
Starea civilă			
Utilizarea contraceptivelor	Total bărbați	Căsătoriți / în uniune consensuală	Necăsătoriți
Număr neponderat de cazuri rural	123	24	99
Total bărbați 15-24 ani	100,0	100,0	100,0
Utilizatori	79,5	*	83,7
Metode moderne	68,6	*	76,4
Prezervativ	60,4	*	68,9
Pilule	8,2	*	7,5
Metode tradiționale	10,9	*	7,3
Coitus interruptus	9,9	*	7,3
Metoda calendarului	1,0	*	0,0
Neutilizatori	20,5	*	16,3

9. CUNOȘTINȚE ȘI ATITUDINI DESPRE HIV/SIDA

Studiul Sănătatea Reprodusei România 2004 a cuprins o serie de întrebări referitoare la cunoștințele și atitudinile asupra infecțiilor cu transmitere sexuală și HIV/SIDA, în scopul evaluării cunoștințelor privind evitarea infectării cu HIV, a percepției privind riscul personal de infectare, precum și a concepțiilor greșite asupra căilor de transmite a virusului HIV.

Atitudinile și discriminarea față de persoanele infectate HIV/SIDA afectează eforturile pentru prevenirea transmiterii, precum și îngrijirea persoanelor cu SIDA.

Comparativ cu studiile din 1993 și 1999, au fost introduse pentru prima dată întrebări pentru obținerea de informații privind atitudinile și practicile discriminatorii împotriva persoanelor cu HIV/SIDA.

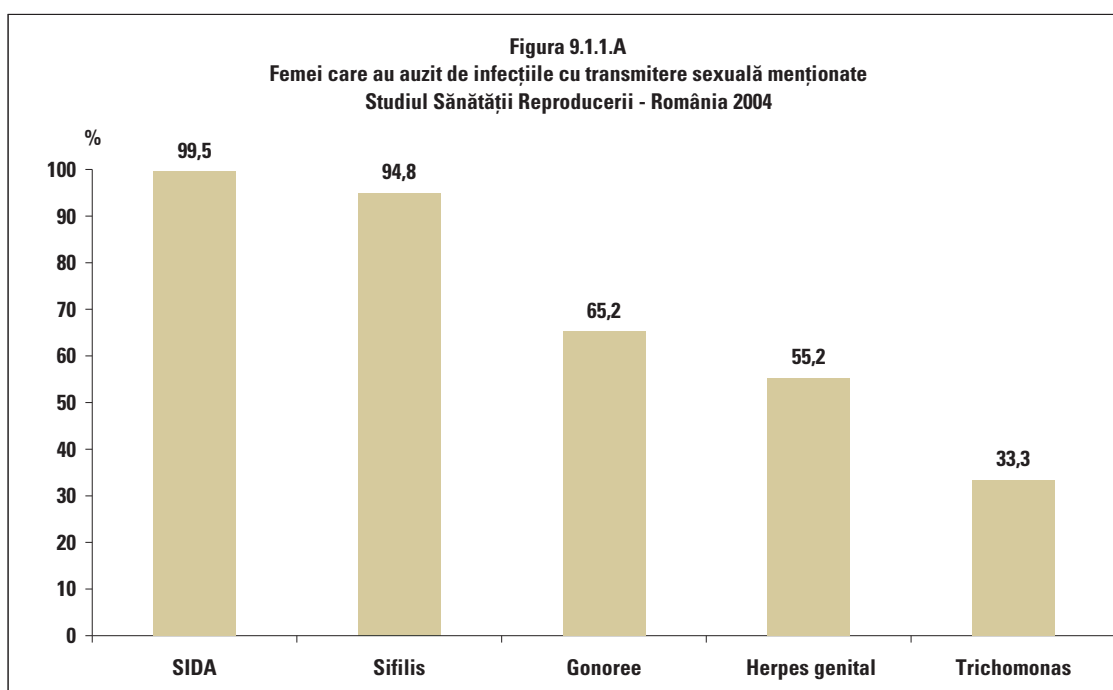
9.1 CUNOȘTINȚE DESPRE PREVENIREA ȘI TRANSMITEREA INFECȚIEI HIV

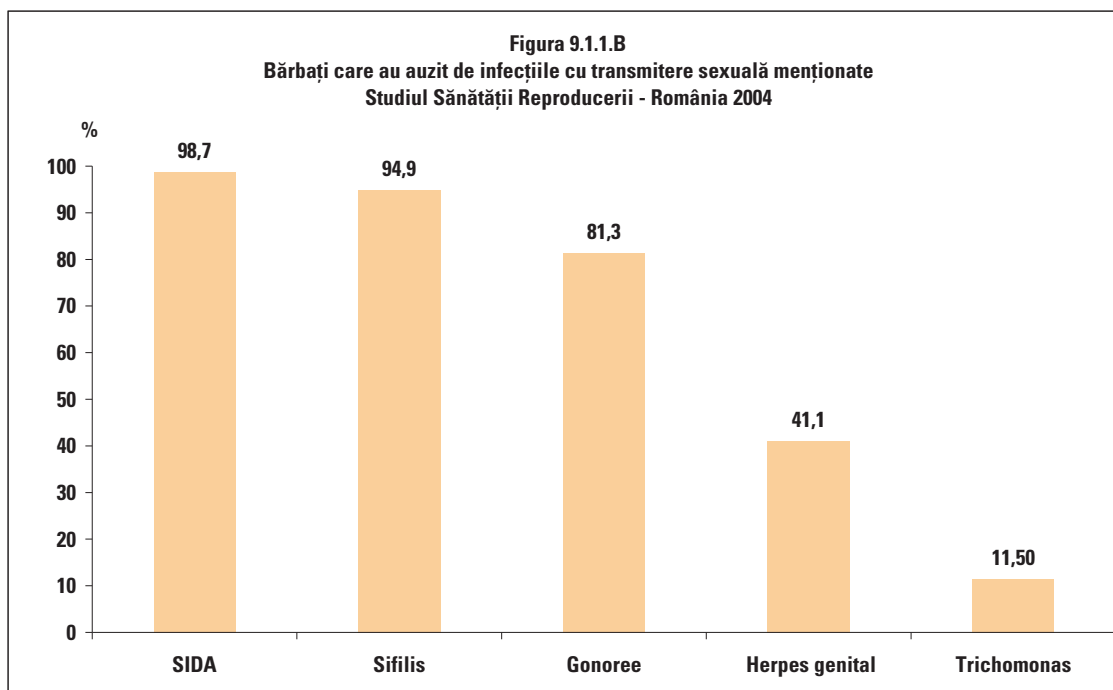
În România, practic toate femeile și bărbații de vârstă reproductivă au auzit de HIV/SIDA, rezultate similare studiului din 1999. În ceea ce privește infecțiile cu transmitere sexuală (ITS), 95% dintre femei și bărbați au auzit despre sifilis, iar 65% dintre femei și 81% dintre bărbați au auzit despre gonoree. Mai puțin de jumătate dintre femeile și bărbații intervievați cunosc alte ITS-uri (tricho-monas, chlamydia, vegetații veneriene sau

condilomatoză, herpes genital). Procentul de bărbați care au auzit de ITS-uri, altele decât sifilisul, pare că a scăzut comparativ cu 1999. În 2004, doar unul din nouă bărbați au auzit de trichomonas, în timp ce în 1999 unul din șase bărbați au auzit despre trichomonas. Și pentru femei și pentru bărbați, cel mai scăzut nivel de cunoștințe se înregistrează printre persoanele niciodată căsătorite și pentru cele sub 24 de ani. Nivelul de cunoștințe privind infecțiile cu transmitere sexuală crește odată cu creșterea nivelului de educație, precum și în grupele cu nivel socio-economic crescut. (Tabelul 9.1.1.A și B, Figura 9.1.1 A și B)

La întrebarea vizând indicarea spontană a modalităților de protejare împotriva infecției cu HIV, 80% dintre femei și 84% dintre bărbați au menționat prezervativul ca metodă de prevenire. Se observă o creștere semnificativă comparativ cu studiul similar din 1999, când numai 52% dintre femei și 63% dintre bărbați au indicat spontan că utilizarea prezervativului poate proteja împotriva infecției HIV. Aproximativ o treime dintre femei și bărbați au menționat de asemenea evitarea injecțiilor cu ace contaminate (34% și respectiv 30%), de asemenea o creștere semnificativă comparativ cu 1999, când doar 22% dintre femei și 21% dintre bărbați au indicat spontan acele contaminate.

Șaisprezece procente din bărbați au menționat de

asemenea spontan evitarea sexului cu prostituate pentru evitarea infectării HIV, procent similar studiului din 1999. În 2004 17% dintre femei și 11% dintre bărbați au indicat evitarea transfuziilor de sânge ca o cale de a se proteja pe ei înșiși împotriva infecției HIV. (Tabelul 9.1.2.)

Un set de întrebări cu răspunsuri predefinite a evaluat cunoștințele privind evitarea infectării HIV sau concepțiile greșite despre transmiterea HIV. Peste 90% dintre femei și bărbați știu că utilizarea prezervativului previne transmiterea virusului HIV. (Figura 9.1.3.). Proporția femeilor care știu că utilizarea prezervativului constituie o metodă de a evita infectarea HIV este mai redusă în mediul rural (84%), printre femeile cu studii primare sau secundare inferioare (83 %) și în grupul cu nivel socio-economic scăzut (82%). Nu există diferențe mari printre bărbații care știu că utilizarea prezervativului constituie o metodă de a evita infecția HIV, cu excepția bărbaților cu nivel socio-economic scăzut și a celor cu mai mult de trei copii, unde nivelul de cunoștințe este mai scăzut decât media (86%). (Tabelul 9.1.3 A și B)

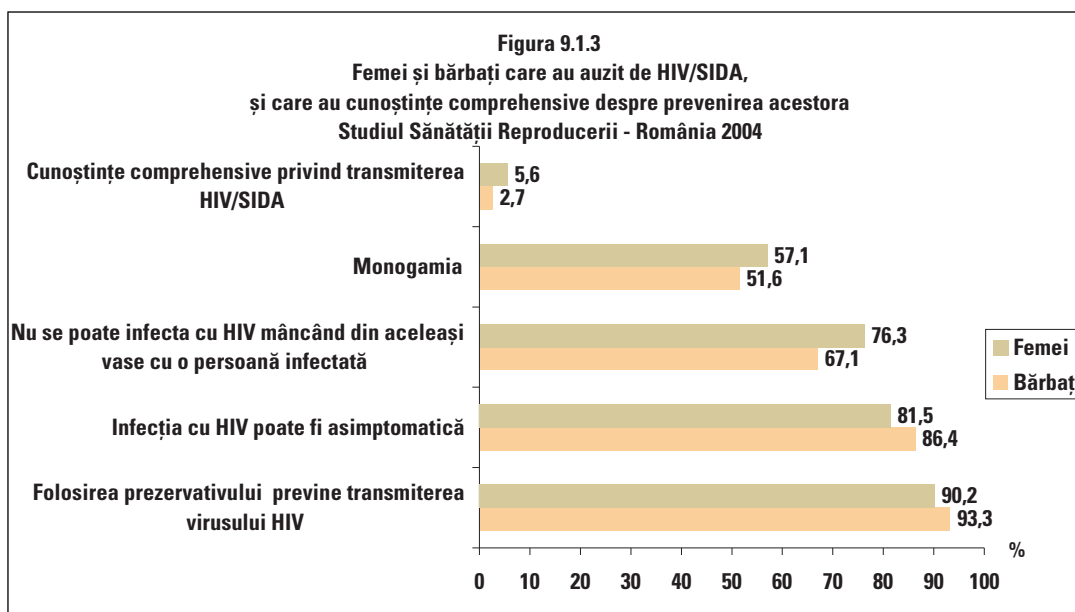
Cunoștințele privind existența unui singur partener care nu mai are alți parteneri, ca modalitate eficace de prevenire a transmiterii HIV sunt mult mai reduse (57% femei și 52% bărbați). Izbitor, femeile și bărbații din mediul urban și în particular cei din București prezintă niveluri scăzute de conștientizare/acceptare a protejării împotriva HIV/SIDA prin relații monogame. Doar 54% dintre

femei și 50% dintre bărbații din mediul urban, și 48% dintre femei și 44% dintre bărbații din București cunosc acest mijloc de protejare. Nivelul de cunoștințe privind relațiile monogame crește cu vârsta. (Tabelul 9.1.3 A și B, Figura 9.1.3.)

La întrebarea dacă o persoană poate fi infectată cu virusul HIV fără să arate nici un semn de boală, 82% dintre femei și 86% dintre bărbați au răspuns corect (Figura 9.1.3.). Se observă o creștere semnificativă comparativ cu studiul similar din 1999, când numai 67% dintre femei și 72% dintre bărbați știau că infecția HIV poate fi asimptomatică.

Concepția greșită cum că o persoană poate contacta SIDA mâncând din aceeași farfurie cu o persoană infectată este recunoscută ca fiind greșită de 76% dintre femei și 67% dintre bărbați. (Figura 9.1.3.). În mediul rural, doar 65% dintre femei și 58% dintre bărbați știu că HIV/SIDA nu poate fi contractată mâncând din aceeași farfurie cu o persoană infectată. Se notează o creștere a cunoștințelor direct proporțională cu creșterea nivelului de educație și a statutului socio-economic (Tabelul 9.1.3 A și B)

UNAIDS a dezvoltat un indicator complex pentru a măsura cunoștințele despre HIV/SIDA, combinând răspunsuri de la câteva întrebări cu răspuns așteptat. Doar câteva dintre întrebările UNAIDS au fost introduse în studiul din 2004, și cu acestea s-a construit un indicator similar de „cunoștințe cuprinzătoare și complete”. Acest indicator măsoară procentul de respondenți care identifică

corect două modalități de prevenire a transmiterii HIV (utilizarea prezervativului și relații sexuale cu un singur partener, care nu mai are alte parteneri) și dezaprobă două afirmații greșite (o persoană nu se poate infecta mâncând din aceleași vase cu o persoană infectată cu virusul HIV și că o persoană infectată cu virusul HIV poate să nu arate nici un semn de boală). Pe baza acestui indicator, doar 6% dintre femeile și 3% dintre bărbații din România au informații cuprinzătoare și complete despre HIV/SIDA. (Tabelul 9.1.3.A și B, Figura 9.1.3)

9.2 PERCEPȚIA RISCULUI PERSONAL DE A CONTACTA HIV/SIDA

Mai mult de jumătate dintre femeile de vârstă fertilă consideră că nu au nici un risc de a se infecta cu virusul HIV (54%). Nu se notează modificări majore față de studiul similar din 1999, când 57% dintre femeile considerau că nu au nici un fel de risc. Se observă că patru din cinci bărbați își subestimează sau refuză riscul de îmbolnăvire (47% dintre bărbați consideră că au un risc mic de a se infecta și 32% consideră că nu au nici un risc). Procentul bărbaților care cred că nu au nici un risc de îmbolnăvire a scăzut față de studiul similar din 1999, când 49% dintre ei considerau că nu au nici un fel de risc de a contacta HIV. (Tabelul 9.2.1 A și B, Figura 9.2.1)

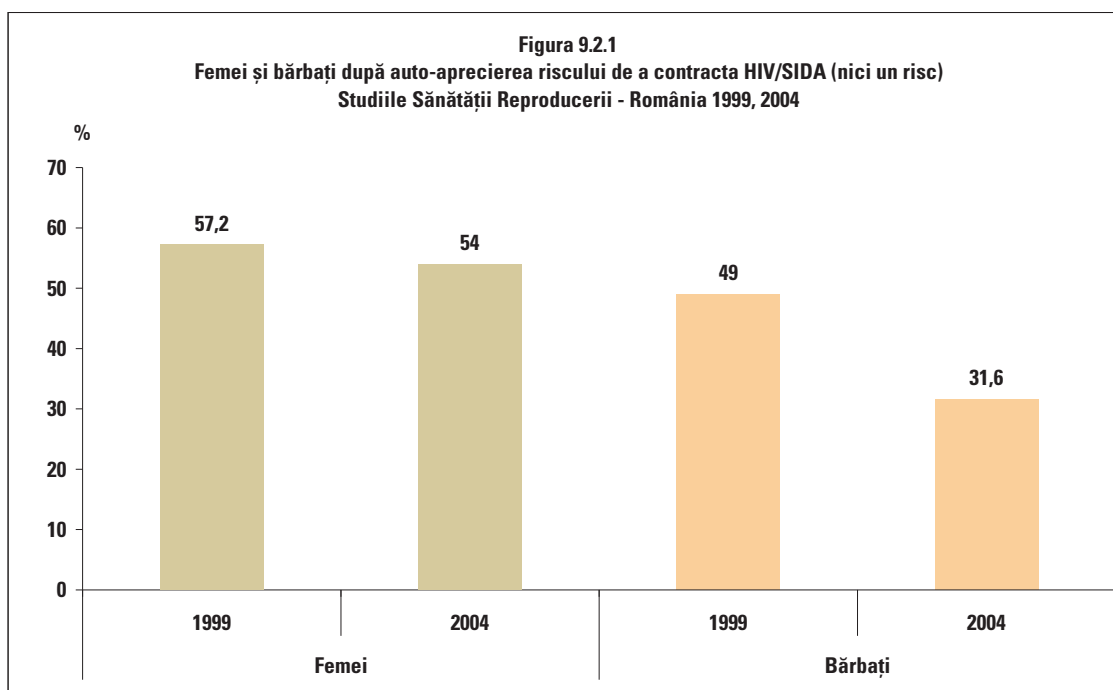
9.3 ATITUDINI DISCRIMINATORII FAȚĂ DE PERSOANELE CU HIV/SIDA

Pentru a estima proporția de femei și bărbați cu o

atitudine de acceptare a persoanelor cu HIV/SIDA, respondenții au fost rugați să răspundă la un set de întrebări: 1) ați lua masa împreună cu o persoană cu HIV/SIDA; 2) ați îngriji o rudă cu HIV/SIDA; 3) ați fi deschis asupra faptului că o rudă este infectată cu HIV; 4) ați fi de acord ca un profesor HIV+, dar care nu are boala, să continue să predea; 5) ați fi de acord ca un copil HIV+ să continue să meargă la școală.

UNAIDS a dezvoltat un indicator complex care măsoară atitudinea față de persoanele cu HIV/SIDA (întrebările 1, 2, 3, 4 de mai sus). Deoarece în România numărul copiilor infectați HIV de vârstă școlară este mult mai mare decât al adulților, în studiul de față s-a luat în calcul atitudinea nediscriminatorie față de copiii de vârstă școlară în construirea indicatorului complex (întrebările 1, 2, 3 și 5): 13% dintre femeile (14% din mediul urban și 10% în mediul rural) manifestă acceptare față de persoanele infectate cu virusul HIV. Nivelul de acceptare este mai mare în rândul bărbaților (21%). (Tabelul 9.3.1 A și B, Figura 9.3.1.A și Figura 9.3.1.B)

Mai mult de jumătate dintre respondenți, 56% dintre bărbați și femei, spun că ar lua masa împreună cu o persoană cu HIV/SIDA, și aproximativ 70% dintre cei ce locuiesc în București răspund „da” la această întrebare (Tabelul 9.3.1A și B). Proporția celor din mediul rural este semnificativ mai redusă doar 42% femei și 45% bărbați. Sunt diferențe marcante și în funcție de nivelul de educație: doar 39% bărbați și 44% femei cu educație secundară inferioară sau mai puțin ar accepta să ia masa cu o persoană infectată,

comparativ cu mai mult de trei sferturi dintre bărbații sau femeile cu educație post-secundară.

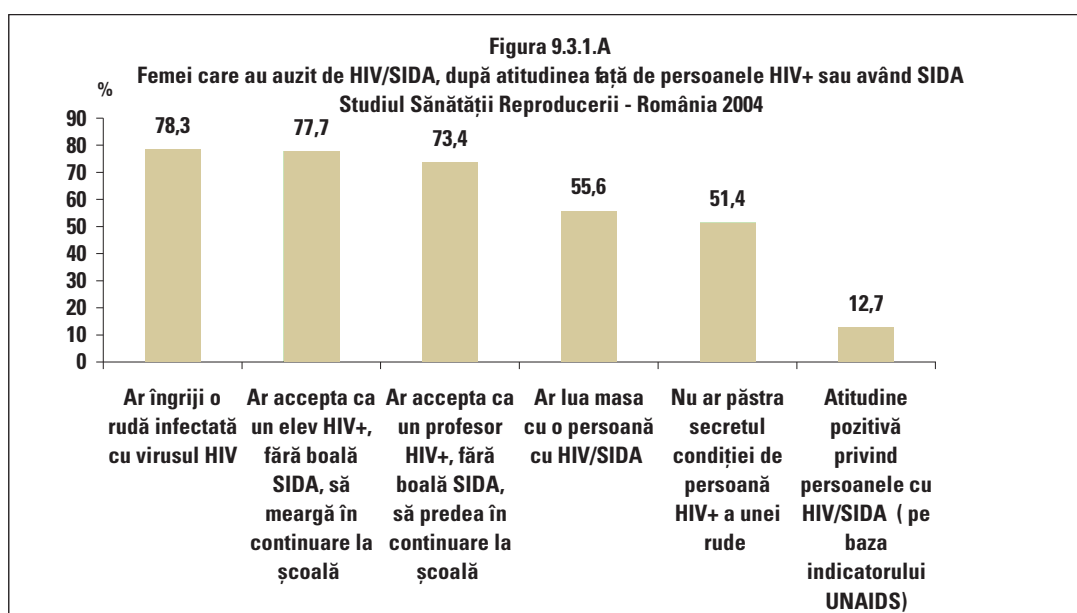
Patru din cinci bărbați și aproximativ la fel de multe femei ar accepta să aibă grijă de o rudă infectată cu virusul HIV. Proporția celor cu atitudine de acceptare este ceva mai ridicată în mediul urban (86% bărbați din mediul urban și 82% femei din mediul urban, comparativ cu 79% bărbați din mediul rural și 72% femei din mediul rural).

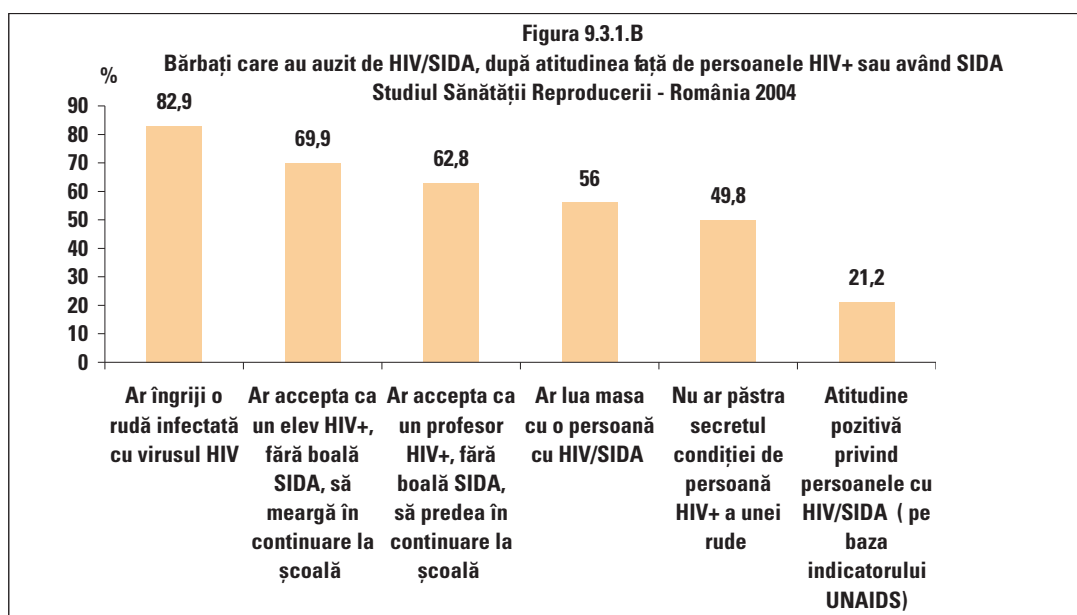
Aproximativ o femeie din trei nu ar păstra secret faptul că o rudă este HIV pozitiv (31%) și 2 din 5 bărbați nu ar păstra un astfel de lucru secret (41%). Această întrebare ar putea avea un nivel scăzut al răspunsurilor cu „o atitudine de acceptare”,

datorită înțelegerii de către unii respondenți a păstrării secretului ca un mijloc de a proteja persoana infectată de atitudinea discriminatorie a celor din jur.

Pentru toate celelalte patru întrebări, atitudinea de acceptare a persoanelor infectate cu virusul HIV era mai redusă în mediul rural. Faptul că pentru această întrebare mai multe femei și bărbați din mediul rural au o atitudine de acceptare (nu ar ține secret faptul că o rudă este HIV pozitiv) poate sugera faptul că ea nu furnizează o măsură adecvată de evaluare a atitudinii de acceptare a persoanelor cu HIV/SIDA.

Femeile au o atitudine de acceptare mai crescută

decât a bărbaților în ceea ce privește acordul ca un copil infectat HIV să meargă la școală sau ca un profesor HIV pozitiv dar care nu are boala, să continue să predea. Aproape 80% dintre femei și doar 70% dintre bărbați ar permite unui copil infectat HIV să meargă la școală. Acceptarea ca un profesor HIV pozitiv dar care nu are boala să continue să predea este similară (73% dintre femei și 63% dintre bărbați). Nivelul de acceptare scade semnificativ în rândul respondenților din mediul rural, unde doar 68% dintre femei și 62% dintre bărbați ar permite unui copil infectat HIV să meargă la școală, și doar 63% femei și 55% bărbați ar accepta ca un profesor HIV pozitiv dar care nu are boala să continue să predea.

Se notează creșterea gradului de acceptare a persoanelor cu HIV/SIDA direct proporțional cu

creșterea nivelului de educație sau a statutului socio-economic, la patru din cele cinci întrebări pentru care respondenții au fost chestionați. (Tabelul 9.3.1 A și B). Doar întrebarea privind secretul asupra statutului de persoană HIV+ a unei rude nu arată o relație similară. Ceva mai multe femei cu nivel educațional scăzut au răspuns „nu” (răspuns care demonstrează o atitudine de acceptare), comparativ cu femeile cu nivel de educație ridicat. 41% dintre femeile cu educație primară sau secundară inferioară au răspuns „nu”, comparativ cu 38% dintre femeile cu educație post-secundară. (Tabelul 9.3.1.A și B).

TABEL 9.1.1.A
Femei care au auzit de ITS specifice, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	SIDA	Sifilis	Gonoree	Herpes genital	Tricho- monas	Infecții cu chlamidya	Vegetații
									veneriene/ condilomatoză
Total	4441	100,0	99,5	94,8	65,2	55,2	33,3	24,1	22,8
Mediu de rezidență									
Urban	2486	100,0	99,8	97,6	73,6	67,9	44,2	31,0	30,2
Rural	1955	100,0	99,0	90,4	51,8	35,0	15,9	13,1	10,9
Regiunea de dezvoltare									
Nord-Est	718	100,0	99,5	89,7	53,1	35,1	23,8	14,2	14,7
Sud-Est	585	100,0	100,0	95,9	65,3	56,0	31,2	28,6	21,2
Sud	737	100,0	99,7	95,9	68,9	51,1	28,2	19,9	19,3
Sud-Vest	515	100,0	100,0	97,1	74,0	55,9	33,8	20,0	24,2
Vest	378	100,0	99,4	94,0	57,7	52,5	32,3	28,4	26,2
Nord-Vest	496	100,0	98,4	93,3	53,9	54,3	28,6	21,8	16,9
Centru	553	100,0	98,8	96,2	65,7	68,8	31,4	23,1	23,3
București	459	100,0	99,6	98,4	83,9	78,1	62,0	42,7	41,7
Grupa de vârstă									
15-24	1112	100,0	99,2	91,6	52,8	47,1	18,8	15,8	13,0
25-34	1763	100,0	99,5	96,4	70,6	60,2	41,1	30,6	28,6
35-44	1566	100,0	99,7	96,7	72,8	58,6	40,5	25,9	27,0
Starea civilă									
Căsătorită / în uniune	3113	100,0	99,6	95,9	67,6	54,0	35,0	24,5	23,4
Căsătorită anterior	278	100,0	99,2	98,1	73,2	61,8	47,8	30,7	32,4
Niciodată căsătorită	1050	100,0	99,3	92,4	59,4	56,6	27,9	22,3	20,0
Număr copii în viață									
Nici unul	1420	100,0	99,3	93,2	62,1	57,4	31,1	24,5	22,1
1	1371	100,0	99,8	97,7	71,9	61,7	43,9	29,5	28,6
2	1227	100,0	99,7	96,9	67,4	52,9	32,5	22,2	22,0
3 sau mai mulți	423	100,0	98,8	88,0	52,3	25,3	12,1	10,3	9,3
Nivel de instruire									
Primar și secundar inferior	1637	100,0	98,7	88,7	45,3	31,0	11,2	8,3	7,8
Secundar superior	2257	100,0	100,0	98,3	73,9	65,3	39,9	29,3	27,3
Postsecundar	547	100,0	99,7	99,5	89,2	86,5	71,8	50,1	48,5
Nivel socio-economic									
Scăzut	1445	100,0	98,4	87,0	44,9	23,0	10,0	8,3	7,5
Mediu	1604	100,0	99,9	97,6	68,6	60,2	35,0	24,6	24,1
Ridicat	1392	100,0	100,0	98,9	79,6	78,7	52,3	37,7	35,0
Etnia									
Română	4080	100,0	99,7	95,9	66,4	56,1	34,2	24,7	23,4
Maghiară	245	100,0	97,3	93,3	47,6	59,9	29,3	21,1	19,7
Rromă	86	100,0	91,7	71,9	49,7	10,5	5,6	4,1	3,4
Alta	30	100,0	100,0	84,4	50,2	35,0	18,8	13,5	2,9
Număr de parteneri din viața lor									
Nici unul	605	100,0	98,9	88,7	45,8	43,7	13,8	11,9	11,0
1	2726	100,0	99,6	95,6	66,1	53,0	32,4	23,1	22,4
2	588	100,0	100,0	98,0	74,3	64,7	43,9	31,9	29,0
3	269	100,0	100,0	98,6	79,1	71,0	51,5	38,3	32,0
4 sau mai mulți	200	100,0	100,0	99,3	88,5	80,3	67,5	46,0	44,8
Nedeclarat	53	100,0	94,8	89,2	75,2	68,6	51,0	29,7	28,1

TABEL 9.1.1.B
Bărbați care au auzit de ITS specifice, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Vegetații						
			SIDA	Sifilis	Gonoree	Herpes genital	veneriene/ condilomatoză	Infecții cu chlamidya	Tricho- monas
Total	2361	100,0	98,7	94,9	81,3	41,1	21,7	12,6	11,5
Mediu de rezidență									
Urban	1324	100,0	99,0	96,8	84,6	48,8	27,8	14,7	15,6
Rural	1037	100,0	98,2	92,4	77,0	31,2	13,8	10,0	6,2
Regiunea de dezvoltare									
Nord-Est	368	100,0	96,2	90,0	78,4	31,5	16,9	11,6	10,0
Sud-Est	320	100,0	98,7	97,7	81,6	41,3	25,9	10,5	10,6
Sud	331	100,0	100,0	97,2	93,8	42,0	15,2	16,2	11,9
Sud-Vest	293	100,0	99,3	95,0	80,9	31,2	22,2	8,1	4,8
Vest	272	100,0	98,3	91,1	75,8	37,6	20,3	6,8	7,6
Nord-Vest	260	100,0	99,3	97,1	77,9	51,7	18,5	19,2	13,8
Centru	277	100,0	99,3	96,2	72,8	43,7	15,9	12,4	10,8
București	240	100,0	99,6	96,7	86,7	57,6	43,1	17,0	24,7
Grupa de vârstă									
15-24	584	100,0	98,2	90,5	68,1	34,1	14,4	10,3	8,2
25-34	714	100,0	98,5	96,5	87,0	46,5	24,8	12,7	11,2
35-44	1063	100,0	99,2	97,0	86,8	42,2	24,8	14,4	14,2
Starea civilă									
Căsătorit / în uniune	1534	100,0	99,1	97,1	88,0	44,5	25,3	14,4	12,3
Căsătorit anterior	79	100,0	95,9	97,7	88,8	42,9	25,9	17,0	21,4
Niciodată căsătorit	748	100,0	98,3	91,7	71,7	36,4	16,5	9,9	9,7
Număr copii în viață									
Nici unul	1008	100,0	98,2	92,6	75,4	39,0	19,1	10,9	10,4
1	598	100,0	98,9	97,7	89,6	50,0	28,6	14,7	15,0
2	574	100,0	99,2	97,7	87,3	41,0	22,8	13,5	11,6
3 sau mai mulți	181	100,0	99,7	94,9	81,6	30,8	16,5	16,8	8,6
Nivel de instruire									
Primar și secundar inferior	770	100,0	97,1	87,7	70,0	25,3	11,8	8,2	5,3
Secundar superior	1335	100,0	99,4	98,4	85,5	45,1	23,4	13,5	12,3
Postsecundar	256	100,0	100,0	100,0	95,9	71,8	44,9	22,7	27,3
Nivel socio-economic									
Scăzut	820	100,0	97,3	91,5	75,9	20,9	11,0	8,5	3,9
Mediu	844	100,0	99,1	95,6	82,5	42,2	21,2	10,8	10,8
Ridicat	697	100,0	99,7	97,9	86,0	63,1	34,7	19,7	21,1
Etnia									
Română	2157	100,0	98,6	95,0	81,8	41,6	22,4	12,8	11,6
Maghiară	110	100,0	98,8	96,4	65,0	44,7	12,6	13,8	15,0
Rromă	75	100,0	100,0	90,1	84,5	16,2	7,5	4,1	0,0
Alta	19	100,0	*	*	*	*	*	*	*
Număr de parteneri din viața lor									
Nici unul	267	100,0	96,3	80,7	51,8	20,3	11,3	4,8	6,3
1	251	100,0	99,6	92,9	82,0	40,1	15,4	14,5	8,7
2	162	100,0	97,6	95,6	83,6	33,1	18,0	11,6	7,1
3	257	100,0	98,2	96,0	89,0	40,2	22,9	12,0	10,1
4 sau mai mulți	1302	100,0	99,3	98,4	86,1	46,4	24,6	13,7	13,3
Nedeclarat	122	100,0	99,5	98,2	89,0	57,6	33,8	21,5	20,9

* Mai puțin de 25 de cazuri la această categorie

TABEL 9.1.2
Femei și bărbați de vârstă fertilă care au auzit de HIV/SIDA și care au menționat spontan metode posibile de prevenire a transmiterii HIV/SIDA, după metodele menționate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Femei de 15 - 44 ani			
Posibile mijloace	Total	Au menționat	Nu au menționat
Folosirea prezervativelor	100,0	80,4	19,6
Lipsa sexului ocazional	100,0	9,1	90,9
Evitarea injecțiilor cu ace contaminate	100,0	34,4	65,6
Monogamia (ambii parteneri nu mai au alți parteneri)	100,0	9,4	90,6
Lipsa sexului pe bani (prostituția)	100,0	5,9	94,1
Evitarea mai multor parteneri	100,0	9,7	90,3
Evitarea transfuziilor de sânge	100,0	16,5	83,5
Abstinența (lipsa totală a sexului)	100,0	2,8	97,2
Altele	100,0	2,2	97,8
Nu știu nici un mod de protecție	100,0	11,4	88,6
Bărbați de 15 - 49 ani			
Posibile mijloace	Total	Au menționat	Nu au menționat
Folosirea prezervativelor	100,0	83,8	16,2
Lipsa sexului ocazional	100,0	8,2	91,8
Evitarea injecțiilor cu ace contaminate	100,0	30,3	69,7
Monogamia (ambii parteneri nu mai au alți parteneri)	100,0	5,7	94,3
Lipsa sexului pe bani (prostituția)	100,0	15,8	84,2
Evitarea mai multor parteneri	100,0	1,6	98,4
Evitarea transfuziilor de sânge	100,0	11,0	89,0
Abstinența (lipsa totală a sexului)	100,0	2,6	97,4
Altele	100,0	1,2	98,8
Nu știu nici un mod de protecție	100,0	7,3	92,7

TABEL 9.1.3.A
Femei care au auzit de HIV/SIDA și care au cunoștințe comprehensive despre prevenirea acestora, pe caracteristicile studiate*
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Cred că folosirea prezervativului este o metodă de a te feri de HIV/SIDA	Cred că o persoană poate arăta sănătoasă și să fie infectată cu virusul HIV	Nu cred că o persoană infecta cu virusul HIV/SIDA mâncând din aceleași vase cu o persoană infectată	Cred că un singur partener sexual este o metodă de a te feri de HIV/SIDA	Femei care au cunoștințe comprehensive despre prevenirea HIV/SIDA**
Total	3961	100,0	90,2	81,5	76,3	57,1	5,6
Medii de rezidență							
Urban	2339	100,0	94,0	87,1	83,5	54,1	7,0
Rural	1622	100,0	84,2	72,4	64,7	61,8	3,3
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	629	100,0	88,4	74,0	72,6	59,0	6,5
Sud-Est	550	100,0	94,7	80,5	81,7	59,0	5,5
Sud	663	100,0	91,6	80,3	76,6	59,3	6,5
Sud-Vest	436	100,0	86,0	83,6	65,0	52,0	1,5
Vest	336	100,0	88,7	81,5	72,7	66,4	6,6
Nord-Vest	423	100,0	86,9	77,5	73,6	62,7	3,4
Centru	492	100,0	90,9	84,6	77,9	52,2	7,8
București	432	100,0	93,2	93,5	88,3	47,6	5,9
Grupa de vârstă							
15-19	547	100,0	90,4	73,2	70,2	45,4	2,9
20-24	452	100,0	91,5	83,8	75,0	54,1	3,7
25-29	763	100,0	91,2	85,3	79,3	55,3	7,3
30-34	815	100,0	91,0	83,0	77,5	59,7	5,9
35-39	854	100,0	90,6	84,7	80,0	64,1	7,9
40-44	530	100,0	85,9	78,3	75,4	66,1	5,4
Starea civilă							
Căsătorită / în uniune	2746	100,0	89,0	80,6	74,3	64,6	6,2
Căsătorită anterior	247	100,0	88,5	83,7	79,5	53,3	7,3
Niciodată căsătorită	968	100,0	92,8	82,7	79,3	43,9	4,2

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Cred că folosirea prezervativului este o metodă de a te feri de HIV/SIDA	Cred că o persoană poate arăta sănătoasă și să fie infectată cu virusul HIV	Nu cred că o persoană se poate infecta cu virusul HIV/SIDA mâncând din aceleași vase cu o persoană infectată	Cred că un singur partener sexual este o metodă de a te feri de HIV/SIDA	Femei care au cunoștințe compre- hensive despre prevenirea HIV/SIDA**
Număr copii în viață							
Nici un copil	1306	100,0	93,0	83,2	79,3	47,0	4,8
1 copil	1271	100,0	92,7	84,1	79,4	60,6	6,6
2 copii	1069	100,0	87,8	81,1	74,1	67,9	6,1
3 copii și peste	315	100,0	75,8	65,6	57,4	65,6	4,2
Nivelul de instruire							
Primar și secundar	1618	100,0	83,1	54,9	70,8	62,0	3,1
Secundar superior	2257	100,0	93,4	61,7	86,3	82,9	6,0
Postsecundar	546	100,0	98,5	45,5	93,5	91,8	10,8
Nivel socio-economic							
Scăzut	1427	100,0	81,8	61,3	66,5	58,6	2,6
Mediu	1603	100,0	91,1	59,0	84,6	81,2	6,4
Ridicat	1391	100,0	96,8	51,3	91,2	86,5	7,3
Etnia							
Română	3681	100,0	91,0	82,3	77,6	57,2	5,7
Maghiară	209	100,0	88,7	81,4	68,3	54,8	5,0
Rromă	44	100,0	55,7	45,0	32,7	55,4	1,3
Alta	27	100,0	86,5	54,9	61,9	56,2	4,3
Are cunoștințe infectate cu HIV sau care au SIDA							
Da	362	100,0	92,0	85,3	81,9	54,6	7,9
Nu știe / refuză	3599	100,0	90,1	81,1	75,7	57,3	5,3

* Înregistrarea răspunsului s-a făcut în două etape: într-o primă etapă au fost înregistrate răspunsurile exprimate spontan de intervieuați, iar în cea de-a doua etapă s-a cerut opinia (întrebat) despre modalitățile care nu au fost menționate spontan.

** Indicatorul privind cunoștințele comprehensive a fost măsurat astfel: procentul celor care cunosc două metode de prevenire a infecției HIV (utilizarea prezervativului și un singur partener sexual) și resping două percepții eronate asupra transmiterii HIV (o persoană infectată HIV poate arăta sănătoasă și nu cred că o persoană se poate infecta cu virusul HIV/SIDA mâncând din aceleași vase cu o persoană infectată)

TABEL 9.1.3.B
Bărbați care au auzit de HIV/SIDA și care au cunoștințe comprehensive despre prevenirea acestora, pe caracteristicile studiate*
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Cred că folosirea prezervativului este o metodă de a te feri de HIV/SIDA	Cred că o persoană poate arăta sănătoasă și să fie infectată cu virusul HIV	Nu cred că o persoană infecta cu virusul HIV/SIDA mâncând din aceleași vase cu o persoană infectată	Cred că o persoană se poate infecta cu virusul HIV/SIDA este o metodă de a te feri de HIV/SIDA	Cred că un singur partener sexual este o metodă de a te feri de HIV/SIDA	Femei care au cunoștințe comprehensive despre prevenirea HIV/SIDA**
Total	2333	100,0	93,3	86,4	67,1	51,6	2,7	
Medii de rezidență								
Urban	1315	100,0	95,9	89,7	73,9	50,4	3,3	
Rural	1018	100,0	89,8	82,2	58,3	53,1	2,0	
Regiunea de dezvoltare								
Nord-Est	357	100,0	91,2	76,2	59,8	60,8	5,0	
Sud-Est	316	100,0	94,8	88,8	71,3	55,5	2,3	
Sud	331	100,0	94,3	92,9	62,2	37,0	0,9	
Sud-Vest	291	100,0	92,7	88,6	65,9	45,9	1,8	
Vest	266	100,0	95,8	88,5	72,6	48,0	5,7	
Nord-Vest	258	100,0	90,2	87,3	74,3	60,8	1,3	
Centru	275	100,0	89,7	83,8	70,7	58,2	2,4	
București	239	100,0	98,1	88,8	66,9	44,3	2,0	
Grupa de vârstă								
15-19	332	100,0	95,6	86,0	59,7	40,1	1,3	
20-24	242	100,0	94,8	84,3	68,4	47,9	1,2	
25-29	325	100,0	93,9	89,5	70,9	50,0	2,6	
30-34	379	100,0	94,5	88,4	69,4	51,8	4,4	
35-39	421	100,0	91,6	88,0	70,5	53,9	2,2	
40-44	300	100,0	91,1	83,7	65,5	56,5	3,4	
45-49	334	100,0	90,5	83,9	64,9	63,2	4,3	
Starea civilă								
Căsătorit / în uniune	1520	100,0	93,0	87,2	70,5	55,6	3,9	
Căsătorit anterior	76	100,0	93,2	89,4	60,3	65,5	1,7	
Niciodată căsătorit	737	100,0	93,7	85,2	63,1	45,1	1,3	

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Cred că folosirea prezervativului este o metodă de a te feri de HIV/SIDA	Cred că o persoană poate arăta sănătoasă și să fie infectată cu virusul HIV	Nu cred că o persoană se poate infecța cu virusul HIV/SIDA mâncând din aceleași vase cu o persoană infectată	Cred că un singur partener sexual este o metodă de a te feri de HIV/SIDA	Femei care au cunoștințe compre- hensive despre prevenirea HIV/SIDA**
Număr copii în viață							
Nici un copil	993	100,0	94,3	86,2	65,1	46,2	1,6
1 copil	591	100,0	93,9	91,0	72,3	53,2	5,1
2 copii	569	100,0	92,5	84,3	70,9	56,6	2,7
3 copii și peste	180	100,0	86,4	81,1	55,4	70,0	4,1
Nivelul de instruire							
Primar și secundar	751	100,0	89,3	49,1	81,1	52,8	1,1
Secundar superior	1326	100,0	95,1	53,1	88,2	73,5	2,8
Postsecundar	256	100,0	96,7	51,5	94,1	79,4	7,8
Nivel socio-economic							
Scăzut	800	100,0	86,4	54,0	78,7	51,0	0,5
Mediu	838	100,0	96,9	51,7	89,2	72,6	2,8
Ridicat	695	100,0	96,6	48,6	91,8	78,6	5,2
Etnia							
Română	2130	100,0	93,7	86,6	67,8	50,8	2,8
Maghiară	109	100,0	92,9	81,4	68,2	61,7	2,1
Rromă	75	100,0	79,7	86,7	39,1	56,4	1,5
Alta	19	100,0	***	***	***	***	***
Are cunoștințe infectate cu HIV sau care au SIDA							
Da	142	100,0	91,1	86,3	53,4	64,0	3,3
Nu știe / refuză	2191	100,0	93,4	86,4	68,0	50,7	2,7

* Înregistrarea răspunsului s-a făcut în două etape: într-o primă etapă au fost înregistrate răspunsurile exprimate spontan de intervieuați, iar în cea de-a doua etapă s-a cerut opinia (întrebat) despre modalitățile care nu au fost menționate spontan.

** Indicatorul privind cunoștințele comprehensive a fost măsurat astfel: procentul celor care cunosc două metode de prevenire a infecției HIV (utilizarea prezervativului și un singur partener sexual) și resping două percepții eronate asupra transmiterii HIV (o persoană infectată HIV poate arăta sănătoasă și nu cred că o persoană se poate infecta cu virusul HIV/SIDA mâncând din aceleași vase cu o persoană infectată).

*** Mai puțin de 25 de cazuri la această categorie.

TABEL 9.2.1.A
Femei care au auzit de HIV/SIDA după auto-aprecierea riscului de a contracta HIV/SIDA, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Auto-aprecierea riscului de a contracta HIV/SIDA:				
			Mare	Moderat	Mic	Nici un risc	Risc nedeclarat
Total	4421	100,0	4,1	8,3	27,1	54,0	6,5
Mediu de rezidență							
Urban	2482	100,0	4,6	10,4	31,0	49,4	4,5
Rural	1939	100,0	3,4	5,0	20,7	61,3	9,7
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	715	100,0	1,6	5,1	25,3	57,8	10,2
Sud-Est	585	100,0	4,6	5,4	23,4	62,1	4,4
Sud	736	100,0	4,1	5,4	24,4	56,9	9,3
Sud-Vest	515	100,0	5,4	10,1	23,1	56,6	4,9
Vest	375	100,0	4,8	7,9	24,4	59,4	3,5
Nord-Vest	489	100,0	2,1	9,4	33,4	48,3	6,9
Centru	548	100,0	6,6	14,5	33,7	39,4	5,9
București	458	100,0	5,3	12,0	31,1	47,8	3,8
Grupa de vârstă							
15-19	602	100,0	4,1	10,0	19,3	59,9	6,7
20-24	501	100,0	4,0	9,7	27,8	52,2	6,5
25-29	849	100,0	3,3	8,7	30,2	50,1	7,7
30-34	906	100,0	4,9	7,7	29,7	50,3	7,4
35-39	942	100,0	4,9	7,5	28,3	52,4	6,8
40-44	621	100,0	3,6	5,8	27,1	60,3	3,2
Starea civilă							
Căsătorită sau în uniune	3102	100,0	4,1	7,1	26,0	55,5	7,3
Căsătorită anterior	277	100,0	5,7	3,8	28,7	56,5	5,2
Niciodată căsătorită	1042	100,0	4,0	11,4	28,7	50,8	5,2
Nivel de instruire							
Primar și secundar inferior	1618	100,0	4,5	6,5	17,4	61,6	10,0
Secundar superior	2257	100,0	3,6	9,0	28,5	54,1	4,8
Postsecundar	546	100,0	5,4	11,0	49,1	31,3	3,1
Nivel socio-economic							
Scăzut	1427	100,0	3,1	3,6	16,2	65,1	11,9
Mediu	1603	100,0	4,7	7,9	29,3	52,9	5,1
Ridicat	1391	100,0	4,5	12,9	34,2	45,2	3,3
Etnia							
Română	4071	100,0	4,2	8,4	27,0	54,2	6,2
Maghiară	239	100,0	3,9	10,5	33,5	44,0	8,0
Rromă	81	100,0	2,7	0,5	15,2	66,7	14,8
Altă etnie	30	100,0	0,0	0,0	32,5	53,6	13,9
Experiența sexuală							
Fără experiență sexuală	598	100,0	3,7	8,1	20,9	61,7	5,5
Cu experiență sexuală	3828	100,0	4,2	8,4	28,5	52,1	6,7

TABEL 9.2.1.B

Bărbați care au auzit de HIV/SIDA după auto-aprecierea riscului de a contracta HIV/SIDA, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Auto-aprecierea riscului de a contracta HIV/SIDA:				
			Mare	Moderat	Mic	Nici un risc	Risc nedeclarat
Total	2333	100,0	6,4	10,7	47,3	31,6	4
Mediu de rezidență							
Urban	1315	100,0	5,3	10,4	52,9	29	2,4
Rural	1018	100,0	7,9	11	40,1	35,1	6
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	357	100,0	14,5	13,3	34,8	33,5	3,8
Sud-Est	316	100,0	3,6	8,5	49,3	35,2	3,5
Sud	331	100,0	7,2	10,3	54,6	23,1	4,8
Sud-Vest	291	100,0	1,2	8,6	62,6	24,5	3,1
Vest	266	100,0	1,1	5,5	63	27,9	2,5
Nord-Vest	258	100,0	7,6	11,7	29	45,7	5,9
Centru	275	100,0	7	18,7	26	43,7	4,5
București	239	100,0	5,1	8	62,7	20,6	3,5
Grupa de vârstă							
15-19	332	100,0	7,9	12,4	47,4	26,5	5,8
20-24	242	100,0	9,8	13,2	46,5	27,6	2,9
25-29	325	100,0	7,6	11,6	49	28,1	3,7
30-34	379	100,0	5,2	9,1	54,9	26,6	4,2
35-39	421	100,0	5,8	13,7	43,7	31,7	5
40-44	300	100,0	5,1	6,8	46,3	38,7	3
45-49	334	100,0	2,7	6,8	42,5	45,3	2,7
Starea civilă							
Căsătorit sau în uniune	1520	100,0	5,1	9,4	47,6	34,6	3,4
Căsătorit anterior	76	100,0	6,4	11	50,8	29,2	2,7
Niciodată căsătorit	737	100,0	8,2	12,4	46,7	27,8	4,9
Nivel de instruire							
Primar și secundar inferior	751	100,0	10,6	10,7	38,9	32,8	7
Secundar superior	1326	100,0	4,9	10,2	49,4	33,1	2,5
Postsecundar	256	100,0	1,5	12,9	63,2	20,5	1,9
Nivel socio-economic							
Scăzut	800	100,0	8,6	9,4	41,5	34,1	6,4
Mediu	838	100,0	5,7	8,8	47,2	35,2	3,2
Ridicat	695	100,0	4,9	14,4	54,1	24,5	2,1
Etnia							
Română	2130	100,0	6,5	10,5	48,4	31,1	3,5
Maghiară	109	100,0	5,9	16,1	27,6	43,8	6,6
Rromă	75	100,0	5,4	10,5	36,3	30,3	17,5
Altă etnie	19	100,0	*	*	*	*	*
Experiența sexuală							
Fără experiență sexuală	259	100,0	5,2	9,5	45,1	34,8	5,4
Cu experiență sexuală	2074	100,0	6,6	10,8	47,7	31,1	3,7

TABEL 9.3.1.A
Femei care au auzit de HIV/SIDA, după atitudinea față de persoanele HIV sau având SIDA, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Ar îngriji o rudă HIV+	Cred că un elev HIV+, fără boală SIDA ar trebui să meargă în continuare la școală	Cred că un profesor HIV+, fără boală SIDA ar trebui să predea în continuare la școală	Ar lua masa împreună cu o persoană cu HIV/SIDA	Nu ar păstra confidențialitatea condiției de persoană HIV+ a unei rude	Femei care acceptă toate cele 4 stigmatizări*
Total	4421	78,3	77,7	73,4	55,6	31,0	12,7
Mediu de rezidență							
Urban	2482	82,0	83,7	80,1	64,1	28,6	14,3
Rural	1939	72,2	68,0	62,7	42,1	35,0	10,2
Regiunea de dezvoltare							
Nord-Est	715	77,3	78,6	73,4	54,2	25,9	11,1
Sud-Est	585	79,3	76,8	73,9	58,7	28,6	10,7
Sud	736	77,0	78,5	75,1	52,8	27,5	9,7
Sud-Vest	515	79,2	71,7	64,3	43,6	43,4	14,9
Vest	375	72,8	70,4	63,5	49,9	32,3	7,8
Nord-Vest	489	77,7	77,4	72,0	59,5	31,7	16,3
Centru	548	77,6	76,8	74,2	57,0	37,9	16,6
București	458	83,7	87,6	85,9	67,7	26,8	15,5
Grupa de vârstă							
15-19	602	77,9	77,6	74,7	56,3	29,4	12,0
20-24	501	78,1	78,2	73,2	59,9	27,6	11,3
25-29	849	77,5	78,1	73,1	56,9	32,8	12,4
30-34	906	78,2	75,0	71,8	53,8	28,7	11,1
35-39	942	78,1	79,9	74,9	54,7	32,1	13,9
40-44	621	80,2	77,3	72,8	51,2	36,7	16,3
Starea civilă							
Căsătorită / în uniune	3102	76,9	74,7	69,8	50,0	33,0	12,4
Căsătorită anterior	277	78,0	78,7	75,2	61,2	31,0	15,1
Niciodată căsătorită	1042	80,9	83,0	79,8	65,0	27,5	12,8

* Deoarece în România numărul copiilor infectați HIV de vârstă școlară este mult mai mare decât al adulților infectați, indicatorul a luat în calcul atitudinea nediscriminatorie față de copii de vârstă școlară.

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Ar îngriji o rudă HIV+	Cred că un elev HIV+, fără boală SIDA ar trebui să meargă în continuare la școală	Cred că un profesor HIV+, fără boală SIDA ar trebui să predea în continuare la școală	Ar lua masa împreună cu o persoană cu HIV/SIDA	Nu ar păstra confidențialitatea condiției de persoană HIV+ a unei rude	Femei care acceptă toate cele 4 stigmatizări*
Număr de copii în viață								
Nici unul	1411	100,0	80,5	82,8	79,7	64,5	27,2	12,7
1	1369	100,0	77,7	78,3	73,5	54,1	30,9	12,2
2	1223	100,0	77,6	74,2	69,1	48,4	35,3	13,5
3+	418	100,0	70,6	59,8	54,2	37,0	38,8	12,0
Nivelul de instruire								
Primar și secundar inferior	1618	100,0	73,2	65,9	62,3	43,9	34,0	10,4
Secundar superior	2257	100,0	80,4	83,0	77,8	59,4	30,5	13,5
Postsecundar	546	100,0	84,5	91,0	88,6	75,1	24,5	16,3
Nivel socio-economic								
Scăzut	1427	100,0	70,3	61,9	56,4	38,0	33,0	7,5
Mediu	1603	100,0	80,0	79,9	75,5	57,5	30,7	13,4
Ridicat	1391	100,0	83,4	89,2	86,1	69,2	29,7	16,6
Etnia								
Română	4071	100,0	78,7	79,0	74,7	56,7	30,6	12,9
Maghiară	239	100,0	81,8	71,3	69,0	52,0	36,6	10,5
Rromă	81	100,0	53,7	34,4	27,3	18,7	39,9	6,5
Altă etnie	30	100,0	59,8	46,0	44,9	31,0	30,8	12,2
Are cunoștințe infectate cu HIV sau care au SIDA								
Da	396	100,0	78,6	86,4	81,2	64,7	38,6	19,1
Nu știe	4025	100,0	78,2	76,8	72,7	54,8	30,3	12,1

TABEL 9.3.1.B								
Bărbați care au auzit de HIV/SIDA, după atitudinea față de persoanele HIV sau având SIDA, pe caracteristicile studiate								
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004								
Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Ar îngriji o rudă HIV+	Cred că un elev HIV+, fără boală SIDA ar trebui să meargă în continuare la școală	Cred că un profesor HIV+, fără boală SIDA ar trebui să predea în continuare la școală	Ar lua masa împreună cu o persoană cu HIV/SIDA	Nu ar păstra confidențialitatea condiției de persoană HIV+ a unei rude	Bărbați care acceptă toate cele 4 stigmatizări*	
Total	2333	100,0	82,9	69,9	62,8	56,0	41,5	21,2
Mediu de rezidență								
Urban	1315	100,0	86,3	76,2	68,5	64,3	39,7	22,5
Rural	1018	100,0	78,5	61,5	55,2	45,0	43,8	19,5
Regiunea de dezvoltare								
Nord-Est	357	100,0	80,2	63,2	54,1	41,8	44,5	17,8
Sud-Est	316	100,0	81,8	73,4	69,1	58,5	43,3	23,3
Sud	331	100,0	80,3	66,7	60,6	53,0	42,6	22,7
Sud-Vest	291	100,0	84,6	64,3	55,8	59,2	33,4	18,0
Vest	266	100,0	89,2	75,2	67,1	70,0	38,0	27,0
Nord-Vest	258	100,0	79,5	73,5	67,7	52,7	46,2	20,6
Centru	275	100,0	80,0	74,3	68,2	51,8	49,2	22,1
București	239	100,0	90,5	73,4	65,2	70,1	32,7	19,7
Grupa de vârstă								
15-19	332	100,0	80,1	64,3	58,8	51,4	35,4	17,5
20-24	242	100,0	81,5	70,7	59,7	59,2	37,8	20,9
25-29	325	100,0	81,5	66,1	62,0	62,2	39,9	22,7
30-34	379	100,0	86,5	72,5	66,2	58,5	43,5	21,4
35-39	421	100,0	86,5	72,7	67,4	56,5	44,2	24,0
40-44	300	100,0	79,2	71,2	65,7	50,1	46,1	20,9
45-49	334	100,0	84,5	72,7	60,5	51,8	45,2	20,8
Starea civilă								
Căsătorit sau în uniune	1520	100,0	84,7	71,7	64,4	56,3	43,9	21,8
Căsătorit anterior	76	100,0	75,2	63,7	59,1	48,8	51,9	21,8
Niciodată căsătorit	737	100,0	81,0	67,8	60,8	56,0	37,4	20,3

* Deoarece în România numărul copiilor infectați HIV de vârstă școlară este mult mai mare decât al adulților infectați, indicatorul a luat în calcul atitudinea nediscriminatorie față de copil de vârstă școlară.

Caracteristici	Număr neponderat de cazuri	Total	Cred că un elev HIV+, fără boală SIDA ar trebui să meargă în continuare la școală		Cred că un profesor HIV+, fără boală SIDA ar trebui să predea în continuare la școală		Ar lua masa împreună cu o persoană cu HIV/SIDA	Nu ar păstra confidențialitatea condiției de persoană HIV+ a unei rude	Bărbați care acceptă toate cele 4 stigmatizări*
			Ar îngriji o rudă HIV+	în continuare la școală	în continuare la școală	Ar lua masa împreună cu o persoană cu HIV/SIDA			
Număr de copii în viață									
Nici unul	993	100,0	82,2	68,9	62,2	58,0	37,7	20,6	
1	591	100,0	85,3	72,2	66,7	55,5	45,0	23,3	
2	569	100,0	84,0	73,8	65,2	56,8	44,3	22,4	
3+	180	100,0	77,8	58,9	48,9	40,5	49,8	16,0	
Nivelul de instruire									
Primar și secundar inferior	751	100,0	74,6	54,2	48,5	38,8	41,2	13,1	
Secundar superior	1326	100,0	86,0	76,0	68,4	62,6	42,3	25,0	
Postsecundar	256	100,0	93,2	87,8	78,8	75,9	38,3	27,4	
Nivel socio-economic									
Scăzut	800	100,0	75,0	53,1	47,4	40,1	39,2	14,8	
Mediu	838	100,0	86,2	74,1	65,6	59,0	44,7	22,5	
Ridicat	695	100,0	87,7	83,5	76,7	70,1	40,2	26,8	
Etnia									
Română	2130	100,0	83,5	70,4	63,2	56,9	41,1	21,6	
Maghiară	109	100,0	80,3	76,6	73,6	48,9	55,4	21,1	
Rromă	75	100,0	64,9	38,5	26,8	29,9	34,5	5,4	
Altă etnie	19	100,0	**	**	**	**	**	**	
Are cunoștințe infectate cu HIV sau care au SIDA									
Da	142	100,0	78,9	66,9	54,1	45,4	43,9	17,3	
Nu știe	2191	100,0	83,2	70,1	63,3	56,6	41,3	21,4	

** Mai puțin de 25 de cazuri la această categorie.

10. ABUZUL FIZIC ȘI SEXUAL

10.1 ABUZUL ÎN COPILĂRIE: EȘANTION FEMEI

Abuzurile în perioada copilăriei pot predispuce femeile la a tolera acte de agresiune din partea partenerului de cuplu la vârsta adultă. În studiul SSR 2004, 20% dintre femei au declarat că în copilărie au fost supuse unui abuz (Tabel 10.1). Procentul de femei din mediul urban care a declarat abuzuri în copilărie a fost de 22% comparativ cu 17% în cazul femeilor din mediul rural ($p=0,04$). Nu se observă diferențe semnificative între femeile cu nivele diferite de educație sau socio-economice, și nici în funcție de vârstă. Abuzul în copilărie pare să aibă valori mai ridicate în regiunea de vest și în București. Abuzul în copilărie a fost raportat de 41% dintre femei în 1999.

În 1999 26% dintre femei au declarat că au fost martore ale abuzului între părinți în copilărie (Figura 10.1). În 2004, 20% dintre femei au declarat că au fost martore ale abuzului între părinți, ceea ce reprezintă o scădere semnificativă statistic. Femeile din mediul rural au fost în măsură mai mare martore ale abuzurilor în familie decât femeile din mediul urban: 24% față de 17% ($p<0,05$). Femeile cu nivel de instruire primar și secundar inferior (24%) au fost mai expuse actelor de violență dintre părinți decât femeile cu nivel de instruire post-secundar (13%). Femeile cu nivel socio-economic scăzut (26%) au fost martore ale abuzurilor dintre părinți în

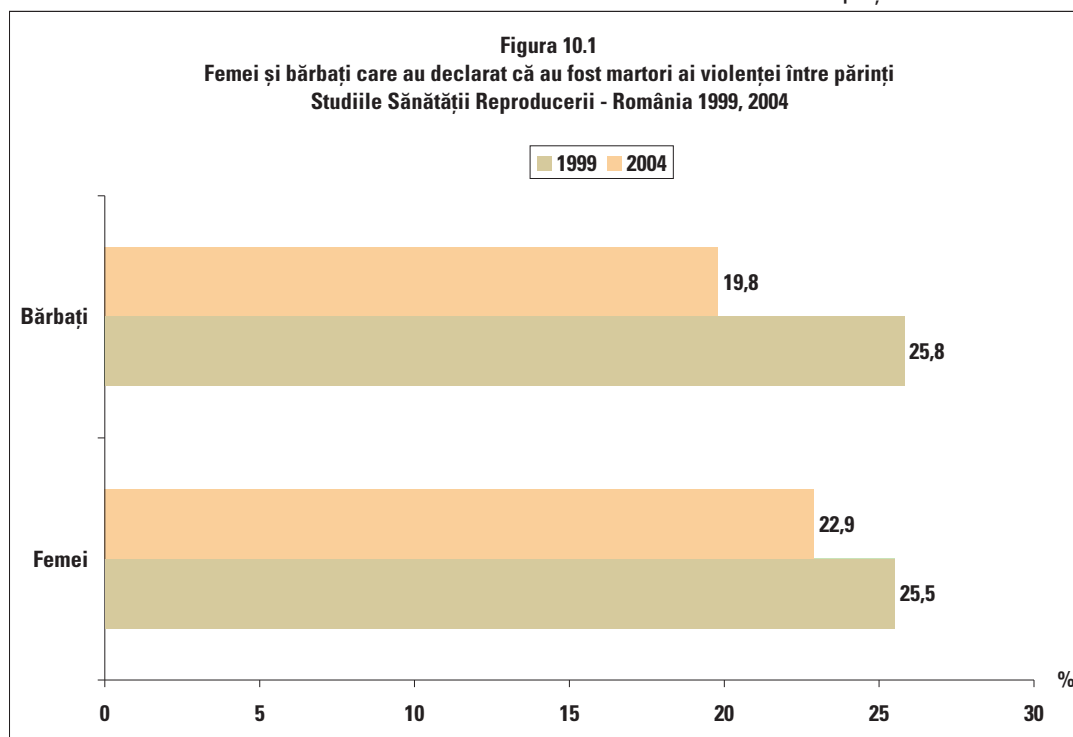
proporție mai ridicată decât femeile cu nivel socio-economic ridicat (15%).

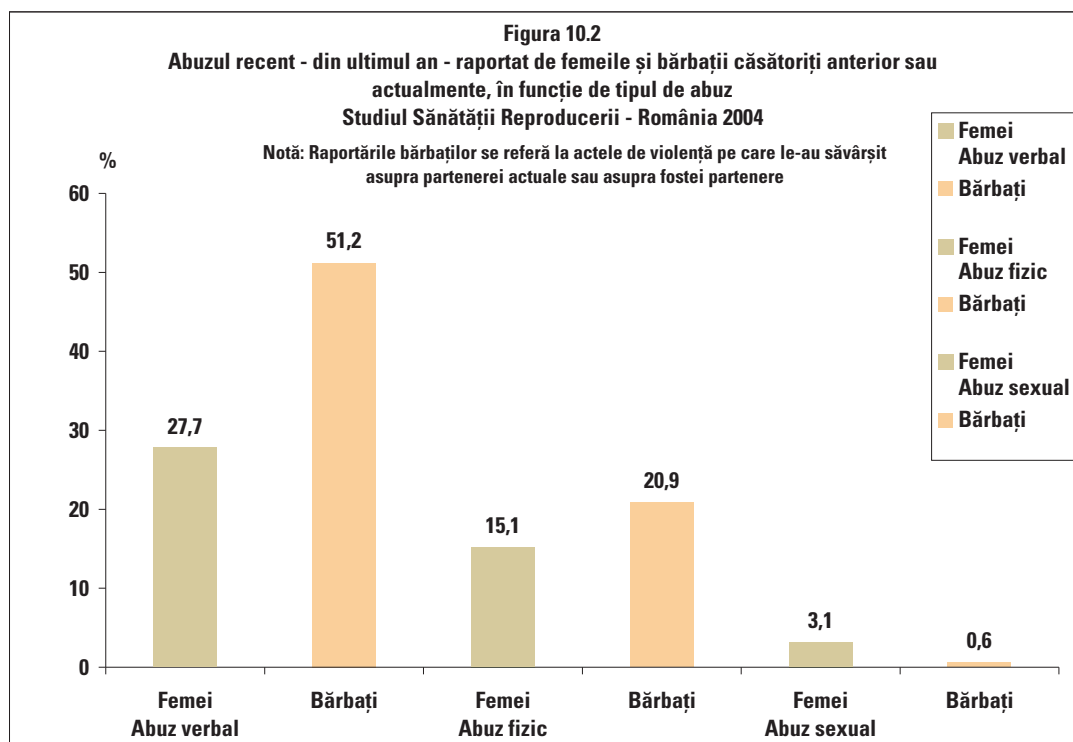
10.2 VIOLENȚA ÎN FAMILIE: EȘANTION FEMEI

Peste un sfert dintre femeile căsătorite actualmente sau anterior (29%) au declarat că au suferit vreodată o formă de agresiune din partea unui partener (violență verbală, fizică sau sexuală). Dintre femeile care locuiesc în mediul urban, 27% au fost vreodată expuse unei forme de violență în familie, comparativ cu 31% dintre femeile care locuiesc în mediul rural (Tabel 10.2 și Figura 10.2). Dintre femeile 15-44 de ani căsătorite actualmente sau anterior, 28% au declarat că au fost vreodată agresate verbal de către partenerii lor, 15% că au fost agresate fizic vreodată iar 3% că au fost abuzate sexual de către partenerii de cuplu. Probabilitatea de a fi supusă abuzurilor din partea partenerului se corelează pozitiv cu un nivel socio-economic și de instruire scăzute. De asemenea, femeile care locuiesc în mediul rural sunt relativ mai expuse abuzului verbal, comparativ cu femeile care locuiesc în mediul urban.

10.3 ABUZUL ÎN COPILĂRIE: EȘANTION BĂRBAȚI

În rândul bărbaților incluși în SSR 2004, 67% au declarat că au fost supuși abuzurilor fizice de către

părinți, în copilărie (Tabel 10.1). Se remarcă o creștere a raportării abuzurilor din copilărie în rândul bărbaților, comparativ cu 1999 (60%). Studiul actual arată că bărbații cu nivel socio-economic scăzut (71%) au avut o probabilitate mai mare de a fi fost abuzați în copilărie, decât bărbații cu nivel socio-economic ridicat (64%).

În 1999, 26% dintre bărbați au declarat că în copilărie au fost martori ai abuzurilor între părinți. În anul 2004, situația este oarecum comparabilă cu cea din studiul precedent, 23% dintre respondenți declarând că au fost martori la scene de violență familială. Bărbații din mediul rural au fost în măsură mai mare (27%) expuși unor astfel de evenimente în copilărie decât cei din mediul urban (20%). Bărbații cu nivel socio-economic scăzut (31%) au probabilitate mai mare de a fi fost expuși abuzurilor în copilărie decât bărbații cu nivel socio-economic ridicat (17%). Similar, bărbații care nu au finalizat studiile secundare au fost în măsură mai mare expuși actelor de violență între părinți (27%) decât cei cu nivel de instruire post-secundar (12%).

10.4 VIOLENȚA ÎN FAMILIE: EȘANTION BĂRBAȚI

Aproximativ jumătate (51%) dintre respondenții căsătoriți în prezent sau anterior au raportat în 2004 agresiune verbală față de partenerele lor, de-a

lungul vieții, 21% dintre respondenți au recunoscut că și-au agresat fizic partenera de cuplu măcar o dată în viață, iar mai puțin de 1% (0,6%) au declarat că au agresat-o sexual (Tabel 10.2). Bărbații din mediul rural au declarat în proporții mai mari acte de agresiune asupra partenerelor de cuplu, 55% dintre aceștia raportând abuz verbal iar 24% abuz fizic asupra partenerelor, comparativ cu 48% și respectiv 19% în cazul bărbaților din mediul urban. Bărbații care nu și-au finalizat studiile secundare au raportat acte de violență în măsură mai mare decât cei cu nivel de educație post-secundar (61%, față de 37%). De asemenea, nivelul socio-economic scăzut se corelează cu o incidență mai mare a actelor de violență asupra partenerei (68% dintre bărbații cu nivel socio-economic foarte scăzut și-au agresat vreodată partenera comparativ cu 42% dintre bărbații cu nivel socio-economic ridicat și 46% dintre bărbații cu nivel socio-economic foarte ridicat).

Datele culese în 2004 arată o prevalență a violenței domestice exercitate de către bărbați asupra partenerelor lor, de-a lungul vieții, mai scăzută decât în anul 1999. Astfel, violența verbală raportată de către bărbați a scăzut de la 58% la 53% iar violența fizică a scăzut de la 29% la 21%. Datele pentru violența sexuală arată valori similare în 2004 cu cele raportate în anul 1999.

TABEL 10.1
Femei și bărbați care au fost martori ai abuzului fizic între părinți sau au fost ei înșiși abuzați
de către părinți în copilărie, pe caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reprodusei - România 2004

Caracteristici	Femei 15-44 de ani			Bărbați 15-49 de ani		
	Număr neponderat de cazuri	Martoră a abuzurilor	Supusă abuzurilor	Număr neponderat de cazuri	Martor al abuzurilor	Supus abuzurilor
Total	4441	19,8	19,8	2361	22,9	66,7
Mediu de rezidență						
Urban	2486	17,1	21,5	1324	19,7	67,3
Rural	1955	23,9	17,0	1037	27,0	66,0
Regiunea de dezvoltare						
Nord-Est	718	17,3	10,6	368	30,4	55,4
Sud-Est	585	15,0	19,2	320	23,1	72,8
Sud	737	18,5	15,6	331	21,6	61,6
Sud-Vest	515	28,8	12,7	293	19,2	81,1
Vest	378	26,7	37,7	272	20,2	84,6
Nord-Vest	496	17,4	17,4	260	24,0	47,4
Centru	553	20,8	24,9	277	24,8	57,5
București	459	18,9	31,4	240	15,4	80,1
Grupa de vârstă						
15-19						
20-24	608	17,7	16,0	337	17,5	67,9
25-29	504	22,9	24,3	247	21,2	60,2
30-34	854	18,5	20,4	328	22,3	67,3
35-39	909	20,0	18,7	386	25,8	67,1
40-44	944	20,0	20,5	425	23,4	66,8
45-49	622	19,6	18,9	301	25,0	71,3
				337	25,8	67,6
Nivel socio-economic						
Scăzut	1445	26,1	18,2	820	31,4	70,7
Mediu	1604	19,4	20,0	844	20,0	65,1
Ridicat	1392	14,5	21,0	697	16,6	64,1
Nivel de instruire						
Primar și secundar inferior	1637	23,5	19,5	770	26,8	67,6
Secundar superior	2257	18,8	19,5	1335	22,5	66,0
Postsecundar	547	12,6	21,5	256	12,0	67,5
Etnia						
Română	4080	19,3	19,5	2157	22,3	67,2
Maghiară	245	14,7	18,5	110	19,4	45,4
Rromă	86	43,4	30,3	75	41,7	77,9
Alta	0	*	*	19	*	*

*Mai puțin de 25 de cazuri în această categorie

TABEL 10.2
Femei și bărbați* căsătoriți actualmente sau anterior care au raportat acte de violență în cuplu,
pe tip de abuz, după caracteristicile studiate
Studiul Sănătății Reproductive - România 2004

Caracteristici	Femei 15-44 de ani					Bărbați 15-49 de ani				
	Total femei agresate	Număr neponderat de cazuri	Abuz verbal	Abuz fizic	Abuz sexual	Bărbați care au raportat acte violente	Număr neponderat de cazuri	Abuz verbal	Abuz fizic	Abuz sexual
Total	28,5	3391	27,7	15,1	3,1	52,9	1613	51,2	20,9	0,6
Mediu de rezidență										
Urban	26,5	1745	25,7	14,6	2,9	49,6	920	48,4	18,7	0,6
Rural	31,4	1646	30,4	15,9	3,4	57,6	693	55,0	24,1	0,4
Regiunea de dezvoltare										
Nord-Est	25,1	555	24,7	12,7	2,5	50,5	254	48,9	20,8	1,8
Sud-Est	28,8	448	27,7	16,2	3,2	52,4	220	50,9	17,7	0,5
Sud	26,6	597	26,0	15,1	3,3	51,2	221	47,9	24,2	0,0
Sud-Vest	34,3	428	32,7	19,7	5,3	60,7	202	58,5	32,1	0,2
Vest	27,4	292	26,3	15,5	2,2	59,2	187	57,2	23,9	0,0
Nord-Vest	35,8	363	35,1	11,7	3,2	44,2	185	43,7	7,8	0,3
Centru	27,3	400	26,8	15,6	2,3	53,0	193	52,1	13,4	0,3
București	26,0	308	24,8	15,3	2,8	53,9	151	52,4	27,9	0,8
Grupa de vârstă										
15-19	34,0	56	31,8	16,0	4,8	48,9	6	**	**	**
20-24	25,8	270	25,0	13,2	0,6	46,4	63	41,3	26,6	0,0
25-29	20,6	707	19,3	11,4	2,5	41,5	207	39,0	14,8	0,0
30-34	25,3	861	25,0	12,8	2,2	48,5	342	47,5	18,5	0,4
35-39	31,6	889	31,0	17,0	3,4	52,3	390	51,5	20,1	0,8
40-44	38,2	608	37,0	20,6	5,7	58,8	280	55,6	23,2	0,0
45-49						62,1	325	61,0	25,6	1,4
Starea civilă										
Căsătorită sau în uniune	26,2	3113	25,4	12,6	2,1	52,6	1534	450,9	20,3	0,5
Căsătorită anterior	55,6	278	54,3	44,8	14,5	57,4	79	56,2	31,6	2,4
Număr de copii în viață										
Nici unul	19,4	397	18,7	9,7	1,3	36,6	260	35,9	10,7	0,4
Unu	23,8	1349	23,1	12,8	2,0	51,1	598	49,7	20,7	0,2
Doi	30,3	1224	29,6	14,8	3,2	57,7	574	55,2	21,3	0,3
Trei sau mai mulți	48,0	421	46,3	28,9	8,0	66,8	181	64,8	34,4	2,5
Nivel de instruire										
Primar și secundar inferior	39,2	1090	38,2	23,3	4,9	61,4	363	60,0	29,9	0,7
Secundar superior	25,2	1904	24,5	11,9	2,4	53,2	1043	51,3	20,4	0,4
Postsecundar	15,9	397	14,9	8,4	1,5	37,0	207	35,5	8,4	1,2
Nivel socio-economic										
Foarte scăzut	43,6	637	42,8	25,0	6,0	67,7	302	65,8	33,2	1,6
Scăzut	32,8	829	31,4	19,5	3,2	55,0	383	53,4	23,1	0,0
Mediu	24,8	611	24,1	12,0	3,2	54,1	291	53,1	20,0	0,9
Ridicat	24,9	610	24,4	12,3	2,8	42,2	308	40,2	16,3	0,2
Foarte ridicat	18,6	704	18,1	8,0	1,0	46,3	329	44,2	13,0	0,3
Etnia										
Română	28,0	3100	27,2	14,8	3,1	52,2	1470	50,3	20,7	0,6
Maghiară	23,3	191	22,4	8,5	1,2	51,7	75	51,7	12,0	0,0
Rromă	53,8	74	53,2	40,6	7,2	71,0	54	71,0	40,4	0,9
Alta	42,2	26	42,2	15,6	6,9	73,0	14	**	**	**

* Raportările bărbaților se referă la actele de violență pe care le-au săvârșit asupra partenerei actuale sau asupra fostei partenere

**Mai puțin de 25 de cazuri în această categorie

INDICATORI CHEIE

	Total	Urban	Rural
Rezultatele vizitelor în gospodării și situația interviurilor - componenta femei			
Număr de gospodării vizitate	7722	4428	3344
% gospodării cu femei eligibile identificate	62,7	62,2	63,4
% interviuri complete cu femei eligibile	91,1	90,2	92,2
Rezultatele vizitelor în gospodării și situația interviurilor - componenta bărbați			
Număr de gospodării vizitate	4265	2438	1827
% gospodării cu bărbați eligibili identificați	61,5	60,5	62,7
% interviuri complete cu bărbați eligibili	90,1	89,8	90,5
Descrierea eșantionului - componenta femei			
Număr femei eligibile cu interviuri complete	4441	2486	1955
Număr femei căsătorite sau în uniune	3113	1551	1562
Număr femei tinere 15-24 ani	1112	658	454
Număr femei adolescente 15-19 ani	608	386	222
Număr copii 0-5 ani ¹	1159	491	668
% gospodării aglomerate ²	61,1	59,8	63,2
Număr mediu de persoane pe gospodărie	3,72	3,42	4,1
Descrierea eșantionului - componenta bărbați			
Număr bărbați eligibili cu interviuri complete	2361	1324	1037
Număr bărbați căsătoriți sau în uniune	1534	883	651
Număr bărbați tineri 15-24 ani	584	348	236
Număr bărbați adolescenți 15-19 ani	337	197	140
% gospodării aglomerate ³	57,7	61,2	53,1
Număr mediu de persoane pe gospodărie	3,56	3,38	3,8
Fertilitate și avort			
Rata totală a fertilității (RTF)	1,27	1,03	1,65
% sarcini neintenționate (neplanificate și nedorite) în ultimii 3 ani	56,3	54,8	57,7
Rata totală a avorturilor (RTA)	0,84	0,69	1,06
Planificare familială - componenta femei			
Utilizarea curentă a metodelor contraceptive la femei (%)	58,1	59,4	56,1
Utilizarea curentă a metodelor contraceptive la femei în cuplu (%)	70,3	70,2	70,5
Utilizarea curentă a metodelor contraceptive moderne la femei în cuplu (%)	38,2	42,2	33
Utilizarea curentă a prezervativelor la femei (%)	13,1	16,9	7,2
% femeilor în cuplu care au primit contraceptive de la medicul de familie	9,2	3,7	18,2
Planificare familială - componenta bărbați (%)			
Utilizarea curentă a metodelor contraceptive la bărbați (%)	61,6	65,1	57,2
Utilizarea curentă a metodelor contraceptive la bărbați în cuplu (%)	66,9	67,7	65,7
Utilizarea curentă a metodelor contraceptive moderne la bărbați în cuplu (%)	42,3	46,4	36,2
Utilizarea curentă a prezervativelor la bărbați (%)	26,6	30,6	21,4
% bărbaților în cuplu care au primit contraceptive de la medicul de familie	5,6	2,5	11,4

¹ Copii născuți în perioada octombrie 1999-septembrie 2004

² Se consideră că o femeie trăiește în condiții aglomerate dacă la o cameră revine mai mult de o persoană

³ Se consideră că un bărbat trăiește în condiții aglomerate dacă la o cameră revine mai mult de o persoană

Servicii de sănătatea mamei și copilului - componenta femeii (%)

% femei cu prima vizită prenatală în primul trimestru	74,4	83,3	65,9
% femei cărora li s-a măsurat tensiunea arterială în timpul vizitelor prenatale ⁴	92,3	94,1	90,5
% femei care au luat fier și vitamina D în timpul sarcinii	82,9	86,3	79,5
% femei testate HIV în timpul sarcinii	32,6	41	24,2
% femei care cunosc căile de transmitere verticală a HIV (sarcină; naștere; alăptat)	49,2	50,7	46,9
% nou-născuți cu greutate mică la naștere (ultima naștere)	7,7	7	8,3
% femei care au născut prin cezariană	19,1	27,1	11,6
% femei care au primit îngrijiri postnatale timp de 6 săptămâni de la naștere	38	48,7	29,8
% femei care au alăptat în prima oră de la naștere	12	10,5	13,4
% copii 0-5 luni alăptați exclusiv ⁵ (ultima naștere din ultimii 5 ani)	15,8	14,3	17,3
% copii 0-5 luni alăptați exclusiv ⁶ (la momentul anchetei)	37	-	-
% copii 6-9 luni cu alimentație complementară ⁷ (ultima naștere din ultimii 5 ani)	24,1	22,3	25,8
% copii 6-9 luni cu alimentație complementară (la momentul anchetei) ⁸	41	-	-

Servicii de sănătatea mamei și copilului - componenta bărbați (%)

% bărbați care cunosc căile de transmitere verticală a HIV (sarcină; naștere; alăptat)	54,4	52,1	57,3
--	------	------	------

Utilizarea serviciilor de sănătate - componenta femeii (%)

% femei cu asigurare de sănătate	83,5	87,6	76,9
% femei înscrise pe lista unui medic de familie	97,2	97,8	96,3
% femei cu experiență sexuală, din grupa de vârstă 40-44 ani, care nu au făcut niciodată examen Babeș-Papanicolau	72,8	68,7	81,1
% femei cu activitate sexuală care au efectuat examen Babeș-Papanicolau în ultimii 3 ani	16,4	20,8	9,1
% femei cu activitate sexuală care conștientizează necesitatea autoexaminării sânilor	76,2	85,3	61,3
% femei care au utilizat servicii de sănătate în ultimul an, din care:	80,6	86,7	70,9
Servicii de asistență primară	66,6	71,6	58,8
Servicii de specialitate în ambulator	35,5	41	26,8
Servicii spitalicești	15,7	16,3	14,8
Servicii de urgență (salvare)	3,4	3	4
Servicii stomatologice	32,3	40,7	19,1
% femei satisfăcute de calitatea serviciilor spitalicești	80	78,6	82,9
% femei cu nașteri recente care sunt foarte satisfăcute de serviciile din maternitate	20,2	24,7	15,9

Utilizarea serviciilor de sănătate - componenta bărbați (%)

% bărbați cu asigurare de sănătate	78,9	86,1	69,5
% bărbați înscriși pe lista unui medic de familie	96,2	97,1	95,1
% bărbați care au utilizat servicii de sănătate în ultimul an, din care:	69,3	73,8	63,5
Servicii de asistență primară	57,4	61,4	52,3
Servicii de specialitate în ambulator	31,2	35,2	25,9
Servicii spitalicești	14,4	15	13,6
Servicii de urgență (salvare)	2,5	2,9	1,9
Servicii stomatologice	19,5	23,8	13,8
% bărbați satisfăcuți de serviciile spitalicești	92,7	91,2	94,9

⁴ La ultima naștere, pentru nașterile din ultimii 5 ani

⁵ Numărul de copii sub 6 luni, de la ultima naștere din ultimii 5 ani, care primesc exclusiv lapte matern

⁶ Numărul de copii sub 6 luni care primesc exclusiv lapte matern (indicator definit conform recomandărilor UNICEF și OMS) a fost de 38 dintr-un total de 104 copii în vârstă de 0-5 luni, la momentul realizării studiului

⁷ Numărul de copii 6-9 luni, de la ultima naștere din ultimii 5 ani, care sunt alăptați și primesc și alimentație complementară (au primit alimente solide/semisolide în ultimele 24 de ore)

⁸ Numărul de copii 6-9 luni care sunt alăptați și primesc și alimentație complementară (indicator definit conform recomandărilor UNICEF și OMS) a fost de 26 dintr-un total de 73 copii în vârstă de 6-9 luni, la momentul realizării studiului

Comportament sexual la tineri - componenta femeii (%)

% femei 15-24 ani care nu au experiență sexuală	51	49,9	52,5
% femei 15-24 ani care și-au început activitatea sexuală înainte de 15 ani	2,8	1,8	4,2
% femei 15-24 ani care și-au început activitatea sexuală înainte de căsătorie	43,6	47,2	38,3
% femei 15-24 ani cu activitate sexuală care au folosit metode contraceptive la primul contact sexual	52,9	64,3	35,2
% femei 15-24 ani necăsătorite ⁹ care au folosit prezervativ la ultimul contact sexual	37,7	38,7	33,9

Comportament sexual la tineri - componenta bărbaților (%)

% bărbați 15-24 ani care nu au experiență sexuală	40,4	35,8	46,7
% bărbați 15-24 ani care și-au început activitatea sexuală înainte de 15 ani	13,2	14,9	11
% bărbați 15-24 ani care și-au început activitatea sexuală înainte de căsătorie	59,5	63,9	53,3
% bărbați 15-24 ani cu activitate sexuală care au folosit metode contraceptive la primul contact sexual	66	70,4	58,7
% bărbați 15-24 ani necăsătoriți ¹⁰ care au folosit prezervativ la ultimul contact sexual	70,6	71,6	68,9

Cunoștințe despre HIV/SIDA și atitudinea față de persoanele infectate HIV/SIDA - componenta femeii (%)

% femei care au cunoștințe comprehensive despre prevenirea HIV ¹¹	5,8	7,2	3,6
% femei care acceptă toate cele 4 stigmatizări ¹²	13	14,5	10,6

Cunoștințe despre HIV/SIDA și atitudinea față de persoanele infectate HIV/SIDA - componenta bărbaților (%)

% bărbați care au cunoștințe comprehensive despre prevenirea HIV ¹³	2,8	3,4	2
% bărbați care acceptă toate cele 4 stigmatizări ¹⁴	22,1	23,4	20,5

Violența în familie - componenta femeii (%)

% femei care au fost abuzate în copilărie	19,8	21,5	17
% femei care în timpul copilăriei au fost martori ai abuzului între părinți	19,8	17,1	23,9
% femei căsătorite care au raportat violență în familie	28,5	26,5	31,4
% femei care au raportat abuz verbal din partea partenerului	27,7	25,7	30,4
% femei care au raportat abuz fizic din partea partenerului	15,1	14,6	15,9
% femei care au raportat abuz sexual în timpul vieții	3,1	2,9	3,4

Violența în familie - componenta bărbaților (%)

% bărbați care au fost abuzați în copilărie	66,7	67,3	66
% bărbați care în timpul copilăriei au fost martori ai abuzului între părinți	22,9	19,7	27
% bărbați căsătoriți care au raportat violență în familie	52,9	49,6	57,6
% bărbați care au raportat abuz verbal asupra partenerii	51,2	48,4	55
% bărbați care au raportat abuz fizic asupra partenerii	20,9	18,7	24,1
% bărbați care au raportat abuz sexual în timpul vieții	0,6	0,6	0,4

⁹ Femei care nu sunt căsătorite sau în uniune consensuală

¹⁰ Bărbați care nu sunt căsătoriți sau în uniune consensuală

¹¹ Cunosc 2 căi de prevenire (prezervativ și fidelitatea partenerilor) și dezaprobă 3 interpretări greșite

¹² Să ia masa cu o persoană seropozitivă; să îngrijească o rudă HIV/SIDA; să nu țină secretul pentru o rudă HIV+; să permită unui copil/profesor HIV+ să meargă la școală/profeseze

¹³ Cunosc 2 căi de prevenire (prezervativ și fidelitatea partenerilor) și dezaprobă 3 interpretări greșite

¹⁴ Să ia masa cu o persoană seropozitivă; să îngrijească o rudă HIV/SIDA; să țină secretul unei rude HIV+; să permită unui copil/ profesor HIV+ să meargă la școală/profeseze

BIBLIOGRAFIE

1. Council of Europe, „Recent demographic developments in Europe 2003”, Strasbourg, Council of Europe Publishing, 2003.
2. Ghețău, Vasile, „Anul 2050: va ajunge populația României la mai puțin de 16 milioane de locuitori? O viziune prospectivă asupra populației României în secolul 21”. București, UNFPA, 2004.
3. Ghețău, Vasile, „Une vue comparative sur la démographie des Roumains, de la minorité ethnique Hongroise en Roumanie et de la Hongrie (1992-2002)”. Colloque, 2004.
4. Institutul Național de Statistică, „Recensământul populației și al locuințelor, România”, 2002.
5. Institutul Național de Statistică, „Anuarul Statistic al României 2003”.
6. Institutul Național de Statistică, „Anuarul Statistic al României 2004”.
7. Institutul Național de Statistică, „Născuți vii în anul 2003”, 2004.
8. Institutul Național de Statistică, „Evoluția pricipalelor fenomene demografice în primele 9 luni ale anului 2004”, 2005.
9. International de l'Association Internationale des Démographes de Langue Française, „Les migrations internationales. Observation, analyse perspectives”, Journée de la Démographie Hongroise, Budapesta, 20-24 septembrie 2004.
10. Luminița Marcu, Bogdan Păunescu, „Cunoștințele, atitudinile și practicile tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, legate de infectarea și transmiterea ITS/HIV/SIDA și de cunoștințele practicării sexului neprotejat”, București, 2004.
11. Population Reference Bureau, Population Data Sheet 2004, Washington D.C., 2004.
12. Raportul Organizației Mondiale a Sănătății, 2004.
13. „Reproductive, Maternal and Child Health in Eastern Europe and Eurasia: A Comparative Report”, US Departement of Health and Human Services, CDC, Atlanta, April 2003.
14. „Sănătatea Reproduserii la Tineri, România, 1996. Raport Final”, CDC, IOMC, FICF, CEDPA, CNS, București, 1997.
15. Șerbănescu, Florina, Leo Morris, Jay Friedman, „Studiul Sănătății Reproduserii România, 1999. Raport Final”, CDC, ARSPMS, 2001.
16. Șerbănescu, Florina, Paul Stupp, Leo Morris, „Studiul Sănătății Reproduserii România 1993. Raport Final”, IOMC, CDC, Martie 1995.
17. Strategia națională de sănătate a reproducției și sexualității, Ministerul Sănătății și Familiei, 2003.
18. Strategia națională pentru prevenirea și controlul infecțiilor cu transmitere sexuală, Ministerul Sănătății, 2004.
19. Strategia națională pentru supravegherea, prevenirea și controlul cazurilor de infecție cu HIV/SIDA, în perioada 2004-2007.
20. Supravegherea epidemiologică a infecției HIV/SIDA în România, 1990-1999. Raport Tehnic.
21. www.unaids.org/en/geographical+area/by+country/romania.asp
22. www.cdc.gov
23. www.who.org

GLOSAR

Aglomerare:

Situație specifică unei gospodării în care fiecare cameră (mai puțin baia și bucătăria) este ocupată de mai mult de un membru al familiei. O gospodărie este considerată aglomerată dacă numărul total de persoane care locuiesc în ea împărțit la numărul total de camere din locuință depășește valoarea unu.

Anemie:

O stare caracterizată de o scădere a concentrației de hemoglobină din sânge. Anemia provine din situații care duc la scăderea numărului sau dimensiunii celulelor roșii, cum ar fi hemoragia excesivă, o deficiență în dietă (cel mai adesea lipsa fierului), distrugerea celulelor roșii (cum ar fi reacția la transfuzie) sau o hemoglobină formată anormal.

Avort:

Înteruperea intenționată a unei sarcini intrauterine cu scopul de a evita născutul viu.

CDC:

Centrul pentru Prevenirea și Controlul Bolilor.

Combinarea metodelor:

Distribuție procentuală a metodelor contraceptive utilizate de femei și care adunate la un loc însumează 100%.

Eficacitatea contraceptivă:

Scăderea ratei sarcinilor datorită utilizării unei metode contraceptive comparată cu rata sarcinilor care pot avea loc în absența contracepției. Eșecul contraceptiv este inversul eficacității contraceptive.

Fecundă:

Capacitate fizică de a deveni însărcinată.

Fertilitate (gradul de înlocuire):

Rata totală a fertilității necesare pentru a menține nivelul stabil de populație, în general 2,1 nașteri la o femeie.

Fertilitatea sub gradul de înlocuire

Rata totală a fertilității sub pragul necesar menținerii unui nivel stabil al populației, în general sub 2,1 nașteri la o femeie.

Femei aflate în uniune consensuală:

Femei care sunt măritate sau trăiesc cu un bărbat în uniune consensuală, fără formalizarea relației.

Gospodărie:

Una sau mai multe persoane care împart o locuință și costurile aferente.

Greutate mică la naștere (GMN):

Greutatea nou născutului la naștere mai mică de 2.500 grame.

HIV:

Virusul Imunodeficienței Umane; virus care provoacă SIDA, care se răspândește prin contact sexual cu o persoană infectată, prin utilizarea acelor de seringă, a sângelui sau produselor sanguine contaminate cu acest virus.

Infecții cu transmitere sexuală (ITS):

Infecții răspândite prin contact sexual.

Infecundă

Incapacitatea fizică de a rămâne însărcinată.

Județ:

Unitate geografică administrativă a României.

Metode moderne de contracepție:

Prevenirea sarcinii prin metode administrate sau chirurgicale, cum ar fi prezervative, diafragme, spermicide, dispozitive intrauterine, contraceptive orale, contraceptive de urgență, contraceptive injectabile, sterilizarea feminină și masculină; în general mai eficace în prevenirea sarcinilor decât metodele de contracepție tradiționale.

Metodă permanentă de contracepție:

Sterilizarea feminină sau masculină, cunoscută și sub numele de contracepția chirurgicală, care previne sarcina definitiv și foarte eficace.

Metode tradiționale de contracepție:

Prevenirea sarcinii prin mijloace cum ar fi abținerea periodică sau coitul întrerupt, în general mai puțin eficace decât metodele moderne.

Nevoia de contraceptive neacoperită:

Conform SSR, procentul femeilor care sunt active sexual, fecunde, nedorind să rămână gravide și care nu utilizează în prezent metode de contracepție; în anchetele demografice și de sănătate, același procent plus femeile care sunt actualmente gravide sau lăuze și ale căror sarcini au fost nedorite sau inoportune și care nu au utilizat nici o metodă de prevenire a sarcinii la vremea concepției.

Raport avorturi-născuți vii:

Numărul de avorturi la femeile cu vârste cuprinse între 15-44 ani pe o anumită perioadă de timp împărțit la numărul de născuți vii la femeile cu vârste cuprinse între 15-44 ani pe aceeași perioadă de timp.

Rata specifică a avorturilor pe vârste (RSA):

Numărul de nașteri la femeile dintr-o anumită categorie de vârstă pe o anumită perioadă de timp per 1.000 femei cu vârste cuprinse între 15-44 ani; de obicei înregistrată pe grupe de vârstă de 5 ani.

Sporul natural:

Rata nașterilor minus rata deceselor, presupunând rata anuală a creșterii populației fără a lua în considerare migrația.

Rata specifică a fertilității pe vârste (RSF):

Numărul de nașteri la femeile dintr-o anumită categorie de vârstă pe o anumită perioadă de timp per 1.000 femei cu vârste cuprinse între 15-44 ani; de obicei înregistrată pe grupe de vârstă de 5 ani.

Rata generală a avorturilor (RGA):

Numărul de avorturi la femeile de toate vârstele pe o anumită perioadă de timp la 1.000 femei cu vârste cuprinse între 15-44 ani.

Rata generală a fertilității (RGF):

Numărul de născuți vii la femeile de toate vârstele pe o anumită perioadă de timp, la 1.000 femei cu vârste cuprinse între 15-44 ani.

Rata mortalității infantile (RMI):

Probabilitatea de deces în primul an de viață (de la naștere până la 1 an), pe o anumită perioadă de timp la 1.000 născuți vii în aceeași perioadă de timp.

Rata mortalității materne (RMM):

Numărul femeilor care mor din cauze asociate sarcinii pe o anumită perioadă de timp la 100.000 născuți vii în aceeași perioadă.

Rata mortalității neonatale (RMN):

Probabilitatea de deces în prima lună de viață (de la naștere până sub 28 de zile) pe o anumită perioadă de timp la 1.000 născuți vii în aceeași perioadă de timp.

Rata mortalității post-neonatale (RMPN):

Diferența dintre rata mortalității infantile și cea a mortalității neonatale, interpretată ca fiind probabilitatea de deces în perioada post-naștere (între 28 de zile și 1 an) pe o anumită perioadă de timp la 1.000 născuți vii în aceeași perioadă de timp.

Rata mortalității juvenile (RMJ):

Probabilitatea decesului înainte de a împlini 5 ani pe o anumită perioadă de timp la 1.000 născuți vii în aceeași perioadă de timp.

Rata de prevalență a utilizării metodelor contraceptive (RPMC):

Procentul femeilor măritate și aflate în uniune consensuală care folosesc metode moderne sau tradiționale de prevenire a sarcinilor.

Rata născuților morți (RNM):

Numărul născuților după 28 de săptămâni de gestație care nu prezintă nici un semn de viață de la separarea de mamă la 1.000 născuți (vii sau morți) pe o anumită perioadă de timp.

Rata totală a fertilității (RTF):

Numărul mediu de copii pe care o femeie i-ar avea în perioada sa reproductivă dacă în anii respectivi ar înregistra ratele de fertilitate specifice vârstei din populația și perioada studiată; suma ratelor de fertilitate specifice vârstei.

Rata totală a avorturilor (RTA):

Numărul mediu de avorturi pe care le-ar avea o femeie în timpul vieții dacă ar înregistra ratele avorturilor specifice vârstei din populația și perioada studiată; suma ratelor avorturilor specifice vârstei.

Sarcină inoportună:

O sarcină neintenționată care are loc atunci când femeia își dorește un copil la un alt moment în viitor.

Sarcină neintenționată:

O sarcină este considerată ca fiind neintenționată dacă femeia declară că: "înainte de a rămâne însărcinată cu respectiva sarcină" nu și-a dorit să aibă un alt copil "nici atunci, nici la un alt moment în viitor" (sarcină *nedorită*) sau dacă a dorit să rămână gravidă la un alt moment în viitor (sarcină *inoportună*).

Sarcină nedorită:

O sarcină este considerată ca fiind nedorită dacă femeia declară că "înainte de a rămâne însărcinată cu respectiva sarcină" nu și-a dorit să aibă un alt copil "nici atunci, nici la un alt moment în viitor".

SIDA:

Sindromul Imunodeficienței Dobândite boală cauzată de Virusul Imunodeficienței Umane (HIV), care distruge sistemul imunitar și duce la moarte în urma infecțiilor oportuniste.

SSR:

Studiu privind Sănătatea Reproducerii la femeile cu vârste cuprinse între 15-44 ani și uneori și la bărbați cu vârste cuprinse între 15-49 ani, realizat cu asistență tehnică din partea CPCB.

SSRT:

Studiu privind Sănătatea Reproducerii la Tineri, efectuat în rândul tinerilor cu vârste între 15-24 ani și realizat pe baza metodologiei dezvoltate de CDC.

Stare Civilă

Clasifică femeile conform stării civile legale pe care acestea o au la momentul interviului în mai multe categorii: măritate legal, în uniune consensuală neformalizată, văduve, divorțate, separate sau necăsătorite niciodată.

Sub-fecund:

Cu o capacitate redusă de a rămâne însărcinată.

Transmiterea de la mamă la copil (TMC):

Se referă la modalitățile prin care virusul HIV este transmis la copil de mama infectată cu acest virus. Printre modalitățile de transmitere se numără transmiterea în timpul sarcinii, în timpul nașterii, și prin alăptare.

Vârsta reproductivă:

Vârsta la care se presupune că majoritatea femeilor sunt capabile să nască copii și să contribuie semnificativ la rata totală a fertilității și la rata de prevalență a utilizării metodelor de contracepție; Conform Studiilor privind Sănătatea Reproducerii, vârsta reproductivă este între 15-44 ani, iar conform Anchetelor Demografice și de Sănătate, vârsta reproductivă este între 15-49 ani.

Violența partenerului intim:

Orice act de abuz fizic, sexual sau psihologic, inclusiv amenințarea cu comiterea unor astfel de acte, constrângerile sau privarea arbitrară de libertate, comise, fie în public fie în viața privată, împotriva unei femei de către partenerul său masculin.

ANEXA: ERORI DE EȘANTIONARE ȘI EFECTUL DE DESIGN

Caracteristica	Media	Eroare eșantionaj	Interval de încredere		DEFT
			Minim	Maxim	
TOTAL FEMEI					
Stare civilă					
Căsătorite sau în uniune consensuală	0,612	0,0102	0,592	0,632	1,612
Căsătorite anterior	0,053	0,0034	0,046	0,060	1,193
Niciodată căsătorite	0,335	0,0097	0,316	0,354	1,416
Nivel instruire					
Primar	0,033	0,0040	0,025	0,041	1,980
Secundar inferior	0,342	0,0121	0,318	0,365	2,367
Profesional, complementar sau de ucenici	0,101	0,0053	0,091	0,112	1,410
Secundar superior	0,395	0,0107	0,374	0,416	1,954
Postsecundar	0,130	0,0080	0,114	0,145	2,324
Numărul copiilor în viață					
Nici unul	0,423	0,0104	0,402	0,443	1,665
1 copil	0,270	0,0070	0,257	0,284	1,179
2 copii	0,223	0,0073	0,208	0,237	1,543
3 copii	0,055	0,0034	0,048	0,061	1,096
4 și mai mult	0,029	0,0033	0,023	0,036	1,560
Nivel socio-economic					
Foarte scăzut	0,160	0,0115	0,137	0,182	4,271
Scăzut	0,216	0,0097	0,197	0,235	2,308
Mediu	0,189	0,0074	0,174	0,203	1,490
Ridicat	0,199	0,0081	0,183	0,215	1,653
Foarte ridicat	0,236	0,0119	0,213	0,259	3,099
Nivel socio-economic					
Scăzut	0,301	0,0164	0,269	0,333	5,404
Mediu	0,361	0,0108	0,340	0,383	2,079
Ridicat	0,338	0,0145	0,309	0,366	3,756
Ultima sarcină					
Născut viu	0,363	0,0085	0,347	0,380	1,400
Avort provocat	0,208	0,0069	0,194	0,221	1,305
Altele	0,038	0,0028	0,032	0,043	1,162
Gravidă acum	0,025	0,0023	0,021	0,030	1,077
Trimestrul primei vizite prenatale					
Primul trimestru	0,165	0,0057	0,154	0,176	1,195
Trimestrul II	0,037	0,0029	0,031	0,042	1,193
Trimestrul III	0,005	0,0010	0,003	0,007	1,085
Nedeclarat	0,000	0,0002	0,000	0,001	1,004
Fără vizite prenatale	0,014	0,0019	0,011	0,018	1,336
Femei cu cel puțin un examen ginecologic de rutină în afara sarcinii					
Femei care au făcut cel puțin un examen citologic Babeș-Papanicolau	0,157	0,0062	0,145	0,169	1,334

Caracteristica	Media	Eroare eșantionaj	Interval de încredere		DEFT
			Minim	Maxim	
TOTAL FEMEI					
Metoda contraceptivă curentă utilizată					
Metodă modernă	0,339	0,0090	0,322	0,357	1,521
Metodă tradițională	0,242	0,0076	0,227	0,257	1,383
Nici o metodă	0,419	0,0086	0,402	0,436	1,211
Metoda contraceptivă curentă utilizată					
Pilule	0,127	0,0057	0,115	0,138	1,223
Sterilet	0,044	0,0029	0,038	0,050	1,140
Prezervativ	0,131	0,0054	0,121	0,142	1,097
Spermicide	0,014	0,0019	0,010	0,018	1,241
Ligatură trompe	0,018	0,0018	0,015	0,022	1,057
Alte metode moderne	0,005	0,0011	0,003	0,007	1,295
Calendar	0,052	0,0037	0,045	0,059	1,248
Fereala	0,189	0,0073	0,175	0,203	1,496
Alte metode tradiționale	0,001	0,0003	0,000	0,001	0,993
Femei care au auzit de metode de contracepție					
Metode moderne de care au auzit	0,991	0,0020	0,987	0,995	1,440
Pilule	0,933	0,0053	0,923	0,944	1,755
Sterilet	0,890	0,0069	0,876	0,903	1,753
Prezervative	0,987	0,0027	0,982	0,992	2,007
Spermicide	0,560	0,0115	0,538	0,583	2,178
Ligatură trompe	0,718	0,0107	0,697	0,739	2,159
Vasectomie	0,452	0,0137	0,425	0,479	3,112
Injectabile	0,411	0,0104	0,391	0,432	1,827
Contracepție de urgență	0,444	0,0129	0,418	0,469	2,752
Metode tradiționale de care au auzit	0,924	0,0053	0,913	0,934	1,322
Calendar	0,870	0,0074	0,855	0,884	1,818
Fereala	0,820	0,0079	0,804	0,835	1,451
Număr total de copii născuți vii	1,060	0,0270	1,007	1,113	1,848
Număr de copii născuți vii în perioada 1999-2004	0,270	0,0099	0,250	0,290	1,614
Număr de avorturi provocate în perioada 1999-2004	0,199	0,0113	0,177	0,222	1,600
Alte sarcini între 1999-2004	0,056	0,0042	0,048	0,064	0,983
Femei cu cel puțin o naștere între 1999-2004	0,222	0,0071	0,207	0,236	1,448
Femei cu cel puțin un avort între 1999-2004	0,129	0,0057	0,118	0,140	1,326
Femei subfertile	0,054	0,0029	0,048	0,060	0,848

Caracteristica	Media	Eroare eșantionaj	Interval de încredere		DEFT
			Minim	Maxim	
FEMEI CARE AU AVUT CONTACT SEXUAL					
Metoda contraceptivă curentă utilizată					
Metodă modernă	0,420	0,0102	0,400	0,440	1,543
Metodă tradițională	0,299	0,0091	0,281	0,317	1,429
Nici o metodă	0,281	0,0081	0,266	0,297	1,184
Metoda contraceptivă curentă utilizată					
Pilule	0,157	0,0069	0,143	0,170	1,237
Sterilet	0,054	0,0036	0,047	0,061	1,129
Prezervativ	0,162	0,0065	0,150	0,175	1,080
Spermicide	0,017	0,0024	0,013	0,022	1,225
Ligatură trompe	0,023	0,0023	0,018	0,027	1,064
Alte metode moderne	0,006	0,0014	0,004	0,009	1,283
Calendar	0,065	0,0045	0,056	0,073	1,259
Fereala	0,234	0,0087	0,216	0,251	1,525
Alte metode tradiționale	0,001	0,0004	0,000	0,001	1,000
Metodele de contracepție de care au auzit					
Metode moderne de care au auzit	0,994	0,0012	0,991	0,996	1,282
Pilule	0,951	0,0046	0,942	0,960	1,971
Sterilet	0,946	0,0052	0,936	0,956	2,007
Prezervativ	0,989	0,0021	0,985	0,993	1,927
Spermicide	0,626	0,0121	0,602	0,649	2,290
Ligatură trompe	0,788	0,0095	0,769	0,807	1,992
Vasectomie	0,491	0,0141	0,463	0,518	2,888
Injectabile	0,449	0,0112	0,427	0,471	1,829
Contracepție de urgență	0,472	0,0136	0,445	0,499	2,668
Metode tradiționale de care au auzit	0,973	0,0035	0,966	0,980	1,896
Calendar	0,912	0,0067	0,899	0,925	2,094
Fereala	0,935	0,0050	0,925	0,945	1,519
FEMEI CĂSĂTORITE SAU ÎN UNIUNE CONSENSUALĂ					
Metodele de contracepție de care au auzit					
Metode moderne de care au auzit	0,993	0,0014	0,990	0,996	1,253
Pilule	0,941	0,0054	0,930	0,951	1,753
Sterilet	0,943	0,0056	0,932	0,954	1,828
Prezervativ	0,987	0,0022	0,983	0,992	1,566
Spermicide	0,603	0,0132	0,577	0,629	2,297
Ligatură trompe	0,787	0,0107	0,766	0,808	2,130
Vasectomie	0,460	0,0144	0,431	0,488	2,613
Injectabile	0,445	0,0118	0,422	0,469	1,765
Contracepție de urgență	0,406	0,0134	0,380	0,432	2,290
Metode tradiționale de care au auzit	0,970	0,0039	0,963	0,978	1,652
Calendar	0,898	0,0076	0,883	0,913	1,811
Fereala	0,938	0,0054	0,928	0,949	1,527
Număr de copii născuții vii în perioada 1999-2004	0,426	0,0139	0,399	0,454	1,455
Număr de avorturi provocate în perioada 1999-2004	0,283	0,0171	0,250	0,317	1,661

Caracteristica	Media	Eroare eșantionaj	Interval de încredere		DEFT
			Minim	Maxim	
FEMEI CARE AU AVUT CEL PUȚIN UN NĂSCUT VIU ÎN PERIOADA 1999-2004					
Trimestrul primei vizite prenatale					
Trimestru I	0,745	0,0150	0,715	0,774	1,347
Trimestrul II	0,165	0,0115	0,142	0,188	1,056
Trimestrul III	0,024	0,0042	0,016	0,032	1,039
Nedeclarat	0,002	0,0009	0,000	0,004	1,005
Fără vizite prenatale	0,065	0,0081	0,049	0,081	1,215

Tipărit la ALPHA MDN Buzău
Str. Col. Ion Buzoianu nr. 94
Telefon: 0238.721.303, Fax: 0238.721.304
E-mail: alpha@buzau.ro, www.alphamd.n.ro